

הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ

תמצית דוחות כספיים ליום 30 בספטמבר 2013

(בלתי מבוקרים)

תוכן העניינים:

עמוד	
5	דוח הדירקטוריון
9	נתונים עיקריים בקבוצת הבנק הבינלאומי
116	סקירת ההנהלה
137	הצהרת המנכ"ל
138	הצהרת החשבונאי הראשי
139	תמצית דוחות כספיים
147	באורים לתמצית הדוחות הכספיים

דוח הדירקטוריון לדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2013

בישיבת הדירקטוריון, שהתקיימה ביום 26 בנובמבר 2013, הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים, הבלתי מבוקרים, של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן - "הבנק") וחברות מאוחדות שלו (להלן - "קבוצת הבנק"), לתקופה של תשעה חודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2013.

הדוחות ערוכים על פי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. הנתונים מבוססים בסכומים מדווחים.

רקע כללי - ההתפתחויות הכלכליות והפיננסיות

התפתחויות הכלכליות העיקריות בישראל

התפתחויות ריאליות

שיעור הצמיחה של המשק הישראלי, על פי אומדן הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, עמד במחצית הראשונה של 2013 על 3.3% בחישוב שנתי, לעומת 3.4% בשנת 2012 ובשנת 2013 כולה יעמוד על 3.4%. ברבעון השני של השנה חלה עלייה חדה של 4.9% בשיעור הצמיחה וזאת בעיקר כתוצאה מעלייה חדה בהוצאה לצריכה פרטית ובהוצאה לצריכה ציבורית. התוצר המקומי של הסקטור העסקי צמח ב-3.4% במחצית הראשונה של השנה, לעומת 3.1% בשנת 2012. על אף שיעור הצמיחה הגבוה ברבעון השני, במחצית השנייה של 2013 מצביעים האינדיקטורים הכלכליים על התמתנות בפעילות הכלכלית. נצפית ירידה ביבוא חומרי גלם, ירידה ביצוא סחורות וירידה ביצור וביצוא התעשייתי.

הערכת חטיבת המחקר של בנק ישראל מחודש ספטמבר 2013 לצמיחת התוצר של ישראל בשנת 2013 הופחתה ל-3.6% לעומת 3.8% בתחזית הקודמת (יוני 2013) ובניכוי השפעת הזרמת הגז מקידוח "תמר", הצמיחה צפויה לעמוד על 2.6%. תחזית הצמיחה לשנת 2014 עלתה ל-3.4% לעומת 3.2% בהערכה הקודמת, ובניכוי השפעת הפקת הגז ב"תמר" שיעור הצמיחה צפוי להגיע ל-2.7%.

תקציב המדינה

ב-12 החודשים האחרונים מסתמנת ירידה בגרעון המצטבר ל-3.2% תוצר, לעומת 4.6% בתחילת השנה. בחודשים ינואר עד ספטמבר 2013 הסתכם הגרעון התקציבי בכ-14.1 מיליארד ש"ח לעומת כ-20.2 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה בגרעון נבעה בעיקר מגידול בגביית המסים וגידול מתון בהוצאות הממשלה לעומת העלייה המתוכננת.

אינפלציה

האינפלציה ברבעון השלישי של השנה עמדה על 0.5%, לאחר שברבעון השני היה שיעורה 1.3%. בשלושת הרבעונים הראשונים של השנה עמדה האינפלציה על 1.8% לעומת 2.1% בתקופה המקבילה אשתקד. קצב האינפלציה השנתית ב-12 החודשים האחרונים (ספטמבר 2013 לעומת ספטמבר 2012) עמד על 1.3%. האינפלציה ב-12 החודשים האחרונים הושפעה בעיקר מעלייה במחירי המזון ומחירי הדיוור. להערכת בנק ישראל שיעור האינפלציה לשנה הקרובה יהיה 1.9%.

שוק הדיוור

על פי אומדן מחירי הדירות של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה חלה התמתנות מסויימת בעליית מחירי הדירות. בסקר האחרון (7-8/2013) עלו המחירים ב-0.2% בלבד לעומת עלייה של 0.9% בשני הסקרים הקודמים. מצד ההיצע, התחלות הבנייה במחצית הראשונה של 2013 עמדו על 20.6 אלפי יחידות דיוור, אשר בגילום שנתי משקף קצב דומה למספר הדירות שבנייתן החלה בשנת 2012. למגמות המחירים בשוק הדיוור השפעה רבה על המדיניות המוניטרית והחלטות הרבית של בנק ישראל.

שוק העבודה

בסוף הרבעון השלישי מסתמנת ירידה בשיעור האבטלה הכולל (גילאים +15), אשר נכון לחודש אוגוסט 2013 הגיע ל-6.1% לעומת 6.9% ברבעון השני. בהתייחס לגילאי 25-64 ירד שיעור האבטלה ונכון לחודש אוגוסט 2013 עמד על 5.4% לעומת 6.6% ברבעון השני ועדיין אינו מבטא סימני האטה בפעילות הכלכלית.

שער החליפין

במהלך שלושת הרבעונים הראשונים של השנה התחזק השקל מול הדולר ב-5.3% ומול היורו ב-3.0%. התחזקות השקל באה על רקע השיפור בחשבון השוטף במאזן התשלומים והציפיות להמשך השיפור כתוצאה מתחילת ההפקה של גז טבעי ממאגר "תמר". בעקבות המשך התחזקותו של השקל, על מנת למנוע פגיעה בכושר התחרות של תעשיות היצוא ולהקטין את השפעת הפקת הגז ממאגר תמר על שער החליפין, רכש בנק ישראל בחודשים יולי - ספטמבר כ-1.4 מיליארד דולר. על פי הצהרות בנק ישראל, הבנק צפוי בשנת 2014 לרכוש כ-3.5 מיליארד דולר, בהתאם לאומדן ההשפעה של הפקת הגז על מאזן התשלומים בשנת 2014.

שיעור השינוי-%		שער החליפין ליום			
ינואר-ספטמבר 2013	רבעון שלישי 2013	31.12.12	30.6.13	30.9.13	
(5.3%)	(2.2%)	3.73	3.62	3.54	דולר
(3.0%)	1.1%	4.92	4.72	4.77	יורו

רביית בנק ישראל

עד סוף שנת 2012 ירדה רביית בנק ישראל לשיעור של 1.75%. במהלך הרבעון הראשון של השנה נותרה רביית זו ללא שינוי. ברבעון השני של 2013 ירדה הרביית לשיעור של 1.25%. בתחילת חודש אוקטובר הוריד בנק ישראל את הרביית לשיעור של 1%.

הסביבה הגלובלית

נמשכת מגמת התאוששות בכלכלת ארה"ב. השיפור בפעילות הכלכלית כולל את ענף הנדל"ן, שוק העבודה (ירידה איטית באבטלה) והצריכה הפרטית. צמצום רכישות האג"ח של הפד נדחה למועד מאוחר יותר. באירופה יש שיפור קל עם זאת שיעור הצמיחה עדיין שלילי, האבטלה גבוהה ומשבר החוב עדיין לא נפתר. מדד מנהלי הרכש של גוש היורו רשם בחודש ספטמבר עלייה המצביעה על המשך התרחבות הפעילות. יו"ר הבנק המרכזי האירופאי ציין כי המדיניות המרחיבה תימשך וכי במידת הצורך הוא יוסיף להזרים נזילות למערכת הבנקאית. ביפן נראה כי תוכנית ההרחבה הכמותית מביאה לשיפור קל בלבד. בשווקים המתעוררים ובעיקר בברזיל, הודו וסין נרשמה האצה בצמיחה ברבעון השלישי.

שוק ההון

בסיכום תשעת החודשים הראשונים של שנת 2013 מדד ת"א 100 עלה בכ-8.9% ומדד ת"א 25 עלה בכ-6.7%, מדד היתר עלה מתחילת השנה בכ-29%. מדד האג"ח הקונצרני הצמוד עלה בשלושת הרבעונים הראשונים של 2013 בשיעור של 5.7%. מדד האג"ח הממשלתי הצמוד עלה בשלושת הרבעונים הראשונים של השנה בכ-1.4%. בארה"ב עלה מדד ה-S&P ב-17.9% בתשעת החודשים הראשונים של השנה ואילו באירופה עלה מדד היורוסטוק 600 ב-11%. ברבעון השלישי של 2013 עמד המחזור היומי הממוצע על 1,201 מיליון ש"ח, גידול של כ-26.7% לעומת הרבעון המקביל אשתקד. בתשעת החודשים הראשונים של השנה עמד המחזור היומי הממוצע על 1,136 מיליון ש"ח, גידול של כ-7.9% לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

שיעור השינוי		מחזורי מסחר יומיים ממוצעים	
ב-%		במיליוני ש"ח	
רבעון שלישי 2013	ינואר-ספטמבר 2013	רבעון שלישי 2013	ינואר-ספטמבר 2013
6.26%	6.70%	641	592
6.60%	8.91%	792	759
1.75%	3.91%	3,706	4,460

מדד ת"א 25

מדד ת"א 100

מדד אג"ח כללי

בסך גיוסי ההון בשוק המקומי ניכרת ירידה של כ-14% בתשעת החודשים הראשונים של השנה, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. במניות והמירים חל גידול בשיעור של כ-68%.

היקף גיוסי ההון			
במיליוני ש"ח			
רבעון שלישי 2013	ינואר-ספטמבר 2013	רבעון שלישי 2012	ינואר-ספטמבר 2012
1,368	5,316	662	3,168
16,270	50,748	21,641	63,349
7,810	27,326	7,899	30,224
25,448	83,390	30,202	96,740

מניות והמירים

אג"ח ממשלתי

אג"ח קונצרני (כולל מוסדי)

סה"כ

מידע פומבי

המידע המוצג בדוח זה נסמך, בין היתר, על פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר ונתוני בנק ישראל, וכן על מידע פומבי שנמסר על ידי גורמים שונים הפעילים והקשורים לשוקי ההון והכספים.

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח זה, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בחקיקה והוראות גורמי פיקוח, התפתחויות מאקרו כלכליות בארץ ובעולם והשפעתן על מצב הנזילות והיציבות בשוקי ההון בחברות עסקיות בארץ ובעולם, אירועים כלכליים חריגים כגון שינויים קיצוניים ברבית, שערי חליפין ואינפלציה, שער מניות, מחירי אגרות חוב, התנהגות המתחרים ושינוי בתנאי התחרות.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "חזוי", "צפוי", "להערכת הבנק", "בכוונת הבנק", וביטויים דומים להם, בנוסף לשמות עצם כגון: "יכול", "יתכן", "ייהיה". ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות, משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים אשר עשויים שלא להתממש או להתממש בצורה שונה מהצפוי כתוצאה, בין היתר, מהגורמים המפורטים לעיל או כתוצאה מהתממשות אחד או יותר מגורמי הסיכון המפורטים בפרק טבלת גורמי הסיכון דלהלן.

התפתחויות עסקיות בקבוצת הבנק הבינלאומי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2013

להלן תיאור ההתפתחויות העיקריות בסעיפים התוצאתיים והמאזניים של קבוצת הבנק בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2013.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של השנה ב-429 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-445 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ברבעון השלישי של השנה, הסתכם הרווח ב-144 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-161 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק עמדה בתקופה ינואר-ספטמבר 2013 על שיעור של 8.7% בחישוב שנתי, בהשוואה ל-10.0% בתקופה המקבילה אשתקד ול-9.5% בכל שנת 2012.

ברבעון השלישי של השנה התשואה נטו על ההון, בחישוב שנתי, הגיעה לשיעור של 9.0%, בהשוואה ל-10.8% ברבעון המקביל אשתקד.

הרווח לפני מסים הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של השנה ב-716 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-681 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 5.1%.

להלן פירוט לגבי סעיפי הרווח והפסד העיקריים לתשעת החודשים הראשונים של השנה, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד:

- קיטון בסך של 14 מיליון ש"ח (0.8%) בסך הכנסות הרבית, נטו והכנסות המימון שאינן מרבית.
- ההפרשה להפסדי אשראי הסתכמה ב-65 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-85 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.
- ההפרשה להפסדי אשראי כוללת גידול בהפרשה הקבוצתית בסך של 24 מיליון ש"ח בגין יישום הוראת המפקח על הבנקים בנושא "עדכון הנחיות בנושא נדל"ן לדיור", לפיה נדרשו התאגידים הבנקאיים להעמיד את ההפרשה הקבוצתית בגין הלוואות לדיור על שיעור שלא יפחת מ-0.35% מיתרת הלוואות אלה.
- שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מסך האשראי לציבור בתשעת החודשים הראשונים של השנה עמד על שיעור של 0.13%.
- גידול בסך של 57 מיליון ש"ח (5.5%) בהכנסות מעמלות והכנסות אחרות.
- גידול בסך של 28 מיליון ש"ח (1.3%) בהוצאות התפעוליות והאחרות.

הרווח לאחר מסים הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של השנה ב-421 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-431 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הבסיסי למניה בת 0.05 ש"ח הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של השנה ב-4.28 ש"ח, בהשוואה ל-4.44 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

סך נכסי קבוצת הבנק ליום 30 בספטמבר 2013 הסתכם ב-107,303 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-105,685 מיליון ש"ח בסוף שנת 2012, גידול בשיעור של 1.5%.

סך ההון המיוחס לבעלי מניות הבנק ליום 30 בספטמבר 2013 הסתכם ב-6,764 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-6,563 מיליון ש"ח בסוף שנת 2012, גידול בשיעור של 3.1%. הגידול בהון הושפע מהרווח לתקופה בסך של 429 מיליון ש"ח, שקוזז בחלקו על ידי הדיבידנד בסך של 200 מיליון ש"ח ששולם בסוף חודש יוני ומקיטון בקרן ההון בגין ניירות ערך זמינים למכירה בסך של 28 מיליון ש"ח.

יחס הון הליבה ליום 30 בספטמבר 2013 הסתכם לשיעור של 10.04%, בהשוואה ל-9.65% בסוף שנת 2012, ול-9.33% ב-30 בספטמבר 2012.

נתונים עיקריים

רווח ורווחיות			לתשעת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר	
	2013	2012	שינוי	
	במיליוני ש"ח		ב-%	
הכנסות רבית, נטו	1,653	1,693	(2.4)	
הכנסות שאינן מרבית	1,234	1,151	7.2	
סך ההכנסות	2,887	2,844	1.5	
מזה: עמלות	1,050	1,015	3.4	
הוצאות בגין הפסדי אשראי	65	85	(23.5)	
הוצאות תפעוליות ואחרות	2,106	2,078	1.3	
רווח לפני מסים	716	681	5.1	
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק	429	445	(3.6)	

מאזן - נתונים עיקריים					שינוי לעומת
	30.9.13	30.9.12	31.12.12	30.9.12	31.12.12
	במיליוני ש"ח			ב-%	
סך כל המאזן	107,303	104,457	105,685	2.7	1.5
אשראי לציבור, נטו	66,895	66,199	67,879	1.1	(1.4)
ניירות ערך	12,656	10,437	9,756	21.3	29.7
פקדונות הציבור	85,380	83,774	84,365	1.9	1.2
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	5,815	5,403	5,620	7.6	3.5
הון המיוחס לבעלי מניות הבנק	6,764	6,345	6,563	6.6	3.1

יחסים פיננסיים עיקריים			לתשעת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר		לשנה שנתיים ביום 31 בדצמבר
	2013	2012	2012	2012	2012
הון המיוחס לבעלי מניות הבנק לסך כל המאזן	6.3%	6.1%	6.2%		
הוצאות בגין הפסדי אשראי לאשראי לציבור, נטו*	0.13%	0.17%	0.20%		
יחס ההון ליבה לרכיבי סיכון	10.04%	9.33%	9.65%		
יחס ההון רובד 1 לרכיבי סיכון	10.04%	9.33%	9.65%		
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	15.27%	14.19%	14.94%		
אשראי לציבור, נטו לסך כל המאזן	62.3%	63.4%	64.2%		
פקדונות הציבור לסך כל המאזן	79.6%	80.2%	79.8%		
פקדונות הציבור לאשראי לציבור, נטו	127.6%	126.5%	124.3%		
הוצאות תפעוליות ואחרות לסך ההכנסות	72.9%	73.1%	73.5%		
תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק*	8.7%	10.0%	9.5%		
יחס ההכנסות לנכסי סיכון*	5.7%	5.6%	5.6%		

* על בסיס שנתי.

התפתחות הכנסות והוצאות

הכנסות רבית, נטו בתשעת החודשים הראשונים של השנה הסתכמו ב-1,653 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,693 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 2.4%.

הכנסות המימון שאינן מרבית בתשעת החודשים הראשונים של השנה הסתכמו ב-140 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-114 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 22.8%.

רווחי המימון הנובעים מכלל הנכסים וההתחייבויות של הבנק כוללים את הכנסות הרבית, נטו, בצירוף הכנסות המימון שאינן מרבית. הכנסות המימון שאינן מרבית כוללות את הכנסות המימון בגין מכשירים נגזרים המהווים חלק אינטגרלי מניהול החשיפות של הבנק. ההכנסות ממכשירים נגזרים כוללות, בין היתר, את השפעות ערך הזמן על השווי ההוגן של נגזרים, המהוות חלק בלתי נפרד מניהול סיכוני הרבית בבנק ואת השפעת שיעור עליית המדד הידוע על נגזרים, המהוות חלק בלתי נפרד מניהול החשיפה למדד המחירים לצרכן.

להלן הרכב הרווח המימוני, נטו

2012				2013			
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	
במיליוני ש"ח							
893	1,093	1,020	781	801	871	940	הכנסות רבית
(356)	(517)	(440)	(224)	(257)	(320)	(382)	הוצאות רבית
537	576	580	557	544	551	558	הכנסות רבית, נטו
60	4	50	36	76	62	2	הכנסות מימון שאינן מרבית
597	580	630	593	620	613	560	סך הרווח המימוני, נטו

תשעה חודשים		
2012	2013	
במיליוני ש"ח		
3,006	2,612	הכנסות רבית
(1,313)	(959)	הוצאות רבית
1,693	1,653	הכנסות רבית, נטו
114	140	הכנסות מימון שאינן מרבית
1,807	1,793	סך הרווח המימוני, נטו

להלן ניתוח של סך הרווח המימוני, נטו

2012				2013			
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	
במיליוני ש"ח							
510	546	558	538	517	531	523	רווח מפעילות שוטפת
42	(22)	15	15	19	9	1	התאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים
42	42	46	45	61	51	19	הכנסות ממימוש ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב
23	29	18	10	14	24	21	רווחים מהשקעות במניות
(19)	(9)	(1)	(24)	(1)	(2)	-	הפרשה לירידת ערך ניירות ערך
(1)	(6)	(6)	9	10	-	(4)	הכנסות (הוצאות) מימון הנובעות מחיסוי השקעות בחו"ל
597	580	630	593	620	613	560	רווח מימוני, נטו

תשעה חודשים		
2012	2013	
במיליוני ש"ח		
1,614	1,571	רווח מפעילות שוטפת
35	29	התאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים
130	131	הכנסות ממימוש ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב
70	59	רווחים מהשקעות במניות
(29)	(3)	הפרשה לירידת ערך ניירות ערך
(13)	6	הכנסות (הוצאות) מימון הנובעות מחיסוי השקעות בחו"ל
1,807	1,793	רווח מימוני, נטו

להלן תרומת מגזרי ההצמדה השונים להכנסות רבית נטו כפי שנכללו בתוספת א' לסקירת ההנהלה

לתשעת החודשים הראשונים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר						
2012			2013			
תרומה להכנסות רבית נטו	היקף הפעילות		תרומה להכנסות רבית נטו	היקף הפעילות		
%	במיליוני ש"ח	%	%	במיליוני ש"ח	%	
85	1,436	67	84	1,391	70	מגזר שקלי לא צמוד
5	94	17	7	118	16	מגזר צמוד מדד
10	163	16	9	144	14	מגזר מט"ח וצמוד מט"ח (כולל פעילות חו"ל)
100	1,693	100	100	1,653	100	סך הכל

להלן פערי הרבית על בסיס יתרות ממוצעות, המיוחסים לפעילות בישראל, במגזרי ההצמדה השונים

תשעה חודשים		מגזר ההצמדה
2012	2013	
באחוזים		
2.68	2.63	מגזר שקלי לא צמוד
0.53	0.68	מגזר צמוד מדד
1.57	1.52	מגזר מט"ח וצמוד מט"ח
2.10	2.04	סך הכל

הירידה בפער הרבית במגזר השקלי הלא צמוד נובעת מירידה במרווח מפעילות קבלת פקדונות וזאת בעיקר עקב סביבת רבית נמוכה. העליה בפער הרבית במגזר צמוד המדד מיוחסת בעיקר לקיטון בעלות גיוס כתבי ההתחייבות הנדחים.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי נערכו על בסיס שמרני והסתכמו ב-65 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-85 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאה בגין הפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מסחרי הסתכמה ב-24 מיליון ש"ח, בגין אשראי לציבור פרטי ב-11 מיליון ש"ח ובגין אשראי לדיוור ב-30 מיליון ש"ח, הנובעת בעיקרה מישום מכתב המפקח על הבנקים בנושא "עדכון הנחיות בנושא נדל"ן לדיוור". בהתאם למכתב זה תאגידים בנקאיים נדרשו להבטיח כי החל מהדוחות הכספיים לרבעון השני של שנת 2013 יתרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי המוחזקת בגין הלוואות לדיוור לא תפחת משיעור של 0.35% מיתרת הלוואות האמורות למועד הדיווח. כתוצאה מכך, חל גידול בהפרשה האמורה בסך של 24 מיליון ש"ח אשר נזקף כהוצאה בדוח רווח והפסד.

בתקופה המקבילה אשתקד ההוצאה בגין הפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מסחרי הסתכמה ב-74 מיליון ש"ח, בגין אשראי לדיוור ב-7 מיליון ש"ח ובגין אשראי לציבור פרטי ב-4 מיליון ש"ח.

שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מסך האשראי לציבור עמד על 0.13%, בהשוואה ל-0.17% בתקופה המקבילה אשתקד, ו-0.20% בשנת 2012 כולה.

ההכנסות מעמלות הסתכמו ב-1,050 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,015 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 3.4%. עיקר הגידול בעמלות מוסבר מעליה בהכנסות מפעילות בניירות ערך ומעליה בהכנסות מכרטיסי אשראי שנובעת מהסכם הנפקה משותף חדש בין חברה כלולה - כרטיסי אשראי לישראל בע"מ לבין הבנק (לפרטים נוספים - ראה פרק חברות מוחזקות עיקריות). **ההכנסות האחרות** הסתכמו ב-44 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-22 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נובע מרווח מממוש בנינים וכולל בעיקר רווח בסך 20 מיליון ש"ח ממכירת בניין פיבי לונדון.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ב-2,106 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,078 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 1.3%.

משכורות והוצאות נלוות הסתכמו ב-1,263 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,218 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 3.7%. גידול זה נובע ברובו מעדכון השכר ועתודות השכר בגין ההצמדה להסכם השכר בבנק לאומי ומגידול בשיעור מס השכר.

הוצאות אחזקה ופחת בנינים וציוד הסתכמו ב-332 מיליון ש"ח, דומה לתקופה המקבילה אשתקד. **הפחתות של נכסים בלתי מוחשיים** הסתכמו ב-128 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-126 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הפחתת עודף עלות הרכישה המיוחס לקשרי לקוחות הכלולה בסעיף זה הסתכמה ב-38 מיליון ש"ח. הפחתת עודף עלות הרכישה אינה הוצאה מוכרת לצרכי מס הכנסה ולפיכך, מקטינה את הרווח לתקופה במלוא סכום ההפחתה.

ההוצאות האחרות הסתכמו ב-383 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-402 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 4.7%. **ההפרשה למסים על הרווח** הסתכמה ב-295 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-250 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור המס האפקטיבי מסך הרווח לפני מסים הגיע ל-41.2%, בהשוואה לשיעור מס סטטוטורי בשיעור של 36.2%. להלן הגורמים שהשפיעו על גידול שיעור המס בהשוואה לשיעור המס הסטטוטורי:

א. הוצאות לא מוכרות, בעיקר הפחתות נכסים בלתי מוחשיים והפרשי מס ורבות בגין גביות חובות פגומים שנמחקו חשבונאית.
ב. הפרשי שער שליליים המיוחסים להכנסות מחברת הבת בחו"ל, עקב ייסוף השקל לעומת הליש"ט, שאינם מוכרים כהוצאה לצרכי מס. השפעה זו קוזזה בהכנסות מימון שאינן מרבות.

מנגד, השפעת הגידול בשיעור המס הסטטוטורי בסך 22 מיליון ש"ח כמפורט להלן קיזזה חלקית השפעות אלו. ביום 3 ביוני פורסם צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) המעדין את שיעור מס רווח ומס שכר החלים על מוסדות כספיים, כך שיעמדו על 18% החל מיום 2 ביוני 2013.

בעקבות כך שיעור מס השכר אשר חל על מוסדות כספיים עלה לשיעור של 18% לגבי השכר המשתלם בעד עבודה מחודש יוני ואילך וזאת במקום של 17% טרם התיקון. כתוצאה מעדכון מס הרווח כאמור, שיעור המס הסטטוטורי אשר חל על תאגידים בנקאיים עלה בשנת 2013 משיעור של 35.34% לשיעור של 36.21%. בנוסף, ביום 30 ביולי 2013 אישרה מליאת הכנסת את החוק לשינוי סדרי עדיפויות

לאומיים (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנים 2013 ו-2014), התשע"ג-2013. במסגרת החקיקה, בין היתר, הועלה מס החברות ל-26.5% מיום 1 בינואר 2014. כתוצאה מכך, ובהתבסס על צו ערך מוסף מיום 3 ביוני 2013, אשר עדכן את שיעור מס הרווח ומס השכר על מוסדות כספיים, המס הסטטוטורי החל על תאגידים בנקאים עלה בשנת 2014 ואילך לשיעור של 37.71%.

השפעת השינויים שלעיל הביאה לגידול ביתרת המסים הנדחים במועד השינוי בסך של כ-22 מיליון ש"ח.

בתקופה המקבילה אשתקד הגיע שיעור המס האפקטיבי ל-36.7%, בהשוואה לשיעור מס סטטוטורי בשיעור של 35.5%.

שיעור המס האפקטיבי הושפע, מחד, מהוצאות לא מוכרות, בעיקר הפחתות נכסים בלתי מוחשיים, והפרשי מס ורביית בגין גביית חובות פגומים שנמחקו חשבונאית, שגרמו לגידול בשיעור המס, ומאידך הגורמים להלן קיזוז חלקית השפעות אלו:

א. הפרשי שער חיוביים המיוחסים להכנסות מחברת הבת פיבי בנק (י.ו.ק.), עקב פיחות הליש"ט, ושאינם מהווים הכנסה לצרכי מס. השפעה זו קוזזה בהכנסות מימון שאינן מרבית.

ב. הכנסות מסים בגין שנים קודמות בסך 25 מיליון ש"ח.

חלק הבנק ברווח של חברות כלולות לאחר השפעת המס הסתכם ב-23 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-30 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון בחלק הבנק ברווח של חברות כלולות מוסבר מירידה בחלק הבנק ברווחי חברת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (להלן - "כאל"), שנובעת מגידול בשיעור התמלוגים המשולמים לבנק ולבנק דיסקונט לישראל בע"מ (להלן - "דיסקונט"), כפועל יוצא מהסכם הנפקה משותף שנחתם עם הבנק ודיסקונט (לפרטים נוספים - ראה פרק חברות מוחזקות עיקריות).

תרומה לקהילה

בסוף שנת 2006 הקים הבנק את הפרוייקט החברתי "נקודת מפנה", בשיתוף עם עמותת "אשלים" מייסוד הג'וינט וארגון מתן. הפרוייקט נועד לעודד ולטפח יזמות עסקית בקרב בני נוער בסיכון במטרה להחזירם למעגל החיים הנורמטיבי. הבנק מעמיד לרשות הפרוייקט מידי שנה מאות מתנדבים מעובדי הבנק, התורמים מזמנם, ניסיונם ומומחיותם לטובת בני הנוער.

מאז שנת 2010 הבנק הרחיב את תרומתו למען הקהילה באמצעות פרויקט "תרבות וקהילה בבינלאומי", שמטרתו לעודד ולקדם יצירה אמנותית איכותית מהפריפריה ולתת לאמנים הזדמנות להיחשף בלב תל אביב. כל אירועי התרבות במסגרת הפרוייקט מתקיימים ב"בית הבנק הבינלאומי" ברחוב רוטשילד בתל אביב, ופתוחים לקהל הרחב ללא תשלום. בנוסף לפרוייקטים אלו, תורמים הבנק וחברות הבנות שלו לעמותות וארגונים שונים.

הרכב והתפתחות נכסי והתחייבויות קבוצת הבנק

המאזן המאוחד ליום 30 בספטמבר 2013 הסתכם ב-107,303 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-104,457 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2012 ו-105,685 מיליון ש"ח בסוף שנת 2012, גידול בשיעור של 2.7% ו-1.5% בהתאמה.

האשראי לציבור, נטו ליום 30 בספטמבר 2013 הסתכם ב-66,895 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-66,199 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2012 ו-67,879 מיליון ש"ח בסוף שנת 2012, גידול בשיעור של 1.1% וקיטון של 1.4% בהתאמה.

פקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2013 הסתכמו ב-85,380 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-83,774 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2012 ו-84,365 מיליון ש"ח בסוף שנת 2012, גידול בשיעור של 1.9% ו-1.2% בהתאמה.

סך סיכון האשראי הבעייתי למרכיביו השונים, הכולל רכיבים חוץ מאזניים, הסתכם ב-2,827 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,603 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2012 ו-2,732 מיליון ש"ח בסוף שנת 2012, גידול בשיעור של 8.6% ו-3.5% בהתאמה.

א. סיכון אשראי בעייתי:

30 בספטמבר 2013			30 בספטמבר 2012			31 בדצמבר 2012		
מאזני	חוץ מאזני	סך הכל	מאזני	חוץ מאזני	סך הכל	מאזני	חוץ מאזני	סך הכל
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
985	161	1,146	1,115	158	1,273	1,147	161	1,308
664	61	725	441	25	466	403	26	429
866	90	956	784	80	864	922	73	995
2,515	312	2,827	2,340	263	2,603	2,472	260	2,732

יתרה ליום	יתרה ליום	יתרה ליום
30 בספטמבר 2013	30 בספטמבר 2012	31 בדצמבר 2012
במיליוני ש"ח		
348	356	341
239	259	237
97	82	95
-	-	-

*** מזה: חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 ימים או יותר**

מזה: הלוואות לדיור בגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור

הלוואות לדיור בגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור

אגרות חוב שאינן פגומות בפיגור של 90 ימים או יותר

יתרה ליום	יתרה ליום	יתרה ליום
30 בספטמבר 2013	30 בספטמבר 2012	31 בדצמבר 2012
במיליוני ש"ח		

ב. נכסים שאינם מבצעים

אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות רבית:		
- שנבדק על בסיס פרטני		
- שנבדק על בסיס קבוצתי		
אגרות חוב פגומות שאינן צוברות הכנסות רבית		
סך הכל נכסים שאינם מבצעים		

ג. חובות פגומים בארגון מחדש של חוב בעייתי שצוברים הכנסות רבית

ד. חובות בעייתיים ביחס לסיכון אשראי

שיעור יתרת האשראי לציבור פגום מיתרת האשראי לציבור		
שיעור יתרת האשראי לציבור שאינו פגום בפיגור של 90 יום ויותר מיתרת האשראי לציבור		
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור		

ה. שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות רבית

שיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור		
--	--	--

ז. שיעור ההוצאה מסך האשראי לציבור *

שיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של אשראי לציבור		
שיעור המחיקות, נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור		
שיעור המחיקות, נטו בגין אשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור		

* על בסיס שנתי.

להלן החלוקה הענפית של ששת הלווים הגדולים בקבוצה (לפי גודל חבות ברוטו לפני ניכוי בטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים):

ליום 30 בספטמבר 2013						
לווה מספר	ענף משק	סיכון אשראי מאזני (*)	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי כולל לאחר ניכויים מותרים	
		במיליוני ש"ח				
1.	שירותים פיננסיים	1,470	234	1,704	555	
2.	חשמל ומים	836	37	873	216	
3.	תעשייה	473	42	515	259	
4.	נדל"ן	456	1	457	48	
5.	תקשורת	385	21	406	406	
6.	תעשייה	4	395	399	399	

ליום 31 בדצמבר 2012						
לווה מספר	ענף משק	סיכון אשראי מאזני (*)	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי כולל לאחר ניכויים מותרים	
		במיליוני ש"ח				
1.	שירותים פיננסיים	1,720	297	2,017	776	
2.	שירותים פיננסיים	962	8	970	120	
3.	חשמל ומים	888	38	926	325	
4.	תעשייה	592	56	648	314	
5.	שירותים פיננסיים	571	14	585	159	
6.	תקשורת	461	14	475	475	

(*) כולל אשראי לציבור לאחר מחיקות חשבונאיות נטו, השקעה באגרות חוב ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.

פקדונות הציבור הסתכמו ב-85,380 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-83,774 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2012 ו-84,365 מיליון ש"ח בסוף שנת 2012, גידול בשיעור של 1.9% ו-1.2%, בהתאמה.

ההשקעה בניירות ערך הסתכמה ב-12,656 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-10,437 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2012 ו-9,756 מיליון ש"ח בסוף שנת 2012, גידול בשיעור של 21.3% ו-29.7% בהתאמה. עיקר הגידול נובע מהשקעה באגרות חוב ממשלתיות.

להלן הרכב התיק:

חלק מסך ניירות הערך		יתרה ליום		
31.12.12	30.9.13	31.12.12	30.9.13	
%	%	במיליוני ש"ח		
62.1	69.2	6,059	8,760	אגרות חוב ממשלתיות
15.6	13.4	1,522	1,691	אגרות חוב של בנקים ⁽¹⁾
17.7	14.0	1,723	1,775	אחרים (קונצרני ומגובי נכסים) ⁽²⁾
4.6	3.4	452	430	מניות ⁽³⁾
100.0	100.0	9,756	12,656	סך הכל

- (1) היתרה כוללת גם אגרות חוב שהונפקו על ידי חברות הנפקה של בנקים.
- ביום 31 בדצמבר 2012 - כולל אגרות חוב של בנקים זרים במט"ח בערבות ממשלות זרות בסך 33 מיליון ש"ח.
- (2) מזה: אגרות חוב במט"ח בערבות ממשלות זרות בסך 408 מיליון ש"ח ואגרות חוב במט"ח בערבות ממשלת ישראל בסך 337 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2012 - אגרות חוב במט"ח בערבות ממשלות זרות בסך 426 מיליון ש"ח ואגרות חוב במט"ח בערבות ממשלת ישראל בסך 300 מיליון ש"ח).
- (3) ההשקעה במניות כוללת, בין היתר, השקעה בקרנות השקעה פרטיות בסך 127 מיליון ש"ח, שטרי הון צמיחים בסך 73 מיליון ש"ח, השקעה במניות במט"ח בסך 2 מיליון ש"ח, וכן השקעה במניות הנסחרות בבורסה בתל-אביב בסך 212 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2012 - השקעה בקרנות השקעה פרטיות בסך 122 מיליון ש"ח, שטרי הון צמיחים בסך 48 מיליון ש"ח וכן השקעה במניות הנסחרות בבורסה בתל אביב בסך 253 מיליון ש"ח).

להלן התפלגות תיק ניירות הערך לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המגזר מסך ניירות הערך				יתרה ליום		
31.12.12	30.9.13	השינוי		31.12.12	30.9.13	
%	%	ב- %	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
48.8	43.4	15.2	725	4,766	5,491	מטבעי ישראל
16.4	20.3	60.7	973	1,602	2,575	- לא צמוד
30.1	32.9	41.7	1,224	2,936	4,160	- צמוד למדד
4.7	3.4	(4.9)	(22)	452	430	מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ)
100.0	100.0	29.7	2,900	9,756	12,656	מניות
						סך הכל

להלן פירוט המקורות לציטוטי המחירים המשמשים את הבנק לשם קביעת השווי ההוגן של ניירות הערך ליום 30 בספטמבר 2013:

מחיר מצוטט בשוק פעיל במיליוני ש"ח	מחיר אינדיקטיבי*	מחיר מצד נגדי לעסקה**	סך הכל
213	73	144	430
6,864	-	-	6,864
871	331	-	1,202
43	3,483	-	3,526
-	607	-	607
-	-	27	27
7,991	4,494	171	12,656
63.1%	35.5%	1.4%	100%

* מחיר אינדיקטיבי - אינדיקציה הנקבעת על ידי הבנק ואשר מבוססת בעיקר על ציטוטי מחיר המתקבלים מגוף, או גופים חיצוניים, אשר התמחותם בכך, והיתרה מבוססת על בסיס מודלים פנימיים שנקבעו על ידי הבנק.

** מחיר מצד נגדי לעסקה - ציטוט מחיר המתקבל מהגורם מולו בוצעה העסקה. לגבי קרנות השקעה פרטיות, בחינת הצורך בביצוע הפרשה לירידת ערך מתבססת על הדוחות הכספיים שלהן.

להלן פירוט נוסף לאגרות חוב במט"ח וצמודות מט"ח שאינן מגובות בנכסים לפי מדינות/יבשות:

31.12.12	30.9.13	
	במיליוני ש"ח	
634	1,448	ישראל (כולל ממשלת ישראל - 30.9.13 - 1,385 מיליון ש"ח, 31.12.12 - 505 מיליון ש"ח)
611	823	ארצות הברית
32	-	גרמניה
127	181	צרפת
300	267	בריטניה
468	534	אירופה - אחרים* (30.9.13 - 6 מדינות; 31.12.12 - 7 מדינות)
78	103	אוסטרליה
120	170	המזרח הרחוק, ניו זילנד ואחרים* (30.9.13 - 3 מדינות; 31.12.12 - 3 מדינות)
2,370	3,526	סך הכל

יצוין כי בכל אחת מהמדינות (למעט ממשלת ישראל) אין מנפיק שיתרת אגרות החוב שלו עולה על 2% מההון המיוחס לבעלי מניות הבנק.

* במדינות אלו אין מדינה בה יתרת אגרות החוב המוחזקות על ידי הבנק עולה על 4% מסך ההון המיוחס לבעלי מניות הבנק לאותו מועד. לפרטים בדבר חשיפה כוללת למדינות זרות, ראה תוספת ד' לסקירת ההנהלה.

להלן פירוט נוסף לאגרות חוב קונצרניות במטבע ישראלי, לפי ענפי משק:

שם הענף	30.9.13	31.12.12
	במיליוני ש"ח	
שירותים פיננסיים	92	107
בנקים	239	212
תעשייה	97	128
חשמל ומים	531 ^(*)	505 ^(*)
בניה ונדל"ן	160	152
שירותים עסקיים אחרים	37	7
תחבורה	2	10
תקשורת ושירותי מחשב	24	32
מסחר	20	33
שירותים ציבוריים	-	1
סך הכל	1,202	1,187

(*) כולל סך של 337 מיליון ש"ח בערבות ממשלת ישראל (31.12.12 - 300 מיליון ש"ח).

להלן הרכב תיק ניירות הערך במט"ח בקבוצת הבנק:

- **אגרות חוב במט"ח וצמוד מט"ח שאינן מגובות נכסים** מסתכמות ב-3,526 מיליון ש"ח (997 מיליון דולר) (כולל חברות זרות בסך 1,565 מיליון ש"ח, אגרות חוב של חברות ישראליות במט"ח, שרובן, נסחרות בחו"ל בסך 64 מיליון ש"ח, אגרות חוב מדינת ישראל במט"ח בסך 1,385 מיליון ש"ח ואגרות חוב ממשלתיות זרות בסך 512 מיליון ש"ח). כל אגרות החוב הזרות הכלולות בתיק מדורגות בדירוג השקעה (Investment Grade) - מזה כ-94% בקבוצת דירוג A ומעלה, כאשר כ-43% מהחשיפה הינה למוסדות בנקאיים ופיננסיים מובילים במדינות OECD. תיק השקעה זה מפוזר כך שהחשיפה למנפיק יחיד אינה עולה על 3.6% מהיקף תיק אגרות החוב הזרות במט"ח. משך החיים הממוצע בתיק אגרות החוב הזרות במט"ח עומד על כ-2.5 שנים. יתרת הרווחים ברוטו שטרם מומשו (הכלולים בהון במסגרת התאמות לשווי הוגן בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה) ליום הדיווח בגין תיק זה עמדה על כ-40 מיליון ש"ח (כ-11 מיליון דולר), בהשוואה ל-55 מיליון ש"ח (כ-15 מיליון דולר) ביום 31 בדצמבר 2012.

- **אגרות חוב מגובות במשכנתאות** (Mortgage Backed Securities - MBS) מסתכמות ב-607 מיליון ש"ח (171 מיליון דולר). אגרות החוב הונפקו על ידי סוכנויות פדראליות בארה"ב. מתוכן אגרות חוב בסך 366 מיליון ש"ח (103 מיליון דולר) הונפקו על ידי סוכנות בבעלות מלאה של ממשלת ארה"ב (Ginnie Mae) והיתרה בסך של 241 מיליון ש"ח (68 מיליון דולר) הונפקה על ידי סוכנויות פדרליות בארה"ב Freddie Mac-I Fannie Mae.

להלן ניתוח רגישות ליום 30 בספטמבר 2013 של השפעת שינויים בשיעורי הרבית על קצב הפרעונות המוקדמים והשווי ההוגן של תיק אגרות החוב מגובות המשכנתא (כולל גידור כלכלי של עסקאות החלפת רבית):

שינוי בשווי ההוגן	שינוי בקצב הפרעונות המוקדמים	
במיליוני דולר	בנקודות אחוז	
(2.4)	(5.8)	עלייה של 100 נקודות בסיס
1	6.8	ירידה של 100 נקודות בסיס

סיכון הרבית הגלום בתיק מנוהל באופן שוטף על ידי גידור דינמי (Delta Hedging).

- **מוצרים מובנים (Structured Products)** המסתכמים ב-15 מיליון ש"ח (4 מיליון דולר) הינם מבוססי רבית, מניות ומטבע, ולטווחי השקעה קצרים יחסית. ברובם, קרן ההשקעה מובטחת.
- **קרנות גידור** מסתכמות ב-3 מיליון ש"ח (1 מיליון דולר).

- **קרנות השקעה פרטיות** - ההשקעה בקרנות השקעה פרטיות הסתכמה ב-127 מיליון ש"ח (36 מיליון דולר). יתרת ההתחייבות להשקעה בקרנות השקעה פרטיות הסתכמה ב-55 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2013.
- **שטרי הון צמיתים** של תאגידים פיננסיים זרים במדינות OECD המהווים את הון רובד 1 שלהם - ההשקעה בשטרי ההון הצמיתים הסתכמה ב-73 מיליון ש"ח (21 מיליון דולר).

להלן פירוט הפער השלילי, לפני השפעת המס, בין השווי ההוגן של כלל תיק ניירות הערך הזמינים למכירה לבין עלותם המותאמת בחלוקה לפי משך הזמן בו קיים פער שלילי (במיליוני ש"ח):

ליום 30 בספטמבר 2013					
עד 6 חודשים	9-6 חודשים	12-9 חודשים	מעל 12 חודשים	סך הכל	
15	1	-	12	28	א. אגרות חוב זמינות למכירה אחרות
15	1	-	12	28	עד 20%
14	-	-	-	14	ב. ניירות ערך מגובי נכסים זמינים למכירה
14	-	-	-	14	עד 20%
-	-	-	1	1	ג. מניות זמינות למכירה
-	-	-	1	1	עד 20%
29	1	-	13	43	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2012					
עד 6 חודשים	9-6 חודשים	12-9 חודשים	מעל 12 חודשים	סך הכל	
2	1	-	30	33	א. אגרות חוב זמינות למכירה אחרות
2	1	-	30	33	עד 20%
-	-	-	7	7	ב. מניות זמינות למכירה
-	-	-	1	1	עד 20%
-	-	-	8	8	עד 20% - 40%
2	1	-	38	41	סך הכל

ההשקעה בבנינים וציוד הסתכמה ב-1,164 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,185 מיליון ש"ח בסוף שנת 2012.

ההון המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם ב-6,764 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-6,563 מיליון ש"ח בסוף שנת 2012, גידול בשיעור של 3.1%. הגידול בהון המיוחס לבעלי מניות הבנק הושפע מהרווח לתקופה בסך של 429 מיליון ש"ח, שקוזז בעיקר על ידי הדיבידנד בסך של 200 מיליון ש"ח ששולם בחודש יוני 2013 ומקיטון בקרן ההון בגין ניירות ערך זמינים למכירה בסך של 28 מיליון ש"ח.

יחס ההון לרכיבי סיכון ליום 30 בספטמבר 2013 המחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין בנושא מדידה והלימות הון" (באזל ו) עומד על שיעור של 15.27%, בהשוואה ל-14.94% בסוף שנת 2012. יחס זה גבוה מיחס ההון המזערי לנכסי סיכון משוקללים בשיעור של 9.0% שנדרש על ידי בנק ישראל.

יחס הון הליבה עומד על 10.04%, בהשוואה ל-9.65% בסוף שנת 2012. יתרת כתבי ההתחייבות הנדחים הכלולים בהון רובד 2 תחתון ליום 30 בספטמבר 2013 מסתכמת ב-3.3 מיליארד ש"ח. הון רובד 2, המורכב בעיקר מכתבי התחייבות נדחים, תורם 5.2% מהלימות ההון של הבנק.

ביום 25 באפריל 2013, הבינלאומי הראשון הנפקות בע"מ, חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, הנפיקה בהנפקה ציבורית כתבי התחייבות נדחים סדרה כ"א בע.ג. של 342 מיליון ש"ח, אשר תמורתם בסך של 380 מיליון ש"ח הופקדה בבנק. הבנק התחייב לקיים את תנאיהם של כתבי ההתחייבות הנדחים שהונפקו בהנפקה זו.

ביום 24 בנובמבר 2013, הבינלאומי הראשון הנפקות בע"מ פרסמה תשקיף מדף להנפקת ניירות ערך, אשר עשויים לכלול סדרות של אגרות חוב, כתבי התחייבויות נדחים וניירות ערך מסחריים, שתמורתם תופקד בבנק. הבנק התחייב לקיים את תנאיהם של ניירות הערך שיונפקו בהתאם לתשקיף המדף.

דירקטוריון הבנק החליט כי יחס ההון הכולל של הקבוצה לא יפחת מ-12.5% וכי יחס הון הליבה לא יפחת מ-9%. כמו כן, החליט הדירקטוריון שיחס ההון הכולל תחת תרחישי קיצון לא יפחת מ-9% ויחס הון הליבה תחת תרחישי קיצון לא יפחת מ-6%.

רכיבי ההון לצורך חישוב הלימות ההון בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 בדבר "מדידה והלימות הון":

מבנה ההון:		30 בספטמבר 2013	31 בדצמבר 2012
		במיליוני ש"ח	
הון רובד 1			
הון מניות נפרע		614	614
פרמיה		313	313
עודפים		5,777	5,548
זכויות שאינן מקנות שליטה		222	209
רכיבי הון רובד 1 אחרים ⁽²⁾		270	270
התאמות מתרגום של יחידות אוטונומיות המוחזקות בחו"ל		(1)	(1)
סכומים שהופחתו מההון ⁽¹⁾		(400)	(437)
סך הכל הון רובד 1 / סך הכל הון ליבה		6,795	6,516
סך הכל הון רובד 2 לפני ניכויים		3,694	3,725
בניכוי:			
השקעות ברכיבי הון פיקוחי של תאגידים בנקאיים וחברות בת שלהם בישראל		(2)	(3)
השקעות בחברות שאינן ריאליות בשיעור העולה על 20% ללא שליטה, או שיש השפעה מהותית		(151)	(149)
ניכויים רובד 2		(153)	(152)
סך הכל הון רובד 2 לאחר ניכויים		3,541	3,573
סך הכל הון כולל כשיר		10,336	10,089

- (1) ראה באור 4 לתמצית הדוחות הכספיים בדבר פירוט הסכומים שהופחתו מההון.
- (2) בהתאם להבהרת הפיקוח על הבנקים בנושא טיפול באופציות מכר שניתנו לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה, הבנק זקף לבסיס ההון את השינוי בהון הנובע מיישום לראשונה של ההבהרה וזאת לא יאחר ממועד סיום ההתקשרות באופצית המכר כאמור באור 6ה. לדוחות הכספיים לשנת 2012. השפעת סיום ההתקשרות באופצית המכר כאמור, הינה קיטון בשיעור של 0.4% ביחס ההון הכולל של הבנק.

יחס הון כולל ויחס הון של רובד 1 של הבנק וחברות בת משמעותיות בהתאם להוראות בדבר "מסגרת עבודה למדידה והלימות הון" (באזל וו):

31 בדצמבר 2012	30 בספטמבר 2013	
באחוזים		
		יחס ההון לרכיבי סיכון
9.65	10.04	יחס הון רובד 1 ליבה לרכיבי סיכון ⁽¹⁾
9.65	10.04	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
14.94	15.27	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
		חברות בת משמעותיות
		בנק אוצר החייל בע"מ
8.83	9.47	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
13.74	14.31	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
		בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ
11.50	12.90	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
16.30	18.10	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
		יובנק בע"מ
16.10	15.90	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
19.80	19.70	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
		בנק מסד בע"מ
14.20	14.49	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
14.78	14.96	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון

(1) הון הליבה של הבנק מורכב מהון המניות המונפק והנפרע, פרמיה על מניות, התאמות מתרגום של פעילות חוץ וזכויות מיעוט בעלי המניות החיצוניים בהון של חברות בנות שאוחדו, בניכוי כלל הניכויים מהון רובד 1.

מדיניות חלוקת דיבידנד

ביום 30 באוגוסט 2010 החליט דירקטוריון הבנק לאמץ מדיניות חלוקת רווחים, לפיה הבנק יחלק כדיבידנד בכל שנה 50% מהרווח הנקי השנתי של הבנק הראוי לחלוקה, בכפוף לכך שיחסי ההון לרכיבי סיכון של הבנק לא יפחתו מהיעדים שנקבעו ושיקבעו על ידי דירקטוריון הבנק מעת לעת. רווחים מעודפי עבר יחולקו לפי החלטות אד הוק. חלוקות כאמור תבוצענה בכפוף להוראות הדין והוראת ניהול בנקאי תקין, וככל שלא יתרחשו שינויים לרעה ברווחי הבנק ו/או במצבו העסקי ו/או הכספי ו/או במצב המשק הכללי ו/או בסביבה הרגולטורית.

אין באמור בהחלטה זו כדי לגרוע מסמכות הדירקטוריון לבחון מעת לעת את המדיניות, ולהחליט בכל עת, בהתחשב בשיקולים עסקיים ובהוראות הדין החלות על הבנק, על שינוי המדיניות או שינוי שיעור הדיבידנד שיחולק בגין תקופה מסוימת או להחליט שלא לחלק דיבידנד כלל.

מובהר בזאת כי כל חלוקה של דיבידנד (לרבות לפי ההחלטות האמורות) תהיה טעונה אישור נפרד של הדירקטוריון, וכפופה לכל המגבלות החלות על הבנק בעניין חלוקת דיבידנד, ותפורסם בהתאם להוראות הדין, בצירוף כל הפרטים הנדרשים על פי דין.

יצוין כי חלוקת דיבידנד על ידי הבנק כפופה, בנוסף להוראות חוק החברות, למגבלות נוספות כמפורט בבאור 18'ה' לדוחות הכספיים לשנת 2012.

ביום 4 ביוני 2013 החליט דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד במזומן לבעלי המניות של הבנק בסך כולל של 200 מיליון ש"ח. הסכום הינו לפני כל מס, לרבות מס במקור, שעל הבנק לנכות על פי כל דין. ההחלטה והשיקולים מפורטים בדוח מיידי של הבנק מאותו יום (מספר אסמכתא 048667-01-2013). האמור בדוח זה נכלל כאן על דרך ההפניה.

המועד הקובע לעניין תשלום הדיבידנד חל ביום 12 ביוני 2013, ויום התשלום היה 24 ביוני 2013.

מצב נזילות ומדיניות גיוס המקורות

קבוצת הבנק מקיימת מעקב שוטף אחר מצב הנזילות בקבוצה, באמצעות מודל פנימי שהנחותיו תוקפו לאחרונה במהלך מקיף, ובאמצעים משלימים אחרים. הקבוצה שמה דגש על גיוון בסיס הפיקדונות ועל שמירת תיק נכסים נזילים בהיקף מתאים. בחודש ינואר 2013 פרסם בנק ישראל עדכון להוראות ניהול סיכון הנזילות (הוראה 342), שעיקרו הרחבה ועדכון של מתכונת המעקב והדיווח אחר סיכון הנזילות במערכת הבנקאית, והתאמה לסטנדרטים שנקבעו על ידי ועדת באזל. תחולת השינוי 1 ביולי 2013. הבנק מנהל ומבקר את סיכוני הנזילות באמצעות המודל הפנימי התואם את הוראת ניהול בנקאי תקין 342 הקודמת ובאמצעות מודל התואם את עדכון ההוראה.

מצב הנזילות והרכב הנכסים וההתחייבויות

היקף יתרות המערכת הבנקאית בבנק ישראל (עו"ש ופקדונות מוניטריים) לסוף ספטמבר 2013 עמד על כ-104 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-125 מיליארד ש"ח בסוף דצמבר 2012. היקף אחזקות הציבור במק"מ עמד על כ-12.9 מיליארד ש"ח, גידול של כ-4.1 מיליארד ש"ח לעומת סוף 2012. יתרת הפקדונות בבנק ישראל (עו"ש ופקדונות מוניטריים) לסוף ספטמבר 2013 הסתכמה ב-19.5 מיליארד ש"ח, בדומה לסוף שנת 2012. עיקר כרית הנזילות בקבוצה, הכוללת מזומנים, פקדונות בבנקים וניירות ערך נזילים, הסתכמה ליום 30 בספטמבר 2013 ב-32.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-29.9 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2012, מזה, יתרת המזומנים והפקדונות בבנקים הסתכמה ב-22.5 מיליארד ש"ח, וכ-9.8 מיליארד ש"ח הושקעו בניירות ערך, בעיקר באגרות חוב של ממשלת ישראל, אגרות חוב של ממשלות זרות ואגרות חוב של בנקים בחו"ל ברמת נזילות גבוהה. יחס הפקדונות לאשראי לציבור ליום 30 בספטמבר 2013, עומד על 127.6%, בהשוואה לכ-124.3% ב-31 בדצמבר 2012. בסוף ספטמבר 2013 הסתכמו פקדונות הציבור, אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים, בכ-91.2 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-90.0 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2012, גידול בשיעור של כ-1.3%. יתרת האשראי לציבור ליום 30 בספטמבר 2013 הסתכמה ב-66.9 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-67.9 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2012, קיטון של כ-1.4%.

חשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם

כללי

- א. פעילותה של הקבוצה מלווה בחשיפה לסיכונים, כשהמהותיים מביניהם הינם: סיכוני אשראי, סיכוני שוק, סיכוני נזילות, סיכונים תפעוליים וסיכונים משפטיים. סיכונים אלה מנוהלים על ידי חברי הנהלה ממונים ובאחריותם. בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים, קיימת דרישה רגולטורית להלימות הון במסגרת הוראות נדבך 1 של באזל II. בגין סיכונים תפעוליים ויתר הסיכונים אליהם היא חשופה, הקבוצה מבצעת הקצאת הון משלימה במסגרת תהליך הערכת הנאותות ההונית המבוצע במסגרת יישום הוראות נדבך 2 של באזל II - תהליך ה-ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process).
- ב. מדיניות ניהול הסיכונים של הקבוצה מכוונת להשגת היעדים האסטרטגיים והעסקיים שנקבעו ולהגדלת תוחלת הרווח - תוך טיפוח התמחויות בקבוצה, ניצול היתרונות למגוון וגודל, תוך שמירה על רמות הסיכון שאושרו ועל קיומם של מנגנוני ניהול, בקרה, ביקורת ודיווח נאותים.

- ג. המפקח על הבנקים קבע בהוראות ניהול בנקאי תקין ובהוראות אחרות מספר הנחיות הקשורות בנושא ניהול סיכונים. הוראות אלה קובעות, בין היתר, עקרונות יסוד לניהול סיכונים ובקרתם ובכלל זה: מעורבות נאותה והבנה של דירקטוריון והנהלת הבנק בניהול הסיכונים, קביעת מדיניות סיכון ותיאבון סיכון, הקמת פונקציית ניהול סיכונים ראשית בלתי תלויה, קבלת דיווחים תקופתיים על ההתפתחויות בחשיפה לסיכונים, וקיומם של מנגנוני פיקוח ובקרה ההולמים את פרופיל הסיכון של הבנק.
- ד. תפיסת הסיכון הכוללת של הקבוצה עולה בקנה אחד עם המסגרת הרגולטורית שנקבעה על ידי המפקח על הבנקים ועל העקרונות המנחים (ה-Sound Practices) של וועדת באזל, המושתתים על העיקרון כי לכל פעילות בנקאית הטומנת בחובה סיכון יוגדרו ויאופיינו: מדיניות ותיאבון סיכון, מגבלות לתחיימת והגדרת היקף החשיפה, מעגלי בקרה וביקורת, מערכי דיווח, ומנגנון לכימות הרווח, מדידתו ודיווח עליו על פי אמות מידה מקובלות.
- ה. ניהול הסיכונים ובקרתם מתבצעים בקבוצה באמצעות תשתית נאותה של מנגנוני שליטה, פיקוח, בקרה וביקורת, ומיושמים באמצעות שלושה קווי הגנה: קו ההגנה הראשון שמקיימים האחראים על יצירת הסיכון וניהולו, קו ההגנה השני שמקיימות יחידות החטיבה לניהול סיכונים והבקרה הבלתי תלויות. קו ההגנה השלישי שמקיימים מערך הביקורת הפנימית והחיצונית.
- ו. האחראים על ניהול הסיכונים בקבוצה הינם:
- ו"ח בנצי אדירי, ראש החטיבה לניהול סיכונים - מנהל הסיכונים הראשי ומנהל הסיכונים התפעוליים.
- ו"ח אילן בצרי, ראש החטיבה העסקית - מנהל סיכונים האשראי ומנהל סיכונים סליקה;
- מר אבי שטרנשוס, ראש החטיבה הפיננסית - מנהל הסיכונים הפיננסיים ומנהל סיכון המוניטין;
- עו"ד דליה בלנק, מנהלת מערך הייעוץ המשפטי - מנהלת הסיכונים המשפטיים.
- ז. סיכונים נוספים אליהם חשוף הבנק - סיכון אסטרטגי, סיכונים הקשורים למשק הישראלי, סיכונים ציית והלבנת הון, סיכונים סליקה, סיכונים רגולציה וחקיקה - מנוהלים ומפוקחים אף הם כחלק מהניהול העסקי הכולל ועל ידי כל אחד מחברי ההנהלה בתחום הנתון לאחריותו.
- ח. ניהול הסיכונים מתבצע בכל חברה בת בנקאית בקבוצה בנפרד, על פי מדיניות שנקבעה בדירקטוריון חברת הבת המתבססת על מדיניות הקבוצה, ועל בסיס מתודולוגיית ניהול סיכון קבוצתית תוך שימת לב לאופי המיוחד של הפעילות בכל חברה בת. בהתאם להוראות המפקח על הבנקים בנושא "מנהל סיכונים ראשי ופונקציית ניהול סיכונים" מונה בכל חברה בת בנקאית מנהל סיכונים ראשי שכפוף למנכ"ל החברה הבת ומונחה מקצועית על ידי מנהל הסיכונים הראשי של הבנק.
- ט. מידי רבעון נכתב מסמך סיכונים על ידי החטיבה לניהול סיכונים, שהינה בלתי תלויה ביחידות נוטלות הסיכון. המסמך מוצג בפני הנהלת הבנק, הוועדה לניהול סיכונים ודירקטוריון הבנק.
- י. מסמך הסיכונים בוחן את כלל הסיכונים, שאליהם חשופה קבוצת הבנק במסגרת פעולותיה, תוך פירוט הממצאים ברמת הסיכון הספציפי וכן את תוצאות תרחישי הקיצון שבוצעו.
- במסמך מוצגת סקירת מנהל הסיכונים הראשי על מצב ניהול הסיכונים בקבוצה ועל אפקטיביות ואיכות ניהול הסיכונים. כמו כן, נסקרות בו ההתפתחויות בסביבה העסקית ובשווקים הפיננסיים וכן טיפול החטיבה בתהליכים מרכזיים בסוגי הסיכונים השונים ופעולות מיוחדות, שנקטו על ידי החטיבה ברבעון הרלוונטי.

ממשל תאגידי ומעורבות הנהלה ודירקטוריון

בחודש דצמבר 2010 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 301 בנושא עבודת הדירקטוריון המאמצת את עקרונות באזל בתחום הממשל התאגידי וניהול הסיכונים.

במהלך מרס 2012 אישר דירקטוריון הבנק מסמך תשתית בעניין עקרונות הממשל התאגידי של ניהול הסיכונים בקבוצה על פי הוראות ניהול בנקאי תקין 301, עקרונות באזל וו והנחיות בנק ישראל האחרות, מסמך תשתית זה עודכן ואושר בחודש אוקטובר 2012. המסמך מגדיר מתכונת פעולה של ממשל תאגידי אפקטיבי התומך בפעולת הדירקטוריון וההנהלה, ומאפשר להם לקבוע את אסטרטגיית הבנק ויעדיו, לגבש תיאבון לסיכון, לנהל את עסקיו השוטפים של הבנק, ולהגן על האינטרסים של המפקדים, בעלי המניות ונטלי סיכון

אחרים. המסמך משמש מצע מחייב עבור הבנק וקבוצת הבנק בכל הנוגע לתפיסת הממשל התאגידי ולמתכונת ניהול הסיכונים. המסמך מיושם באמצעות נוהל הדירקטוריון וההנהלה, מסמכי המדיניות הרלוונטיים והמעגלים המרכזיים המרכיבים את מארג הממשל התאגידי בקבוצה - ובראשם הדירקטוריון וההנהלה. הוראות ניהול בנקאי תקין 301 נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2012. השליטה, הפיקוח והבקרה על נאותות ניהול הסיכונים בבנק נעשים, בין היתר, על ידי הדירקטוריון, ועדות מטעמו, ההנהלה וועדות הנהלה בתחומי הסיכון השונים, כמפורט להלן:

התייחסות הדירקטוריון לסוגיות ניהול הסיכונים

- א. דירקטוריון הבנק מתווה את האסטרטגיה התאגידית העסקית של הקבוצה.
- ב. דירקטוריון הבנק דן ומאשר אחת לשנה את תוכנית העבודה השנתית ומדיניות ניהול הסיכונים בתחומי הסיכון השונים, הכוללות, בין היתר, את תיאבון הסיכון הכולל, מסגרות הסיכון ותקורות החשיפה המותרות בתחומי הפעילות ובמגזרים השונים, וכן מציב סטנדרטים לניהול, מדידה, בקרה, ודיווח על החשיפה לסיכונים השונים. במסגרת זאת, מתאים הדירקטוריון את מדיניות החשיפה לסיכונים השונים לשינויים ולתמורות בשווקים הפיננסיים ולסביבת הפעילות של הבנק.
- ג. דירקטוריון הבנק מאשר פעילויות חדשות ומוצרים חדשים העשויים ליצור חשיפות חדשות, תוך בחינת הסיכון שהפעילות יוצרת וכן את יכולת הבנק לנהל, למדוד ולבצע בקרה בלתי תלויה על סיכוני הפעילות.
- ד. במסגרת עבודת הדירקטוריון פועלת ועדת דירקטוריון לניהול סיכונים, המתכנסת לפחות שמונה פעמים בשנה. הוועדה מקבלת דיווח על חשיפות הבנק והקבוצה לסיכונים פיננסיים, סיכוני אשראי, סיכונים תפעוליים וסיכונים משפטיים וכן על עמידת הבנק והקבוצה במגבלות רגולטוריות ובמגבלות שקבע הדירקטוריון. בנוסף, הוועדה מבצעת בחינה של נאותות מערך ניהול ובקרת הסיכונים בבנק.
- ה. אחת לרבעון מתקיים דיון בועדה לניהול סיכונים ובדירקטוריון במסמך הסיכונים הכולל של הבנק והקבוצה.
- ו. במסגרת עבודת הדירקטוריון פועלת גם ועדת הלוואות המתכנסת מספר פעמים בשנה.
- ז. לפחות אחת לחודש מתכנסת ועדת הביקורת של הדירקטוריון, ועדת הביקורת מפקחת על פעילות הביקורת הפנימית של הבנק לרבות המלצה לדירקטוריון לגבי מינוי מבקר פנימי וקביעת שכרו, אישור כתב המינוי והסמכויות של המבקר הפנימי, תכנית העבודה של הביקורת הפנימית. הוועדה מבצעת מעקב אחר יישום תכנית העבודה של הביקורת הפנימית ודנה בדוחות ביקורת מהותיים ובדיווחים אחרים של המבקר הפנימי. הוועדה מפקחת על עבודת רואה החשבון המבקר ודנה בדוחות ביקורת של רואה החשבון המבקר ושל גופים רגולטורים. כמו כן, הוועדה, בשבתה גם כוועדה לבחינת הדוחות הכספיים, דנה בדוחות הכספיים ובליקויים במערכי הדיווח החשבונאיים ומגישה את המלצותיה בנדון לדירקטוריון, לאחר שדנה וגיבשה המלצה בכל אלה: ההערכות והאומדנים שנעשו בקשר עם הדוחות הכספיים; הבקורות הפנימיות הקשורות בדיווח הכספי; שלמות ונאותות הגילוי בדוחות הכספיים; המדיניות החשבונאית שאומצה והטיפול החשבונאי שיושם בעניינים המהותיים של הבנק; הערכות שווי (אם וככל שקיימות), לרבות ההנחות והאומדנים שבבסיסן, שעליהן נסמכים נתונים בדוחות הכספיים.
- ח. מערך הביקורת הפנימית של הבנק, במסגרת תוכנית העבודה השנתית, מעריך במסגרת הביקורות המבוצעות על ידו בסניפים וביחידות המטה, את תהליך ניהול הסיכונים בקבוצה, את יישום המדיניות ואת ביצוע החלטות הדירקטוריון בנושא ניהול הסיכונים השונים. בנוסף, הוא מעריך את מידת ההתאמה ואת איכותם של תהליכי הבקרה הנהוגים בקבוצה. כמו כן, מבצע המערך באופן שוטף את הסקירה הבלתי תלויה על תהליך ICAAP השנתי המתקיים בבנק, במטרה לאתגר את התהליך ולבחון את מהימנות ושלמות הנתונים המוצגים בו והתאמתו לדרישות הפיקוח על הבנקים.

התייחסות ההנהלה לסוגיות ניהול הסיכונים

- א. ארבע פעמים בשבוע מתכנסת הוועדה לעניינים שוטפים בראשות המנכ"ל, או ראש החטיבה הפיננסית ובהשתתפות חברי הנהלה ומנהלים בכירים, ביניהם גם מנהל הסיכונים הראשי ודנה על סמך דיווחים ניהוליים במצב הנדירות בשקלים ובמט"ח, בהתפתחויות הפיננסיות בשווקים הפיננסיים, במוצרים חדשים ואחת לשבוע בפעילות הנוסטרו.
- ב. הנהלת הבנק בראשות המנכ"ל מתכנסת לפחות פעם בשבוע ודנה, בין היתר, במגוון נושאים בתחום ניהול ובקרת הסיכונים השונים.
- ג. עד פעמיים בשבוע מתכנסת וועדת אשראי בראשות המנכ"ל ובהשתתפות נציגי החטיבה לניהול סיכונים.
- ד. אחת לחודש מתקיים דיון בראשות המנכ"ל בהתפתחויות בתיק הנוסטרו ובהתפתחויות בשווקים הפיננסיים.
- ה. אחת לרבעון מתקיים דיון בהנהלה במסמך הסיכונים הכולל של הבנק והקבוצה, במסגרתו מדווחות חשיפות הבנק והקבוצה לסיכונים פיננסיים, סיכונים אשראי, סיכונים תפעוליים, סיכונים ציוד ואיסור הלבנת הון, סיכונים הקשורים לחברות הבנות ושלוחות חו"ל, תוצאות תרחישי הקיצון, סיכונים משפטיים ועמידת הבנק והקבוצה במגבלות שקבע הדירקטוריון.
- ו. הפורום לניהול סיכונים תפעוליים בראשות מנכ"ל הבנק ובהשתתפות חברי ההנהלה ומנכ"לי החברות הבנות, מתכנס לפחות אחת לרבעון ומקיים מעקב שוטף על מצב החשיפה לסיכונים תפעוליים, בין היתר בהתבסס על ממצאי סקרי הסיכונים השונים, וכן על הפעולות הננקטות על ידי היחידות השונות והחברות הבנות, למזעור חשיפות אלה. הפורום משמש גם כפורום בנושא מניעת סיכונים מעילות והונאות.
- ז. שלוש פעמים בשנה מתכנסת הוועדה העליונה לניהול נכסים והתחייבויות (ALCO) בראשות המנכ"ל וחברי ההנהלה, לרבות מנהל הסיכונים הראשי, אשר דנה ועוקבת אחר יישום מדיניות הסיכונים הפיננסיים כפי שנקבעה על ידי הדירקטוריון, ודנה בהתפתחויות המרכזיות בחשיפה לסיכונים שוק על סמך מכלול דיווחים המועברים לה.
- ח. אחת לשבועיים מתקיים דיון בראשות ראש החטיבה הפיננסית בהתפתחויות בתיקי הנוסטרו בשקלים ובמט"ח ובהתפתחויות בשווקים הפיננסיים. בדיון משתתפים גורמי הניהול והבקרה הרלוונטיים מהבנק ומחברות הבנות הבנקאיות.
- ט. יחידת תחום סיכונים שוק ונדירות הכפופה למנהל הסיכונים הראשי, מבצעת בקרת סיכונים עצמאית ובלתי תלויה על הסיכונים הפיננסיים.
- י. תחום ניהול סיכונים אשראי, הכפוף למנהל הסיכונים הראשי, מורכב משתי יחידות, האחת, היחידה לבקרת אשראי המבצעת בקרת סיכונים עצמאית ובלתי תלויה על סיכונים האשראי. והאחרת, היחידה לבקרת תהליכים והערכת סיכונים אשראי המספקת חוות דעת עצמאית בדבר ניהול סיכונים אשראי בחשבונות הנמצאים בסמכותה ומשתתפת בוועדות האשראי של ראש החטיבה העסקית ושל המנכ"ל.
- י�. חלק מתפקידיה של היחידה לבקרת תהליכים והערכת סיכונים אשראי יועברו ליחידה שלישית הנמצאת בשלבי הקמה, ושעיקר עיסוקה יהיה מתן חוות דעת כתובה לגבי בקשות אשראי בסכומים מהותיים, וזאת כחלק מיישום הוראות ניהול בנקאי תקין 311.
- יא. היחידה לניהול סיכונים ופיקוח על חברות בנות הכפופה למנהל הסיכונים הראשי, אחראית, בין היתר, על יישומה והטמעתה של מדיניות קבוצתית כוללת לניהול הסיכונים התואמת את מטרות ויעדי הקבוצה ולביצוע פיקוח ומעקב שוטפים על החברות הבנות הבנקאיות בישראל ובחו"ל.
- יב. יחידת יישום הוראות באזל, הכפופה למנהל הסיכונים הראשי אחראית, בין היתר, על יישום והטמעה של הוראות נדבך 2 של באזל וזו כחלק מקידום ושיפור מערך ניהול הסיכונים הכולל של הקבוצה.
- יג. היחידה האנליטית לתיקוף, יישום וחקר מודלים, הכפופה למנהל הסיכונים הראשי, אחראית על יישום הוראות בנק ישראל בנושא תיקוף המודלים של הקבוצה ועל חקירת מודלים.
- יד. הנהלת הבנק ממשיכה לשכלל ולשפר את כלי המדידה, הפיקוח, הבקרה והדיווח הדרושים לה לשם קבלת תמונת מצב עדכנית, ובזמן אמת, על חשיפות הקבוצה לסיכונים השונים וכן כדי להטמיע את תפיסת הניהול הקבוצתית בבנק ובחברות הבנות.

החשיפה והניהול של סיכוני שוק (סיכונים פיננסיים)

א. כללי

1. סיכוני שוק (סיכונים פיננסיים) הינם סיכונים קיימים או עתידיים להכנסות, להון ולשחיקה בשווי ההון של הקבוצה כתוצאה משינויים במחירים, שערים ומרווחים בשווקים הפיננסיים בהם היא פועלת או עשויה לפעול והמשפיעים על ערך נכסי הקבוצה או התחייבויותיה: שיעורי הרבית, שערי חליפין, אינפלציה, מחירי ניירות-ערך, התנודתיות של פרמטרים אלה ושינויים במדדים כלכליים אחרים.
2. לבנק מדיניות מפורטת לניהול החשיפה לסיכונים פיננסיים המאושרת מדי שנה על ידי ההנהלה והדירקטוריון. מסמך המדיניות מתווה ומפרט, בין היתר: תיאבון כולל לסיכונים פיננסיים ותיאבון לסיכון בחתך הסיכון הבודד, עקרונות לפעילות ומגבלות ברמת המכשירים והדסקים השונים בחטיבה הפיננסית.
3. אחת לרבעון מתקיים דיון בהנהלה, בוועדה לניהול סיכונים ובדירקטוריון במסמך הסיכונים לכלל הסיכונים של הבנק והקבוצה, במסגרתו מדווחות חשיפות הבנק והקבוצה לסיכונים בהשוואה למגבלות שנקבעו. כמו כן, נבחנים גם שינויים נדרשים בהתאם לשינויים בפעילויות הבנק ו/או שינויים בסביבת הבנק או בשווקים הפיננסיים.

ב. דרישות ההון בגין סיכוני שוק בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים

במסגרת יישום הוראות באזל II בחרה הקבוצה ליישם את הגישה הסטנדרטית בגין החשיפה לסיכוני שוק. הלימות ההון הרגולטורית מחושבת על סיכוני רבית, סיכוני אופציות, סיכוני מניות והסיכון הספציפי בתחומי המסחר בלבד ועל סיכוני מטבע על כלל הפעילות בקבוצה. בנוסף, במסגרת נדבך 2 מוקצה הון על כלל סיכוני השוק לפי מודל ה-VAR המקסימלי במהלך השנה. ההון הנדרש לעניין זה ביום 30 בספטמבר 2013 היה 98 מיליון ש"ח, מתוך זה 64 מיליון ש"ח בגין סיכוני רבית, ו-27 מיליון ש"ח בגין סיכוני שער חליפין.

בגין סיכוני רבית, סיכוני אופציות וסיכוני מניות בתיק הבנקאי מבצעת הקבוצה הקצאת הון במסגרת תהליך הערכת הנאותות ההונית המבוצעת במסגרת יישום הוראות נדבך 2 של באזל II - תהליך ה-ICAAP.

30 בספטמבר 2013			
סך הכל	בגין סיכון כללי	בגין סיכון ספציפי	במיליוני ש"ח
דרישות ההון בגין:			
64	53	11	סיכון רבית
1	1	-	סיכון מניות
27	27	-	סיכון שער חליפין של מט"ח
-	-	-	אופציות על רבית
-	-	-	אופציות על מניות
6	6	-	אופציות על מט"ח
98	87	11	סך הכל דרישות הון בגין סיכוני שוק

31 בדצמבר 2012			
סך הכל	בגין סיכון כללי	בגין סיכון ספציפי	
		במיליוני ש"ח	
			דרישות ההון בגין:
44	37	7	סיכון רבית
-	-	-	סיכון מניות
32	32	-	סיכון שער חליפין של מט"ח
-	-	-	אופציות על רבית
-	-	-	אופציות על מניות
17	17	-	אופציות על מט"ח
93	86	7	סך הכל דרישות הון בגין סיכונים שוק

ג. המתודולוגיה לאמידת החשיפה לסיכונים השוק

הבנק עושה שימוש במספר כלים ומודלים מקובלים לצורך ניהול החשיפה לסיכונים השוק באמצעים, הכוללים גם את הערך בסיכון ה-VAR וגם הפעלת תרחישי קיצון Stress Tests, כמפורט להלן:

- הערך בסיכון (ה-VAR)
 - ה-VAR (הערך הנתון בסיכון) מודד את תוחלת ההפסד המקסימאלית בשווי ההון של הבנק (נכסים והתחייבויות, לרבות מכשירים פיננסיים נגזרים), במהלך אופק השקעה נתון (10 ימי עסקים), בהינתן רמת מובהקות מסוימת (99%) ובהתקיים תנאי שוק נורמאליים.
 - ה-VAR השוטף המחושב בבנק, הן על בסיס בנק והן על בסיס קבוצתי מתבסס על שיטת ה-Variance Co-Variance. בנוסף, מריץ הבנק מודלים נוספים בעת הצורך, לרבות סימולציה היסטורית ומונטה קרלו.
 - נתוני ה-VAR מחושבים בבנק בתדירות יומית, על מרבית הנכסים וההתחייבויות הפיננסיות של הבנק (התיק הבנקאי, התיק למסחר והחזקות ריאליות). מערכת ה-VAR משתלבת כחלק אינטגרלי בעבודת החטיבה הפיננסית והחטיבה לניהול סיכונים.
 - יחידת תחום ניהול סיכונים שוק ונזילות בחטיבה לניהול סיכונים מבצעת תהליך בחינה בדיעבד (Back Testing) בלתי תלוי, על פי קריטריונים שהוגדרו בוועדת באזל במטרה לבחון את תקפות ה-VAR ברמת כל מגזר פעילות ורמת סך הפעילות.
 - כלי ניהול ובקרת חשיפות רבית כגון: מח"מ, שווי הוגן, מבחני רגישות לשינויים בעקום הרבית ותרחישי קיצון.
 - כלי ניהול ובקרת סיכונים אופציות בחדר עסקאות מט"ח כגון: מטריצת Vol-Spot המציגה את החשיפה כתוצאה של תרחישים שונים של שער חליפין ותנודתיות. בנוסף נעשה שימוש ב-RHO הבוחן את השינוי בשווי הפוזיציה במקרה של תזוזה של 1% בעקום הרבית. כמו כן נעשה שימוש במודל Weighted Vega לניהול החשיפה לסיכון התנודתיות.
 - מבחני רגישות: החשיפה לסיכון מבוטאת במונחי הפגיעה המקסימאלית בשווי ההון כתוצאה מתזוזה מקבילה של עקום הרבית.
 - תרחישי קיצון (Stress Tests).

בחינת Back Testing

בחינת ה-Back Testing של מודל ה-VaR האנליטי מראה כי בשנה שנסתיימה ביום 30 בספטמבר 2013 נרשמו 4 מקרים בהם ההפסד התיאורטי היומי עלה על ערך ה-VaR שנחזה. מספר מקרים זה עומד בקריטריונים כפי שהוגדרו על ידי ועדת באזל. להלן פירוט המקרים הנ"ל:

מועד	גודל הפער
	במיליוני ש"ח
14/8/2013	13
04/8/2013	19
13/5/2013	4
1/5/2013	4

התאבון לסיכון

דירקטוריון הבנק קבע כי סך החשיפה לסיכונים שוק כפי שמוצאת את ביטוייה בערך בסיכון (ערך ה-VAR) לא תעלה על 3.3% מההון המיוחס לבעלי מניות הבנק, לפי אופק של 10 ימים בשיטה הפרמטרית. ערך ה-VAR של הקבוצה ליום 30 בספטמבר 2013 עמד על כ-71 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-24 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2012. הגידול בערך ה-VAR נובע מגידול בסטיות התקן של סך התיק ומשינוי בהרכב הפוזיציה. משקלו של ה-VAR ביחס להון המיוחס לבעלי מניות הבנק ליום 30 בספטמבר 2013 עומד על 1.0%, לעומת 0.7% בסוף שנת 2012, בהשוואה למגבלת דירקטוריון של 3.3%.

תרחישי קיצון לבחינת גובה השחיקה המקסימאלי של השווי ההון

דירקטוריון הבנק קבע מגבלה על גובה השחיקה המקסימאלי בשווי ההון של הבנק בגין הפעלתם של מספר תרחישי קיצון בתחום התממשות סיכונים פיננסיים. מגבלה זו נקבעה לעד 15% מהונו העצמי של הבנק.

תרחישי קיצון לבחינת הנאותות ההונית והשפעת התממשות תרחישי קיצון על יחס ההון לרכיבי סיכון

כחלק מיישום הוראות נדבך 2 של באזל ו, מיישם הבנק מתווה תרחישי קיצון לבחינת הנאותות ההונית תחת תרחישי קיצון. המתווה כולל תרחישים בתחום סיכונים השוק, הנזילות והאשראי (לרבות בתחום תיק ניירות-הערך בשקלים ובמט"ח, כולל תיק אגרות החוב מגובי משכנתאות) ותרחישים המשלבים התממשות של כמה סיכונים בו זמנית. התרחישים שמפעיל הבנק כוללים תרחישים מסוג ניתוחי רגישות, תרחישים היסטוריים, תרחישים היפותטיים ותרחישים מאקרו-כלכליים. התשתית התרחישית מורכבת ממגוון של תרחישים, ביניהם תרחיש הוליסטי גלובלי, תרחיש הוליסטי מקומי ותרחיש "הפוך". תוצאות תרחישי הקיצון והשפעותיהן על בסיס ההון ויחס ההון מוצגות במסמך הסיכונים, הנדון אחת לרבעון, בהנהלה, בוועדה לניהול סיכונים ובדירקטוריון. בנוסף, מיושמים בבנק כלים לניהול חשיפות הרבית הכוללים מודלים שונים, ואשר תוצאותיהם נסקרות על בסיס יומי כגון: מח"מ, שווי הון ומבחני רגישות לשינויים בעקום הרבית.

ד. החשיפה בבסיס

כללי

סיכון הבסיס הוא סיכון קיים או עתידי להכנסות ולהון הקבוצה שעלול להתרחש כתוצאה משינויים בלתי צפויים במדד המחירים לצרכן, או בשערי החליפין עקב ההפרש בין שווי הנכסים לבין שווי ההתחייבויות (כולל השפעת עסקאות עתידיות ואופציות גלומות). חשיפת הבסיס נמדדת ומנוהלת בכל אחד ממגזרי ההצמדה השונים: המגזר הצמוד למדד המחירים לצרכן, המגזר במטבע חוץ ובשקלים צמודים למטבע חוץ. על פי כללי החשבונאות ההון מוגדר כמקור שקלי לא צמוד, כך שההשקעה של ההון במגזר שאינו המגזר השקלי (מגזר המדד ומגזר המט"ח צמוד המט"ח) מוגדרת כחשיפת בסיס.

ניהול החשיפה

- ניהול הסיכונים בחשיפות הבסיס והשקעת ההון הפנוי במגזרי ההצמדה השונים נעשים בהתבסס על הערכות ותחזיות שוטפות של הגורמים הניהוליים השונים בחטיבה הפיננסית לגבי התפתחויות צפויות בשווקי הכספים וההון.
- תמהיל ההשקעה של ההון הפנוי במגזרי ההצמדה השונים מנוהל באופן שוטף בכפוף למגבלות המוצגות להלן, ועל בסיס התחזיות לגבי משתני השוק הרלוונטיים תוך ניצול פערי המחירים בין עלות המקורות ותשואת השימושים במגזרי ההצמדה השונים וכדאיותן של פוזיציות "יתר" או "חסר" בכל מגזר פעילות.
- במסגרת ניהול מאזני ההצמדה נעזר הבנק, בין השאר, במכשירים פיננסיים נגזרים, כאמצעי לנטרול החשיפה לסיכונים בבסיס וברבית.

התיאבון לסיכון

- דירקטוריון הבנק קבע מגבלות לגבי הפוזיציות המותרות (עודף או חוסר) של נכסים על התחייבויות וחשיפת ההון הפנוי, המוגדר כהון עצמי, בתוספת זכויות מיעוט ובניכוי פריטים לא כספיים נטו. סך עודף או חוסר הנכסים על ההתחייבויות במגזר השקלי הלא צמוד ובמגזר מטבע החוץ מוגבל לרמות של 150% ו-25% מההון הפנוי של הבנק, בהתאמה. כמו כן, נקבע כי עודף הנכסים על ההתחייבויות במגזר צמוד המדד לא יעלה על 100% מההון הפנוי, וכי עודף ההתחייבויות על הנכסים לא יעלה על 75% מההון הפנוי.
- בנוסף לקביעת מגבלות על תיאבון הסיכון הכולל לחשיפה לסיכונים בסיס ברמת חשיפת ההון הפנוי, קבע דירקטוריון הבנק גם מגבלות פרטניות ברמת חדרי העסקאות והיחידות העסקיות השונות היוצרות סיכונים בסיס, על היקף החשיפה בסיס.

החשיפה בסיס בפועל

להלן תיאור חשיפת ההון הפנוי בפועל, ברמת הקבוצה, בהשוואה למגבלות הדירקטוריון (במיליוני ש"ח):

תקרת החשיפה המאושרת כ- % מההון הפנוי	% מההון הפנוי		החשיפה בפועל		
	ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר	ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר	
	2012	2013	2012	2013	
±150	93	78	3,935	3,529	מט"י לא צמוד
-75 / +100	12	26	489	1,171	מט"י צמוד מדד
±25	(5)	(4)	(196)	(172)	מט"ח וצמוד מט"ח

הערות:

- (1) השיעורים השלישיים מבטאים עודף התחייבויות על נכסים כאחוז מההון הפנוי.
- (2) עודף ההתחייבות על הנכסים מיוחס בחלקו לחיסוי שבוצע לגבי השקעות הבנק בשלוחותיו בחו"ל, למקורות במט"ח אשר מימנו השקעה בנכסים לא כספיים ולהפרשה לירידת ערך שבוצעה בניירות ערך במט"ח.
- (3) הבנק נוקט בגישה כלכלית בניהול חשיפות הבסיס, ובהתאם לכך אינו מנהל החשיפה על-פי הסיווג החשבונאי המוצג לעיל ובביאור 5 לדוחות הכספיים - נכסים והתחייבויות לפי בסיס הצמדה, אלא מבצע התאמות בהתחשב במהות הכלכלית. הבנק מביא בחשבון בניהול השוטף את חוסר ההתאמה שנוצרת לעתים בין החשיפה החשבונאית לחשיפה הכלכלית במטרה לגדר את הרווח החשבונאי המדווח.

רגישות ההון לשינויים בשער החליפין

הבנק פועל בשוקי המטבע באמצעות עסקאות ספוט, פרוורד ובאמצעות אופציות הן עבור עצמו והן עבור לקוחותיו. הבנק פועל במטבעות הסחירים בעולם וסך החשיפה המטבעית נטו של קבוצת הבנק נמוכה. להלן תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים בשערי החליפין של מטבעות החוץ העיקריים, נכון ליום 30 בספטמבר 2013 (במיליוני ש"ח).

המדידה מתייחסת להשפעת השינויים על ההון וכוללת את הפעילות במכשירים מאזניים וחוזי מאזניים.

אחוז שינוי בשער החליפין	דולר	אירו	פר"ש	ליש"ט
ירידה של 5%	(3)	2	5	4
ירידה של 10%	(6)	9	9	8
עליה של 5%	4	1	(5)	(4)
עליה של 10%	10	6	(9)	(8)

הערות:

- (1) השפעה זו חושבה על-פי השינוי הצפוי בפוזיציות הכלכליות המנוהלות במטבעות השונים, בהינתן התרחישים שנקבעו על-ידי המפקח על הבנקים.
- (2) תרחיש עליה פירושו התחזקות המטבע הנדון כנגד השקל.
- (3) הנתונים משקפים את השפעת השינויים בשערי החליפין על השווי ההון לאחר השפעת המס.
- (4) עיקר הפוזיציות במטבעות הליש"ט והפר"ש המשתקפות בספרי הבנק הינן חשיפות חשבונאיות הנובעות מחיסוי שבוצע לגבי השקעות הבנק בשלוחותיו ובכך בפועל, בהיבט הכלכלי, לא משתקפת לבנק חשיפה בגין מטבעות אלה.
- (5) לשינויים בשערי החליפין של שאר המטבעות יש השפעה זניחה על רווחי הבנק.

דרישות ההון בגין סיכוני בסיס

במסגרת יישום הוראות באזל וו מיישמת הקבוצה את הגישה הסטנדרטית בגין החשיפה לסיכוני שוק. במסגרת זאת, נדרש הבנק להלימות ההון הרגולטורית בגין סיכוני בסיס הנגזרים מסיכוני בסיס במט"ח בלבד. ההון הרגולטורי הנדרש בגין סיכוני בסיס במט"ח ביום 30 בספטמבר 2013 על פי הוראות באזל וו היה כ-27 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-32 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2012. הקבוצה מבצעת הקצאת הון משלימה בגין סיכוני בסיס הנגזרים מחשיפה לסיכוני בסיס במגזר המדד (סיכוני אינפלציה) במסגרת יישום הוראות נדבך 2 של באזל וו.

ה. החשיפה ברבית

כללי

סיכון הרבית הוא סיכון קיים או עתידי להכנסות ולהון הקבוצה העלול להיווצר בגין הפער בין מועדי הפירעון או מועדי שינוי הרבית בין הנכסים וההתחייבויות למיניהם בכל אחד ממגזרי הפעילות. הסיכונים ברבית, לכלל התיק, הינם הסיכונים הדומיננטיים להם חשוף הבנק בכל הקשור להשפעה על השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות ועל הרווח. הבנק יישם מדיניות כוללת לניהול סיכון הרבית, בהתאם לנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקן 333, בנושא ניהול סיכוני הרבית.

ניהול החשיפה

ניהול החשיפה לסיכונים ברבית נעשה תוך פיזור נאות של השקעת ההון הפנוי בין טווחי הזמן השונים, תוך התאמת משך החיים הממוצע של המקורות והשימושים, ותוך צמצום החשיפה לשחיקת השווי ההוגן, כתוצאה משינויים בלתי צפויים בשערי הרבית. החשיפה העיקרית לסיכוני רבית בבנק מיוחסת לפעילות המימון במגזר השקלי הלא צמוד ובמגזר צמוד המדד, ונובעת ממאפייני ההשקעה, הנגזרים מטווח השימושים והמקורות במגזרים אלה.

מודל "קצר ארוך" במגזר המט"ח

פעילות המערכת הבנקאית בתחום ניהול הנכסים וההתחייבויות במט"ח מאופיינת ביצירת שימושים ארוכי טווח הממומנים ממקורות קצרים. פעילות זו נובעת בעיקרה מחוסר זמינות של מקורות מט"ח ארוכי טווח. פעילות כנ"ל חושפת את הבנק לסיכונים פיננסיים משני סוגים - נדילות ומרווח. במסגרת המודל נקבעו מגבלות על היקף השימושים הארוכים כפונקציה של היקף המקורות הקצרים, תוך ניהול סיכוני נדילות ומרווח במט"ח.

מודל "קצר ארוך" בשקלים ברבית משתנה

בשנים האחרונות קיימת חשיפה במגזר השקלי ברבית משתנה, עקב ביקוש למשכנתאות במגזר זה. פעילות זו ממומנת ממקורות קצרים ברבית משתנה. הסיכון העיקרי לבנק הוא עלייה במרווחי הגיוס במועדי שינוי הרבית. נקבעה מגבלה לסכום ההפסד המקסימלי כתוצאה מייקור עלות גיוס המקורות, שנבחנת מעת לעת.

התיאבון לסיכון

- דירקטוריון הבנק קבע מגבלות על החשיפה הכוללת לסיכוני הרבית באמצעות תחילת החשיפה המקסימאלית לשחיקת השווי ההוגן של ההון העצמי עם שינוי מקביל של 1% בעקום הרבית במגזר הצמוד (על בסיס מאוחד), במגזר השקלי ובמגזר המט"ח. על פי המגבלות, החשיפה המקסימאלית המותרת לשחיקת השווי ההוגן של ההון העצמי הינה בשיעור של 5% במגזר צמוד המדד, בשיעור של 4% במגזר השקלי הלא צמוד ובשיעור של 1% במגזר המט"ח.
- בנוסף לקביעת מגבלות על תיאבון הסיכון הכולל לחשיפה לסיכוני רבית ברמת חשיפת השווי ההוגן, קבע דירקטוריון הבנק מגבלות פרטניות ברמת חדרי העסקאות והיחידות העסקיות השונות היוצרות סיכוני רבית, על היקף חשיפת הרבית.

- בצד אלה ביחס למגזר המט"ח נקבעה במסגרת מודל "קצר/ארוך" במט"ח מגבלה על גובה ההפסד המקסימאלי בגין ייקור עלות גיוס מקורות במט"ח. כמו כן, נקבעה מגבלה על גובה ההפסד המקסימלי בגין שינוי הרבית במגזר השקלי הלא צמוד במסגרת מודל "קצר/ארוך" בשקלים.
- תרחישי קיצון - דירקטוריון הבנק קבע מגבלה על גובה השחיקה המקסימאלי בשווי ההוגן בגין הפעלתם של מספר תרחישי קיצון בתחום החשיפה לסיכונים שוק - לרבות סיכונים רבית. מגבלה זו נקבעה לעד 15% מההון העצמי.
- בנוסף, מיישם הבנק מתווה תרחישי קיצון לבחינת הנאותות ההונית. במסגרת זאת בוחן הבנק מתווה של תרחישי קיצון גם בתחום סיכונים רבית (וכן תרחישים המשלבים התממשות סיכונים רבית עם כמה סיכונים אחרים ובו זמנית). במסגרת זאת, נבחנת השפעת התממשות הסיכון על בסיס ההון ויחס ההון לרכיבי סיכון.
- תוצאות התרחישים ומשמעותן מדווחות אחת לרבעון להנהלה, לוועדה לניהול סיכונים ולדירקטוריון.

החשיפה בפועל ליום הדוח

- חשיפת הרבית במגזר השקלי הלא צמוד נמוכה-בינונית והיא נובעת מכך שעיקר הפעילות במגזר הוא ברבית משתנה, למעט תיקי השקעה.
- חשיפת הרבית במגזר צמוד המדד נמוכה-בינונית והיא נובעת מכך שהפעילות מאופיינת במשך חיים של נכסים הארוך ממשיך החיים של התחייבויות.
- במגזר המט"ח וצמוד המט"ח, החשיפה נמוכה-בינונית, והיא נובעת מתיקי השקעה, שמשך חייהם ארוך ממשיך החיים של ההתחייבויות.

להלן תיאור רגישות הון הקבוצה לשינויים במקביל בעקומי הרבית - השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מתרחיש של עלייה מקבילה של 1% בעקום הרבית:

31 בדצמבר		30 בספטמבר		
2012	2013	2012	2013	
% המגבלה	% החשיפה בפועל	% המגבלה	% החשיפה בפועל	
(4.00)	(0.07)	(4.00)	(0.92)	מט"י לא צמוד
(5.00)	(0.62)	(5.00)	(1.00)	מט"י צמוד מדד
(1.00)	(0.44)	(1.00)	(0.53)	מט"ח וצמוד מט"ח

סיכון הרבית בתיק הבנקאי

בניהול החשיפות לסיכונים שוק מבחין הבנק בין החשיפות הנוצרות כחלק מהניהול השוטף של הנכסים וההתחייבויות של הבנק (התיק הבנקאי) לבין החשיפות בתיק למסחר, זאת בהתבסס על מדיניות מפורטת שאישר דירקטוריון הבנק להגדרת התיק הבנקאי והתיק למסחר.

עליה מקבילה של 1% בעקומי הרבית בכל מגזרי ההצמדה תביא לקיטון של כ-177 מיליון ש"ח בשווי הכלכלי של התיק הבנקאי. ירידה מקבילה של 1% בעקומי הרבית בכל מגזרי ההצמדה תביא לגידול של כ-203 מיליון ש"ח בשווי הכלכלי של התיק הבנקאי כמפורט להלן:

רגישות הון קבוצת הבנק לשינויים במקביל בעקומי הרבית בחתך התיק הבנקאי והתיק למסחר:

30 בספטמבר 2013		
שינוי בשווי כלכלי		
עלייה 1%	ירידה 1%	תרחיש
במיליוני ש"ח		
80	(70)	תזוזה ברבית צמודה למדד:
58	(50)	בקבוצת הבנק
22	(20)	בתיק הבנקאי
		בתיק למסחר
79	(64)	תזוזה ברבית לא צמודה:
91	(77)	בקבוצת הבנק
(12)	13	בתיק הבנקאי
		בתיק למסחר
39	(37)	תזוזה ברביות במט"ח:
54	(50)	בקבוצת הבנק
(15)	13	בתיק הבנקאי
		בתיק למסחר

דרישות ההון בגין סיכוני רבית

במסגרת יישום הוראות באזל ו/נדרך ראשון, מיישמת הקבוצה את הגישה הסטנדרטית בגין החשיפה לסיכוני שוק. במסגרת זאת, נדרש הבנק להלימות ההון הרגולטורית בגין סיכוני רבית בתחומי המסחר בלבד. ההון הרגולטורי הנדרש בגין חשיפות הרבית בתיק למסחר ביום 30 בספטמבר 2013 על פי הוראות באזל ו/היה 64 מיליון ש"ח. הקבוצה מבצעת הקצאת הון משלימה לפי מודל ה-VAR במסגרת יישום הוראות נדבך 2 של באזל ו/ו, בהתאם למתודולוגיה שמרנית.

ניתוח רגישות להשפעת החשיפה לשינויים ברבית המבוססת על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

להלן מידע על נכסים והתחייבויות החשופים לשינויים ברבית על פי שוויים ההוגן, כולל ניתוח רגישות לגבי השפעת שינויים פוטנציאליים בשיעור הרבית על שוויים ההוגן של המכשירים הפיננסיים.

להלן פרטים על השפעת שינויים ברבית על השווי ההוגן של עודף הנכסים במגזר:

1. שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעת שינויים פוטנציאליים בשיעורי הרבית):

ליום 30 בספטמבר 2013			מטבע ישראלי		מטבע חוץ ⁽²⁾	סך הכל
			לא צמוד	צמוד מדד	דולר	אחר
			במיליוני ש"ח			
נכסים פיננסיים ⁽¹⁾			72,044	18,073	9,574	2,038
סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים			19,682	2,273	28,967	7,285
וחוץ מאזניים ⁽³⁾			59,454	17,072	16,552	3,491
התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾			28,694	2,113	21,949	5,807
סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים			3,578	1,161	40	25
וחוץ מאזניים						(234)
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים						

ליום 30 בספטמבר 2012					
סך הכל	מטבע חוץ ⁽²⁾			מטבע ישראלי	
	אחר	אירו	דולר	צמוד מדד	לא צמוד
במיליוני ש"ח					
100,422	1,998	1,489	11,006	17,308	68,621
57,205	5,256	7,936	25,228	2,035	16,750
96,019	2,147	3,940	15,445	16,746	57,741
57,653	5,435	5,518	20,870	2,019	23,811
3,955	(328)	(33)	(81)	578	3,819
נכסים פיננסיים ⁽¹⁾					
סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים					
וחוץ מאזניים ⁽³⁾					
התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾					
סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים					
וחוץ מאזניים					
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים					

ליום 31 בדצמבר 2012					
סך הכל	מטבע חוץ ⁽²⁾			מטבע ישראלי	
	אחר	אירו	דולר	צמוד מדד	לא צמוד
במיליוני ש"ח					
101,310	1,784	1,565	9,934	16,622	71,405
53,302	4,817	6,058	23,544	2,066	16,817
96,700	1,863	3,417	13,729	16,120	61,571
53,801	4,993	4,237	19,716	2,201	22,654
4,111	(255)	(31)	33	367	3,997
נכסים פיננסיים ⁽¹⁾					
סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים					
וחוץ מאזניים ⁽³⁾					
התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾					
סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים					
וחוץ מאזניים					
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים					

2. השפעת שינויים פוטנציאליים בשיעורי הרבית על השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים:

ליום 30 בספטמבר 2013		שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי רבית ⁽⁴⁾					
		מטבע ישראלי		מטבע חוץ ⁽²⁾		השפעות מקצות	
לא צמוד	צמוד	דולר	אירו	אחר	סך הכל	סך הכל	סך הכל שינוי בשווי הוגן
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
השינויים בשיעורי הרבית							
3,386	1,058	30	14	(235)	4,253	-	(317)
3,558	1,150	39	24	(234)	4,537	-	(33)
3,797	1,275	60	38	(233)	4,937	-	367
גידול מיידי מקביל של אחוז אחד							
3,558	1,150	39	24	(234)	4,537	-	(33)
גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז							
3,797	1,275	60	38	(233)	4,937	-	367
קטון מיידי מקביל של אחוז אחד							
3,797	1,275	60	38	(233)	4,937	-	367

ליום 30 בספטמבר 2012		שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי רבית ⁽⁴⁾					
		מטבע ישראלי		מטבע חוץ ⁽²⁾		השפעות מקצות	
לא צמוד	צמוד	דולר	אירו	אחר	סך הכל	סך הכל	סך הכל שינוי בשווי הוגן
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
השינויים בשיעורי הרבית							
3,704	489	(88)	(34)	(329)	3,742	-	(213)
3,807	568	(82)	(33)	(328)	3,932	-	(23)
3,946	682	(73)	(32)	(327)	4,196	-	241
גידול מיידי מקביל של אחוז אחד							
3,704	489	(88)	(34)	(329)	3,742	-	(213)
גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז							
3,807	568	(82)	(33)	(328)	3,932	-	(23)
קטון מיידי מקביל של אחוז אחד							
3,946	682	(73)	(32)	(327)	4,196	-	241

ליום 31 בדצמבר 2012		שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי רבית ⁽⁴⁾					
		מטבע ישראלי		מטבע חוץ ⁽²⁾		השפעות מקצות	
לא צמוד	צמוד	דולר	אירו	אחר	סך הכל	סך הכל	סך הכל שינוי בשווי הוגן
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
השינויים בשיעורי הרבית							
3,890	295	19	(32)	(255)	3,917	-	(194)
3,986	359	31	(31)	(255)	4,090	-	(21)
4,114	451	52	(29)	(255)	4,333	-	222
גידול מיידי מקביל של אחוז אחד							
3,890	295	19	(32)	(255)	3,917	-	(194)
גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז							
3,986	359	31	(31)	(255)	4,090	-	(21)
קטון מיידי מקביל של אחוז אחד							
4,114	451	52	(29)	(255)	4,333	-	222

- (1) כולל מכשירים פיננסיים מורכבים. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.
- (2) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
- (3) סכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, כשהם מהווים ברביות אשר שימשו לחישוב השווי ההוגן המוצג בכל שאר המטבעות ושאינם דולר ארה"ב ואינם מטבעות עיקריים שניתן להם גילוי נפרד.
- (4) שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים המוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במגזר זה בהנחה שחל שינוי שצוין בכל שיעורי הרבית במגזר ההצמדה. סך השווי ההוגן נטו של מכשירים פיננסיים הוא השווי ההוגן נטו של כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא כספיים), בהנחה שחל השינוי שצוין בכל שיעורי הרבית בכל מגזרי ההצמדה.

ו. סיכוני אופציות

כללי

סיכוני אופציות הם הסיכון להפסד הנובע משינויים בפרמטרים המשפיעים על שווי של האופציות, לרבות סטיות התקן.

התיאבון לסיכון

- חדר העסקאות במט"ח של הבנק סוחר במגוון של מוצרים פיננסיים - ובכלל זה באופציות. בנוסף למגבלות שנקבעו על היקף החשיפה בבסיס וברבית ועל רקע רגישות השווי הכלכלי של האופציות לשינויים בבסיס, ברבית ובפרט לשינויים בתנודתיות נכסי הבסיס - קבע הדירקטוריון מגבלות נוספות על פעילות חדר העסקאות באופציות.
- דירקטוריון הבנק קבע מגבלות ביחס לפעילות המותרת באופציות במונחי הפסד מקסימאלי בתרחישים. התרחישים מתייחסים לשינויים סימולטניים בשער החליפין ובתנודתיות של נכסי הבסיס. כמו כן נקבעו על ידי הדירקטוריון מגבלות על השינויים המקסימאליים בערכו של תיק האופציות במונחים של מדדי רגישות (Greeks).
- תרחישי קיצון - דירקטוריון הבנק קבע מגבלה על גובה השחיקה המקסימאלי בשווי ההוגן בגין הפעלתם של מספר תרחישי קיצון בתחום החשיפה לסיכונים שוק - לרבות סיכוני אופציות. מגבלה זו נקבעה לעד 15% מההון העצמי.
- בנוסף, רגישות להפסדים בתיק האופציות נבדקת במסגרת תרחישי קיצון לבחינת הנאותות ההונית, והשפעתה על בסיס ההון ויחס ההון לרכיבי סיכון.
- תוצאות התרחישים ומשמעותן מדווחות אחת לרבעון להנהלה, לוועדה לניהול סיכונים ולדירקטוריון.

ניהול החשיפה

כלי ניהול החשיפה לסיכוני אופציות כוללים מטריצת רגישויות Vol-Spot המציגה את החשיפה כתוצאה מהיווצרות שילוב של תרחישים שונים של שער חליפין ותנודתיות. בנוסף נעשה שימוש בתרחיש חשיפה לסיכון עקום רבית (תרחיש-RHO) הבוחן את השינוי בשווי הפוזיציה במקרה של תזוזות בעקום הרבית. בנוסף, עושה הבנק שימוש במודל Weighted Vega לניהול החשיפה לסיכון התנודתיות.

דרישות ההון בגין סיכוני אופציות

במסגרת יישום הוראות באזל וו בחרה הקבוצה ליישם את הגישה הסטנדרטית בגין החשיפה לסיכוני שוק. במסגרת זאת, נדרש הבנק להלימות ההון הרגולטורית בגין סיכוני אופציות בתחומי הפעילות למסחר בלבד. ההון הרגולטורי הנדרש בגין החשיפות בגין הפעילות באופציות בפעילות למסחר ביום 30 בספטמבר 2013 על פי הוראות באזל וו היה כ-6 מיליון ש"ח. הקבוצה מבצעת הקצאת הון משלימה בגין סיכוני האופציות, ככל שקיימות, בתיק הבנקאי במסגרת יישום הוראות נדבך 2 של באזל וו.

ז. סיכוני מניות

כללי

בנוסף למגבלות הרגולטוריות בכל הקשור להגבלת היקף ההשקעה המותר לתאגידים בנקאיים בתאגידים ריאליים, הגדיר דירקטוריון הבנק תיאבון סיכון בתחום פעילות במניות. דירקטוריון הבנק קבע מגבלות על גובה ההשקעה, תמהיל ההשקעה - לרבות מגבלה על החשיפה המטבעית ומגבלות ענפיות.

דרישות ההון בגין סיכוני מניות

במסגרת יישום הוראות באזל וו בחרה הקבוצה ליישם את הגישה הסטנדרטית בגין החשיפה לסיכוני שוק. במסגרת זאת, נדרש הבנק להלימות ההון הרגולטורית בגין סיכוני מניות בתחומי המסחר בלבד. הקבוצה מבצעת הקצאת הון משלימה בגין סיכוני המניות בתיק הבנקאי, ככל שקיימים, במסגרת יישום הוראות נדבך 2 של באזל וו. ההון הרגולטורי הנדרש בגין סיכוני מניות ביום 30 בספטמבר 2013 על פי הוראות באזל וו היה כ-1 מיליון ש"ח.

ח. הפיקוח והבקרה על ניהול החשיפה לסיכוני השוק

הבנק מקיים מערך נאות של מנגנוני שליטה, ניהול, פיקוח, בקרה בלתי תלויה וביקורת על תהליך ניהול סיכוני השוק. התפיסה הניהולית והבקרתית של הבנק היא של זיהוי, כימות ואמידה שוטפים של החשיפה לסיכוני שוק ובקרת עמידה במגבלות שנקבעו. ניהול החשיפה לסיכוני השוק נבחן ומבוקר באופן שוטף במסגרת בחינת כלל הסיכונים על ידי ועדות ופורומים ייעודיים ברמת הדירקטוריון והנהלה (כמפורט לעיל בפרק חשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם - כללי) וכן על ידי דרגי הביניים שהמרכזיים שבהם הינם:

- מערך הביניים (Middle Office) - היחידה כפופה לראש החטיבה הפיננסית ומתמחה בביצוע בקורות על הפעילות בחדרי העסקאות בחטיבה הפיננסית של הבנק. היחידה מאתרת את הסיכונים השונים סמוך להיווצרותם, ככל הניתן, ומפתחת בקורות ונהלי עבודה לצמצום חשיפת הבנק. במסגרת פעילותה בודקת היחידה את העמידה במגבלות שנקבעו ברמת הפוזיציות השונות ברמה תוך יומית ומבצעת תרחישי קיצון בתיקים ספציפיים.
- יחידת תחום ניהול סיכוני שוק ונדילות - היחידה, השייכת לחטיבה לניהול סיכונים, אחראית על ניהול בקרת סיכוני השוק והנדילות בבנק. היחידה מהווה פונקציה עצמאית בלתי תלויה הפועלת מכוח הוראת ניהול בנקאי תקין 339 ("ניהול סיכוני שוק"). במסגרת פעילותה מבקרת ובוחנת היחידה את טיב הכלים המשמשים למדידת הסיכון, בוחנת את המגבלות שנקבעו ואת התאמתן לחשיפות הבנק ומדווחת מיידית על חריגות ממגבלות אם היו.
- פורום CRO בתחום סיכוני שוק ונדילות בראשותו של מנהל תחום ניהול סיכוני שוק ונדילות, מתכנס אחת לרבעון, במסגרתו נדונות שיטות ומתודולוגיות לקידום אפקטיביות הבקרה על סיכוני השוק והנדילות בקבוצה.
- פורום ניהול סיכונים קבוצתי בראשות ראש החטיבה לניהול סיכונים עוסק בדרכים ואפשרויות לקידום ניהול סיכונים על בסיס קבוצתי.
- פורום תרחישי קיצון, מתכנס לפחות אחת לחצי שנה ובוחן אפקטיביות תרחישים קיימים ותרחישים נדרשים.

ט. דיווח על החשיפות לסיכוני שוק

הנהלת הבנק, הוועדה לניהול סיכונים והדירקטוריון מקבלים מגוון דיווחים על החשיפה לסיכוני שוק, ובחתכים שונים על ידי גורמי הניהול, הפיקוח והבקרה. בנוסף, החשיפות בפועל לסיכוני השוק, בהשוואה למסגרות וגבולות הפעילות שנקבעו על ידי הדירקטוריון, והסמכויות לניהולם מרוכזות במסמך הסיכונים הרבעוני כנדרש בהוראה לניהול בנקאי תקין 310 הנדון אחת לרבעון, בהנהלה, בוועדה לניהול סיכונים ובדירקטוריון.

י. ניהול על בסיס קבוצתי של חשיפות השוק

היבט מרכזי במדיניות ניהול סיכוני השוק ותיאבון הקבוצה לסיכוני שוק הינו מיסוד תיאבון קבוצתי לרבות עקרונות מנחים לפעילות חברות הבנות הבנקאיות בקבוצה. בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 339, והוראות אחרות של הפיקוח על הבנקים - ובכלל זה הוראות באזל III, מערכת ניהול הסיכונים של הבנק מקיפה ומביאה בחשבון את החשיפה לסיכונים בחברות הבנות הבנקאיות בישראל ומחוץ לישראל.

ההנהלות והדירקטוריונים של חברות הבנות הבנקאיות בישראל ומחוץ לישראל קבעו מדיניות ומסגרות לחשיפה לסיכוני שוק, ואלה מובאים לדיון מוקדם בבנק כחלק מיישום והטמעת מדיניות ניהול סיכונים קבוצתית. המידע על מצב החשיפות בהתאם למסגרות שנקבעו מתקבל בבנק מחברות הבנות, ומובא בחשבון בראייה הכוללת של חשיפת הקבוצה. בנוסף, הבנק בוחן בתדירות גבוהה, לפחות פעם ברבעון, את תאבון הסיכון ואת סיכוני השוק בפועל של הבנק ושל חברות הבנות הבנקאיות.

ניהול סיכוני נזילות

א. כללי

- סיכון הנזילות הינו סיכון קיים או עתידי שהבנק יתקשה לספק את צרכי נזילותו במצבי ביקוש והיצע חריגים - לרבות התחייבויות בלתי צפויות, משיכות בלתי צפויות מפקדונות הציבור, ביקוש בלתי צפוי לאשראי ואי וודאות לגבי זמינות המקורות.
- הבנק מיישם מדיניות כוללת לניהול סיכון הנזילות במטבע ישראלי ובמט"ח וצמוד מט"ח, בהתאם לנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין 342 של הפיקוח על הבנקים בבנק ישראל ועל פי העדכון האחרון להוראה זו מינואר 2013.
- בהתאם למתחייב מהוראת המפקח על הבנקים אישר דירקטוריון הבנק מדיניות כוללת לניהול סיכוני הנזילות במטבע ישראלי ובמט"ח. המדיניות כוללת, בין היתר, מגבלות על יחס הנזילות, ואופק ההישרדות בתרחיש רגיל ובתרחיש קיצון, ועל תזרים המזומנים, והתייחסות לכלי המדידה השליטה והבקרה ולמנגנוני הדיווח שיש לקיים כחלק מניהול סיכון הנזילות השוטף.
- הבנק מקיים מעקב שוטף אחר מצב הנזילות במטבע ישראלי ובמט"ח תוך שהוא מפעיל כלי ניהול, שליטה, פיקוח ובקרה במטרה להבטיח את היכולת להתמודד גם במצבי ביקוש והיצע חריגים בשווקים הפיננסיים.
- בספטמבר 2008 הוציאה וועדת באזל, ה-BIS, הנחייה מעודכנת (Sound Practice) שעוסקת בתחום ניהול סיכון הנזילות. ההנחיה נכתבה בעקבות לקחי המשבר הפיננסי, וכוללת שורת הנחיות חדשות לניהול הנזילות, ובהן: הצורך בתמחור סיכון הנזילות, הצורך בהחזקת כרית בטחון, שורת עקרונות במדידת הסיכון בהם שימוש נרחב יותר בתרחישי קיצון, ניהול נזילות תוך יומי, תוכניות מגירה ועוד.
- הבנק קבע מסגרת ותוכנית פעולה הנדרשת בניהול סיכוני הנזילות וקבע מתדולוגיה שתסייע בזיהוי משבר נזילות בבנק.
- בדצמבר 2010 פרסמה וועדת באזל מסמך נוסף כחלק ממקבץ מסמכים לחיזוק עמידות המערכת הבנקאית (באזל III), שעוסק בשני מדדים חדשים לאמידה כמותית של סיכון הנזילות - יחס הנזילות המזערי (LCR), ויחס המימון היציב (NSFR), וכלים פיקוחיים נוספים לניטור הסיכון.

ב. התשתית לניהול סיכון הנזילות - מערכות ומודלים למדידה וניהול של החשיפה

התשתית לניהול סיכון הנזילות בבנק משלבת מודלים שונים לניהול השוטף של הנזילות במטבע ישראלי ובמט"ח, הן בתרחיש של מצב עסקים רגיל, והן תחת תרחיש המדמה מצבי קיצון ולחץ.

מודל פנימי במטבע ישראלי ובמט"ח

- לצורך ניהול הנזילות הכולל, נמדד ומנוהל סיכון הנזילות באמצעות מודל פנימי שפותח בבנק ושמטרתו מעקב אחר האמצעים הנזילים שברשות הבנק הן תחת תרחיש של מצב עסקים רגיל והן תחת סט של תרחישים המדמים מצבי לחץ וקיצון שונים. המודל מאפשר ניהול, שליטה, פיקוח ובקרה ברמה היומית השוטפת על מצב הנזילות במטבע ישראלי ובמט"ח ולתקופות ארוכות יותר.
- בכל אחד מהתרחישים נבחן מצב הנזילות על בסיס המדדים הכמותיים הבאים: יחס נזילות, פערי נזילות ואופק הישרדות.
- **תרחישי קיצון:**
 - העקרונות העומדים בבסיס תרחישי הקיצון גורסים כי ככל שיש בידי הבנק יותר נכסים נזילים ביחס לתזרים היוצא הצפוי להתממש בתרחישי הקיצון, כך מבטיח הבנק את יכולתו לעמוד בצרכי הנזילות. למטרה זו מסווגים הנכסים הנזילים במודל על פי רמת הנזילות, בהתאם להוראות בנק ישראל, והתזרים היוצא על בסיס פרמטרים שמוגדרים מכל אחד מהסעיפים המאזניים והחוץ מאזניים על פי הערכות מומחה מכל תרחיש.
 - המודל משמש כלי ניהול דינמי, ברמה היומית, לבחינת מצב הנזילות בבנק ולניהול סיכוני הנזילות. תוצאות המודל מוצגות בוועדה לעניינים שוטפים ארבע פעמים בשבוע ומבוקרות באופן שוטף על ידי הגורמים הרלוונטיים ובכללם יחידת תחום סיכונים שוק ונזילות.

מערכת זה"ב RTGS לניהול נזילות תוך יומי במטבע ישראלי

בנוסף, לצורך ניהול הנזילות השוטפת בשקלים משתמש הבנק במערכת פנימית שפותחה לצורך עמידה בדרישות הרפורמה במערכת התשלומים והסליקה (מערכת זה"ב-RTGS). המערכת מאפשרת סליקה בזמן אמת, ללא השהייה בין ביצוע הוראת התשלום לבין אישורה, ומאפשרת לבנק לזהות בכל רגע נתון את התזרים הכספי שעבר בחשבונות.

כרית ביטחון (Buffer) במט"ח

דירקטוריון הבנק קבע כרית ביטחון מינימאלית של נכסים נזילים מיידיים במט"ח הניתנים למימוש מידי.

ג. פיקוח ובקרה על ניהול החשיפה לסיכונים נזילות

התפיסה הבקרתית של הבנק היא של זיהוי, כימות ואמידה של הסיכונים ובקרת עמידה במגבלות שנקבעו בנהלים באופן שוטף הן על ידי מנהלי החשיפה והן על ידי גורמי בקרה וביקורת בלתי תלויים. ניהול החשיפה לסיכונים הנזילות נבחן ומבוקר באופן שוטף על ידי ועדות ופורומים ייעודיים ברמת הדירקטוריון והנהלה (כמפורט לעיל (בפרק חשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם - כללי) וכן על ידי דרגי הביניים.

ד. דיווח על החשיפה לסיכונים נזילות

- דוח סיכון נזילות יומי בשקלים ובמט"ח מופק ממערכת הנזילות במחשב המרכזי, ומופץ לכל גורמי הניהול והבקרה הרלוונטיים.
- דיווח על החשיפות לסיכון הנזילות בשקלים ובמט"ח בהשוואה למסגרות וגבולות הפעילות שנקבעו על ידי הדירקטוריון והסמכויות לניהולם ניתן ארבע פעמים בשבוע במסגרת הועדה לעניינים שוטפים, בראשות המנכ"ל או ראש החטיבה הפיננסית.
- דיווח על החשיפות מרוכז במסמך הסיכונים הרבעוני כנדרש בהוראה לניהול בנקאי תקין 310. מסמך הסיכונים נדון, אחת לרבעון, בהנהלה, בוועדה לניהול סיכונים ובדירקטוריון.
- דיווח רבעוני בהנהלה, בוועדה לניהול סיכונים ובדירקטוריון על תוצאות תרחישי קיצון בנזילות, במסגרת מסמך הסיכונים.
- בנוסף, הנהלת הבנק והדירקטוריון מעודכנים באופן שוטף ועל פי הצורך בהתפתחויות בחשיפות הבנק לסיכונים נזילות.

ה. ניהול על בסיס קבוצתי של סיכון הנזילות

- מדיניות ניהול הנזילות ברמת קבוצת הבנק מבוססת על שני העקרונות הבאים:
- בהתאם להוראת ניהול בנקאי 342, על פיה כל תאגיד בנקאי צריך לקיים מדיניות ומודל נזילות פנימי עצמאיים שאושרו בדירקטוריון. כמו כן, כל חברת בת אחראית לגבש ולקיים מדיניות עצמאית לניהול הנזילות, תוך הקפדה על קיום ההוראות של הרשויות הרגולטוריות.
 - הבנק לווה כספים מהחברות בנות, ומלווה להן כספים באופן שוטף כחלק מניהול הנזילות. הכל מתבצע בכפוף לקווי נזילות שאושרו ולמגבלות הרגולטוריות.

ניהול סיכונים בתיק ניירות הערך במט"ח - סיכוני שוק וחבות

- א. דירקטוריון הבנק קבע במסגרת מסמך מדיניות האשראי ומסמך מדיניות הסיכונים הפיננסיים מדיניות ותיאבון סיכון מפורטים ביחס לפעילות הבנק בתיק ניירות ערך במט"ח, וקבע מגבלות השקעה וקווים מנחים, הן בהיבט האשראי, הן בהיבט של חשיפה לסיכוני צד נגדי והן בהיבט של חשיפה לסיכוני שוק. מדיניות זו נבחנת על ידי הדירקטוריון וועדותיו לפחות אחת לשנה, ובאופן דינאמי יותר על בסיס השינויים והתמורות בשווקים הפיננסיים.
- ב. הבנק משקיע רק באגרות חוב של חברות שדורגו בדירוג השקעה (Investment Grade) ביום הרכישה, וזאת לאחר בחינת איכות האשראי של המנפיק, סיכוני השוק הגלומים בהשקעה ונזילות אגרות החוב.
- ג. לאחר ביצוע ההשקעה, מקיים הבנק באופן שוטף, כחלק מניהול הסיכונים השוטף בתיק ניירות הערך במט"ח מעקב מאקרו כלכלי וענפי הרלוונטי להשקעותיו השונות. הניתוח מתבצע הן ברמת הנייר, הן ברמת החברה הבודדת והן ברמת כלל התיק, תוך הסתמכות על פרסומים הנוגעים לחברה המנפיקה ולשוקי היעד, על תוצאות כספיות ועל פרמטרים אחרים מהם ניתן ללמוד על מצב החברה או ההשקעה. ניהול הסיכונים והמעקב אחר ההשקעות מתבצעים בזמן אמת, ובהתבסס על מערכות תומכות החלטה, המספקות ומנתחות מידע שוק ואחר, ובהן: מערכת Anser מבית BlackRock לניהול סיכונים בניירות ערך מגווי משכנתא ומערכת Kondor+ לניהול סיכונים בניירות ערך.
- ד. בבנק מספר קווי הגנה ותמיכה המגבים את פעילות ההשקעה:
- קו הגנה ראשון (החטיבה הפיננסית וחטיבת משאבים)
- מערך הביניים. המערך האמצעי מבצע בקרה יומית שוטפת על עמידה במגבלות קווי האשראי שהוקצו לפעילות מול בנקים הכוללת בחינה שוטפת של שינויים בדירוגי הצדדים הנגדיים להם מוקצים קווי אשראי, וכן שינויים במרווח האשראי בהם הם נסחרים. מוסדות בהם נצפו שינויים משמעותיים, בין היתר, בפרמטרים האמורים נבחנים מחדש ומטופלים בהתאם. בנוסף מדווח מערך הביניים באופן מיידי גם על פתיחת מרווחים והורדות דירוג של צדדים נגדיים מולם הבנק חשוף.
 - המערך האחורי אחראי על סליקת העסקאות והעברת הכספים ובמסגרת זאת מבצע בקורות תפעוליות על ביצוע העסקאות.
- קו הגנה שני (החטיבה לניהול סיכונים)
- יחידת תחום סיכוני שוק ונזילות. במסגרת עבודתה בוחנת היחידה את נאותות תהליכי ניהול סיכוני השוק ואת התאמתה למדיניות באופן מדגמי, את טיב הכלים שמשמשים למדידת הסיכון, את העמידה במגבלות שנקבעו.
 - היחידה לבקרת אשראי. במסגרת עבודתה מבצעת היחידה בקרה ייעודית על תיק אגרות החוב מדירוג מסוים ומטה, על מנת למזער את הסיכונים הגלומים במסגרת תיק זה. היחידה מעריכה את סבירות הסיכון וטיב הגורם שהנפיק את אגרות החוב, בין אם הוא גורם פרטי או ריבוני, בנפרד מהגורמים העסקיים, ומציגה את מסקנותיה למנכ"ל הבנק, ראש החטיבה הפיננסית והמבקר הפנימי הראשי.
- יחידות אלו מבקרות, בין היתר, את פעילות ההשקעה, את העמידה בנזילי ובמגבלות ההשקעה, את ההתפתחויות בשווי ההון של ניירות הערך ואת נאותות המודלים והכלים המשמשים לניהול הסיכונים בפעילות, בזמן סביר סמוך ככל הניתן למועד הביצוע.
- ה. מדידת השווי ההון בתיק ניירות הערך מתבצעת על ידי מערך הביניים. בהתייחס לחלק הארי של ההשקעות בתיק, מדידת השווי ההון נעשית בהסתמך על ציטוטי שוק או בהתבסס על ציטוטי מחירים של ספק מחירים בינלאומי חיצוני לבנק. מדובר בחברה בינלאומית מובילה, בעלת נסיון של יותר מ-25 שנה, המספקת שירותי שיערוך עבור מאות מוסדות פיננסיים מובילים בעולם. החברה עוסקת בתחום מתן שירותי ציטוט ושערוך ולא בתחום המסחר בניירות ערך. לגבי ניירות ערך שהינם מוצרים מובנים מתקבל ציטוט ממנפיקי ניירות הערך.

- ו. כחלק ממנגנוני הפיקוח והבקרה על ניהול הסיכונים גובשה בבנק שגרת דיווח לגבי אופי והיקף החשיפות בתיק ניירות הערך המנוהל. הדיווחים נמסרים הן לגורמים מקבלי ההחלטה והן לגורמי הבקרה. עיקר מתכונת הדיווח בבנק הינה:
- דיווח מיידי עם גילוי חריגה ממגבלות ונהלים.
 - דיווח מיידי על פתיחת מרווחים, שינוי דירוג וכל אירוע חריג אחר בתיק, וככל שנדרש.
 - ישיבות השקעה דו שבועיות בראשות ראש החטיבה הפיננסית.
 - דיווח אחת לשבוע לוועדה לעניינים שוטפים בראשות המנכ"ל, או ראש החטיבה הפיננסית על רכישות חדשות, מכירות, ואירועים חריגים.
 - דיון אחת לחודש בראשות המנכ"ל בתמהיל התיק, בהתפתחויות בחשיפה ובמגמות בשווקים הפיננסיים.
 - דיווח שש פעמים בשנה לוועדת ניהול סיכונים של הדירקטוריון.
 - דיווח רבעוני במסגרת מסמך הסיכונים הכולל להנהלה, לוועדה לניהול סיכונים ולדירקטוריון הבנק.
 - דיווח שלוש פעמים בשנה לוועדה העליונה בראשות המנכ"ל ובהשתתפות מנהל הסיכונים הראשי.
- לפירוט תיק ניירות הערך במטבע חוץ - ראה פרק הרכב והתפתחות נכסי והתחייבויות קבוצת הבנק.

ניהול סיכוני אשראי

א. כללי

סיכון האשראי הינו הסיכון לפגיעה בשווי נכסי הקבוצה וברווחיותה עקב הרעה ביכולת הלווים לעמוד בהתחייבויותיהם לבנק ו/או הרעה בשווי הביטחונות שהועמדו כבטוחה לאשראי.

כדי למזער את הסיכון מוגדרת בקבוצה מדיניות ניהול סיכוני אשראי ומגבלות חשיפה לגבי לוויים/ענפים במגזרי הפעילות והמוצרים השונים.

הבנק מיישם מדיניות כוללת לניהול סיכון האשראי, בהתאם לנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין 311.

ב. הקצאת ההון בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכון תפעולי

במסגרת יישום הוראות באזל II מיישמת הקבוצה את הגישה הסטנדרטית בגין החשיפה לסיכוני אשראי.

ההון הנדרש לעניין זה ביום 30 בספטמבר 2013 היה 5,406 מיליון ש"ח, מתוך זה כ-52.2% בגין תאגידים, וכ-23.2% בגין קמעונאות ליחידים.

להלן נכסי הסיכון ודרישות ההון בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכון תפעולי הנובעים מהחשיפות השונות:

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר		סוג החשיפה
2012	נכסי סיכון	2013	נכסי סיכון	
דרישות ההון (9%)	במיליוני ש"ח	דרישות ההון (9%)	במיליוני ש"ח	
13	141	28	317	ריבונות
52	584	51	567	יישיות סקטור ציבורי
121	1,345	113	1,251	תאגידים בנקאיים
2,886	32,063	2,840	31,552	תאגידים
25	274	10	107	בביטחון נדל"ן מסחרי
1,216	13,509	1,252	13,915	קמעונאות ליחידים
123	1,368	118	1,310	עסקים קטנים
688	7,646	739	8,214	בגין משכנתאות לדיור
252	2,804	255	2,835	נכסים אחרים
5,376	59,734	5,406	60,068	סך הכל בגין סיכוני אשראי
105	1,167	110	1,224	סיכוני שוק
596	6,619	577	6,411	סיכון תפעולי ⁽¹⁾
-	1	-	1	סיכון סליקה
6,077	67,521	6,093	67,704	סך הכל נכסי סיכון
9.65%		10.04%		יחס ההון ליבה לרכיבי הסיכון
9.65%		10.04%		יחס ההון רובד 1 לרכיבי הסיכון
14.94%		15.27%		יחס ההון הכולל לרכיבי הסיכון
9.00%		9.00%		יחס ההון הכולל הנדרש לפי המפקח על הבנקים

(1) החל משנת 2013 הבנק מיישם את הגישה הסטנדרטית בגין החשיפה לסיכון התפעולי.

התפלגות החשיפה לפני הפרשה להפסדי אשראי לפי סוג ענף צד או צד נגדי, ממויין לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי:

ליום 30 בספטמבר 2013						סוג החשיפה
סך הכל חשיפת ברוטו	נכסים אחרים	חשיפות חוץ מאזניות ⁽¹⁾	נגזרים (OTC)	אגרות חוב	הלוואות במיליוני ש"ח	
27,236	-	-	6	7,273	19,957	ריבונות
2,015	-	63	75	882	995	סקטור ציבורי
4,906	-	127	355	989	3,435	תאגידים בנקאיים
46,944	-	15,580	951	993	29,420	חובות של תאגידים
124	-	6	-	-	118	חובות בביטחון נדל"ן מסחרי
29,377	-	10,874	99	-	18,404	קמעונאות ליחידים
2,540	-	544	1	-	1,995	הלוואות לעסקים קטנים
17,411	-	837	-	-	16,574	משכנתאות לדיוור
3,495	3,495	-	-	-	-	אחרים
134,048	3,495	28,031	1,487	10,137	90,898	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2012						סוג החשיפה
סך הכל חשיפת ברוטו	נכסים אחרים	חשיפות חוץ מאזניות ⁽¹⁾	נגזרים (OTC)	אגרות חוב	הלוואות במיליוני ש"ח	
25,445	-	-	-	5,584	19,861	ריבונות
2,003	-	104	60	754	1,085	סקטור ציבורי
4,972	-	94	382	977	3,519	תאגידים בנקאיים
47,530	-	13,783	859	1,013	31,875	חובות של תאגידים
288	-	9	-	-	279	חובות בביטחון נדל"ן מסחרי
29,848	-	12,003	67	-	17,778	קמעונאות ליחידים
2,670	-	550	-	-	2,120	הלוואות לעסקים קטנים
16,899	-	1,290	-	-	15,609	משכנתאות לדיוור
3,400	3,400	-	-	-	-	אחרים
133,055	3,400	27,833	1,368	8,328	92,126	סך הכל

(1) לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ מאזניים כנדרש בהוראות.

סך כל חשיפות סיכון אשראי ברוטו, וחשיפה ברוטו ממוצעת במשך התקופה, ממוינות לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי:

ליום 31 בדצמבר 2012		ליום 30 בספטמבר 2013		סוג החשיפה
חשיפת סיכון אשראי ברוטו ממוצעת ⁽¹⁾	יתרת החשיפה לפני הפרשה להפסדי אשראי	חשיפת סיכון אשראי ברוטו ממוצעת ⁽¹⁾	יתרת החשיפה לפני הפרשה להפסדי אשראי	
88,380	92,126	90,815	90,898	הלוואות
8,828	8,328	8,904	10,137	אגרות חוב
1,863	1,368	1,408	1,487	נגזרים (OTC)
28,176	27,833	28,133	28,031	חשיפות חוץ מאזניות
3,441	3,400	3,428	3,495	נכסים אחרים
130,688	133,055	132,688	134,048	סך הכל חשיפת אשראי ברוטו

(1) חשיפת סיכון אשראי ברוטו ממוצעת חושבה כממוצע החשיפות לתחילת השנה ולסופי הרבעונים.

התפלגות הלוואות פגומות, הלוואות בפיגור והפרשות להפסדי אשראי לפי סוג ענף צד או צד נגדי:

ליום 30 בספטמבר 2013				
הלוואות פגומות	הלוואות בפיגור לפני הפרשות להפסדי אשראי	יתרת הפרשות פרטני	יתרת הפרשות קבוצתיות	
במיליוני ש"ח				
-	-	-	2	סקטור ציבורי
-	-	-	1	תאגידים בנקאיים
830	228	229	321	הלוואות לתאגידים
2	-	-	-	הלוואות בביטחון נדל"ן מסחרי
111	67	30	109	הלוואות קמעונאיות ליחידים
19	9	7	17	הלוואות לעסקים קטנים
-	328	-	144	משכנתאות לדיור
962	632	266	594	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2012				
הלוואות פגומות	הלוואות בפיגור לפני הפרשות להפסדי אשראי	יתרת הפרשות פרטני	יתרת הפרשות קבוצתיות	
במיליוני ש"ח				
-	-	-	2	סקטור ציבורי
885	218	*189	*312	הלוואות לתאגידים
184	127	*56	*148	הלוואות קמעונאיות ליחידים
39	26	*16	*25	הלוואות לעסקים קטנים
-	294	-	88	משכנתאות לדיור
1,108	665	261	575	סך הכל

* סווג מחדש.

באשר להפרשות להפסדי אשראי שהוכרו בדוח רווח והפסד ומחיקות חשבונאיות נטו במהלך התקופה, ראה באור 3 לדוחות הכספיים.

ג. מדיניות ותיאבון סיכון

כללי

- מדיניות ניהול סיכונים האשראי של הבנק, נבחנת על ידי החטיבה לניהול סיכונים ונדונה ומאושרת לפחות אחת לשנה על ידי הנהלת ודירקטוריון הבנק. מדיניות ניהול סיכונים האשראי מתבססת על פיזור נאות של הסיכונים, וניהול זהיר ומבוקר של החשיפות, הן ברמת הלקוח הבודד, והן ברמת ענפי המשק והסקטורים העסקיים השונים.
- בהתבסס על המדיניות, הרחבת תיק האשראי תהא מבוקרת ומדודה, בהתבסס על הסביבה העסקית והכלכלית ותוך שמירה על איכות תיק האשראי ובמסגרת מגבלות החשיפה המתוארות במדיניות האשראי. מדיניות האשראי של הבנק נבדקת ומעודכנת על פי השינויים והתמורות בשווקים הפיננסיים ובמשק הישראלי. נקודת ציון לגידול ולהרחבת תיק האשראי של הבנק, תהא בין היתר, שיעור הגידול בתוצר במשק.
- מדיניות האשראי של הבנק כוללת מגוון מגבלות על מנת לשמר תיאבון סיכון נמוך, המשקף מידתיות סבירה לנטילת סיכונים:
- מדיניות האשראי כוללת מגבלות חשיפה בכל תחומי הפעילות בהם משתקפים סיכונים אשראי בולטים, ברמת הלקוח הבודד וברמת הבנק, על מנת ליצור מידתיות בפעילויות השונות. היקף המגבלות יהא קשיח יותר ככל שתחום הפעילות משקף סיכון רחב יותר;
- מדיניות האשראי כוללת תחומי פעילות בהם הבנק לא יעניק אשראי לאור רמת הסיכון הגבוהה יותר הטמונה בהם או רמת השליטה והבקרה עליהם, אף אם התשואה הפוטנציאלית העשויה להתקבל בגין פעילויות אלה הינה גבוהה.

- הבנק מפעיל מנגנונים הולמים לביצוע בקרה ופיקוח על האשראי, חלקם בזמן אמת וחלקם בדיעבד. הבקרה והפיקוח מבוצעים באמצעות יחידות אקסוגניות ליחידות המנהלות את האשראי ובאמצעות יחידות אקסוגניות לחטיבה העסקית.

הקווים המנחים במדיניות האשראי של הבנק

- במסגרת מדיניות האשראי התווה דירקטוריון הבנק אסטרטגיה לצמצום חשיפה בלתי רצויה לסיכון האשראי הכוללת כיווני פעולה מנחים לרבות שוקי יעד.
- מדיניות האשראי של הבנק מושתתת על בחינת כושר ההחזר של הלקוח ברמה פרטנית וכן על ניתוח והערכה של מכלול פרמטרים נוספים, להם השלכה על איתנותו הפיננסית של הלווה.
- פעילות האשראי של הבנק תתנהל תוך שמירה על הנאותות ההונית של הבנק ובהתבסס על יעדי הלימות ההון של הבנק כפי שקבע הדירקטוריון.
- במהלך השנים האחרונות הורחבה תפיסת סיכון האשראי של הבנק ובהתאמה עובתה מדיניות האשראי שלו תוך שהיא כוללת מגבלות ואמות מידה המחמירות בחלקן מהמגבלות שקבע המפקח על הבנקים בבנק ישראל. בכלל זה נקבע כי הבנק ישמור על רמת ריכוזיות אשראי סבירה באמצעות קביעת מגבלות אשראי לקבוצות לווים בודדות, מגזרי פעילות בקבוצות הלווים, היקף האשראי הכולל של קבוצות הלווים הגדולות ביחס לתיק האשראי וכו'.
- במסגרת מסמך המדיניות הוגדרו אינדיקטורים כמותיים ברורים לבחינת הצורך בעדכון מסמך המדיניות בעקבות שינויים מאקרו כלכליים ורגולטורים או שינויים בנתוני הבנק. אינדיקטורים אלו כוללים שינויים בתחזיות צמיחה במשק, שינוי בשערי חליפין, הוראות רגולטוריות חדשות בעלות השפעה על תחום האשראי, שינוי בחלקו של הבנק באשראי, הלימות הונו של הבנק ועוד.
- כחלק מניהול סיכוני האשראי השוטף ויישום מדיניות הדירקטוריון נבחנים, על בסיס שוטף, מאפייני הפעילות העסקית של הלווה, תזרים המזומנים ומבנה הנכסים וההתחייבויות שלו, טיב הביטחונות, המגזר הענפי בו הוא פועל ופרמטרים כגון: תלות גבוהה בלקוחות, ספקים וכיו"ב.
- הבנק פעל ופועל לשיפור המרווחים והרווחיות הכוללת מהלקוחות, כך שישקפו את רמת הסיכון הגלומה בפעילותם, תוך שימוש בתהליכים ובקורות ממוקדים, המביאים לידי ביטוי את שיעור ההכנסה הכוללת מהלקוח (מרווחים ועמלות), ביחס לתיק האשראי הכולל, לרבות קביעת רף מינימום לשיעור זה. רמת המרווחים משקפת גם את הקצאת ההון הנדרשת בשל מתן האשראי.

תיאבון הסיכון

- מדיניות הבנק כוללת דיון רחב ומפורט ביעדים ובאופן לפיתוח עסקי האשראי בענפים ובתחומי הפעילות השונים תוך הגדרת עקרונות מפורטים בכל ענף ותחום לרבות מגבלות פרטניות ברמת תתי ענפים ומוצרים המאופיינים ברמת סיכון גבוהה.
- תיאבון הקבוצה לסיכון אשראי, כפי שנוסח במסגרת מסמך המדיניות, הינו שמרני.
- במסגרת המדיניות התווה דירקטוריון הבנק אסטרטגיה לצמצום חשיפות בלתי רצויות לסיכון האשראי הכוללת מערך מגבלות רחב לסיכון האשראי לענפים ותחומי פעילות שונים.

ד. מערכות למדידה, אמידה וניהול של סיכוני האשראי

- לבנק מודלים פנימיים שפיתח לדירוג סיכון האשראי הגלום בפעילות הלקוח (לא כולל פעילות המשכנתאות). המודלים מתבססים ברובם על פרמטרים אובייקטיביים בקשר עם מצבו של הלווה (מאפייני הלקוח, תמהיל הביטחונות, החוסן הפיננסי המשתקף מן הדוחות הכספיים של הלקוח, נתונים ענפיים, נתונים נוספים וכיו"ב). על מנת להדק את הקשר שבין דירוג הסיכונים של הלקוח והתשואה הנובעת מפעילותו, קבע הבנק רף תשואה מינימלית לכל דרגת סיכון.
- מערכות ממוכנות בחטיבה העסקית מספקות למנהלי סיכוני האשראי, הן בדרגי השטח והן בדרגי המטה - מנגנון מעקב שוטף אחרי פעילות הלקוחות, במכלול רחב, ובמגוון חתכים: רמות ותמהיל פעילות, ניצול מסגרות אשראי, רמת ביטחונות ומידע עדכני על מצבו הכספי של הלקוח. המערכת מאפשרת להעניק ללקוחות העסקיים את מיטב השירות ברמה גבוהה של מקצוענות ומיומנות.

- בנוסף, מיושמת בבנק מערכת ממוכנת של בקשות אשראי אשר משפרת ומיעלת את הליך קבלת ההחלטות והבקרה עליו.
- הנהלת הבנק ממשיכה לשכלל ולשפר את כלי המדידה, הדיווח והבקרה הדרושים לה, לשם קבלת תמונת מצב עדכנית בכל הקשור למאפייני הסיכון השונים, הקיימים בסביבתם העסקית של מקבלי האשראי. לשם כך נעזרת הנהלת הבנק, בין היתר, בראשי סקטורים מתמחים בחטיבה העסקית וביחידות תחום סיכונים אשראי בחטיבה לניהול סיכונים.
- בנוסף, בוחן הבנק תדיר עמידתו בהוראות הרגולטוריות בכל הקשור במגבלות הריכוזיות: לוה/קבוצת לווים או חשיפה לענפי משק.
- בניהול האשראי הקמעונאי (ללא תחום המשכנתאות) נסמך הבנק על מערכת דירוג אובייקטיבית.

ה. מדיניות ניהול מערך הביטחונות

כללי

- לבנק מדיניות מפורטת בנושא קבלת נכסים כביטחונות לאשראי, אופן השעבוד שלהם ושיעורי ההשענות על כל סוג וסוג של ביטחון. עיקרי המדיניות נדונים ומאושרים אחת לשנה בהנהלת ובדירקטוריון הבנק ומפורטים בהרחבה בנהלים.
- במסגרת המדיניות נקבעו עקרונות וכללים להערכת שוויין של הבטוחות לפי סוג הבטוחה ואופי האשראי אותו היא מבטיחה, עקרונות המתחשבים גם במשתנים ואינדיקטורים כלכליים שונים.
- נקבעו נהלים לאופן הטיפול בבטוחות ולמעקב אחר השינויים בהן ובשוויין, וכן מערכי בקרה בתחום ניהול ותפעול מערך הביטחונות.
- סוגי הביטחונות העיקריים עליהם נשען הבנק הינם: פקדונות, ניירות ערך, המחאות עתידיות, שעבדים שוטפים, שעבודי נדל"ן, ערבויות בנקאיות ומסמכי יצוא.
- הבנק שואף לקבל מלקוחותיו מגוון ביטחונות, כדי לא להתבסס על סוג ביטחון ספציפי.
- מדיניות ההשענות על ביטחונות שמרנית ומתבססת על השווי ההוגן העדכני של הביטחונות, על נזילותם ועל מהירות מימושם בעת הצורך. בקביעת מדיניות ההשענות על ביטחונות מתבסס הבנק על ניסיון העבר.
- הבנק שידרג את המערכת הממוכנת לתיעוד המסמכים המשפטיים היוצרים את השעבדים על הנכסים שניתנו כביטחון בתיקי הלקוחות. בנוסף הושלם תהליך החלפת המערכת המנהלת את המעקב אחר שוויים של נכסים אלה. הטמעת מערכת הביטחונות החדשה מבטיחה את זמינות הנתונים הנדרשים לניהול סיכונים אשראי לכל גופי הבקרה השונים בסניפים ובמטה.

התפלגות החשיפה לפי סוג החשיפה וכיסויי הביטחון פיננסי כשיר:

ליום 30 בספטמבר 2013						
סוג החשיפה	חשיפה ברוטו (לאחר הפרשה להפסדי אשראי)	חשיפה שמכוסה על ידי ערבויות	חשיפה שמכוסה על ידי נגזרי אשראי	סכומים שנוספו	חשיפה שמכוסה על ידי כשיר וביטחונות	יתרת החשיפה לאחר הפרשה להפסדי אשראי ולפחתת הפחתות בטחונות
	במיליוני ש"ח					
ריבונות	27,236	-	-	638	-	27,874
יישויות סקטור ציבורי	2,013	638	-	31	117	1,289
תאגידים בנקאיים	4,904	-	-	52	167	4,789
תאגידים	46,295	69	-	-	6,014	40,212
בביטחון נדל"ן מסחרי	124	-	-	-	12	112
קמעונאות ליחידים	29,220	9	-	-	2,409	26,802
עסקים קטנים	2,515	6	-	-	399	2,110
בגין משכנתאות לדיור	17,267	-	-	-	4	17,263
נכסים אחרים	3,495	-	-	35	-	3,530
סך הכל	133,069	722	-	756	9,122	123,981

ליום 31 בדצמבר 2012						
סוג החשיפה	חשיפה ברוטו (לאחר הפרשה להפסדי אשראי)	חשיפה שמכוסה על ידי ערבויות	חשיפה שמכוסה על ידי נגזרי אשראי	סכומים שנוספו	חשיפה שמכוסה על ידי כשיר וביטחונות	יתרת החשיפה לאחר הפרשה להפסדי אשראי ולפחתת הפחתות בטחונות
	במיליוני ש"ח					
ריבונות	25,444	-	-	627	-	26,071
יישויות סקטור ציבורי	2,001	627	-	31	113	1,292
תאגידים בנקאיים	4,972	-	-	65	-	5,037
תאגידים	46,937	75	-	-	7,038	39,824
בביטחון נדל"ן מסחרי	288	-	-	-	6	282
קמעונאות ליחידים	29,635	8	-	-	2,440	27,187
עסקים קטנים	2,628	13	-	-	424	2,191
בגין משכנתאות לדיור	16,811	-	-	-	5	16,806
נכסים אחרים	3,400	-	-	26	-	3,426
סך הכל	132,116	723	-	749	10,026	122,116

פיקוח ובקרה

- כל חבויות לקוחות הבנק, לרבות שווי הביטחונות העומדים כנגדן, מרוכזות במערכת האובליגו - באמצעותה מבצע הבנק מעקב יומי של מצבת הביטחונות אל מול חשיפות האשראי.
- מעקב יומי שוטף אחר חוסר ביטחונות ברמת הלקוח הבודד מתבצע בסניפים באמצעות דוח יומי מהמערכת בו מפורטות כל חבויות הלקוח ומערך הביטחונות שלו אל מול מסגרות האשראי שאושרו לו, והוא הנותן תמונת מצב שלמה בזמן אמת על חשיפת הלקוח.
 - במקביל לטיפול הסניף ברמת הלקוח הבודד, מתבצעת עבודת פיקוח ובקרה לאובליגנטים עם סכום חבות מעל 100 אלף ש"ח גם במחלקת הפיקוח על ידי רפרנטים אזוריים או ייעודיים ללקוחות שוק ההון והנדל"ן.

ו. מדיניות חובות בעייתיים והפרשות להפסדי אשראי

- בבנק קיימים תהליכים מובנים המוסדרים בנהלי עבודה לזיהוי ואיתור מוקדם של לווים בעייתיים. כמו כן, קיימים ומוסדרים בנהלים תהליכי עבודה מוגדרים בהתייחס לתהליך ביצוע הפרשה להפסדי אשראי, המשקפים הערכה שמרנית להפסד האשראי הצפוי לבנק.
- במסגרת הבנק פועלות יחידות לטיפול בחובות בעייתיים. בנוסף, פועלת בבנק מחלקת גביה, המטפלת בחבויות שהועברו לטיפול משפטי.
- כאמור בפרק מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים, בהתאם להוראה החדשה של המפקח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי מיישם הבנק, החל מיום 1 בינואר 2011, את תקני החשבונאות האמריקאיים בנושא (ASC 310) ועמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב, כפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור.

ז. פיקוח ובקרה על ניהול החשיפה לסיכוני אשראי

- הבנק מקיים מעטפת נאותה של מנגנוני שליטה, ניהול, פיקוח, בקרה וביקורת על תהליך ניהול סיכוני האשראי. תפיסת הניהול והבקרה של הבנק היא של זיהוי, כימות ואמידה שוטפים של החשיפה לסיכוני אשראי ובקרת עמידה במגבלות שנקבעו.
- הבנק מיישם מדיניות כוללת לניהול סיכון האשראי, בהתאם לנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין 311.
- ניהול החשיפה לסיכוני האשראי נבחן ומבוקר באופן שוטף, במסגרת בחינת כלל הסיכונים על ידי ועדות ופורומים ייעודיים ברמת הדירקטוריון וההנהלה (כמפורט לעיל בפרק חשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם - כללי) וכן על ידי דרגי הביניים, שהמרכזים שבהם הינם:

- יחידות עסקיות

- בחטיבת עסקים מתבצעים באופן שוטף תהליכים להפחתת סיכון האשראי באמצעות ניתוח כלכלי ועסקי של בקשות האשראי להערכת סיכון האשראי בפעילות הלווה, דירוג האשראי הניתן ומעקב ובקרה שוטפים אחר האשראי הניתן.
- במסגרת היחידות העסקיות נדון באופן תקופתי האשראי הניתן ללווים גדולים וקבוצות לווים וכן האשראי לענפי משק שונים.
- כל חבויות לקוחות הבנק לרבות שווי הביטחונות העומדים כנגדן, מרוכזים במערכת האובליגו - באמצעותה מבצע הבנק מעקב יומי של מצבת הביטחונות אל מול חשיפות האשראי.

- היחידה לטיפול באשראים מיוחדים

- היחידה מופקדת על ניהול תיקי האשראי שסווגו כבעייתיים והוחלט להעבירם לטיפול היחידה.

- היחידה לניתוח פיננסי

- היחידה משמשת כגוף תומך החלטה לגורמי הבנק ותפקידה העיקרי הוא לחוות דעה מקצועית ואובייקטיבית בנושא סיכוני אשראי של לווים בבנק, הן קיימים והן פוטנציאליים. ייחודה ויתרונה של היחידה מתבטא בכך שאינה מעורבת במתן אשראי בפועל ובכך נשמרת אי התלות שלה.

- היחידה לפיקוח אשראי

- תפקידה של היחידה הוא איתור לקוחות בעייתיים ובחינת מצבם הפיננסי. היחידה היא בלתי תלויה ואינה מעורבת בפעילות העסקית. המעקב והפיקוח מתבצעים באופן שוטף ביחס לכלל לקוחות הבנק על בסיס מגוון של דיווחים ממוחשבים המופקים בתדירות ובחתיכים שונים.

- היחידה לבקרה עסקית

היחידה פועלת על מנת למצות את מלוא הפוטנציאל העסקי הגלום בפעילות הלקוחות בבנק באמצעות רציונליזציה של מרווחים. לשם כך, היחידה בוחנת את התפתחות הרווחיות הכוללת של לקוחות האשראי במגוון חתכים לרבות מול דירוג הסיכון של הלקוחות.

- היחידה לפיקוח ובקרה

היחידה נמצאת בחטיבה הבנקאית. מקיימת מעגלי פיקוח ובקרה בתחום האשראי הצרכני, בקרות תפעוליות וכן בקרות אחר יישום תהליך ורגולציה. הבקרות מתבצעות הן באמצעות מערכות בקרה, דוחות המופקים בתדירות קבועה והן באמצעות ביקורים תכופים בסניפים.

- תחום ניהול סיכונים אשראי

תחום ניהול סיכונים אשראי, כפוף למנהל הסיכונים הראשי העומד בראש החטיבה לניהול סיכונים. התחום מורכב משתי יחידות, האחת, היחידה לבקרת אשראי, אחראית על בקרת סיכונים האשראי של לווים ספציפיים, על פי מדגם מבוסס סיכון מתיק האשראי של הבנק. על פי הוראת ניהול בנקאי תקין 319 ("בקרת אשראי"), היחידה פועלת באופן בלתי תלוי, ומציגה את ממצאיה למנכ"ל הבנק, ראש החטיבה העסקית והמבקר הפנימי הראשי. השניה, היחידה לבקרת תהליכים והערכת סיכונים אשראי, אשר תפקידיה, בחשבונות העונים על הפרמטרים המפורטים בנוהל היחידה, הם לוודא את תקינות תהליך אישור האשראי, את קיומם ותקינותם של מסמכי האשראי והביטחונות ואת קיום אישור הסמכות המתאימה ליתורים והקלות. בנוסף, היחידה מספקת אישור בכתב לגורם המבצע טרם מתן האשראי בחשבון. נציג היחידה המשתתף בוועדת אשראי (מסמכות ראש חטיבה ומעלה), בודק ומעריך את סיכונים האשראי בבקשות הנידונות, ובמידת הצורך מחווה את דעתו בדיוני הוועדות. פעילות היחידה אינטגרלית לתהליך קבלת ההחלטות העסקי בגין האשראי הניתן ועמדתה הניתנת באופן בלתי תלוי ביחידות העסקיות, נבחנת כחלק מהתהליך ולא בדיעבד. חלק מתפקידיה של היחידה לבקרת תהליכים והערכת סיכונים אשראי יועבר ליחידה שלישית הנמצאת בשלבי הקמה, ושעיקר עיסוקה יהיה מתן חוות דעת כתובה לגבי בקשות אשראי בסכומים מהותיים, וזאת כחלק מיישום הוראת ניהול בנקאי תקין 311.

ח. מימון ממונף - Leveraged Finance

הבנק מחשיב מימון ממונף כאשראי שניתן לעסקאות לרכישת אמצעי שליטה בהן שיעור המימון גבוה מהמקובל בבנק בתחום זה. נוכח התנודתיות בשוק ההון, הבנק נוקט משנה זהירות במתן אשראי זה, ובעת מתן אשראי נערכות בדיקות מקיפות ביחס לרמת המינוף בעסקה ולכושר ההחזר הנובע מניירות הערך המשועבדים. ליום 30 בספטמבר 2013 סך כל החשיפה המאזנית בגין עסקאות כאמור הסתכם ב-388 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2012 - 616 מיליון ש"ח), מתוכם 109 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2012 - 116 מיליון ש"ח) בענף השירותים הפיננסיים ו-279 מיליון ש"ח בענף המסחר (31 בדצמבר 2012 - 376 מיליון ש"ח) וללא חשיפה מאזנית בענף התעשייה (31 בדצמבר 2012 - 124 מיליון ש"ח). אין חשיפה חוץ מאזנית למימון ממונף ליום 30 בספטמבר 2013 וליום 31 בדצמבר 2012. בתשעת החודשים הראשונים של השנה ולשנת 2012 לא נרשמו הוצאות בגין הפסדי אשראי על בסיס קבוצתי בגין מימון ממונף.

ט. ניהול סיכונים סביבתיים

סיכון סביבתי לבנק הוא הסיכון להפסד כתוצאה מהוראות הנוגעות לאיכות הסביבה ואכיפתן. הבנק יכול להיחשף לסיכונים סביבתיים בהיבטים שונים של פעילותו וסיכונים אלה עשויים להיכלל במסגרת הסיכונים האחרים (כגון: סיכון אשראי, סיכון שוק, סיכון תפעולי, סיכון משפטי וסיכון נזילות). סיכון סביבתי הכלול בסיכון האשראי הוא למשל, ירידה בערך הבטחונות או הרעה במצב הפיננסי של הלווה

בשל עלויות סביבתיות שמקורן בהוראות הנוגעות לאיכות הסביבה. כמו כן קיימת אפשרות לסיכון מוניטין, כתוצאה מייחוס קשר בין הבנק לבין הגורם למפגע סביבתי.

במחצית השנייה של שנת 2009 פרסם המפקח על הבנקים הוראה בעניין החשיפה לסיכונים סביבתיים ואופן ניהולם. בהוראת המפקח מתוארים ההיבטים השונים של החשיפה האפשרית לסיכונים סביבתיים ומודגש הצורך בזיהוי מוקדם של הסיכונים, הערכתם וניהולם כסיכונים פרטניים. מובהר כי מצופה מתאגידים בנקאיים לקיים מערך ניהול סיכונים ביחס לסיכונים אלה שילול נהלים וכלים לזיהויים בעת מתן האשראי ולאורך חיי האשראי.

הנהלת הבנק אישרה קווים מנחים למדיניות ניהול סיכונים סביבתיים בתחום האשראי, שיעודכנו על פי הצורך. בגיבוש תהליכי כתיבת המדיניות והטיפול בנושא זה מסתייע הבנק ביועצים חיצוניים ומטמיע מתודולוגיה קבוצתית לניהול סיכונים סביבתיים הכוללת אפיון ענפי וקביעת מדיניות למתן אשראי ללקוחות.

י. דיווח על החשיפה לסיכונים אשראי

ההנהלה ודירקטוריון הבנק מקבלים מגוון דיווחים על החשיפה לסיכונים אשראי, ובחתיים שונים על ידי גורמי הניהול, הפיקוח והבקרה. בנוסף, במסגרת מסמך הסיכונים הרבעוני, מדווחת החשיפה לסיכונים אשראי, בהשוואה למסגרות, למגבלות שנקבעו על ידי הדירקטוריון ולסמכויות כנדרש בהוראות 310 ו-311 להוראות ניהול בנקאי תקין.

מסמך הסיכונים נדון, אחת לרבעון, בהנהלה, בוועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים ובדירקטוריון. הבנק גיבש מתווה תרחישי קיצון לבחינת הנאותות ההונית. במסגרת זאת בוחן הבנק מתווה של תרחישי קיצון גם בתחום התממשות סיכונים אשראי (וכן תרחישים המשלבים התממשות סיכונים אשראי עם כמה סיכונים אחרים ובו זמנית). במסגרת זאת, נבחנת השפעת התממשות הסיכון על בסיס ההון ויחס ההון לרכיבי סיכון.

ביום 23 בדצמבר 2012 פרסם המפקח הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 311 בנושא ניהול סיכון אשראי. תחולת ההוראה ביום 1 בינואר 2014.

ההוראה מאמצת את תפיסת ועדת באזל ורשויות פיקוח מובילות בעולם, לגבי ניהול סיכונים אשראי. ההוראה דנה, בין היתר, בנושאים הבאים:

- מתן חוות דעת כתובה שתערך על ידי פונקציית ניהול הסיכונים לכל בקשת אשראי מעל לסכום של 25 מיליון ש"ח (בשנה הראשונה ליישום ההוראה - 50 מיליון ש"ח).
 - אחריות לסיווג אשראי ולקביעת הפרשות להפסדי אשראי תוטל על גורם בתאגיד הבנקאי שאינו אחראי לפעילות עסקית.
 - אחריות לקביעת דרוגי האשראי או לאישורם תוטל על פונקציית ניהול הסיכונים.
 - בנוסף, דנה ההוראה בצורך בקיום מערכות מידע ניהוליות שונות, בצורך בפיתוח מערכות דרוג אשראי איכותיות, ובחובה לתיקוף מודלים בכלל ומערכות הדרוג בפרט על ידי פונקציית ניהול הסיכונים.
- הבנק נערך ליישום ההוראה.

ב-30 באפריל 2013 פרסם המפקח הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 314 בנושא הערכה נאותה של סיכונים אשראי ומדידה נאותה של חובות. תחולת ההוראה ביום 1 בינואר 2014.

ההוראה מאמצת שבעה קריטריונים ומפרטת את הדרך הראויה ליישומם:

- הדירקטוריון והנהלה הבכירה של התאגיד הבנקאי אחראים לקיום תהליכים נאותים ובקורות פנימיות אפקטיביות, על מנת לקבוע באופן עקבי הפרשות להפסדי אשראי, בהתאם למדיניות ולנהלים של התאגיד הבנקאי ולהוראות המפקח.
- תאגיד בנקאי יקיים מערכת לסיווג מהימן של חובות, על בסיס הערכת סיכון אשראי.
- תאגיד בנקאי יקבע תהליך כולל לתיקוף של כל מודל פנימי להערכת סיכונים אשראי.

- תאגיד בנקאי יאמץ ויתעד שיטת עבודה לטיפול בהפסדי אשראי שתקבע את אופן הערכת סיכוני האשראי, זיהויים של חובות בעייתיים וקביעה במועד של הפרשות להפסדי אשראי.
- סך ההפרשות להפסדי אשראי, הפרטיות והמוערכות על בסיס קבוצתי, יהיה מספיק לכיסוי הפסדי האשראי המוערכים בתיק האשראי, כנדרש בהוראות הדיווח לציבור.
- השימוש בשיקול דעת של עובדים מנוסים בתחום האשראי ובהערכות סבירות, חיוני בתהליך ההכרה והמדידה של הפסדי אשראי.
- תהליך הערכת סיכוני האשראי יספק את הכלים החיוניים, הנהלים והנתונים הדרושים לשם הערכת סיכוני אשראי, לדיווח הכספי ולמידת הלימות ההון.
- הבנק נערך ליישום ההוראה.

יא. ניהול על בסיס קבוצתי של חשיפות האשראי

היבט מרכזי במדיניות ניהול סיכוני האשראי ותיאבון הקבוצה לסיכון אשראי הינו מיסוד תיאבון קבוצתי לרבות עקרונות מנחים לפעילות האשראי בחברות הבנות בקבוצה והגברת השליטה והבקרה על האשראי הניתן בחברות אלה. לכל אחת מחברות הבנות בקבוצה נקבע מיקוד עסקי מובהק וברור. קביעת המיקוד העסקי הינה היבט מרכזי בקביעת התיאבון הקבוצתי לסיכון אשראי. במסגרת זו גם מאותגרים מסמכי מדיניות האשראי של חברות בנות על ידי החטיבה לניהול סיכונים של חברת האם. הבנק ממשיך בהטמעתה של מדיניות אשראי על בסיס קבוצתי, תוך שימור מאפייניה הייחודיים של כל חברה בת.

יב. חשיפות משמעותיות לקבוצות לווים

להלן גילוי באשר לסיכון האשראי בגין חשיפות משמעותיות לקבוצות לווים ליום 30 בספטמבר 2013. הגילוי ניתן בהתייחס לכל קבוצת לווים אשר חבותה נטו על בסיס מאוחד, לאחר הפחתת הניכויים המותרים לפי סעיף 5 להוראה 313, עולה על 15% מהון הבנק, המחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין בדבר מדידה והלימות ההון.

קבוצת לווים	סיכון אשראי מאזני ⁽¹⁾	סיכון אשראי חוץ מאזני	מזה: סיכון בגין מכשירים נגזרים	סיכון אשראי כולל	תוספת על פי הוראה 313 ⁽²⁾	חבות ברוטו	ניכויים מותרים	חבות נטו
1	1,435	105	37	1,540	-	1,540	5	1,535

(1) כולל אשראי לציבור לאחר מחיקות חשבונאיות נטו, ולאחר הפרשה על בסיס פרטני וכן כולל השקעה בניירות ערך וכן שווי הוגן בגין מכשירים נגזרים.

(2) התוספות כוללות ערבות לטובת צד ג', השקעה בשותפויות, אשראי נון ריקורס.

יג. הצגת חשיפות האשראי בחתך תקופות לפירעון לפי סוגי החשיפה, לפני ואחרי הפחתות סיכון לפי משקולות הסיכון - לצורך חישוב יחס הון לרכיבי סיכון

פיצול כל התיק לפי יתרת תקופה חוזית לפירעון, ממויין לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי

ליום 30 בספטמבר 2013						סוג החשיפה
הלואות	אגרות חוב	נגזרים (OTC)	חשיפות חוץ מאזניות	נכסים אחרים	סך הכל	
במיליוני ש"ח						
53,232	1,957	1,071	20,339	1,477	78,076	עם דרישה ועד שנה
20,306	3,288	284	5,063	10	28,951	מעל שנה ועד חמש שנים
17,082	4,892	132	364	-	22,470	מעל חמש שנים
90,620	10,137	1,487	25,766	1,487	129,497	סך הכל תזרימי מזומנים
278	-	-	2,265	2,008	4,551	ללא תקופת פירעון
90,898	10,137	1,487	28,031	3,495	134,048	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2012						סוג החשיפה
הלואות	אגרות חוב	נגזרים (OTC)	חשיפות חוץ מאזניות	נכסים אחרים	סך הכל	
במיליוני ש"ח						
54,248	1,254	1,122	21,366	1,342	79,332	עם דרישה ועד שנה
21,284	2,966	155	4,330	1	28,736	מעל שנה ועד חמש שנים
16,364	4,108	91	341	-	20,904	מעל חמש שנים
91,896	8,328	1,368	26,037	1,343	128,972	סך הכל תזרימי מזומנים
230	-	-	1,796	2,057	4,083	ללא תקופת פירעון
92,126	8,328	1,368	27,833	3,400	133,055	סך הכל

(1) לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ מאזניים כנדרש בהוראות.

חשיפות לפני הפחתות סיכון אשראי בכל משקל סיכון

ליום 30 בספטמבר 2013										סוג החשיפה
ניכוי מבסיס ההון	350%	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%	חשיפה ברוטו (לאחר הפרשה להפסדי אשראי)	
									במיליוני ש"ח	
-	-	-	-	-	78	-	1,387	25,771	27,236	ריבונות
-	-	-	38	-	1,734	-	241	-	2,013	יישיות סקטור ציבורי
-	-	-	21	-	927	-	3,956	-	4,904	תאגידים בנקאיים
-	-	393	45,332	-	570	-	-	-	46,295	תאגידים
-	-	-	124	-	-	-	-	-	124	בביטחון נדל"ן מסחרי
-	-	49	392	28,779	-	-	-	-	29,220	קמעונאות ליחידים
-	-	5	11	2,499	-	-	-	-	2,515	עסקים קטנים
-	-	60	1,171	4,014	1,227	10,795	-	-	17,267	בגין משכנתאות לדיוור
-	-	136	2,616	-	-	-	76	667	3,495	נכסים אחרים
-	-	643	49,705	35,292	4,536	10,795	5,660	26,438	133,069	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2012										סוג החשיפה
ניכוי מבסיס ההון	350%	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%	חשיפה ברוטו (לאחר הפרשה להפסדי אשראי)	
									במיליוני ש"ח	
-	-	-	-	-	80	-	505	24,859	25,444	ריבונות
-	-	-	38	-	1,819	-	144	-	2,001	יישיות סקטור ציבורי
-	-	-	39	-	1,008	-	3,925	-	4,972	תאגידים בנקאיים
-	-	364	46,108	-	465	-	-	-	46,937	תאגידים
-	-	-	288	-	-	-	-	-	288	בביטחון נדל"ן מסחרי
-	-	36	390	29,209	-	-	-	-	29,635	קמעונאות ליחידים
-	-	5	5	2,618	-	-	-	-	2,628	עסקים קטנים
-	-	60	1,200	3,613	-	11,938	-	-	16,811	בגין משכנתאות לדיוור
-	-	131	2,607	-	-	-	-	662	3,400	נכסים אחרים
-	-	596	50,675	35,440	3,372	11,938	4,574	25,521	132,116	סך הכל

חשיפות אחרי הפחתת סיכון אשראי בכל משקל סיכון

ליום 30 בספטמבר 2013										סוג החשיפה
ניכוי מבסיס ההון	350%	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%	חשיפה ברוטו (לאחר הפרשה להפסדי אשראי)	
									במיליוני ש"ח	
-	-	-	-	-	78	-	1,387	26,409	27,874	ריבונות
-	-	-	38	-	1,010	-	241	-	1,289	יישיות סקטור ציבורי
-	-	-	22	-	976	-	3,791	-	4,789	תאגידים בנקאיים
-	-	392	39,252	-	568	-	-	-	40,212	תאגידים
-	-	-	112	-	-	-	-	-	112	בביטחון נדל"ן מסחרי
-	-	47	293	26,462	-	-	-	-	26,802	קמעונאות ליחידים
-	-	5	13	2,092	-	-	-	-	2,110	עסקים קטנים
-	-	60	1,171	4,013	1,227	10,792	-	-	17,263	בגין משכנתאות לדיוור
-	-	136	2,616	-	-	-	76	702	3,530	נכסים אחרים
-	-	640	43,517	32,567	3,859	10,792	5,495	27,111	123,981	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2012										סוג החשיפה
ניכוי מבסיס ההון	350%	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%	חשיפה ברוטו (לאחר הפרשה להפסדי אשראי)	
									במיליוני ש"ח	
-	-	-	-	-	80	-	505	25,486	26,071	ריבונות
-	-	-	38	-	1,110	-	144	-	1,292	יישיות סקטור ציבורי
-	-	-	39	-	1,053	-	3,945	-	5,037	תאגידים בנקאיים
-	-	361	38,998	-	465	-	-	-	39,824	תאגידים
-	-	-	282	-	-	-	-	-	282	בביטחון נדל"ן מסחרי
-	-	35	279	26,873	-	-	-	-	27,187	קמעונאות ליחידים
-	-	5	5	2,181	-	-	-	-	2,191	עסקים קטנים
-	-	60	1,200	3,612	-	11,934	-	-	16,806	בגין משכנתאות לדיוור
-	-	131	2,607	-	-	-	-	688	3,426	נכסים אחרים
-	-	592	43,448	32,666	2,708	11,934	4,594	26,174	122,116	סך הכל

ניהול סיכוני אשראי צד נגדי

א. כללי

סיכון אשראי של צד נגדי הוא הסיכון שהצד הנגדי לעסקה יכנס לכשל טרם מועד הסילוק הסופי של התשלומים בגין העסקה. הפסד כלכלי ייגרם אם בעת כניסתו של הצד הנגדי למצב של כשל, יהיו עסקאות עמו בעלות ערך כלכלי חיובי. בניגוד לחשיפת האשראי, בה החשיפה היא חד-צדדית והבנק נושא לבדו בסיכון להפסד, סיכון צד נגדי יוצר סיכון דו-צדדי להפסד וזאת בהתאם להיות ערך העסקה חיובי או שלילי עבור כל אחד מצדדי העסקה. החשיפה לסיכון צד נגדי מאופיינת גם בשווי השוק של העסקאות. שווי השוק של העסקאות אינו וודאי והוא יכול להשתנות לאורך חיי העסקה בשל שינויים בפרמטרים הרלוונטיים בשוק. במסגרת הפעילות העסקית השוטפת חשופה הקבוצה לסיכון הנובע מחשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים. סיכון זה בא לידי ביטוי בפעילות מגוונת מול מוסדות פיננסיים כגון: עסקאות המתבצעות בחדרי העסקאות של הבנק - הפקדות יתרות מט"ח ונגזרים, מימון סחר חוץ ופעילות בשוק ההון. מוסדות פיננסיים זרים כוללים בנקים, בנקים להשקעות, חברות ביטוח, חברות ברוקרים/דילרים וגופים מוסדיים הכוללים בעיקר קרנות פנסיה. החשיפה למוסדות פיננסיים זרים מושפעת, הן ממצבו הספציפי של כל מוסד ומוסד והן מסיכון המדינה בה הוא פועל. פעילות הבנק מול מוסדות פיננסיים, ובכלל זה קביעת סמכויות וקריטריונים להעמדת מסגרות לפעילות מעוגנות במדיניות ובנהלים של הבנק שאושרו על ידי הדירקטוריון.

ב. מדיניות

במסגרת מסמך מדיניות האשראי של הבנק קבע דירקטוריון הבנק מדיניות ותיאבון לסיכון ברמת הקבוצה לפעילות מול בנקים ובתי השקעות, הן ברמת תיאבון הסיכון הכולל והן ברמת החשיפה לצד הנגדי הבודד בחתך סוג החשיפה והעסקה הבודדת, ותוך התחשבות בהון העצמי של הבנק ומשקל החשיפות בו. מדיניות האשראי של הבנק בהתייחס לאופי והיקף החשיפות מול צדדים נגדיים מתבססת על מספר פרמטרים הנגזרים מחוסנו הפיננסי של הצד הנגדי ובכלל זה: דירוג האשראי שניתן למוסד על ידי חברות הדירוג המובילות בעולם (S&P-I, Moody's, Fitch), היקף ההון העצמי שלו, מבנה הבעלות, המדינה בה הוא פועל וכדומה. לצורך כימות ואמידת החשיפה של הצדדים הנגדיים עושה הבנק שימוש במודל פנימי המשקלל את הסיכון הגלום בעסקאות על פי מאפייני הסיכון - סוג העסקה ומאפייניה, תקופת העסקה וכדומה. הקבוצה מנהלת את החשיפות לצדדים נגדיים באמצעות רשת של הסכמי קיזוז (Netting) המצמצמים את הסיכון להון הקבוצה במצבי חדלות פירעון של צדדים נגדיים אלו באופן משמעותי: - הסכם ISDA MASTER הוא ההסכם הבסיסי הנהוג בין בנקים ויתרוננו העיקרי הוא היכולת לבצע קיזוז (Netting) של התחייבויות במקרה של פשיטת רגל של אחד הצדדים כך שהחשיפה מצטמצמת לחשיפה נטו. - הסכם CSA הוא הסכם ליצירת והפעלת מנגנון הדדי של העברת נכסים נזילים להבטחת חשיפות בעסקאות פתוחות בין שני בנקים, וזאת לאחר חישוב החשיפה. מנגנון זה מופעל באופן שוטף ומפחית את החשיפה בקירוב לסכום הסף שנקבע בלבד. עד היום הבנק חתם על הסכמי ISDA MASTER עם 51 מוסדות פיננסיים, ומתוכם גם על נספח CSA עם 37 מוסדות פיננסיים. - הבנק פועל למזעור סיכוני הסליקה וסולק את רוב רובן של עסקאותיו דרך מסלקת ה-CLS לגבי אותם מטבעות ועסקאות המשתתפים ב-CLS. - כחלק מניהול סיכוני הצד הנגדי השוטפים, מבצע הבנק בקרה יומית שוטפת על עמידה במגבלות קווי האשראי שהוקצו לפעילות מול בנקים ובתי השקעות הכוללת בחינה ודיווח שוטפים על שינויים בדירוגי הצדדים הנגדיים להם מוקצים קווי אשראי,

וכן שינויים במרווח האשראי בהם הם נסחרים. מוסדות בהם, בין היתר, נצפו שינויים משמעותיים בפרמטרים האמורים נבחנים מחדש בהתאם במסגרת וועדות האשראי השונות.

ג. חשיפת האשראי הנוכחית לצדדים נגדיים שהינם מוסדות פיננסיים זרים

רוב חשיפת האשראי של קבוצת הבנק כלפי מוסדות פיננסיים זרים הינה כלפי בנקים, כאשר מרבית החשיפה הינה כלפי המערכת הבנקאית במערב אירופה ובצפון אמריקה, החשיפה למוסדות פיננסיים אחרים זניחה. חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים⁽⁴⁾ על בסיס מאוחד

ליום 31 בדצמבר 2012			ליום 30 בספטמבר 2013			דירוג אשראי חיצוני
סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני נוכחי ⁽³⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני נוכחי ⁽³⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
927	17	910	725	8	717	AAA עד AA-
2,667	43	2,624	2,563	38	2,525	A+ עד A-
107	1	106	86	-	86	BBB+ עד BBB-
26	-	26	33	-	33	BB+ עד B-
50	28	22	49	22	27	ללא דירוג
3,777	89	3,688	3,456	68	3,388	סך הכל חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים
-	-	-	-	-	-	מזה: יתרת חובות בעייתיים ⁽⁴⁾

הערות:

- (1) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים/דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים בשליטת הגופים הללו.
- (2) פקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים. ליום 30 בספטמבר 2013 וליום 31 בדצמבר 2012 אין השקעה במניות בגין מוסדות פיננסיים זרים.
- (3) בעיקר ערבויות והתחייבויות למתן אשראי, לרבות ערבויות להבטחת חבות של צד ג'.
- (4) סיכון אשראי שהינו פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (5) לצורך דירוג המוסדות הפיננסיים, הבנק עשה שימוש בדירוגים שנקבעו לצורך יישום הגישה הסטנדרטית של באזל ו. הבנק משתמש בדירוג של סוכנות S&P לדירוג המוסדות הפיננסיים הזרים אליהם קיימת חשיפה אשראי. אולם כאשר אין דירוג מסוכנות S&P משתמש הבנק בדירוג מסוכנויות אחרות.

הערות כלליות:

- א. חשיפות האשראי ויתרות החובות הבעייתיים מוצגים לאחר ניכוי ההפרשה בגין הפסדי אשראי.
- ב. חשיפות האשראי אינן כוללות חשיפות למוסדות פיננסיים שיש להם ערבות מפורשת ומלאה של ממשלות, ואינן כוללות השקעות בניירות ערך מגובי נכסים (ראה פירוט בבאור 2 לדוחות הכספיים).
- ג. למידע נוסף לגבי הרכב חשיפות האשראי בגין מכשירים נגזרים מול בנקים ודילרים/ברוקרים (מקומיים וזרים) ראה באור 7 לדוחות הכספיים. סיכון האשראי החוץ מאזני בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים שבוצעו עם מוסדות פיננסיים זרים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה הסתכם ליום 30 בספטמבר 2013 ב-842 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2012 - 686 מיליון ש"ח). נתוני סיכון האשראי החוץ מאזני חושבו בהתאם להגדרות שנקבעו בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 313 בנושא מגבלות על חבות של לווה וקבוצת לווים.

התיאבון לסיכון השמרני שהוגדר על ידי דירקטוריון הבנק מקבל ביטוי בהתפלגות חשיפת האשראי למוסדות פיננסיים אשר רובה ככולה הינה מול מוסדות המדורגים בדירוגים גבוהים.

בנוסף הקבוצה מנהלת את החשיפות לחלק מהצדדים הנגדיים באמצעות רשת של הסכמי קיזוז (Netting) המצמצמים באופן משמעותי את הסיכון להכנסות ולהון הקבוצה במצבי חדלות פרעון של מוסדות אלו.

עיקר חשיפת האשראי הנוכחית של הקבוצה (95%) מיוחסת למוסדות פיננסיים זרים מובילים במדינות OECD, המדורגים בקבוצות הדירוג AAA עד A- כאשר 21% מסך החשיפה מדורג בטווח שבין AAA עד AA-.

סיכון האשראי המאזני של הקבוצה למוסדות פיננסיים זרים כולל השקעה של כ-1.5 מיליארד ש"ח באגרות חוב במט"ח. תיק אגרות החוב, הכלול בחשיפה למוסדות פיננסיים זרים, מפוזר וכולל בדירוג השקעה (Investment Grade) - מזה כ-95% מדורגות בדירוג A- ומעלה. משך החיים הממוצע של התיק עומד על כ-1.7 שנים. בנוסף, כולל סיכון האשראי המאזני פקדונות שהופקדו בבנקים זרים בהיקף של כ-1.6 מיליארד ש"ח בעיקר לתקופה קצרה של יום עד שבוע.

לקבוצת הבנק אין חשיפת אשראי למדינות בסכום העולה על 15% מבסיס ההון של הבנק, שהסתכם ב-1,550 מיליון ש"ח (כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 202 בדבר רכיבי ההון).

ד. דיווח על החשיפה לסיכונים אשראי צד נגדי

ההנהלה ודירקטוריון הבנק וועדותיו מקבלים מגוון דיווחים על החשיפה לסיכונים אשראי צד נגדי, ובחתכים שונים על ידי גורמי הניהול, הפיקוח והבקרה. מערך הביניים מדווח מגוון דיווחים מיידיים ואחרים על גובה, היקף ואופי החשיפה ובחתכים שונים.

חשיפה למדינות זרות

סך כל החשיפה למדינות זרות מפורטת בתוספת ד' לסקירת ההנהלה. החשיפה המאזנית למדינות זרות כוללת פקדונות, אגרות חוב, אשראי לציבור ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים. החשיפה החוץ מאזנית כוללת ערבויות, סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ומסגרות לא מנוצלות. הבנק מחזיק, בין היתר, באגרת חוב של בנק בספרד בסך של 47 מיליון ש"ח, המדורגת בדירוג BBB ומועד פרעונה בשנת 2015, באגרת חוב של ממשלת ספרד בסך של 38 מיליון ש"ח, המדורגת בדירוג BBB- ומועד פרעונה בשנת 2017, ובאגרת חוב של ממשלת איטליה בסך של 78 מיליון ש"ח, המדורגת בדירוג BBB ומועד פרעונה בשנת 2017. כל אגרות החוב האמורות משלמות את תשלומי הרבית כסדרם.

ניהול סיכונים במכשירים פיננסיים נגזרים

א. כללי

הבנק פועל במגוון מכשירים פיננסיים נגזרים כחלק מניהול סיכוני השוק (חשיפות בסיס, מטבע ורביית) וכן כשירות ללקוחותיו, בהם מהוות האופציות (לרבות מסלולי הברירה) תחום בעל מרכיב גבוה יותר של סיכון שוק. במסגרת זו פעיל הבנק בעיקר באופציות על שערי החליפין של מספר מטבעות זרים ביחס לשקל.

מדיניות ניהול סיכוני המכשירים הנגזרים, לרבות: היקפי הפעילות ומגוון המכשירים המותרים לשימוש, מאושרת במסגרת דירקטוריון הבנק, ועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים והוועדה העליונה לניהול נכסים והתחייבויות (ALCO) בראשות המנכ"ל. דירקטוריון הבנק קבע מגבלות לגבי היקף מסלולי הברירה המגלמים אופציות "גלומות" וכן לגבי גובה ההפסד המרבי בהתקיים תרחישים מסוימים בגין האופציות שהבנק פועל בהם כעושה שוק.

ב. חדרי עסקאות

חדרי העסקאות בבנק מיועדים לפעילויות שונות ומגוונות בתחום שוקי ההון ומטבע החוץ. חדר העסקאות במט"ח סוחר במגוון גדול של מכשירים פיננסיים, והינו אחד מחדרי העסקאות הפעילים במערכת הבנקאית גם בתחום המכשירים הנגזרים, לרבות עשיית שוק במטבעות ובאג"ח מדינה. בין היתר פועל הבנק גם בתחום המעו"ף בבורסה לניירות ערך. החשיפה הנוצרת הן בבסיס והן ברביית כתוצאה מפעילות זו נכללת במסגרת המגבלות המאושרות על ידי הדירקטוריון לחשיפות בבסיס וברביית.

להלן ריכוז היקף הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים (ערך נקוב במיליוני ש"ח):

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר	
2012	2013	
		עסקאות גידור:
267	983	חוזי רביית
400	367	חוזי מטבע חוץ
		עסקאות ALM ואחרות:
11,673	16,922	חוזי רביית
52,158	60,504	חוזי מטבע חוץ (כולל SPOT)
63,854	68,971	חוזים בגין מניות, מדדי מניות, סחורות ואחרים
128,352	147,747	סך הכל מכשירים פיננסיים נגזרים

ג. מוצרים מובנים

במהלך תשע"ח החדשים הראשונים של שנת 2013 נמשכה פעילות הבנק במוצרים מובנים (Structured Products), שהינם פקדונות המאפשרים ללקוח סיכוי לתשואה גבוהה ביחס למוצרים שגרתיים, כנגד לקיחת סיכון של הפסד הרביית האלטרנטיבית וזאת מבלי לסכן את קרן הפיקדון במטבע הבסיס. התשואה במוצרים מותנית בפרמטרים כגון: טווח השתנות מוגדר מראש של שער החליפין, שיעורי הרביית, מדדי מניות, ETF וכדומה. היקף הפעילות בתשע"ח החדשים הראשונים של השנה נמוך מהתקופה המקבילה אשתקד, וכן ביחס לפעילות שאפיינה תחום זה בשנים קודמות, זאת בעיקר כתוצאה מירידת הרביית הנקובה על המטבעות השונים בארץ ובעולם בשנה האחרונה.

ד. סיכוני האשראי במכשירים פיננסיים בשוק המעו"ף

הבנק מאפשר לחלק מלקוחותיו לפעול באשראי בשוק המעו"ף. לבנק מדיניות אשראי מפורטת בכל הקשור בהסתמכות על בטחונות בשוק ההון. בצד זה מבצע הבנק מעקב שוטף וצמוד על סיכון התיק ביחס לבטחונות ולמסגרות הפעילות המאושרות על בסיס מדיניות האשראי שדירקטוריון הבנק קבע.

ה. פירוט היתרות המאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים כאמור בבאור 7.

להלן פירוט ליתרות המאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים עבור צד נגדי שהם "בנקים", לפי חתך דירוג:

ליום 31 בדצמבר 2012	ליום 30 בספטמבר 2013	
	במיליוני ש"ח	
-	1	בנקים בחו"ל
15	13	- בדירוג AAA
118	*57	- בדירוג AA
83	*130	- בדירוג A
-	5	- בדירוג A
2	-	- בדירוג A
-	2	- בדירוג +BBB
		- בדירוג BBB
218	208	סך הכל בנקים בחו"ל
300	158	בנקים ישראליים
518	366	סך הכל בנקים

יצוין כי באף אחד מן הבנקים הנזכרים לעיל אין יתרה מאזנית המהווה למעלה מ-5% מההון העצמי של הקבוצה.
* עיקר השינוי ביחס ל-31 בדצמבר 2012 נובע מהורדת דירוג.

ו. חשיפות שקשורות לסיכון אשראי של צד ג'

ליום 31 בדצמבר 2012	ליום 30 בספטמבר 2013	
	במיליוני ש"ח	שווי הוגן ברוטו חיובי של נגזרים:
9	11	חוזי רבית שקל-מדד
116	124	חוזי רבית אחר
598	587	חוזי מטבע חוץ
269	183	חוזים בגין מניות
3	6	חוזי סחורות ואחרים
995	911	סך הכל שווי הוגן ברוטו חיובי של נגזרים
848	966	חשיפת אשראי חוץ מאזנית פוטנציאלית
(475)	(390)	הטבת קיזוז
1,368	1,487	חשיפת אשראי נוכחית לאחר קיזוז
(257)	(473)	בטחון שמוחזק
1,111	1,014	חשיפת אשראי נטו בגין נגזרים

עסקאות בנגזרי אשראי שיוצרות חשיפות לסיכון אשראי של צד נגדי

סוג נגזר	תיק בנקאי ליום 30 בספטמבר 2013	תיק בנקאי ליום 31 בדצמבר 2012
	סכום ערך נקוב	סכום ערך נקוב
	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
נגזרי אשראי	195	222

ז. פיקוח ובקרת ניהול סיכונים המכשירים הנגזרים

פעילות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים עבור עצמו מבוקרת ומפוקחת על ידי יחידת תחום ניהול סיכונים שוק ונזילות ועל ידי מערך הביניים.

החשיפות לסיכונים שבפעילות במכשירים נגזרים אל מול מגבלות החשיפה שנקבעו מרוכזות ומדווחות במסגרת מסמך הסיכונים הרבעוני, המובא לדיון ולאישור בהנהלה, בועדה לניהול סיכונים ובדירקטוריון.

ניהול הסיכונים התפעוליים

א. כללי

- סיכון תפעולי הינו הסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או כשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים. ההגדרה כוללת סיכונים מעילות והונאות וסיכון משפטי, אך אינה כוללת סיכון אסטרטגי או סיכון מוניטין (היבטי החשיפה והניהול של הסיכון המשפטי על היבטיו השונים ויתר הסיכונים נדונים בהרחבה בפרק נפרד).
- הסיכון התפעולי גלום בכל אחת מהפעילויות הבנקאיות והאחרות המתבצעות בקבוצת הבנק כולה. משכך מושם עיקר הדגש בניהול החשיפה לסיכון התפעולי על מיפוי, איתור וזיהוי מוקדם, ככל שניתן, של מוקדי הסיכון העיקריים, אומדן ומזעור הסיכונים באמצעות הטמעת בקורות מונעות מפצות וביצוע מעקב קפדני אחר יישומן.
- הבנק רואה בניהול הסיכונים התפעוליים חלק בלתי נפרד מתהליכי ניהול פעילותו העסקית. הסיכונים התפעוליים גלומים בכל הפעילויות ותהליכי העבודה בבנק, במגוון המוצרים והמערכות, ובשל כך מהווה ניהול הסיכונים התפעוליים חלק אינטגרלי מניהול הפעילות העסקית.
- מנהל היחידה לניהול הסיכונים התפעוליים, הנהלת הבנק והגורמים האחראים לתחומי הפעילות השונים, משקיעים מאמצים רבים כדי לשפר את כלי המדידה, הפיקוח והבקרה הקיימים בבנק, במטרה למזער את הסיכונים התפעוליים בתחומים השונים.

ב. מדיניות

- דירקטוריון הבנק קבע מדיניות כוללת ומקיפה לניהול הסיכונים התפעוליים הקובעת את תיאבון הסיכון וכן מתווה את סביבת הבקרה, המסגרות הארגוניות והפונקציות הניהוליות שיעללו לניהול ולמזעור החשיפה לסיכונים תפעוליים בבנק ובקבוצה. כמו כן מעוגנים במסגרת המדיניות מנגנוני זיהוי אומדן הסיכונים, הבקרה, הניטור, המעקב וכן מערכי הדיווח.
- המדיניות הינה בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין של המפקח על הבנקים - 350.
- דירקטוריון הבנק מינה את מנהל הסיכונים הראשי (CRO) של הבנק כמנהל הסיכונים התפעוליים הקבוצתי, אשר באמצעות היחידה לניהול סיכונים תפעוליים, אחראי לגיבוש ויישום המדיניות לניהול הסיכונים התפעוליים שאושרה על ידי הדירקטוריון, להנחיית היחידות השונות בקבוצה, לעיגון סטנדרטים של מעקב, דיווח ובקרה, וליישום והטמעת המדיניות בקבוצה.
- תאבון הסיכון - הבנק יפעל למזעור הסיכונים התפעוליים ככל האפשר בהתאם לשיקולי עלות מול הפחתת הסיכון.

ג. ניהול החשיפות

1. איתור, מיפוי, מידעור וניטור

- סקר למיפוי וזיהוי הסיכונים התפעוליים הינו אחד מהכלים המרכזיים לשליטה ובקרה בהם. בקבוצה מבוצע תהליך מובנה של מיפוי הסיכונים התפעוליים ביחידות הבנק השונות על בסיס מיפוי תהליכים ופעילויות. במסגרת תהליך מיפוי וזיהוי הסיכונים בסקר, הוטמעה מתודולוגיה המשלבת הערכות מומחים בשילוב עם שיטות סטטיסטיות לדירוג ולאומדן הסיכונים התפעוליים. הסקר כולל אומדן של הנזק הפוטנציאלי הנובע מכל סיכון שאותר והמלצות על דרכי הפעולה למדעור הסיכונים. כמו כן ממופות הבקורות הקיימות.
- במסגרת הסקר נכלל גם נושא מיפוי החשיפה לסיכוני הונאות ומעילות, לפי הנחיית בנק ישראל.
 - בעקבות ממצאי סקר הסיכונים נוספו בקורות חדשות, לרבות בקורות מיכוניות ואחרות במערכות התפעוליות, שונו ואורגנו מחדש תהליכי ונהלי עבודה, ונוספו מידע ניהולי ודיווחים המסייעים למנהלים בתהליך הבקרה.
 - הבנק מבצע באופן שוטף סקרי סיכונים לאיתור מוקדי סיכון בפעילויות, תהליכים ויחידות חדשות בבנק.
 - בשנת 2013 יסיים הבנק עדכון שלישי של סקר סיכונים תפעוליים (תלת שנתי).
 - בבנק הוגדרו אינדיקטורים לאיתור מוקדם של שינוי במפת הסיכונים (KRI) על ידי מנהלי התהליכים.

2. מנהלי תהליכים

לכל תהליך מרכזי בבנק מונה מנהל תהליך האחראי לניהול הסיכון התפעולי לרבות קיום הבקורות ולמדעור הסיכונים התפעוליים בתהליך ודיווח למנהל הסיכונים התפעוליים.

3. איסוף אירועי כשל

הבנק באמצעות היחידה לניהול סיכונים תפעוליים מקיים תהליך של איסוף ותיעוד אירועי כשל (אירועים שגרמו או כמעט גרמו להפסד/רווח), כבסיס נתונים לאימות ההערכות של מומחי התוכן, לאומדן הסיכונים התפעוליים בתהליכים העסקיים וביחידות ארגוניות ולשמירת היסטוריית כשלים ולהפקת לקחים ושיפור תהליכים.

איסוף הנתונים, המתודולוגיה, וספי הדיווח עוגנו בנוהל עבודה מפורט המעגן בין היתר את: אופן תיעוד האירועים שהתרחשו בקבוצה, בדיקת כיסוי הסיכונים הרלוונטיים במסמך הסיכונים ובמידת הצורך, שינוי סדרי עדיפויות לטיפול בבקורות המומלצות בסקרי הסיכונים התפעוליים. בהתאם לנוהל, מונו נאמני דיווח בסניפים וביחידות שהפעילות העסקית בהן רגישה, והתקיימו ומתקיימות הדרכות לנאמנים. אירועים מועלים רבעוניות להנהלה, לוועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים, לדירקטוריון ולפורום לניהול סיכונים תפעוליים בהתאם לספים שנקבעו בנוהל, לצורך דיון בהפקת לקחים ועדכון מפת החשיפות. בנוסף, מקיים הבנק תהליך הפקת לקחים גם לגבי אירועים חיצוניים מהותיים שמידע לגביהם מופיע בתקשורת.

4. הגדרת KRI (Key Risk Indicators)

כחלק מהמלצות הוראת ניהול בנקאי תקין 350 הוגדרו KRI לתהליכים עסקיים נבחרים, קויימו הדרכות בנושא ומתקיים מעקב בפורום לניהול סיכונים תפעוליים וכן על ידי היחידה לניהול סיכונים תפעוליים.

5. שיפור ושדרוג מנגנוני הבקרה ותהליכי העבודה

בעקבות ממצאי סקרי הסיכונים שמתבצעים, ממצאי הביקורת הפנימית ותהליכי הפקת לקחים בגין אירועי כשל, שולבו בקורות מיכוניות ואחרות בפעילויות הבנק השונות, וכן שופרו ושודרגו נהלי ותהליכי העבודה.

ד. המשכיות עסקית (Business Continuity Planning)

הוראות בנק ישראל מחייבות את הבנקים לפעול להבטחת המשכיות עסקית בעת חירום. בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 355 בנושא, נערך הבנק להתאוששות ממקרה אסון והמשכיות עסקית במצבי חירום שונים. חבר הנהלת הבנק וראש החטיבה לניהול סיכונים אחראי לריכוז הנושא באופן קבוצתי, ובאמצעות היחידה לניהול סיכונים תפעוליים מתבצעת בבנק הערכות אשר מורכבת מכמה נדבכים: גיבוש מסמך מדיניות מקיף בנושא המשכיות עסקית, שאושר על ידי דירקטוריון הבנק, מסמך מסגרת עבודה הכולל

פירוט לגבי תשתיות טכנולוגיות נאותות, גיבוש והטמעת תוכניות פעולה מקיפות ותשתית נהלים תומכת וביצוע תרגילים המדמים מצבי חירום שונים. בבנק קיים חדר מצב קבוצתי ופורום הערכות לשעת חירום קבוצתי בראשות ראש החטיבה לניהול סיכונים אשר מרכז פעילות זו בכל הקבוצה. הפורום מופקד על יישום המדיניות, הנהלים והמעקב אחר היערכות הקבוצה למצבי חירום שונים ומתכנס לפחות אחת לרבעון. מתקיים דיווח רבעוני בהנהלה ובדירקטוריון בנושא המשכיות עסקית והיערכות לשעת חירום. הבנק מקיים באופן שוטף תהליך לשיפור ההיערכות להמשכיות עסקית במסגרתו מעודכן המיפוי של כל הפעילויות והמשאבים הקריטיים אשר נדרשים בשעת חירום, ומעודכנים תרחישי החירום ומסמך המדיניות בהתאם. הבנק עתיד להעביר בסוף שנת 2014 את מתקן המחשב הראשי מתל אביב לאזור ראשון לציון, מהלך המהווה צעד משמעותי נוסף בשימור ההמשכיות העסקית, מאחר ומדובר במתקן חדיש וממוגן מחוץ לתל אביב.

ה. אבטחת מידע

ההנהלה ודירקטוריון הבנק קבעו מדיניות מפורטת בנושא מדיניות אבטחת מידע. הבנק מבצע את כל הסקרים והמיפויים הנדרשים לעמוד בהוראת ניהול בנקאי תקין 357. הבנק נערך לכל הנדרש מהנחיות בנק ישראל בנושא מדיות חברתיות והתקפות קיברנטיות. הבנק מינה מנהל אבטחת מידע האחראי על ניהול סיכוני אבטחת מידע.

השלכות של סיכוני אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות על הדוח לציבור

התקפות קיברנטיות מבוצעות במטרה להסב נזק מאסיבי באמצעות פגיעה בשירותים אסטרטגיים. הנזק הצפוי מיישום התקפות אלו עלול להוביל לפגיעה באמינות, שלמות, וסודיות המידע ובזמינות מערכות הבנק. נזקים אלו עלולים להוביל לפגיעה בפעילות העסקית של הבנק ולהשפעה ישירה על פעילות לקוחותיו.

במטרה להתמודד עם מערך ההתקפות הקיברנטיות, בנוסף לפעילות הכוללת המבוצעת בתחום אבטחת מידע, מקיים הבנק מערך הגנה כולל ויעודי מפני התקפות קיברנטיות. מערך ההגנה כולל היבטים טכנולוגיים ותהליכיים שמטרתם להביא לצמצום הפגיעות בתשתיות הבנק, והכל על פי תרחישי התקפה ייעודיים שמוגדרים על ידי מנהל אבטחת מידע.

להלן תאור הערכות הבנק:

- אחת לשנה מתבצע סקר לבחינת העמידות בפני התקפות קיברנטיות. הסקר כולל תרגול מערך ההגנה הקיים, והכל על פי תרחישי הבנק לצורך היערכות לשעת חרום.
- ממצאי הסקר שבוצע במהלך שנת 2013 והסיכונים המהותיים בעקבות תקריות קיברנטיות ידועות שלא התממשו, נדונו בהנהלת הבנק ובדירקטוריון.
- תבוצע בחינה של הסיכונים העיקריים ויסקרו כל הסיכונים הרלוונטים תוך התייחסות לגורמי הסיכון, עלויות הסיכון והשלכותיו. הבנק יעדכן מעת לעת את מאפייני ההתקפות המהותיות בגין יידרש לבצע דיווח/גילוי במסגרת דוח הדירקטוריון, תוך התייחסות לאופי הסיכונים המהותיים והשפעתם על הבנק.
- במהלך תשעת החודשים הראשונים של השנה הבנק לא חווה התקפות קיברנטיות בעלות השפעה מהותית על תפקוד הבנק, אך לא ניתן להבטיח כי לא יבוצעו התקפות בעתיד.
- נושא הכיסוי הביטוחי בפוליסות הביטוח של קבוצת הבנק נבחן ובשלב זה הוחלט לא להרחיבו מעבר לקיים.

ו. כיסוי ביטוחי

קבוצת הבנק הבינלאומי מחזיקה נכון ליום הדוח שלושה כיסויים ביטוחיים עיקריים:

1. כיסוי ביטוח "בנקאי משולב" (B.B.B.). גבול אחריות בפוליסה זו משותף לארבעת פרקי הפוליסה כמפורט:

- 1.1 פרק ביטוח בנקאי: פרק זה מכסה נזק כספי ישיר שנגרם לבנק ממעשה אי יושר או תרמית של עובדי הבנק, נזק הנגרם כתוצאה מאובדן או נזק "רכוש בעל ערך", סיכוי העברה של "רכוש בעל ערך", נזק הנגרם כתוצאה מזיוף המחאות, בטחונות מזויפים, מזומנים מזויפים וכו'.

1.2 פרק ביטוח פשעי מחשב: פרק זה מכסה נזק שנגרם כתוצאה מתשלום או העברת כספים או רכוש, מתן אשראי, חיוב חשבון או מתן ערך כלשהו על ידי הבנק, כתוצאה ישירה של הזנה במרמה או בזדון של מידע אלקטרוני ישירות לתוך מערכת המחשב של הבנק או למערכת מחשב של לשכת שרות או למערכת אלקטרונית להעברת כספים או למערכת תקשורת עם לקוחות; או כתוצאה משינוי או השחתה במרמה או בזדון של מידע אלקטרוני האגור במערכות כאשר פעולת המרמה נעשתה על ידי אדם שפעל מתוך כוונה לגרום הפסד לבנק או לשם הפקת רווח פיננסי למען עצמו או למישהו אחר.

1.3 פרק ביטוח אחריות מקצועית: פרק זה מכסה את הבנק בגין חבותו החוקית כלפי צדדים שלישיים בהתייחס ל"תביעה" בגין הפסד כספי הנגרם כתוצאה ממעשה, טעות, או השמטה רשלניים או הפרת אמונים של עובד הבנק.

1.4 ביטוח כספות אישיות: פרק זה מכסה את אחריותו החוקית של הבנק בגין אובדן או נזק ל"רכוש" לקוחות, לרבות מזומנים ותכשיטים, המצוי בכספות אישיות בחצרי הבנק.

2. פוליסת ביטוח "דירקטורים ונושאי משרה": ביטוח זה מכסה את אחריותם של הדירקטורים ונושאי המשרה בגין תביעה בגין הפרת חובת זהירות ומיומנות, הפרת חובת אמונים כלפי הבנק, כאשר נושא המשרה פעל בתום לב והיה לו יסוד להניח שהפעולה לא תפגע בטובת הבנק.

3. פוליסות "ביטוחים אלמנטאריים": עיקרי הכיסוי הביטוחיים: ביטוח נכסים, ביטוח חבויות, ביטוח תאונות אישיות וביטוח כספים.

ז. פיקוח ובקרה על ניהול החשיפה לסיכונים תפעוליים

הבנק מקיים מערך נאות של מנגנוני שליטה, ניהול, פיקוח וביקורת על תהליך ניהול הסיכונים התפעוליים. ניהול החשיפה לסיכונים תפעוליים נבחן ומבוקר על ידי הדירקטוריון והנהלה (כמפורט לעיל בפרק חשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם - כללי) וכן על ידי דרגי הביניים, שהמרכזיים שבהם הינם:

- הפורום לניהול סיכונים תפעוליים הקבוצתי בראשות מנכ"ל הבנק ובהשתתפות חברי ההנהלה ומנכ"לי חברות הבת הבנקאיות בארץ, מתכנס לפחות אחת לרבעון ומקיים מעקב שוטף על מצב החשיפה לסיכונים תפעוליים, בין היתר בהתבסס על אירועי כשל, ממצאי סקרי הסיכונים השונים, וכן על הפעולות הננקטות על ידי היחידות השונות וחברות הבת, למזעור חשיפות אלה. הפורום משמש גם כפורום בנושא מניעת סיכונים מעילות והונאות.
- פורום אבטחת מידע בראשות מנכ"ל מיחשוב ותפעול פיננסי בע"מ (להלן - מת"ף), המתכנס לפחות אחת לחודש.
- פורום המשכיות עסקית בשעת חירום בראשות ראש החטיבה לניהול סיכונים, המתכנס לפחות אחת לרבעון.
- היחידה לניהול סיכונים תפעוליים, הפועלת מטעמו של מנהל הסיכונים התפעוליים הקבוצתי, אחראית על גיבוש והטמעת מתודולוגיות למדידה, ניטור ובקרת הסיכונים התפעוליים באופן בלתי תלוי ביוצרי הסיכון וכן, לאכיפת הציות למדיניות הסיכונים התפעוליים.

ח. דיווח על החשיפה לסיכונים תפעוליים

החשיפות לסיכונים תפעוליים מרוכזות ומדווחות ב"מסמך הסיכונים" הרבעוני כנדרש בהוראה 310 ו-350 להוראות ניהול בנקאי תקין. במסגרת מסמך הסיכונים מתוארות החשיפות התפעוליות הן על פי הקטגוריות שנקבעו על ידי באזל II והן על פי המבנה הארגוני, וכל זאת בהתאם לתיאבון הסיכון שנקבע על ידי הדירקטוריון. מסמך הסיכונים מפרט גם התפתחויות נושא ניהול הקבוצתי ואירועי כשל.

ט. ניהול על בסיס קבוצתי של הסיכונים התפעוליים

בבנק ובקבוצה קיימת מתודולוגיה אחידה לניהול הסיכון התפעולי. בהמשך למסמך המדיניות שאושר על ידי דירקטוריון הבנק, אושר המסמך, בהתאמות המתבקשות בכל הדירקטוריונים של חברות הבנות הבנקאיות.

ניהול הסיכונים המשפטיים

א. כללי

סיכון משפטי נכלל בגדר סיכון תפעולי כהגדרתו בנוהל בנקאי תקין מס' 350 - ניהול הסיכון התפעולי וכולל גם, אך אינו מוגבל ל"חשיפה לקנסות (fines, penalties) או צעדי עונשין כתוצאה מפעילות פיקוחית (punitive damages). כמו גם מהסדרים פרטניים (private settlements)".

הבנק מתייחס להגדרה באופן מרחיב וכולל בסיכון המשפטי, בין היתר, סיכון הנובע מאי קיומן של הוראות דין לרבות הוראות רגולטוריות, סיכון להפסד כתוצאה מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, סיכונים הנובעים מפעילות ללא גיבוי משפטי/ייעוץ משפטי מול לקוחות, ספקים ו/או צדדים נוספים, סיכונים הכרוכים בהליכים משפטיים וכל סיכון אחר העלול לחשוף את הבנק לדרישה או תביעה משפטית וכן לקנסות ועיצומים.

ב. מדיניות וניהול החשיפות

הבנק פועל על פי מדיניות לניהול הסיכון המשפטי אשר מוגשת לאישור ההנהלה והדירקטוריון מדי שנה, במסגרתה מתואר הסיכון המשפטי, הדרכים לאיתורו, מיפוי ומיזעורו.

הבנק נוקט במדיניות שמרנית של תיאבון סיכון נמוך ביחס לקשירת הסכמים והתחייבויות משפטיות ומבצע את פעילותו העסקית בליווי וגיבוי משפטי הולם, תוך הקפדה יתרה על עמידה בכל הוראות החקיקה והרגולציה והמגבלות והחבויות הנגזרות מהן. מבלי לגרוע מהאמור, הבנק ינקוט במדיניות של אפס סובלנות בכל הנוגע לסיכון שמקורו בהפרה של הוראות דין המהוות עבירה פלילית או הפרה מינהלית.

מערך הייעוץ המשפטי של הבנק מקיים מעקב שוטף אחר ההתפתחויות בחקיקה, ברגולציה ובפסיקה, העשויות להשליך על הפעילות השוטפת של הבנק. הבנק פועל למזעור הסיכונים על בסיס התפתחויות אלו ובהתאם להשלכותיהן. כמו כן, מערך הייעוץ המשפטי עורך, על פי הצורך, עדכונים נדרשים במסמכים המשפטיים שבשימוש הבנק, בהסכמי המסגרת להם הבנק צד ובחוות דעת משפטיות המהוות בסיס להתקשרויות ו/או קיום מנחים לפעילויות שונות.

בנוסף, פועל מערך הייעוץ המשפטי לאיתור מראש של הסיכונים המשפטיים, לרבות בחינת כל מוצר או פעילות חדשים ועריכת מכלול המסמכים הכרוכים באותו מוצר/שירות או פעילות, במגמה למזער את הסיכון המשפטי ככל האפשר.

כן נקבעים בבנק נהלים לעבודת המטה והסניפים ונעשות הדרכות שוטפות ליישומם, תוך שימת דגש על הנושאים המשפטיים הכרוכים בפעילות הבנק.

במסגרת סקר הסיכונים התפעוליים התקופתי נסקרות גם פעילויות מערך הייעוץ המשפטי, וסיכונים שאותרו מוערכים, נקבעים צעדים למזעורם ומופקים לקחים לשם מניעת הישנותם.

ג. דיווח על החשיפה לסיכונים משפטיים

- החשיפות לסיכונים משפטיים מרוכזות ומדווחות ב"מסמך הסיכונים" הרבעוני כנדרש בהוראות ניהול בנקאי תקין. מסמך הסיכונים המשפטיים משולב במסמך הסיכונים הכולל של החטיבה לניהול סיכונים ונדון, אחת לרבעון, בהנהלה, בוועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים ובדירקטוריון.

- בעת אירוע מהותי בעל אפיונים משפטיים, כגון תביעה או התממשות סיכון משפטי, מוגש למנהלת הסיכונים המשפטיים דיווח מיידי ביחס לאירוע, מידת השפעתו ואופן השפעתו על הבנק. מנהלת הסיכונים המשפטיים מורה על האמצעים שיש לנקוט על מנת לצמצם את מידת החשיפה לסיכון המשפטי שנוצר ונעזרת לשם כך בעובדי מערך הייעוץ המשפטי, הביקורת הפנימית, קצין הציות והממונה על אכיפה פנימית, בהתאם לצורך. אירועים מהותיים כאמור מדווחים מיידי ל"מנכ"ל הבנק.

ד. ניהול על בסיס קבוצתי של הסיכונים המשפטיים

מערך הייעוץ המשפטי פועל כיחידת המטה של הקבוצה בנושא ניהול הסיכונים המשפטיים, ובאחריותו הגדרת מדיניות ניהול הסיכונים המשפטיים הקבוצתית. סיכונים משפטיים מהותיים בקבוצה מדווחים למנהלת מערך הייעוץ המשפטי, הן בדיווחים מיידיים והן בדיווחים תקופתיים. כמו כן ועדה קבוצתית לניהול סיכונים משפטיים מתכנסת תקופתית ונדונים בה נושאים וחשיפות משפטיים מהותיים.

ניהול סיכוני ציות

א. כללי

- הוראת ניהול בנקאי תקין 308 של הפיקוח על הבנקים מחייבת את הבנקים לפעול לקיום ההוראות הצרכניות החלות על יחסי הבנק עם לקוחותיו.
- סיכון ציות נובע מאי עמידה בהוראות דין צרכניות, לרבות הוראות רגולטוריות צרכניות המחייבות את התאגיד הבנקאי - דהיינו, הוראות חוק ורשויות אשר חלות על יחסי הבנק עם לקוחותיו.
- החובות הצרכניות החלות על הבנק הינן חובות חוצות ארגון הנוגעות למגוון נרחב של פעילויות, הליכים ומוצרים אותם מבצע הבנק מדי יום.
- הבנק אימץ תוכנית אכיפה פנימית בדיני ניירות ערך, המבוססת על מיפוי מקיף של נהלי הבנק והתהליכים השונים בבנק, והמסדירה נהלים והנחיות ליישום מתמשך של התוכנית, וזאת בהתאם לקריטריונים שפירסמה רשות ניירות ערך בנושא. הבנק השלים ביצעו של סקר פערים בנושא ופועל לסגירת הפערים שעלו במהלך הסקר. הבנק מינה את ראש החטיבה לניהול סיכונים ומנהל הסיכונים הראשי של הבנק כממונה על האכיפה הפנימית בדיני ניירות ערך בבנק, והוא פועל, בין היתר, לבצע מעקב אחר הוצאתה לפועל של תוכנית האכיפה הפנימית בדיני ניירות ערך.

ב. מדיניות

במהלך הרבעון השני של שנת 2012 קבע ואישר הדירקטוריון לראשונה, מדיניות ציות קבוצתית, אשר הועברה לכל חברות הבת הבנקאיות בקבוצה לאישור במוסדותיהן תוך התאמה לאופי המיוחד של כל אחד מהבנקים. כמו כן דירקטוריון הבנק מאשר וקובע אחת לשנה את תוכנית העבודה של מחלקת הציות של הבנק.

ג. תאבון הסיכון

הבנק והקבוצה אימצו מדיניות של הקפדה יתרה בהתייחסות לסיכון הציות. ביחס להפרת הוראות החוק ונהלי הבנק הקשורים להוראות החוק, הקבוצה תמלא אחר ההוראות הרגולטוריות החלות עליה ותפעל לשם הבטחת העמידה בהן על ידי כלל עובדי הקבוצה. כל עסקיה של הקבוצה יבוצעו על פי נהלי הבנק, הקוד האתי ובהתאם לכל החוקים והתקנות. הקבוצה הגדירה כי אין לשקול שיקולים עסקיים ככל שהדבר נוגע ליישום ההוראות והנהלים בתחום הציות. הקבוצה פועלת להטמעת תרבות ארגונית ואמות מידה ליושרה ואתיקה כבסיס הכרחי לקיום של תרבות ציות בכל דרגי הארגון.

ד. ניהול החשיפה

- לשם קיום ההוראה הוקמה בבנק מחלקת ציות, הכפופה לראש החטיבה לניהול סיכונים (CRO). בראש המחלקה עומד קצין ציות ראשי, אשר אחראי גם ליישום החקיקה הקשורה במניעת הלבנת הון ומימון טרור וגם על האכיפה המנהלית בקבוצה.
- המחלקה אחראית על ריכוז הבקרה בבנק לציות להוראות צרכניות בהתאם לתוכנית הציות ותוכנית העבודה השנתית ולדיווח על ליקויים או פערים לכל מדרג הסמכויות בבנק, על ידי בחינת מוצרים חדשים ואו פעילויות חדשות, כמו גם ביצוע בקורות שוטפות

- על מוצרים ופעילויות קיימות כי הם תואמים את ההוראות הרגולטוריות השונות בתחום הצרכני ובתחום איסור הלבנת ההון. כחלק מתפקידה, בוחנת גם המחלקה חוזרים ונהלים חדשים בהיבטי יחסי בנק-לקוח, טרם פרסומם.
- המחלקה בודקת את קיום ההוראות הצרכניות ועוקבת באופן שוטף, בסיוע המערך המשפטי, אחר שינויים בחקיקה ובהוראות רגולטוריות, בזיקה להוראות צרכניות.
- על פי הוראת בנק ישראל בוצע סקר תשתיות, אשר במסגרתו מופו ההוראות הצרכניות, והוגדרו בקורות למניעת הסיכון שבהפרתן. במהלך שנת 2009 השלים הבנק עדכון מקיף לסקר התשתיות. על פי ממצאי הסקר עולה כי קיימת בבנק תשתית ענפה הכוללת מספר בלתי מבוטל של טפסים, נהלים, מערכות ומנגנוני בקרה והדרכה שמטרתם לסייע לבנק לעמוד בחובות הציות שחלות עליו.
- לצד קצין הציות הראשי פועלים:
- נאמני ציות בכל אחד מסניפי הבנק, אשר מתפקדים, בין היתר, לזהות ולאתר אירועים המצריכים דיווח או טיפול מיוחד של המחלקה.
- ועדת תיאום לאכיפת הציות אשר כוללת נציגים של יחידות הבנק השונות (המערך המשפטי, מחלקת ארגון ושיטות, מחלקת מיכון, מדור הדרכה, מדור פניות הציבור ונציגים מהחברות הבנות של הבנק שהן תחת אחריותו של קצין הציות). הועדה אשר מתכנסת מעת לעת ובתדירות משתנה בהתאם לצורך, אחראית לתאם בין היחידות השונות בבנק ולפעול להגברת שיתוף הפעולה במטרה ליישם את תוכנית הציות. בנוסף דנה הועדה בנושאים הקשורים לתוכנית הציות בנושאי הציות להוראות הצרכניות, כאשר עיקר תפקידה הוא לדון בנושאים ברמת רזולוציה גבוהה אשר לא ניתן לדון בהם באופן מספק במסגרת הפורום למעקב אחר הוראות סטטוטוריות.
- פורום מעקב אחר יישום ההוראות סטטוטוריות נקבע בנהלי הבנק גם כועדת התאום לאכיפת הציות. פורום זה מתכנס בראשות מנכ"ל מת"ף, וכאשר דנים במסגרת הפורום בהוראות צרכניות, קצין הציות משמש כיושב הראש.
- כמו כן, מסתייעת המחלקה במערך הביקורת הפנימית של הבנק, ביחידה לפניות הציבור, במחלקת שיטות ותהליכים, במערך המשפטי, במת"ף ובמחלקת ההדרכה.
- בבנק מבוצעים תהליכי הטמעה שוטפים בנושא הציות להוראות צרכניות על ידי לומדה, קיום ימי עיון והדרכות למטה ולסניפים.

ה. דיווח על החשיפה

- אחת לרבעון, במסגרת מסמך הסיכונים הרבעוני, מדווח קצין הציות להנהלת הבנק, לוועדה לניהול סיכונים ולדירקטוריון הבנק על פעילותו במהלך הרבעון שחלף. הדיווח המפורט כולל סיכום פעילות המחלקה, פירוט המלצות, פרטים ביחס להפרות של הוראות צרכניות שזוהו במהלך התקופה המדווחת והמלצות לגבי צעדים שיש לנקוט בגין ההפרות ומניעת הישנותן והיערכות הבנק ליישום הוראה צרכנית חדשה.
- לפחות אחת לשנה מדווח קצין הציות לדירקטוריון הבנק, דיווח מפורט ובו מסכם את פעילותו בשנה הקודמת וכן מציג את תכנית העבודה לשנה הבאה.
- בנוסף, במדיניות הציות שנקבעה על ידי הדירקטוריון מוגדרים דיווחים מיידיים.

ניהול סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור

א. כללי

- סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן "הלבנת הון") הינם הסיכונים להטלת עיצומים כספיים משמעותיים על הבנק לאור אי עמידה בהוראות החוק בנושא מניעת הלבנת הון ואיסור מימון טרור וכן הסיכון להיווצרותה של אחריות פלילית של התאגיד ועובדיו. בנוסף, התממשות עבירה על הוראות הדין בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור עשויה לגרום התממשות של סיכון מוניטין.
- על המגזר הבנקאי חלות הוראות שונות במסגרת מניעת הלבנת הון ומימון טרור הכוללות, בין היתר, את החוק לאיסור הלבנת הון, החוק לאיסור מימון טרור, צו איסור הלבנת הון, תקנות איסור מימון טרור, הוראת ניהול בנקאי תקין 411, חוזרים שונים ועוד.
- ב-24 בינואר 2010 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 411, הכוללת, בין היתר, יישום סטנדרטים בינלאומיים חדשים בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור, בהתבסס, בין היתר, על הנחיות ה-Financial Action Task Force (FATF). התיקונים להוראה שמים דגש על נושאי הגברת הפיקוח על שלוחות של תאגידים בנקאיים מחוץ לישראל ועל חיזוק מעמדו של האחראי בארגון על מילוי החובות לפי חוק איסור הלבנת הון (התש"ס 2000), והקשר עם הביקורת הפנימית. הבנק נערך ליישום ההוראה.

ב. מדיניות

דירקטוריון הבנק מאשר וקובע אחת לשנה את מסמך מדיניות איסור הלבנת הון ומימון טרור של הקבוצה.

ג. ניהול החשיפה

- בבנק פועלת יחידה למניעת הלבנת הון ומימון טרור, הכפופה לראש החטיבה לניהול סיכונים (CRO), אשר מופקדת על יישום הוראות הדין בנושא זה ועל הטמעתן. בראש היחידה עומד, כאמור, הממונה על איסור הלבנת הון, המכהן אף כקצין הציות הראשי של הבנק.
- תפקידי האחראי על ניהול סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור כוללים, בין היתר: פיתוח וביצוע בקורות על מנת לוודא כי הבנק מיישם את הוראות הדין כולל בקורות אחר ביצוע הדיווחים על פי סוג וגודל הפעולה, ווידוא כתיבה ועדכון המדיניות והנהלים בהתאם לעדכוני חקיקה והוראות הדין, ביצוע ו/או בקרה אחר קיום הדרכות, העברת דיווחים על פעולות בלתי רגילות לרשות לאיסור הלבנת הון ובדיקת יישום מדיניות הבנק בכל תאגידי העזר בקבוצה.
- לשם יישום החוק והטמעה דווקנית של הוראותיו מינה הבנק נאמני ציות המשמשים גם כנאמני איסור הלבנת הון בסניפים האחראים על הפעילות השוטפת למניעת הלבנת הון ומימון טרור בהתאם למדיניות ולנהלים. נאמנים אלו נבחרים מתוך אוכלוסיית מורשי החתימה בבנק וכפופים מקצועית בתחום איסור הלבנת הון, לאחראי על איסור הלבנת הון.
- הבנק, מפעם לפעם, עורך ימי עיון לכל נאמני איסור הלבנת הון, כנסים למנהלים, הרצאות בסניפים עצמם וכן השתלמויות והדרכות לכלל העובדים במסגרת הקורסים במחלקת ההדרכה של הבנק. בנוסף מפיץ הבנק לומדה ממוחשבת הכוללת מבדק לבחינת הטמעת תוכן הלומדה בקרב העובדים המתעדכנת בהתאם לשינויים והתפתחויות בתחום ובהוראות הדין. עובדי הבנק הרלבנטיים נבחנו במבדק ונבדקת עמידתם בו בהצלחה. אחת לתקופה מהלך זה חוזר על עצמו לרענון הידע. מהלכי ההדרכה שבוצעו הגבירו את המודעות לנושא.
- הבנק נוקט באופן שוטף במהלכים לאיתור וטיוב נתונים באמצעות דוחות בקרה המופצים לסניפים בצירוף הנחיות מתאימות. כמו כן, משקיע הבנק משאבים רבים בפיתוח ושדרוג מערכות הבקרה הממוכנות ומקצה משאבי כח אדם ליחידה על מנת לייעל את הבקורות לאיתור פעולות בלתי רגילות.

- בשל החשיבות המיוחדת שיש לנושא הוחלט על ביצוע של סקר תשתיות נפרד לחקיקה הקשורה בהלבנת הון ומימון טרור. סקר זה בוצע בשנת 2008, ואותרו בו מספר פערים בין דרישות החקיקה השונות לתמיכה המיכונית הקיימת, לנהלי הבנק, למערכי ההדרכה ועוד. הרוב המוחלט של הפערים שנמצאו בסקר זה טופל על ידי הבנק. במהלך שנת 2012 בוצע סקר פערים חדש בהוראת בנק ישראל.
- המערך המשפטי מבצע מעקב אחר עדכוני חקיקה ווידוא מסירתם לאחראי על ניהול סיכונים איסור הלבנת הון וכן למתן תמיכה משפטית ככל שזו נדרשת על ידי האחראי, לקיום חובות האחראי ופעילות היחידה והבנק.
- ועדה מייצעת הוקמה לצורך תמיכה במילוי תפקידו של האחראי אשר עיקרי תפקידה כוללים: דיון בפעולות בלתי רגילות אשר קיים ספק באם יש צורך בהעברתן לרשות לאיסור הלבנת הון, דיון בחשבונות בהם קיימות פעילויות מורכבות על מנת לבחון ולקבל החלטה האם מדובר בפעילות בלתי רגילה ועוד.
- במסגרת דיון חצי שנתי במסגרת פורום למעקב אחר סיכונים תפעוליים מתקיים דיון בהתפתחויות טכנולוגיות העלולות לסייע בידי לקוחות בביצוע הלבנת הון ו/או מימון טרור על מנת לגבש ולבחון אמצעי הגנה נאותים, כגון שימוש באינטרנט, טלפונים סלולאריים, כרטיסי חיוב נטענים ועוד.

ד. דיווח על החשיפה

- אחת לרבעון, במסגרת מסמך הסיכונים הרבעוני, מדווח הממונה על איסור הלבנת הון להנהלת הבנק, לוועדה לניהול סיכונים ולדירקטוריון הבנק על פעילותו במהלך הרבעון שחלף. הדיווח המפורט כולל בין היתר התייחסות למוקדי סיכון שאותרו על ידי הממונה ודרכי הטיפול בהם ודיווח על יישום מדיניות "הכר את הלקוח".
- אחת לשנה לפחות מדווח הממונה על איסור הלבנת הון לדירקטוריון הבנק, דיווח מפורט.
- בנוסף, במדיניות שנקבעה על ידי הדירקטוריון מוגדרים דיווחים מיידיים לדירקטוריון ולבנק ישראל.

ה. ניהול על בסיס קבוצתי של סיכון הלבנת הון ומימון טרור

- האחראי למילוי החובות בבנק לפי חוק איסור הלבנת הון פועל כיחידת המטה של הקבוצה בנושא ניהול סיכונים איסור הלבנת הון ומימון טרור, ובאחריותו לוודא יישום המדיניות הקבוצתית בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור בחברות הבנות בארץ ובחו"ל - כנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין 411, הכוונת וליווי חברות הבנות בבניית מערכות, בכתיבת נהלים, בפעולות הדרכה ובהטמעה של ההוראות.
- תחולת המדיניות הינה על כלל חברות הקבוצה, לרבות חברות הבת בחו"ל בהתאמות הנדרשות. החברות הבנות בחו"ל מציינות למדיניות הקבוצתית, גם כאשר זו מחמירה יותר לעומת הדרישות המקומיות ובלבד שאין זה נוגד את הוראות הדין המקומי.
- מערך הביקורת הפנימית של הבנק משלב בתוכניות העבודה השנתיות שלו ביקורות בנושא יישום מדיניות איסור הלבנת הון ומימון טרור בבנק ובחברות הבנות בקבוצה.

ו. סיכונים ומגבלות עקב קשרים עם איראן או אויב

ביום 27 בנובמבר 2011 פרסמה רשות ניירות ערך הנחיות גילוי בנוגע לסיכונים ומגבלות עקב קשרים עם איראן או עם אויב. על פי הנחיות אלו, על תאגיד מדווח לכלול גילוי אודות הסיכונים והמגבלות אשר התאגיד חשוף להם עקב קשריו, במישרין או בעקיפין, עם איראן או עם האויב, לרבות מכוח הוראות הדין, ואשר יש להם או עשויה להיות להם השפעה מהותית על התאגיד. בהמשך לפרסום הנחיות אלו פרסם בנק ישראל ביום 23 בדצמבר 2012 עדכון להוראות הדיווח לציבור. במסגרת עדכון זה נוספה דרישה לפיה על התאגידים הבנקאיים לכלול בדוחות הכספיים לשנת 2012 ואילך גילוי בנוגע לסיכונים ומגבלות עקב קשרים עם איראן או עם האויב, בהתאם לאמור בהנחיית רשות ניירות ערך דלעיל. מדיניות הבנק אינה מתירה קיום קשרים או פעילות, במישרין או בעקיפין, עם איראן או עם גוף אשר הוגדר "כאויב" על ידי רשויות החוק. מערכות הבנק הותאמו כדי לתת מענה למדיניות זו בהתאם לרשימות שפורסמו בתיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 411, מיום 26 בדצמבר 2011. לאור ההיערכות המתוארת דלעיל, להערכת הבנק החשיפה לגורמי הסיכון הללו במידה וקיימת, נמוכה ביותר.

טבלת גורמי סיכון

לא היו שינויים בטבלת גורמי הסיכון לעומת הטבלה שפורסמה בדוחות הכספיים לשנת 2012.

באזל וו

רקע

ועדת באזל בנושא התכנסות בינלאומית למדידת הון ולתקני הון ("באזל וו") פרסמה ביוני 2006 את המלצותיה שאמורות להיות מיושמות, בהתאם להנחיות של הבנקים המרכזיים בכל מדינה.

ההנחיות מתייחסות לסיכונים אשראי, סיכונים שוק וסיכונים תפעוליים, וכוללות 3 נדבכים בהתייחס לכל אחד מסוגי הסיכונים:

נדבך ראשון - דרישות הון מזעריות, המחושבות לכל אחד מסוגי הסיכונים בנפרד, כאשר לגבי סיכונים אשראי הגישות העיקריות הן:

1. הגישה הסטנדרטית המסתמכת בעיקר על נתוני דירוגי אשראי של חברות דירוג חיצוניות.
2. הגישות המתקדמות המבוססות על דירוגים פנימיים אשר חושבו בהתאם למודלים שפותחו על ידי הבנק (Internal Ratings-Based).

נדבך שני - תהליך הערכה פנימי להערכת נאותות ההון ביחס לפרופיל הסיכונים של הבנק, מערכי הפיקוח, הבקרה והביקורת שמיישם, וסביבתו העסקית, תהליך ה-ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process). המפקח על הבנקים מצפה מהתאגידים הבנקאיים ליישם תהליך פנימי הולם המשלב רכיבים מרכזיים של תכנון וניהול ההון, ומציג את נאותות ההון אל מול הסיכונים שזוהו. התהליך הנ"ל כולל, בין היתר, קיום מנגנונים מובנים לזיהוי הסיכונים ומוקדי הסיכון וביצוע הערכת נאותות הונית על בסיס תרחישים ותרחישי קיצון, קיום תהליכים פנימיים ליישום ממשל תאגידי נאות, שיפור ושדרוג מערכי הבקרה והביקורת, קיום תשתית תרחישי קיצון נאותה הכוללת תרחישי קיצון הוליסטיים ועוד. התהליך כולל טיפול במכלול הסיכונים אליהם חשופה הקבוצה, לרבות סיכונים שאינם נכללים בחישובי הנדבך הראשון, ובכלל זה: סיכון ריכוזיות, סיכון רבית בתיק הבנקאי, סיכון אינפלציה, סיכון ציות, סיכון הלבנת הון ומימון טרור, סיכון אסטרטגיה ותחרות, סיכונים רגולטוריים ועוד.

נדבך שלישי - משמעת שוק - דרישות הגילוי והדיווח לציבור. הנדבך כולל את דרישות הגילוי בדיווח הכספי של תאגיד בנקאי.

הוראות בנק ישראל

יישום ההוראות הוחל מיום 31 בדצמבר 2009.

בשנת 2010 איגד בנק ישראל את הנחיות באזל וו השונות במסגרת הוראות ניהול בנקאי תקין חדשות בנושא מדידה והלימות הון.

להלן הוראות עיקריות נוספות והוראות קיימות שתוקנו ופורסמו במהלך שנת 2013 ועד לפרסום דוח זה:

1. ניהול בנקאי תקין 342 בנושא "ניהול סיכון נזילות".
2. ניהול בנקאי תקין 205 בנושא "מדידה והלימות הון - סיכון אשראי-איגוח".
3. "עדכון הנחיות בנושא נדל"ן".
4. ניהול בנקאי תקין 314 בנושא "הערכה נאותה של סיכונים אשראי ומדידה נאותה של חובות".
5. ניהול בנקאי תקין 333 בנושא "ניהול סיכון הרבית".
6. "דרישות גילוי של הוראות באזל הנוגעות להרכב ההון".
7. "הגבלות על מתן הלוואות לדוור".
8. הוראות ניהול בנקאי תקין חדש 301A בנושא "מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי".

להלן פירוט טיוטת הוראה שפורסמה:

- הוראות שעה - "יישום דרישות גילוי לפי נדבך 3 של באזל וו - דרישות גילוי בגין תגמול".

הוראות באזל 3

בחודש דצמבר 2010 פרסמה ועדת באזל לפיקוח בנקאי הוראות חדשות בנושא "מסגרת פיקוחית עולמית לחיזוק עמידות המערכת הבנקאית" (להלן באזל 3), הכוללות התמקדות בהון המניית, שהוא המרכיב האיכותי ביותר של ההון של הבנק, וזאת על רקע כניסת מערכת הבנקאות העולמית למשבר עם רמה לא מספקת של הון באיכות גבוהה. המשבר חשף גם חוסר עקביות בהגדרת ההון בעולם וחוסר גילוי מידע (שקיפות) שהיה מאפשר לשוק למדוד ולהשוות באופן מלא את איכות ההון בעולם. במסגרת זו יחס הון הליבה יועלה בהדרגה מ-2% ל-7% עד סוף שנת 2018, ויחס הון רובד 1 יועלה בהדרגה מ-4% ל-8.5% עד סוף 2018.

בנק ישראל קבע מדיניות הון לתקופת ביניים, לפיה יחס הון הליבה לא יפחת מ-7.5% כבר בשנת 2010. ביום 30 במאי 2013 פרסם בנק ישראל תיקון להוראות ניהול בנקאי תקין 201-205, 208, 211 ו-299 בנושא "מדידה והלימות ההון", אשר מאמצות את הוראות באזל 3. מועד יישומן לראשונה נקבע ליום 1 בינואר 2014. לפי הוראות אלו יעדי ההון המזעריים יהיו כדלקמן:

1. יחס הון רובד 1 לנכסי סיכון משוקללים לא יפחת מ-9%. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד שווה או עולה על 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יידרש לעמוד ביחס הון רובד 1 מינימלי בשיעור של 10%. הוראה נוספת זו אינה חלה על הבנק.

2. יחס הון כולל לנכסי סיכון משוקללים לא יפחת מ-12.5%. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד שווה או עולה על 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יידרש לעמוד ביחס הון כולל מינימלי בשיעור של 13.5%. הוראה נוספת זו אינה חלה על הבנק.

הבנק נערך ליישום דרישות אלו של המפקח על הבנקים. להערכת הבנק, בהתבסס על ההגדרות שפורסמו כאמור לעיל לגבי ההון ונכסי הסיכון בתום תקופת המעבר, אומדן יחס ההון רובד 1 ליום 30 בספטמבר 2013 היה עומד על 9.88%. יחס הון הליבה של הבנק ליום 30 בספטמבר 2013 הוא 10.04% לפי הוראות באזל 3.

יישום ההוראות בבנק

הנדבך הראשון - כאמור לעיל, לפי הוראות בנק ישראל, הבנק החל ליישם את הוראת באזל 3, החל מיום 31 בדצמבר 2009. סיכוני אשראי - הבנק מיישם את הגישה הסטנדרטית לפי הוראות בנק ישראל. סיכונים תפעוליים - הבנק מיישם את הגישה הסטנדרטית החל משנת 2013. מידע נוסף בנושא הסיכונים התפעוליים מפורט בפרק ניהול הסיכונים התפעוליים. סיכוני שוק - הבנק בחר ליישם את הגישה הסטנדרטית. במסגרת זו מבוצע גם חישוב של הקצאת ההון הנדרשת בגין הסיכון הספציפי בתיק הסחיר. כחלק מבחינת עמידת הקבוצה בהנחיות בנק ישראל בנושא סיכוני השוק, בוצע סקר פערים קבוצתי לאור הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא. בנוסף, אישרו הנהלת ודירקטוריון הבנק מדיניות להגדרת התיק הסחיר על פי הפרמטרים ותנאי הכשירות של באזל 3.

הנדבך השני - יישום התהליך לבחינת הנאותות ההונית (תהליך ה-ICAAP) בקבוצת הבנק. במסגרת הנדבך השני נדרש הבנק לקיים תהליך פנימי להערכת נאותות ההון (תהליך ה-ICAAP). תהליך זה נועד להבטיח קיום רמה הולמת של אמצעים הוניים שתתמוך בכלל הסיכונים הגלומים בפעילות הבנק, לרבות בהתחשב בתוכניות אסטרטגיות עתידיות, זאת מעבר לדרישות ההון המינימאליות שעל הבנק להחזיק בהתאם לנדבך הראשון. בנוסף, נדרש במסגרת הנדבך השני, לבחון האם יש לקבוצה די אמצעים הוניים בכדי להתגונן בעת מצבי שפל ומשברים כלכליים (Stress Tests and Stress Scenarios). תהליך הערכת הנאותות ההונית, שיפור מערך ניהול הסיכונים ובקרת תרחישי הקיצון הופכים כלי חשוב ובלתי נפרד מתהליכים אלה בקבוצה.

- דוח ה-ICAAP ליום 31 בדצמבר 2012:

על פי הוראות בנק ישראל הגיש הבנק לפיקוח על הבנקים ביום 30 באפריל 2013 את מסמך ה-ICAAP ל-31 בדצמבר 2012 שאושר על ידי הנהלת ודירקטוריון הבנק. המסמך מרכז את ממצאי תהליך בחינת הנאותות ההונית (תהליך ה-ICAAP) על בסיס

קבוצתי ועל בסיס הנתונים ליום 31 בדצמבר 2012. במסגרת תהליך זה, העריכה הקבוצה את רמת ההון הנדרשת ממנה על מנת להלום את פרופיל הסיכון בפעילותה העסקית הנוכחית ובזו המתוכננת על פי התוכנית האסטרטגית. המסמך הינו תוצר של מגוון תהליכים פנימיים שבוצעו להעמקת זיהוי הסיכונים וצרכי ההון בגינם.

תוצאות הערכת הנאותות ההונית שביצעה הקבוצה ליום 31 בדצמבר 2012 מצביעות על כך שלקבוצה יש די הון לתמוך בסיכונים אליהם היא חשופה הן במהלך עסקים רגיל והן תחת תרחישי קיצון מגוונים ובדרגות חומרה שונות.

למסמך ה-ICAAP שהוגש לפיקוח על הבנקים צורפו ממצאי הסקירה הבלתי תלויה שבוצעה על ידי הביקורת הפנימית שתמכה בתוצאות הערכת הנאותות ההונית שביצעה הקבוצה במהלך עסקים רגיל ותחת תרחישי קיצון.

- שלוחת הבנק באנגליה, הכפופה להנחיות הרגולטור המקומי (ה-FSA) בנושא יישום הוראות באזל וו, השלימה כבר ביצועם של שלושה תהליכי ICAAP, שקיבלו את אישור הרגולטור המקומי. שלוחת הבנק בשווייץ פטורה מביצוע תהליך ICAAP על פי הנחיות הרגולטור המקומי (ה-FINMA).

יישום תהליך ה-ICAAP בחברות הבנות בישראל:

- על פי הנחיית המפקח על הבנקים החברות הבנות הבנקאיות פטורות מהגשת מסמך המרכז את ממצאי תהליך בחינת הנאותות ההונית (תהליך ה-ICAAP), אולם עליהן לבצע תהליך פנימי לבחינת הנאותות ההונית.

- במהלך חודשים דצמבר 2012 וינואר 2013 אישרו ההנהלות והדירקטוריונים של חברות הבנות את מסמך ה-ICAAP שלהם על בסיס נתוני ה-30 ביוני 2012. תשתית תהליך הנאותות ההונית שאושרה בבנק שימשה בסיס לתהליך הפנימי שבוצע בכל אחת מחברות הבנות הבנקאיות בהתאמות הנדרשות ועל בסיס פרופיל הסיכון הספציפי של כל חברת בת.

- חברות הבנות החלו את תהליך ה-ICAAP ל-30 ביוני 2013.

הנדבך השלישי - בהתאם להוראות המפקח על הבנקים בדבר דרישות הגילוי של נדבך 3 של באזל וו להלן פירוט דרישות הגילוי:

מס' טבלה	גילוי כמותי	עמוד
1. טבלה 2	מבנה ההון הרגולטורי והרכב ההון.	20
2. טבלה 3	א. הלימות ההון - נכסי סיכון ודרישות הון בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכון תפעולי. ב. באור 4 לתמצית הדוחות הכספיים - הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים.	41 178-180
3. טבלה 4 א', ב'	סך כל חשיפות סיכון אשראי ברוטו וחשיפה ברוטו ממוצעת במשך התקופה ממוינת לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי.	42
טבלה 4 ג'	תוספת ד' לסקירת ההנהלה - חשיפה למדינות זרות.	134-136
טבלה 4 ד'	התפלגות החשיפה לפי סוג ענף או צד נגדי, ממוינת לפי סוגים עיקריים של חשיפות אשראי.	42
טבלה 4 ה'	פיצול כל התיק לפי יתרת תקופה חוזית לפרעון, ממיון לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי.	51
טבלה 4 ו'	התפלגות הלוואות פגומות, הלוואות בפיגור והפרשות להפסדי אשראי לפי סוג ענף או צד נגדי	43
	תוספת ג' - סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק.	128-133
טבלה 4 ז'	תוספת ד' לסקירת ההנהלה - חשיפה למדינות זרות, טור חובות פגומים.	134-135
טבלה 4 ח'	תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי: באור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירים חוץ מאזניים.	160-161
4. טבלה 5	סיכון אשראי, גילוי לגבי התיקים המטופלים בהתאם לגישה הסטנדרטית לפני ואחרי הפחתת סיכון.	52-53
5. טבלה 7	הפחתת סיכון אשראי: גילויים בגישה הסטנדרטית.	46
6. טבלה 8	גילוי כללי לגבי חשיפות שקשורות לסיכון אשראי של צד נגדי.	58
7. טבלה 10	סיכון שוק - גילוי של תאגידי בנקאיים המשתמשים בגישה הסטנדרטית.	26
8. טבלה 13	גילוי לגבי פוזיציות במניות בתיק הבנקאי: באור 2 לתמצית הדוחות הכספיים - ניירות ערך.	155-157
9. טבלה 14	סיכון רבית בתיק הבנקאי.	31

פעילות חברות מוחזקות עיקריות

חברות הבת הבנקאיות בישראל

השקעת הבנק בחברות המוחזקות בישראל ליום 30 בספטמבר 2013 הסתכמה ב-3,224 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-3,127 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2012, גידול בשיעור של 3.1%.

חלקו של הבנק ברווח הנקי של החברות המוחזקות בארץ הסתכם ב-141 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-169 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ (להלן - "פאג"י") - בו מחזיק הבנק 100% מהון המניות, הינו בנק מסחרי הפועל באמצעות 22 סניפים ושלוחות ועיקר לקוחותיו נמנים על הסקטור החרדי והדתי. השקעת הבנק בפאג"י ליום 30 בספטמבר 2013 הסתכמה ב-362 מיליון ש"ח.

סך המאזן ליום 30 בספטמבר 2013 הסתכם ב-3,513 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-3,769 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2012, קיטון בשיעור של 6.8%. סך כל ההון של פאג"י ליום 30 בספטמבר 2013 הסתכם ב-356 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-332 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2012, גידול בשיעור של 7.2%.

הרווח הנקי של פאג"י הסתכם ב-24.7 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-35.0 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 29.4%. חלקו של הבנק ברווחי פאג"י, בניכוי הפחתת עודף עלות הרכישה, הסתכם ב-24.0 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-34.3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

היתרה להפחתת עודף עלות הרכישה בפאג"י הסתכמה ב-30 בספטמבר 2013 בכ-6 מיליון ש"ח.

תשואת הרווח הנקי עמדה על 9.7%, בהשוואה ל-13.4% בתקופה המקבילה אשתקד.

יחס ההון לרכיבי סיכון המחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין בנושא מדידה והלימות הון (באזל וו) עומד על 18.10%, בהשוואה ל-16.30% בסוף שנת 2012. יחס הון הליבה עומד על 12.90%, בהשוואה ל-11.50% בסוף שנת 2012. דירקטוריון פאג"י קבע במסמך ה-ICAAP כי יחס ההון הכולל של פאג"י לא יפחת משיעור של 13.0% וכי יחס ההון הראשוני (הון הליבה) לא יפחת מ-9%.

יובנק בע"מ (להלן - "יובנק") - בו מחזיק הבנק 100% מהון המניות, הינו בנק מסחרי הפועל בעיקר במגזרי הבנקאות הפרטית ושוק ההון באמצעות 8 סניפים. השקעת הבנק ביובנק ליום 30 בספטמבר 2013 הסתכמה ב-426 מיליון ש"ח.

סך המאזן של יובנק הסתכם ב-30 בספטמבר 2013 ב-8,126 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-7,752 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2012, גידול בשיעור של 4.8%.

סך כל ההון של יובנק ליום 30 בספטמבר 2013 הסתכם ב-426 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-439 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2012, קיטון בשיעור של 3.0%.

בחודש ספטמבר 2013 חילק יובנק דיבידנד בסך של 40 מיליון ש"ח.

הרווח הנקי של יובנק הסתכם ב-29.7 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-37.5 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 20.8%.

תשואת הרווח הנקי עמדה על 8.9%, בהשוואה ל-11.6% בתקופה המקבילה אשתקד.

יחס ההון לרכיבי סיכון המחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין בנושא מדידה והלימות הון (באזל וו) עמד על 19.70%, בהשוואה ל-19.80% בסוף שנת 2012. יחס הון הליבה עומד על 15.90%, בהשוואה ל-16.10% בסוף שנת 2012.

ביום 15 בינואר 2012, קבע דירקטוריון יובנק יעדי הון. על פי החלטה זו, יחס ההון הכולל המינימלי שנקבע יהיה בשיעור של 15% ואילו יחס ההון הראשוני (הון הליבה) המינימלי יהיה בשיעור של 10%.

בנק אוצר החייל בע"מ (להלן - "אוצר החייל") - בו מחזיק הבנק 75.99% מהון המניות ו-76.0% מזכויות ההצבעה הינו בנק מסחרי הפועל באמצעות 47 סניפים ושלוחות. הבנק יישם למפרע את הבהרת המפקח על הבנקים בדבר טיפול באופציות מכר לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה. בהתאם, חלק הבנק ברווחי אוצר החייל כולל את חלקם של בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה באוצר החייל - חבר משרתי קבע והגמלאים בע"מ, להם העניק הבנק אופציית מכר למניות אוצר החייל המוחזקות על ידם.

השקעת הבנק באוצר החייל ליום 30 בספטמבר 2013 הסתכמה ב-1,213 מיליון ש"ח. סך המאזן של אוצר החייל ליום 30 בספטמבר 2013 הסתכם ב-16,058 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-16,431 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2012, קיטון בשיעור של 2.3%. סך כל ההון של אוצר החייל ליום 30 בספטמבר 2013 הסתכם ב-1,092 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,036 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2012, גידול בשיעור של 5.4%.

הרווח הנקי של אוצר החייל הסתכם ב-81.9 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-81.4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 0.6%. חלק הבנק בתוצאות הפעילות של אוצר החייל, בניכוי הפחתת עודף עלות הרכישה הסתכם ב-51.1 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-50.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

היתרה להפחתה של עודף עלות הרכישה באוצר החייל הסתכמה ב-30 בספטמבר 2013 ב-121 מיליון ש"ח. תשואת הרווח הנקי עמדה על 10.5%, בהשוואה ל-11.7% בתקופה המקבילה אשתקד. יחס ההון לרכיבי סיכון המחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין בנושא מדידה והלימות הון (באזל וו) עומד על 14.31%, בהשוואה ל-13.74% בסוף שנת 2012. יחס הון הליבה עומד על 9.47%, בהשוואה ל-8.83% בסוף שנת 2012. דירקטוריון אוצר החייל החליט כי במהלך שנת 2013 לא יפחת יחס ההון הכולל של אוצר החייל מ-13%, וכי יחס הון הליבה לא יפחת מ-8.8% ויעמוד על לא פחות מ-9% בסופה.

ביום 8 בספטמבר הודיע מר ישראל טראו על התפטרותו מתפקידו כמנכ"ל אוצר החייל. התפטרותו תכנס לתוקף ביום 30 בנובמבר 2013. ביום 5 בנובמבר 2013 החליט דירקטוריון אוצר החייל על מינוי מר יעקב מלכין כמנכ"ל הבנק החל מיום 1 בדצמבר 2013.

בנק מסד בע"מ (להלן - "מסד") - בו מחזיק הבנק 51.0% מהון המניות, הינו בנק מסחרי הפועל באמצעות 22 סניפים ושלוחות. השקעת הבנק במסד ליום 30 בספטמבר 2013 הסתכמה ב-270 מיליון ש"ח. סך המאזן של מסד ליום 30 בספטמבר 2013 הסתכם ב-5,013 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-5,123 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2012. סך כל ההון של מסד ליום 30 בספטמבר 2013 הסתכם ב-453 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-427 מיליון ש"ח ב-31 בדצמבר 2012, גידול בשיעור של 6.1%.

הרווח הנקי של מסד הסתכם ב-29.9 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-32.5 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 8.0%. חלק הבנק בתוצאות הפעילות של מסד הסתכם ב-15.2 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-16.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 8.4%. חלק הבנק בתוצאות הפעילות של מסד, בניכוי הפחתת עודף עלות הרכישה הסתכם ב-8.7 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-10.1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

היתרה להפחתה של עודף עלות הרכישה במסד הסתכמה ב-30 בספטמבר 2013 ב-39 מיליון ש"ח. תשואת הרווח הנקי עמדה על 9.2% בהשוואה ל-11.2% בתקופה המקבילה אשתקד. יחס ההון לרכיבי סיכון המחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין בנושא מדידה והלימות הון (באזל וו) עמד על 14.96%, בהשוואה ל-14.78% בסוף שנת 2012. יחס הון הליבה עומד ב-14.49%, בהשוואה ל-14.20% בסוף שנת 2012.

ביום 2 בינואר 2013 אושר מסמך ה-ICAAP על ידי דירקטוריון מסד. במסגרת קביעת יעדי ההון, נקבע עבור שנת 2013 יעד יחס הון ליבה בשיעור של 9% ויעד יחס הון כולל בשיעור של 13%.

חברת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (להלן - "כאל") - הבנק מחזיק 28.2% בהון ו-21.0% בזכויות ההצבעה בכאל.

השקעת הבנק בכאל ליום 30 בספטמבר 2013 הסתכמה ב-380 מיליון ש"ח.

חלק הבנק ברווחי כאל, לפני השפעת המס, הסתכם ב-26.1 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-40.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 35.7%. הקיטון ברווחי כאל נובע מגידול בשיעור התמלוגים המשולמים לבנק ולבנק דיסקונט לישראל בע"מ (להלן - "דיסקונט") כפועל יוצא מהסכם הנפקה משותף שנחתם עם הבנק ודיסקונט - (ראה-להלן).

בתשעת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013 חילקה כאל דיבידנד בסך של 75 מיליון ש"ח. חלק הבנק בדיבידנד הסתכם ב-21 מיליון ש"ח.

סך כל הנכסים הסתכם בסוף ספטמבר 2013 ב-9,200 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-9,149 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2012. יחס ההון לרכיבי סיכון המחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין בנושא מדידה והלימות הון (באזל וו) עמד על 16.7%, בדומה לסוף שנת 2012.

כאל עוסקת בשיווק ובתפעול של הנפקת כרטיסי אשראי וסליקת עסקאות בכרטיסי אשראי של המותג הבינלאומי "ויזה", משווקת ומפעילה את מערך כרטיסי אשראי של "דיינרס" באופן בלעדי בישראל ומשווקת באופן מצומצם בלבד גם כרטיסי אשראי של "מסטרקארד".

לעניין הסכם לסליקה צולבת של כרטיסי ויזה ומסטרקארד שנחתם בין שלוש חברות כרטיסי האשראי והבנקים בעלי המניות בהן, ובכלל זה הבנק - ראה פרק עניינים אחרים.

ביום 30 בספטמבר 2013 חתמה כאל עם כל אחד מבעלי מניותיה, עם הבנק ועם בנק דיסקונט לישראל בע"מ (להלן - "הבנקים"), על הסכמי הנפקה משותפים של כרטיסי ויזה ומסטרקארד וקביעת הסדרי תפעול ומתן שירותים על ידי כאל לכרטיסים שיופקו על ידה ויופצו על ידי הבנקים ללקוחותיהם.

על פי הסכמים אלו יחול גידול מהותי בתעריפי התשלומים לבנקים האמורים. השינויים בתנאי הסכמי ההנפקה המשותפת ייושמו בתוקף החל משנת 2013, למעט תעריפי ותנאי התשלומים לבנק אשר יהיו בתוקף מתחילת שנת 2012. הסכמי ההנפקה יהיו בתוקף למשך 5 שנים, והם ניתנים להארכה בנסיבות מסוימות שנקבעו בהסכמים.

כמו כן, במסגרת הסכם ההנפקה המשותף שנחתם עם הבנק הוענקה לבנק, בתנאים מסוימים, זכות אופציה בתוקף עד 31 בדצמבר 2017, לרכישת עד 121,978 מניות רגילות (בהתאמות מקובלות) המהוות נכון למועד החתימה, 10% מההון בכאל במחיר מוסכם, ובכפוף לשיעור גידול במחזור העסקאות של לקוחות קבוצת הבנק. לכאל אופציה להמיר את הזכות בתשלום כספי המוגבל בתקרה. הבנק יהיה זכאי לממש את האופציה באופן חד פעמי ובכפוף לכך שאחזקותיו בכאל במועד המימוש פחתו מ-10%.

במקביל, במועד האמור חתמו הבנק ובנק דיסקונט על עקרונות נוספים הנוגעים ליחסים ביניהם בנוגע לאחזקות בכאל, בין היתר בנושא חלוקת דיבידנד מקסימלי אפשרי על פי הדין.

חברות בת בחו"ל

השקעות הבנק בחברות הבת בחו"ל, השקעת הבנק בחברות הבת בחו"ל, שהינן חברות בת בבעלות מלאה, הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2013 ב-439 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-458 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2012, קיטון בשיעור של 4.1%.

פיבי בנק (יו.ק.) - הינה חברת בת בנקאית הפועלת בלונדון. פעילותה של החברה מפקחת על ידי רשויות הפיקוח האנגליות. השקעת הבנק בפיבי בנק (יו.ק.) ליום 30 בספטמבר 2013 הסתכמה ב-198 מיליון ש"ח. סך כל המאזן של פיבי בנק (יו.ק.) ליום 30 בספטמבר 2013 הסתכם ב-37 מיליון ליש"ט.

ההפסד הנקי הסתכם ב-614 אלפי ליש"ט, בהשוואה לרווח בסך של 426 אלפי ליש"ט בתקופה המקבילה אשתקד. ביום 19 במרץ 2013 נחתם הסכם למכירת פיבי בנק (יו.ק.) (להלן - פיבי לונדון). תמורת מניות פיבי לונדון ישלם הרוכש לבנק סך של 10 מיליון ליש"ט בניכוי הוצאות הרוכש, המוגבלות בתקרה של 3.1 מיליון ליש"ט, ובתוספת שווי ההון העצמי של פיבי לונדון כפי שיהיה במועד השלמת העסקה.

ההסכם מותנה, בין היתר, ב: (1) קבלת אישור רשויות הפיקוח האנגליות להעברת הבעלות בפיבי לונדון; (2) ביטול "מכתב הנוחות" שנתן הבנק ל-Bank of England בגין פעילות פיבי לונדון; ו-(3) המחאת תיק ההלוואות של פיבי לונדון לטובת הבנק ו/או רכישת הסיכון של תיק ההלוואות של פיבי לונדון על ידי הבנק, כך שבמועד השלמה העסקה פיבי לונדון תימכר ללא סיכון לווים. על פי תנאי התשלום שבהסכם, שילם הרוכש לבנק סך של 1.2 מיליון ליש"ט במועד חתימת ההסכם וכן משלם סכום נוסף בסך של 180 אלפי ליש"ט בגין כל חודש החל מחלוף חצי שנה ממועד חתימת ההסכם ועד למועד השלמת העסקה, שיהיה לכל המאוחר 9 חודשים ממועד חתימת ההסכם ויתרת התמורה (בניכוי הוצאות הרוכש בקשר עם ההסכם) תשולם במועד השלמת העסקה. בהסכם נקבעו מספר סעיפי אחריות בגין הצהרות הבנק כלפי הרוכש לעניין בעלותו במניות פיבי לונדון, זכותו להתקשר בהסכם, היותו סולבנטי ושלא הוגשו כנגדו כל בקשות פירוק או כינוס נכסים וכי למיטב ידיעתו פיבי לונדון מנהלת את עסקיה ואת רכושה בכל ההיבטים המהותיים בהתאם להוראות הדין.

אחריות הבנק בנוגע להצהרות אלו מוגבלת לתקופה של 18 חודשים ממועד חתימת ההסכם וכן מוגבלת בסכום של עד 1 מיליון ליש"ט בגין הפרת הצהרות לעניין ניהול עסקיה של פיבי לונדון בהתאם להוראות הדין ולעניין הצהרתו של הבנק כי לא הוגשו כנגדו בקשות פירוק או כינוס ובסכום מלוא התמורה (10 מיליון ליש"ט בתוספת ההון העצמי) בגין הפרת ההצהרות הנותרות.

פיבי בנק (שוויץ) - הינה חברת בת בנקאית הפועלת בציריך. תחום ההתמחות העיקרי של החברה הוא בנקאות פרטית ופעילות בשוקי ההון. פעילותה של השלוחה מפקחת על ידי רשות הפיקוח המקומית ה-FINMA (Swiss Financial Market Supervisory Authority) באמצעות משרד רואי חשבון חיצוני המבקר את החברה והמשמש כזרוע ארוכה של רשות הפיקוח השוויצרית. השקעת הבנק בפיבי בנק (שוויץ) ליום 30 בספטמבר 2013 הסתכמה ב-241 מיליון ש"ח. סך המאזן של פיבי בנק (שוויץ) ליום 30 בספטמבר 2013 הסתכם ב-426 מיליון פר"ש, דומה ליום 31 בדצמבר 2012. סך נכסי הלקוחות המנוהלים הסתכם ב-1,208 מיליון פר"ש, בהשוואה ל-1,219 מיליון פר"ש ביום 31 בדצמבר 2012.

הרווח הנקי הסתכם ב-1,586 אלפי פר"ש, בהשוואה ל-3,041 אלפי פר"ש בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 47.8%. הירידה ברווח מוסברת בעיקר מקיטון בהכנסות רבית נטו. תשואת הרווח הנקי עמדה על 3.5%, בהשוואה ל-6.6% בתקופה המקבילה אשתקד. תשואת הרווח לפני מסים עמדה על שיעור של 4.4%, בהשוואה ל-8.3% בתקופה המקבילה אשתקד.

ביום 29 באוגוסט 2013 נחתם הסכם בין ממשלת שוויץ לבין משרד המשפטים בארה"ב, המסדיר את תשלומי המס של אזרחים אמריקאיים באמצעות המערכת הבנקאית בשוויץ. המדידה מתייחסת לחשבונות של אזרחים אמריקאיים שנוהלו ו/או נפתחו החל מאוגוסט 2008 והיתרה שלהם הינה מעבר ל-50 אלף דולר. במסגרת ההסכם, כל הבנקים השוויצרים שאינם תחת חקירה פלילית של הרשויות האמריקאיות אמורים להודיע לרגולטור בשוויץ ולאחר מכן למשרד המשפטים בארה"ב, עד ליום 31 בדצמבר 2013, על החלטתם בנוגע להצטרפותם או אי הצטרפותם להסכם. פיבי שוויץ טרם קיבלה החלטה באם להצטרף להסכם והיא נמצאת בתהליך של בחינת התוכנית, ובשלב זה אינה יכולה לאמוד באיזו מידה התוכנית האמורה תשפיע עליה.

מגזרי הפעילות של קבוצת הבנק

קבוצת הבנק מרכזת את פעילותה בארץ ובחו"ל בשבעה מגזרי פעילות עיקריים, שכל אחד מהם מהווה מרכז רווח. החלוקה למבנה פעילות מבוססת על סוגי לקוחות או תחומי פעילות מוגדרים, היא נגזרת מהאסטרטגיה של פעילות ממוקדת לקוח, שעל פיה פועל הבנק בשנים האחרונות.

מגזרי הפעילות מוצגים בהתאם למאפיינים, שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים. תיאור מפורט של מגזרי הפעילות ואופן המדידה שלהם נכלל בדוח השנתי לשנת 2012.

במהלך שנת 2013 החל הבנק ביישום מהלך של שינוי בשייך לקוחות מגזר הבנקאות הפרטית ומגזר משקי הבית. המהלך מיושם באופן הדרגתי בסניפים החל מהרבעון השני של שנת 2013 וצפוי להסתיים עד סוף השנה. בתהליך זה הוגדרה מחדש החלוקה בין לקוחות אשר יקבלו שירותי בנקאות פרטית בסניפים לבין לקוחות משקי הבית. על פי ההגדרה החדשה, מרבית לקוחות מגזר הבנקאות הפרטית הינם בעלי תיק השקעות של 0.3 מיליון ש"ח ומעלה (במקום 0.5 מיליון ש"ח על פי ההגדרה הקודמת) ו/או תיקי ניירות ערך פעילים. השינוי האמור בשייך הלקוחות, אשר בוצע עד למועד הדוחות הכספיים בא לידי ביטוי בתוצאות מגזרי הפעילות לתשעת החודשים הראשונים של 2013 ומספרי ההשוואה סווגו מחדש בהתאם לשינוי האמור.

א. סך ההכנסות (הוצאות) **

לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר			
השינוי	*2012	2013	
ב-%		במיליוני ש"ח	
(0.2)	622	621	מגזר בנקאות עסקית
(3.3)	418	404	מגזר בנקאות פרטית
(2.4)	594	580	מגזר בנקאות מסחרית
1.0	881	890	מגזר משקי בית
(9.6)	73	66	מגזר עסקים קטנים
18.7	267	317	מגזר ניהול פיננסי
	(11)	9	אחר***
1.5	2,844	2,887	סך הכל

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר			
השינוי	*2012	2013	
ב-%		במיליוני ש"ח	
-	208	208	מגזר בנקאות עסקית
1.5	135	137	מגזר בנקאות פרטית
(3.0)	199	193	מגזר בנקאות מסחרית
(1.0)	299	296	מגזר משקי בית
(12.0)	25	22	מגזר עסקים קטנים
(24.8)	121	91	מגזר ניהול פיננסי
	(5)	1	אחר***
(3.5)	982	948	סך הכל

* סווג מחדש.

** כולל הכנסות רבית נטו והכנסות שאינן מרבית.

*** המגזר האחר כולל השפעות שאינן קשורות בפעילות עסקית שוטפת.

ב. הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי

לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר				
אחוז מסך האשראי *				
2012	2013	2012	2013	
ב-%		במיליוני ש"ח		
(0.10)	(0.14)	(17)	(21)	מגזר בנקאות עסקית
0.04	0.07	1	2	מגזר בנקאות פרטית
0.99	0.54	97	52	מגזר בנקאות מסחרית
0.03	0.15	7	34**	מגזר משקי בית (כולל הלוואות דיור)
(1.24)	(0.82)	(3)	(2)	מגזר עסקים קטנים
0.17	0.13	85	65	סך הכל

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר				
אחוז מסך האשראי *				
2012	2013	2012	2013	
ב-%		במיליוני ש"ח		
0.04	(0.21)	2	(11)	מגזר בנקאות עסקית
0.23	-	2	-	מגזר בנקאות פרטית
0.58	0.91	19	29	מגזר בנקאות מסחרית
0.16	0.05	11	4	מגזר משקי בית (כולל הלוואות דיור)
(1.23)	(1.22)	(1)	(1)	מגזר עסקים קטנים
0.20	0.13	33	21	סך הכל

* על בסיס שנתי.

** כולל 23 מיליון ש"ח בגין יישום הוראת המפקח על הבנקים בנושא "עדכון הנחיות בנושא נדל"ן לדיוור".

ג. רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר		
*2012	2013	
במיליוני ש"ח		
146	142	מגזר בנקאות עסקית
48	38	מגזר בנקאות פרטית
45	56	מגזר בנקאות מסחרית
52	26	מגזר משקי בית
1	(1)	מגזר עסקים קטנים
152	167	מגזר ניהול פיננסי
1	1	אחר**
445	429	סך הכל

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר		
*2012	2013	
במיליוני ש"ח		
42	53	מגזר בנקאות עסקית
14	15	מגזר בנקאות פרטית
24	13	מגזר בנקאות מסחרית
17	17	מגזר משקי בית
1	-	מגזר עסקים קטנים
62	45	מגזר ניהול פיננסי
1	1	אחר**
161	144	סך הכל

* סווג מחדש.

** המגזר האחר כולל השפעות שאינן קשורות בפעילות עסקית שוטפת.

ד. יתרות מאזניות ממוצעות

סך כל הנכסים					
שינוי לעומת		לשנה שנסתיימה ביום	לתשעת החודשים שנסתיימו ביום		
השנה שנסתיימה ביום	תשעת החודשים שנסתיימו ביום		30.9.12	30.9.13	
31.12.12	30.9.12	31.12.12	30.9.12	30.9.13	
ב-%		במיליוני ש"ח			
(4.3)	(3.8)	22,740	22,613	21,757	מגזר בנקאות עסקית
13.7	15.9	*3,796	*3,723	4,315	מגזר בנקאות פרטית
(2.0)	(2.1)	13,000	13,015	12,742	מגזר בנקאות מסחרית
7.6	9.2	*26,561	*26,179	28,589	מגזר משקי בית
5.7	9.9	315	303	333	מגזר עסקים קטנים
(1.8)	0.3	37,291	36,484	36,604	מגזר ניהול פיננסי
0.6	2.0	103,703	102,317	104,340	סך הכל

סך כל ההתחייבויות					
שינוי לעומת		לשנה שנסתיימה ביום	לתשעת החודשים שנסתיימו ביום		
השנה שנסתיימה ביום	תשעת החודשים שנסתיימו ביום		30.9.12	30.9.13	
31.12.12	30.9.12	31.12.12	30.9.12	30.9.13	
ב-%		במיליוני ש"ח			
2.6	4.0	20,521	20,257	21,062	מגזר בנקאות עסקית
(2.1)	(2.2)	*25,375	*25,396	24,838	מגזר בנקאות פרטית
(2.6)	(2.8)	9,227	9,240	8,983	מגזר בנקאות מסחרית
0.4	1.1	*25,104	*24,943	25,210	מגזר משקי בית
4.4	4.6	1,781	1,778	1,859	מגזר עסקים קטנים
1.6	7.3	15,227	14,427	15,474	מגזר ניהול פיננסי
0.2	1.4	97,235	96,041	97,426	סך הכל

* סווג מחדש.

ה. אשראי לציבור לפי מגזרי פעילות

שינוי לעומת		ליום			
31.12.12	30.9.12	31.12.12	30.9.12	30.9.13	
ב-%		במיליוני ש"ח			
(10.9)	(5.9)	23,010	21,784	20,503	מגזר בנקאות עסקית
2.6	10.7	*3,894	*3,609	3,994	מגזר בנקאות פרטית
(1.0)	(1.6)	12,936	13,010	12,801	מגזר בנקאות מסחרית
5.7	6.5	*27,701	*27,471	29,270	מגזר משקי בית
(3.3)	0.6	338	325	327	מגזר עסקים קטנים
(1.4)	1.1	67,879	66,199	66,895	סך הכל

ו. פקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות

שינוי לעומת		ליום			
31.12.12	30.9.12	31.12.12	30.9.12	30.9.13	
ב-%		במיליוני ש"ח			
15.4	15.0	21,385	21,458	24,686	מגזר בנקאות עסקית
(6.5)	(5.1)	*26,863	*26,457	25,115	מגזר בנקאות פרטית
(3.6)	1.5	9,279	8,821	8,949	מגזר בנקאות מסחרית
(1.0)	(1.6)	*24,941	*25,089	24,687	מגזר משקי בית
2.4	(0.3)	1,897	1,949	1,943	מגזר עסקים קטנים
1.2	1.9	84,365	83,774	85,380	סך הכל

* סווג מחדש.

מגזר הבנקאות העסקית -

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר הבנקאות העסקית (במיליוני ש"ח):

לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2012*				לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2013				
סך הכל	בניה ונדל"ן	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	סך הכל	בניה ונדל"ן	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	
								הכנסות רבית, נטו
450	128	-	322	402	114	-	288	- מחיצוניים
(98)	(33)	-	(65)	(60)	(23)	-	(37)	- בינמגזרי
352	95	-	257	342	91	-	251	סך הכל הכנסות רבית, נטו
								הכנסות שאין מרבית
270	35	133	102	279	43	138	98	- מחיצוניים
622	130	133	359	621	134	138	349	סך כל ההכנסות
(17)	(29)	-	12	(21)	(18)	-	(3)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
146	70	(17)	93	142	62	(15)	95	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
22,613	5,127	-	17,486	21,757	4,936	-	16,821	יתרה ממוצעת של נכסים
20,257	1,329	-	18,928	21,062	1,520	-	19,542	יתרה ממוצעת של התחייבויות
24,100	7,256	94	16,750	23,118	7,457	175	15,486	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
32,720			33,371					יתרה ממוצעת של נכסי קופות גמל וקרנות השתלמות
135,437			147,029					יתרה ממוצעת של ניירות ערך

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2012*				לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2013				
סך הכל	בניה ונדל"ן	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	סך הכל	בניה ונדל"ן	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	
								הכנסות רבית, נטו
150	43	-	107	135	39	-	96	- מחיצוניים
(31)	(10)	-	(21)	(19)	(8)	-	(11)	- בינמגזרי
119	33	-	86	116	31	-	85	סך הכל הכנסות רבית, נטו
								הכנסות שאין מרבית
89	11	44	34	92	15	44	33	- מחיצוניים
208	44	44	120	208	46	44	118	סך כל ההכנסות
2	(23)	-	25	(11)	(19)	-	8	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
42	32	(8)	18	53	30	(3)	26	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

* סווג מחדש.

סך כל הכנסות המגזר בתשעת החודשים הראשונים של 2013 הסתכם ב-621 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-622 בתקופה המקבילה אשתקד. הכנסות הרבית, נטו הסתכמו ב-342 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-352 מיליון ש"ח. ההכנסות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ב-21 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-17 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הרווח הנקי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2013 הסתכם ב-142 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-146 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 2.7%.

מגזר הבנקאות הפרטית -

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר הבנקאות הפרטית (במיליוני ש"ח):

לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2012*					לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2013					
סך הכל	משכנתאות	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	סך הכל	משכנתאות	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	
										הכנסות מרבית, נטו
(185)	27	-	2	(214)	(71)	53	-	2	(126)	- מחיצוניים
355	(21)	-	(1)	377	220	(44)	-	(1)	265	- בינמגזרי
170	6	-	1	163	149	9	-	1	139	סך הכל הכנסות מרבית, נטו
										הכנסות שאינן מרבית
248	1	164	12	71	255	2	167	19	67	- מחיצוניים
418	7	164	13	234	404	11	167	20	206	סך כל ההכנסות
										הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
1	-	-	-	1	2	3	-	-	(1)	
										רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
48	2	-	6	40	38	2	1	10	25	
3,723	1,134	-	398	2,191	4,315	1,635	-	391	2,289	יתרה ממוצעת של נכסים
25,396	-	-	-	25,396	24,838	-	-	-	24,838	יתרה ממוצעת של התחייבויות
3,792	623	20	-	3,149	4,219	874	13	-	3,332	יתרה ממוצעת של נכסי סיוון
691					-					יתרה ממוצעת של נכסי קופות גמל וקרנות השתלמות
34,184					38,669					יתרה ממוצעת של ניירות ערך
531					641					יתרה ממוצעת של נכסים אחרים
										בניהול

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2012*					לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2013					
סך הכל	משכנתאות	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	סך הכל	משכנתאות	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	
										הכנסות מרבית, נטו
(64)	5	-	1	(70)	(19)	29	-	1	(49)	- מחיצוניים
119	(3)	-	(1)	123	67	(26)	-	(1)	94	- בינמגזרי
55	2	-	-	53	48	3	-	-	45	סך הכל הכנסות מרבית, נטו
										הכנסות שאינן מרבית
80	-	49	5	26	89	1	51	12	25	- מחיצוניים
135	2	49	5	79	137	4	51	12	70	סך כל ההכנסות
										הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
2	-	-	-	2	-	1	-	-	(1)	
										רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
14	1	(2)	2	13	15	1	(3)	7	10	

* סווג מחדש.

סך כל הכנסות המגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2013 הסתכם ב-404 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-418 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון בהכנסות נובע מירידה בהכנסות הרבית נטו המוסבר בירידה במרווח מפעילות קבלת פקדונות וזאת בעיקר עקב סביבת רבית נמוכה. כ-63% מהכנסות מגזר הבנקאות הפרטית מקורן בהכנסות שאינן מרבית, מתוכן כ-65% בסעיף שוק ההון. הרווח הנקי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2013 הסתכם ב-38 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-48 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

מגזר משקי הבית -

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר משקי הבית (במיליוני ש"ח):

לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2012*					לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2013				
סך הכל	משכנתאות	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	סך הכל	משכנתאות	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים
563	336	-	14	213	806	507	-	13	286
(15)	(266)	-	(7)	258	(251)	(421)	-	(8)	178
548	70	-	7	471	555	86	-	5	464
333	23	95	57	158	335	21	100	64	150
881	93	95	64	629	890	107	100	69	614
7	6	-	-	1	34	28	-	-	6
52	14	10	17	11	26	11	13	19	(17)
26,179	13,988	-	737	11,454	28,589	15,574	-	750	12,265
24,943	-	-	-	24,943	25,210	-	-	-	25,210
18,915	7,689	-	-	11,226	19,899	8,326	-	-	11,573
256	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14,448	-	-	-	-	16,311	-	-	-	-

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2012*					לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2013				
סך הכל	משכנתאות	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	סך הכל	משכנתאות	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים
144	69	-	5	70	301	211	-	4	86
40	(43)	-	(3)	86	(120)	(181)	-	(3)	64
184	26	-	2	156	181	30	-	1	150
115	9	31	20	55	115	6	30	29	50
299	35	31	22	211	296	36	30	30	200
11	1	-	-	10	4	4	-	-	-
17	7	4	5	1	17	7	4	11	(5)

* סווג מחדש.

סך כל הכנסות המגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2013 הסתכם ב-890 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-881 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. סך כל ההכנסות מרבית הסתכם ב-555 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-548 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בהכנסות הרבית מיוחס לפעילות המשכנתאות המוסבר בעיקר מגידול בנפחי הפעילות. הרווח הנקי הסתכם ב-26 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-52 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה ברווח מוסברת מהגידול בהפרשה להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיו. בהתאם למכתב המפקח על הבנקים בנושא "עדכון הנחיות בנושא נדל"ן לדיו" תאגידים בנקאיים נדרשו להבטיח כי החל מהדוחות הכספיים לרבעון השני של שנת 2013 יתרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי המוחזקת בגין הלוואות לדיו לא תפחת משיעור של 0.35%. מיתרת הלוואות האמורות למועד הדיווח. כתוצאה מכך, חל גידול בהפרשה האמורה בסך של 24 מיליון ש"ח אשר נזקף כהוצאה בדוח רווח והפסד ברבעון הראשון של השנה.

בנקאות מסחרית -

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר הבנקאות המסחרית (במיליוני ש"ח):

לתשעת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2012*					לתשעת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2013					
בניה ונדל"ן	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	סך הכל	בניה ונדל"ן	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	סך הכל	
495	54	-	2	439	456	55	-	2	399	הכנסות מרבית, נטו
(97)	(10)	-	(1)	(86)	(72)	(9)	-	(1)	(62)	- מחיצוניים
398	44	-	1	353	384	46	-	1	337	- בינמגזרי
196	25	18	5	148	196	25	22	7	142	סך הכל הכנסות מרבית, נטו
594	69	18	6	501	580	71	22	8	479	הכנסות שאין מרבית
97	51	-	-	46	52	9	-	-	43	- מחיצוניים
45	(17)	1	2	59	56	7	-	3	46	סך כל ההכנסות
13,015	1,550	-	109	11,356	12,742	1,723	-	128	10,891	הוצאות בגין הפסדי אשראי
9,240	889	-	-	8,351	8,983	1,013	-	-	7,970	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
12,981	2,023	-	-	10,958	12,844	2,098	-	-	10,746	יתרה ממוצעת של נכסים
5,143				5,490						יתרה ממוצעת של התחייבויות
										יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
										יתרה ממוצעת של ניירות ערך

לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2012*					לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2013					
בניה ונדל"ן	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	סך הכל	בניה ונדל"ן	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	סך הכל	
165	18	-	2	145	156	19	-	2	135	הכנסות מרבית, נטו
(33)	(3)	-	(1)	(29)	(29)	(4)	-	(1)	(24)	- מחיצוניים
132	15	-	1	116	127	15	-	1	111	- בינמגזרי
67	8	5	2	52	66	8	8	4	46	סך הכל הכנסות מרבית, נטו
199	23	5	3	168	193	23	8	5	157	הכנסות שאין מרבית
19	13	-	-	6	29	(1)	-	-	30	- מחיצוניים
24	(2)	1	-	25	13	5	(1)	2	7	סך כל ההכנסות
										הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
										רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

* סווג מחדש.

סך כל הכנסות המגזר בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2013 הסתכם ב-580 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-594 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 2.4%. עיקר הקיטון נובע מירידה בהכנסות רבית של פיבי לונדון, עקב צמצום הפעילות במסגרת הסכם המכירה, כאמור בביאור 17 לדוחות הכספיים.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ב-52 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-97 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2013 הסתכם ב-56 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-45 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול ברווח הנקי מוסבר מהירידה בהוצאות בגין הפסדי אשראי כאמור לעיל.

מגזר העסקים הקטנים -

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר העסקים הקטנים (במיליוני ש"ח):

לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2012*					לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2013					
בנקאות ופיננסים	כרטיסי אשראי	שוק ההון	בניה ונדל"ן	סך הכל	בנקאות ופיננסים	כרטיסי אשראי	שוק ההון	בניה ונדל"ן	סך הכל	
7	-	-	4	11	2	-	-	4	6	הכנסות מרבית, נטו
18	-	-	(1)	17	29	-	-	(1)	28	- מחיצוניים
25	-	-	-	28	31	-	-	3	34	- בינמגזרי
31	2	2	3	38	33	1	2	3	39	סך הכל הכנסות מרבית, נטו
56	2	2	6	66	64	1	2	6	73	הכנסות שאינן מרבית
(2)	-	-	-	(2)	(3)	-	-	-	(3)	- מחיצוניים
-	1	-	(2)	(1)	2	1	-	(2)	1	סך כל ההכנסות
257	50	-	26	333	233	47	-	23	303	הכנסות בגין הפסדי אשראי
1,643	-	-	216	1,859	1,641	-	-	137	1,778	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
306	-	-	58	364	384	-	-	61	445	יתרה ממוצעת של נכסים
			219		148					יתרה ממוצעת של התחייבויות
										יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
										יתרה ממוצעת של ניירות ערך

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2012*					לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2013					
בנקאות ופיננסים	כרטיסי אשראי	שוק ההון	בניה ונדל"ן	סך הכל	בנקאות ופיננסים	כרטיסי אשראי	שוק ההון	בניה ונדל"ן	סך הכל	
1	-	-	2	3	1	-	-	1	2	הכנסות מרבית, נטו
6	-	-	-	6	9	-	-	-	9	- מחיצוניים
7	-	-	-	9	10	-	-	1	11	- בינמגזרי
11	1	-	1	13	11	1	-	1	14	סך הכל הכנסות מרבית, נטו
18	1	-	3	22	21	1	-	2	25	הכנסות שאינן מרבית
(1)	-	-	-	(1)	(1)	-	-	-	(1)	- מחיצוניים
1	-	-	(1)	-	-	1	-	-	1	סך כל ההכנסות
										הכנסות בגין הפסדי אשראי
										רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

* סווג מחדש.

הכנסות מגזר זה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2013 הסתכמו ב-66 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-73 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההפסד הנקי הסתכם ב-1 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח של 1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

מגזר ניהול פיננסי -

ההכנסות במגזר זה, כוללות בעיקר את תוצאות הפעילות מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, לרבות ניהול תיקי הנוסטרו וניהול הנדילות והחשיפה לסיכוני שוק. במסגרת ניהול הנכסים וההתחייבויות, נכללת גם השפעת הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים (שבעיקרה מהווה חלקה ממדיניות ניהול מאזני ההצמדה של הבנק ובחלקה פעילות במסגרת דסקים מתמחים) ואת חלק הבנק ברווח חברות כלולות.

סך כל ההכנסות המשויכות למגזר זה הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2013 ב-317 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-267 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. להלן הגורמים העיקריים שהשפיעו על הגידול בהכנסות המשויכות למגזר זה:

א. קיטון בהוצאה בגין הפרשה לירידת ערך ניירות ערך שהסתכמו ב-3 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-29 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ב. גידול בהכנסות אחרות הנובע ממימוש בניינים וציוד בסך של 25 מיליון ש"ח.

מנגד, חל קיטון ברווחים מהשקעות במניות שהסתכמו ב-59 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-70 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, שקיזז חלקית השפעות אלו.

הרווח הנקי במגזר הניהול הפיננסי הסתכם ב-167 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-152 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

המגזר האחר - כולל התאמות

מסגרת זו כוללת את כל הפעילויות האחרות של קבוצת הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה עד כדי מגזר בר דיווח על פי הוראות המפקח על הבנקים.

פעילות זו כוללת הכנסות והוצאות שאינן משויכות למגזר פעילות עסקי שהוגדר על ידי המפקח על הבנקים או הקיים בבנק.

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2013, הרווח במגזר האחר הסתכם ב-1 מיליון ש"ח, בדומה לרווח בתקופה המקבילה אשתקד.

פעילות במוצרים

א. פעילות בשוק ההון

כללי

פעילות קבוצת הבנק בשוק ההון כוללת מגוון פעילויות ושירותים פיננסיים בתחומים שונים: ביצוע פעילות מסחר בניירות ערך ובנכסים פיננסיים (כולל בתחום המעו"ף), פעילות משמורת (קסטודי) ניירות הערך, מחקר וייעוץ ללקוחות בתחום שוק ההון, מתן שירותים למנהלי נכסים פיננסיים, ניהול תיקי השקעות בניירות ערך ובנכסים פיננסיים, וכן שירותי נאמנות. הפעילויות והשירותים הפיננסיים המפורטים לעיל מתבצעים בחלקם ישירות על ידי הבנק ובחלקם על ידי חברות בנות. התמחותה וחוזקה של הקבוצה באה לידי ביטוי בנתחי השוק הגבוהים שהיא משיגה במגוון הפעילויות בשוק ההון. פעילות הלקוחות בניירות ערך מתנהלת באמצעות מערך יועצי ההשקעות של הבנק הפרוס בסניפי הבנק וכן באמצעות יחידות מקצועיות במטה, המתמחות בפעילות עם הלקוחות הפעילים בשוק ההון ובפעילות עם שוקי ההון בחו"ל.

ניהול תיקי השקעות

מודוס סלקטיב עוסקת בניהול תיקי השקעות ללקוחות פרטיים ותאגידים ובייעוץ בניירות ערך לתאגידים, למוסדיים וללקוחות פרטיים. במסגרת הקבוצה פועלת חברה בבעלות מלאה של "יובנק": "יובנק ניהול נכסים פיננסיים בע"מ".

תיקי ניירות הערך של לקוחות קבוצת הבנק

סך תיקי ניירות הערך של לקוחות קבוצת הבנק ליום 30 בספטמבר 2013 עמד על 219 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-193 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2012.

תפעול קופות הגמל

סך כל נכסי קופות הגמל המקבלות שירותי תפעול בקבוצה הסתכם בכ-40 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-39 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2012.

תפעול קרנות נאמנות

סך כל נכסי קרנות הנאמנות המקבלות שירותי תפעול מקבוצת הבנק הסתכם ב-30 בספטמבר 2013 בכ-59 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-41 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2012.

ייעוץ פנסיוני

הייעוץ הפנסיוני בקבוצה, מתבצע באמצעות מערך יועצים של הבנק הפרוס בסניפי הבנק וכן באמצעות יחידות מקצועיות במטה.

יתרת הנכסים הפנסיוניים של הלקוחות המיועצים בקבוצת הבנק עד לסוף ספטמבר 2013, לרבות קרנות השתלמות שניתן בגין ייעוץ במסגרת הייעוץ הפנסיוני, מסתכמת בכ-7.1 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-5.8 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2012.

סך כל ההכנסות המיוחסות למגזר שוק ההון בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2013 הסתכם ב-430 מיליון ש"ח בהשוואה ל-413 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 4%. התפלגות ההכנסות מתחום שוק ההון נובעת ברובה ממגזר הבנקאות הפרטית (כ-39% מההכנסות) ומהמגזר העסקי (כ-32% מההכנסות).

להלן תמצית תוצאות הפעילות בשוק ההון (במיליוני ש"ח):

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2013							
פרטי	משקי בית	עסקים קטנים	עסקי	מסחרי	ניהול פיננסי	אחר	סך הכל
51	30	-	44	8	-	-	133
הכנסות שאינן מרבית							
51	30	-	44	8	-	-	133
סך ההכנסות							
(3)	4	-	(3)	(1)	1	-	(2)
רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק							
לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2012							
פרטי	משקי בית	עסקים קטנים	עסקי	מסחרי	ניהול פיננסי	אחר	סך הכל
49	31	1	44	5	-	-	130
הכנסות שאינן מרבית							
49	31	1	44	5	-	-	130
סך ההכנסות							
(2)	4	-	(8)	1	-	-	(5)
רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק							
לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2013							
פרטי	משקי בית	עסקים קטנים	עסקי	מסחרי	ניהול פיננסי	אחר	סך הכל
167	100	2	138	22	1	-	430
הכנסות שאינן מרבית							
167	100	2	138	22	1	-	430
סך ההכנסות							
1	13	-	(15)	-	1	-	-
רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק							
לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2012							
פרטי	משקי בית	עסקים קטנים	עסקי	מסחרי	ניהול פיננסי	אחר	סך הכל
164	95	2	133	18	1	-	413
הכנסות שאינן מרבית							
164	95	2	133	18	1	-	413
סך ההכנסות							
-	10	-	(17)	1	1	-	(5)
רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק							

ב. פעילות בכרטיסי אשראי

הבנק ובנק פועלי אגודת ישראל עוסקים בהפצת כרטיסי אשראי מסוג ויזה כאל, ישראלכרט, מסטרקארד, דיינרס ואמריקן אקספרס. יובנק עוסק בהפצת כרטיסי ויזה כאל ואוצר החייל ומסד בהפצת כרטיסי תשלובת ישראלכרט ואמריקן אקספרס. עיקר ההכנסות מתחום זה היו עמלות המתקבלות מחברות כרטיסי האשראי ומחלק הבנק ברווחי כאל. סיכון האשראי הגלום ברכישות המבוצעות באמצעות כרטיסי האשראי אותם מפיץ כל בנק ללקוחותיו, ובכלל זה רכישות באשראי, היו על אותו בנק. באשר להשקעה בכאל ראה פרק "פעילות חברות מוחזקות עיקריות".

להלן תמצית תוצאות הפעילות בכרטיסי אשראי (במיליוני ש"ח):

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2013						
פרטי	משקי בית	עסקים קטנים	מסחרי	ניהול פיננסי	סך הכל	
-	1	-	1	-	2	הכנסות מרבית, נטו
12	29	1	4	-	46	הכנסות שאינן מרבית - מחיצוניים
12	30	1	5	-	48	סך כל ההכנסות
-	-	-	-	1	1	חלק הבנק ברווח של חברות כלולות, לאחר השפעת המס
7	11	-	2	1	21	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2012						
פרטי	משקי בית	עסקים קטנים	מסחרי	ניהול פיננסי	סך הכל	
-	2	-	1	-	3	הכנסות מרבית, נטו
5	20	1	2	-	28	הכנסות שאינן מרבית - מחיצוניים
5	22	1	3	-	31	סך כל ההכנסות
-	-	-	-	5	5	חלק הבנק ברווח של חברות כלולות, לאחר השפעת המס
2	5	1	-	5	13	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2013						
פרטי	משקי בית	עסקים קטנים	מסחרי	ניהול פיננסי	סך הכל	
1	5	-	1	-	7	הכנסות מרבית, נטו
19	64	2	7	-	92	הכנסות שאינן מרבית - מחיצוניים
20	69	2	8	-	99	סך כל ההכנסות
-	-	-	-	23	23	חלק הבנק ברווח של חברות כלולות, לאחר השפעת המס
10	19	1	3	23	56	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2012						
פרטי	משקי בית	עסקים קטנים	מסחרי	ניהול פיננסי	סך הכל	
1	7	-	1	-	9	הכנסות מרבית, נטו
12	57	1	5	-	75	הכנסות שאינן מרבית - מחיצוניים
13	64	1	6	-	84	סך כל ההכנסות
-	-	-	-	30	30	חלק הבנק ברווח של חברות כלולות, לאחר השפעת המס
6	17	1	2	30	56	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

סך כל ההכנסות מכרטיסי אשראי הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2013 ב-99 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-84 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הרווח הנקי מכרטיסי אשראי הסתכם ב-56 מיליון ש"ח, בדומה לרווח בתקופה המקבילה אשתקד.

ג. פעילות במשכנתאות

כללי

משכנתאות הינן מוצר משלים לחבילת השרותים הניתנת על ידי קבוצת הבנק ללקוחותיה וללקוחות בנקים אחרים. עיקר פעילותה של הקבוצה במגזר ההלוואות לרכישת דירת מגורים.

פעילות המשכנתאות בקבוצת הבנק

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2013 העמיד הבנק משכנתאות לציבור, בניטרול מיחזורים, בסכום כולל של 2,761 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,896 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 4.7%. נתונים אלה כוללים הלוואות לדיור ממקורות הבנק (ללא אשראי מכספי אוצר) בסך של 2,685 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,817 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 4.7%. סך כל המיחזורים הנובעים מפרענות מוקדמים בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2013 הסתכם ל-291 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-220 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 32.3%. כל המיחזורים, בוצעו בהלוואות לדיור.

מדיניות האשראי של הקבוצה בתחום המשכנתאות

על רקע הסיכון בו פועלת מערכת הבנקאות הישראלית בתחום האשראי למשכנתאות וכן על רקע השינויים וההתפתחויות בשוק האשראי לדיור והוראות המפקח על הבנקים, נוקט הבנק במדיניות אשראי שמרנית המאפשרת על ידי דירקטוריון הבנק ונבחנת מידי שנה. שמרנות זו באה לידי ביטוי בבחינת שיעור המימון, שיעור ההחזר מהכנסת הלווה ויכולת עמידה בהחזרים שוטפים גם בתרחישים של שינוי רבית. כמו כן, קיימות מגבלות בדבר גודל הלוואה ללווה יחיד. במהלך בחינת אשראים גדולים מקפיד הבנק לקבל מידע ממערכת וספ על "אורות אדומים". הבנק נוקט משנה זהירות בנכסים בהם המצב הרישומי מורכב תוך מתן משקל יתר לטיב הלקוח ושיעור המימון. הבנק מעניק אשראי לקבוצות רכישה ומתמקד בקבוצות הבונות באזורי ביקוש תוך שימת דגש על מתן אשראי לאוכלוסיות אמידות המסוגלות לעמוד בתנאי שוק משתנים. הוראות המפקח על הבנקים בקשר לקבוצות הרכישה יושמו בבנק במלואן. הבנק מקיים, מעבר לבדיקות הנעשות באופן שוטף, דיון רבעוני בכל תיקי קבוצות הרכישה, בוחן את מצב הפרויקטים ובודק אם נדרשת הפרשה להפסדי אשראי בגין קבוצות הרכישה, מעבר לסיכון האשראי הפרטני של כל חבר בקבוצה. הבנק מקפיד לתמחר כל עסקה בהתאם לסיכון ולריתוק ההון הנדרש באמצעות כלים מתקדמים לחישוב התשואה.

שיעור המימון

אחד הפרמטרים המרכזיים המשמשים את הבנק לבחינת הסיכון בתיק האשראי לדיור הינו שיעור המימון (Loan To Value). שיעור המימון מחושב על פי הוראת הפיקוח על הבנקים מס' 876 - דוח על הלוואות לדיור והינו היחס בין סכום האשראי לבין שווי הנכסים המשמשים לביטחון במועד אישור ההלוואה. יצוין כי עליית שווי נכס כשלעצמה אינה מהווה אירוע לחישוב מחדש של LTV ואילו בעת מתן אשראי נוסף בביטחון אותו נכס ניתן לחשב LTV בהתייחס לשמאות עדכנית. תיק ההלוואות לדיור ממקורות הבנק ליום 30 בספטמבר 2013 הסתכם לסך של 16,860 מיליון ש"ח, כולל כ-67% אשראי שניתן עם שיעור מימון עד 60%, בהשוואה ל-63% ב-30 בספטמבר 2012. כ-91% מסך האשראי ניתן בשיעור מימון של עד 75%, בהשוואה ל-88% ב-30 בספטמבר 2012.

ביצועי ההלוואות לדיור ממקורות הבנק בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2013, שהסתכמו לסך של 2,685 מיליון ש"ח, כוללים כ-73% אשראי שניתן עם שיעור מימון של עד 60%, בהשוואה ל-62% בתקופה המקבילה אשתקד. כ-98% מסך הביצועים ניתן בשיעור מימון של עד 75%, בהשוואה ל-86% בתקופה המקבילה אשתקד.

שיעור ההחזר מהכנסה

פרמטר מרכזי נוסף המשמש את הבנק לבחינת הסיכון בתיק האשראי לדיור הינו שיעור ההחזר מהכנסת הלווה. יחס זה מאפשר לבנק להעריך את יכולתו של לווה לעמוד בהחזרי ההלוואה השוטפים כסדרם מתוך הכנסתו הקבועה. תיק ההלוואות לדיור ממקורות הבנק ליום 30 בספטמבר 2013 כולל כ-69% אשראי שניתן עם שיעור החזר מהכנסה של עד 35%, בהשוואה ל-60% ב-30 בספטמבר 2012. כ-82% מהאשראי ניתן ללווים עם שיעור החזר מהכנסה של עד 50%, בהשוואה ל-72% ב-30 בספטמבר 2012.

ביצועי ההלוואות לדיור ממקורות הבנק בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2013 כוללים כ-63% אשראי שניתן עם שיעור החזר מהכנסה של עד 35%, בהשוואה ל-50% בתקופה המקבילה אשתקד. כ-76% מהאשראי ניתן ללווים עם שיעור החזר מהכנסה של עד 50%, בהשוואה ל-63% בתקופה המקבילה אשתקד. המידע כולל הלוואות בבטחון דירת מגורים.

הלוואות ברבית משתנה

תיק ההלוואות לדיור ממקורות הבנק ליום 30 בספטמבר 2013 כולל שיעור של 70% אשראי שניתן ברבית משתנה ומסתכם לסך של 11,984 מיליון ש"ח.

ביצועי ההלוואות לדיור ממקורות הבנק בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2013 כוללים סך של 811 מיליון ש"ח ברבית משתנה עד חמש שנים, המהווים 30% מסך הביצועים וסך של 1,127 מיליון ש"ח ברבית משתנה כל חמש שנים ומעלה, המהווים 42% מסך הביצועים.

הלוואות ארוכות טווח

תיק ההלוואות לדיור ממקורות הבנק ליום 30 בספטמבר 2013 כולל כ-75% אשראי אשר תקופת פירעונו למועד הדיווח היא עד 20 שנה ומסתכם לסך של 12,739 מיליון ש"ח.

ביצועי ההלוואות לדיור ממקורות הבנק בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2013 כוללים 62% אשראי אשר תקופת פירעונו למועד הדיווח היא עד 20 שנה ומסתכמים לסך של 1,656 מיליון ש"ח.

עדכון הנחיות בנושא נדל"ן לדיור

ביום 21 במרס 2013 פרסם המפקח על הבנקים הנחיות בנושא נדל"ן לדיור (להלן "ההנחיות").
ההנחיות קובע המפקח כדלקמן:

1. משקל הסיכון בגין הלוואות לדיור
משקל הסיכון בגין ההלוואות המובטחות על ידי משכנתאות על נכס למגורים, כאמור בסעיף 72 להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203, שבוצעו מיום 1 בינואר 2013 ואילך, יעודכן כדלקמן: להלוואות לדיור בעלות שיעור המימון עד 45% ייוחס משקל סיכון 35%, שיעור המימון מעל 45% ועד 60% - משקל סיכון 50%, שיעור המימון העולה על 60% - משקל סיכון 75%.
יחד עם זאת, הוראות המפקח בנושא "הלוואות ממונפות לדיור ברבית משתנה" לא יחולו על הלוואות שיבוצעו החל ממועד יישום הנחיה זו.
2. מקדם המרה לאשראי בגין ערבויות לפי חוק המכר לאחר מסירת דירה
מקדם ההמרה לאשראי המיוחס לערבויות להבטחת השקעות של רוכשי דירות, כאמור בסעיף 84(v) להוראה 203, יוקטן מ-20% ל-10%, במקרה בו הדירה נמסרה למשתכן. תיקון זה יוחל רטרואקטיבית.
3. הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיור
על תאגידים בנקאיים לוודא החל מהדוחות לציבור לרבעון השני של שנת 2013, שיתרת הפרשה הקבוצתית להפסדי האשראי המוחזקת בגין ההלוואות לדיור, למעט הלוואות לדיור אשר מוחזקת בגין הפרשה לפי עומק הפיגור או הפרשה פרטנית, לא תפחת משיעור של 0.35% מיתרת ההלוואות האמורות ליום הדיווח, כתוצאה מכך חל גידול בהפרשה האמורה בסך 24 מיליון ש"ח אשר נזקף כהוצאה בדוח רווח והפסד.
4. הנחיות בנושא הגבלות על מתן אשראי לדיור
ביום 29 באוגוסט 2013 פרסם המפקח על הבנקים הנחיות בנושא הגבלות על מתן אשראי לדיור שיחולו על הלוואות לדיור שניתן להן אישור עקרוני החל מיום 1 בספטמבר 2013 (להלן "ההנחיות").
להלן עיקרי ההנחיות:
א. תאגיד בנקאי לא יאשר ולא יבצע הלוואות לדיור בשיעור החזר מהכנסה העולה על 50%.
ב. במקרה בו שיעור החזר מהכנסה עולה על 40% יש להקצות להלוואה משקל סיכון של 100%.
ג. היחס בין חלק ההלוואה לדיור ברבית משתנה לבין סך ההלוואה לא יעלה 66.66%.

ד. תאגיד בנקאי לא יאשר ולא יבצע הלוואות לדיור עם תקופה לפירעון סופי העולה על 30 שנים.

הבנק נערך כנדרש ליישומן של ההנחיות.

להלן נתונים על התפתחות תיק הלוואות לדיור בבנק בלבד לפי מגזרי הצמדה (ללא אשראי מכספי אוצר ולאחר ניכוי הפרשה להפסדי אשראי):

למטרת מגורים											
סך הכל	בביטחון דירת מגורים	מגזר לא צמוד									
		מגזר צמוד מדד					מגזר צמוד				
		רביית קבועה		רביית משתנה		רביית קבועה		רביית משתנה		רביית קבועה	
יתרה	שיעור	יתרה	שיעור	יתרה	שיעור	יתרה	שיעור	יתרה	שיעור	יתרה	שיעור
במיליוני ש"ח	ב-%	במיליוני ש"ח	ב-%	במיליוני ש"ח	ב-%	במיליוני ש"ח	ב-%	במיליוני ש"ח	ב-%	במיליוני ש"ח	ב-%
834	5.6	5,990	40.2	3,631	24.3	4,282	28.7	176	1.2	14,913	1,947
566	4.0	5,639	40.1	3,948	28.1	3,705	26.3	209	1.5	14,067	1,867
30.9.13											
31.12.12											

להלן נתונים על התפתחות ביצועי הלוואות לדיור בבנק בלבד (ללא אשראי מכספי אוצר):

שנת 2009	שנת 2010	שנת 2011	שנת 2012	תשעה חודשים 2013	
3,040	3,709	3,459	3,744	2,685	סך כל הביצועים (במיליוני ש"ח)
36%	22%	(7%)	8%	(4%)	שיעור השינוי בביצועים ביחס לשנה קודמת
-	0.04%	0.08%	0.08%	0.23%	שיעור הוצאה להפסדי אשראי ביחס למשכנתאות באחריות הבנק
1.16%	1.04%	0.81%	0.76%	0.84%	שיעור הפרשה המצטברת להפסדי אשראי ביחס למשכנתאות באחריות הבנק

להלן נתוני הפעילות במשכנתאות כפי שהוצגו במגזרי הפעילות השונים (במיליוני ש"ח):

לשנת החודשים שנתיים 2013 ביום 30 בספטמבר			לשנת החודשים שנתיים 2012 ביום 30 בספטמבר			
פרטי	משקי בית	סך הכל	פרטי	משקי בית	סך הכל	
9	86	95	6	70	76	הכנסות מרבית, נטו
2	21	23	1	23	24	הכנסות שאינן מרבית
11	107	118	7	93	100	סך כל ההכנסות
3	28	31	-	6	6	הוצאות בגין הפסדי אשראי
2	11	13	2	14	16	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

לשלושת החודשים שנתיים 2013 ביום 30 בספטמבר			לשלושת החודשים שנתיים 2012 ביום 30 בספטמבר			
פרטי	משקי בית	סך הכל	פרטי	משקי בית	סך הכל	
3	30	33	2	26	28	הכנסות מרבית, נטו
1	6	7	-	9	9	הכנסות שאינן מרבית
4	36	40	2	35	37	סך כל ההכנסות
1	4	5	-	1	1	הוצאות בגין הפסדי אשראי
1	7	8	1	7	8	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים

האומדנים וההערכות בנושאי המדיניות החשבונאית הקריטית, נעשו על פי מיטב ידיעתם ושיקול דעתם של הגורמים המקצועיים שעסקו בהכנתם, והם יושמו באופן נאות בדוחות הכספיים של הבנק. סקירה של התחומים המהותיים שלדעת הנהלת הבנק בהם קיימת מדיניות חשבונאית קריטית, מפורטת בדוח הדירקטוריון לשנת 2012 ולא חל בה שינוי.

גילוי בדבר מבקר פנימי בבנק

הגילוי בדבר מבקר פנימי בבנק הינו כמפורט בדוח הדירקטוריון לשנת 2012 ולא חל בו שינוי.

דירוג הבנק על ידי חברות דירוג

להלן הדירוג של הבנק על ידי חברות דירוג בישראל וחברת דירוג בינלאומית:

- חברת S&P מעלות דירגה את הבנק בדירוג מנפיק ilAA/Stable ואת כתבי ההתחייבות הנדחים בדירוג ilAA.
- חברת "מידרוג" דירגה את פקדונות הבנק לזמן קצר בדירוג P-1, את הפקדונות לזמן ארוך בדירוג Aa1 אופק שלילי ואת כתבי ההתחייבות הנדחים בדירוג Aa2 אופק שלילי.
- חברת הדירוג הבינלאומית Moody's מדרגת את הבנק כדלקמן: פקדונות מט"ח ומטבע מקומי לטווח ארוך וקצר A3 Prime-2. תחזית הדירוג של הבנק "יציב".

עסקאות עם בעלי עניין

א. תיקון לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), תש"ל-1970 - דיווח על עסקאות עם בעלי שליטה

הבנק מתקשר או עשוי להתקשר מעת לעת בעסקאות במהלך העסקים הרגיל עם בעלי שליטה או קרוביהם או עם תאגידים אשר בעלי שליטה בבנק עשויים להיחשב כבעלי עניין אישי לגביהם (להלן - "בעלי שליטה").

בהתאם לתיקון לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970 משנת 2008 (להלן: "תקנות ני"ע"), תאגיד מדווח נדרש לפרסם דיווח מידי אודות פרטים בדבר עסקה עם בעל השליטה או שלבעל השליטה יש עניין אישי באישורה, לרבות עיקרי העסקה או ההתקשרות, פרטי האורגן שאישר את העסקה ותמצית נימוקיו, וזאת למעט בקשר לעסקאות מסוג שנקבע בדוחות הכספיים האחרונים כי הן זניחות כמשמעות המונח בתקנה 41(א)(6)(א) לתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים) התש"ע-2010.

הואיל ועל בנקים לא חלות התקנות האמורות בדבר עריכת דוחות כספיים שנתיים, אלא הוראות המפקח לעניין עריכת הדוחות, פנה איגוד הבנקים לרשות ניירות ערך באשר לאופן יישום הוראה לעניין "עסקה זניחה" לגבי בנקים ולעניין מתכונת הגילוי. בהתאם לסיכומים בין איגוד הבנקים לבין רשות ניירות ערך, קיבלו הבנקים פטור מדיווח מידי לגבי עסקאות בנקאיות, שאינן חריגות, ובלבד שנקבעו על ידי הבנקים קריטריונים לעסקאות חריגות וזניחות.

בעקבות פניה זו ושיבות שנערכו בעקבותיה, הנחתה הרשות את הבנק לתת גילוי בתשקיף הבנק ולאחר מכן בדוחות השנתיים, במתכונת המפורטת להלן:

- לעניין עסקאות בנקאיות עם בעלי שליטה שאינן עסקאות חריגות, הבנק ידווח במסגרת התשקיף וכן בדיווח תקופתי על יתרות האשראי ויתרות הפיקדונות, על פי המתכונת המופיעה בטבלה בסוף פרק זה להלן.
- בטבלת האשראי יפוצל הגילוי בין יתרת האשראי של בעל השליטה לבין יתרת האשראי של קרובי בעל השליטה (במצטבר). האשראי לכל תאגיד מדווח הקשור לבעל השליטה, יינתן ברמת התאגיד המדווח, במאוחד.
- לאור האמור, קבעה ועדת הביקורת של הבנק קריטריונים להיותן של עסקאות כאמור חריגות או שאינן חריגות או להיותן של עסקאות כאמור זניחות, בקשר לעסקאות עם בעלי שליטה או שלבעל שליטה יש עניין אישי בהן.
- הקריטריונים יחולו גם לגבי עסקאות במהלך העסקים הרגיל המבוצעות על ידי חברות שבשליטת הבנק, כגון תאגידים בנקאיים שבשליטת הבנק.
- יצוין כי הקריטריונים עשויים להיבחן מעת לעת על ידי ועדת הביקורת, בין השאר, לאור שינויים במדיניות הבנק, בעיסוקיו או בתנאי השוק, וכי ועדת הביקורת עשויה לשנותם מעת לעת ו/או להוסיף להם סוגי עסקאות נוספות ו/או קריטריונים שונים.
- בהתאם לאמור, ולענין עסקאות בנקאיות, מפרסם הבנק את הדיווח המפורט בסוף פרק זה להלן.

לעניין עסקה שאינה עסקה בנקאית, קבע הבנק כי "עסקה זניחה" היא עסקה המתבצעת במהלך העסקים הרגיל ובתנאי שוק, העונה על הקריטריונים המפורטים להלן:

עסקה חד פעמית לרכישת שירותים או מוצרים מבעל שליטה או עסקה כאמור שלבעל שליטה יש בה ענין אישי שסכומה אינו עולה על הסכום המזערי (כהגדרתו להלן) או עסקה מתמשכת כאמור (מספר עסקאות זהות במהותן עם אותה חברה), אשר סכומה המצטבר במשך שנה קלנדרית אינו עולה 0.75% מהסך השנתי של ההוצאות התפעוליות והאחרות לפי הדוחות הכספיים השנתיים האחרונים של הבנק. יובהר כי האמור לעיל לא יחול על התקשרות עם בעל שליטה או קרובו באשר לתנאי כהונתו והעסקתו.

לעניין זה, הגדרת המונח "הסכום המזערי" תהיה:

- 250,000 ש"ח, כאשר הצד האחר לעסקה הינו יחיד; או
- 0.1% מההון העצמי הרגולטורי כהגדרתו בהוראה 312 להוראות ניהול בנקאי תקין (להלן - "ההון העצמי הרגולטורי") - כאשר הצד האחר לעסקה הינו תאגיד.

עסקאות של שכירת שטחים מבעל שליטה או עסקאות כאמור שיש לבעל שליטה ענין אישי בהן, שאושרו בשנה קלנדרית אחת, ובלבד שהיקפן הכולל של העסקאות אינו עולה על הסכום המזערי.

עסקאות של השכרת שטחים לבעל השליטה או עסקאות כאמור שיש לבעל שליטה בהן ענין אישי, שאושרו בשנה קלנדרית אחת, ובלבד שהיקפן הכולל של העסקאות אינו עולה על הסכום המזערי.
כל עסקה אחרת שסכומה אינו עולה על הסכום המזערי או שסך העסקאות מסוגה לשנה הקלנדרית לא יעלה על הסכום המזערי.
על עסקאות כאמור שאינן בנקאיות ושאין זניחות יימסר דיווח מיידי ככל שנדרש בתקנות נ"ע.

בנוסף לאמור יצוין כי לגבי עסקאות חבות אשר הוראת נב"ת 312 אינה חלה לגביהן, במידה ויוודע לבנק על עסקה כאמור, הבנק מתחייב להביא כל עסקה כאמור לאישור בהתאם להוראת נב"ת 312, ולתת לגביה גילוי בדוח השנתי של הבנק. הגדרת "עסקה זניחה" ו-"עסקה חריגה" לגבי עסקאות אלו תהיה בדומה להגדרה שקבע הבנק לעניין תקנות נ"ע כאמור לעיל.

ב. קביעת קריטריונים לצורך עסקאות של הבנק עם בעלי עניין

בהתאם לסעיף 117(א1) לחוק החברות, תשנ"ט-1999 (להלן: "חוק החברות") אשר תוקן במסגרת תיקון מס' 16 לחוק החברות, הוטל על ועדת הביקורת להחליט על יסוד נימוקים שיפורטו לגבי עסקאות של הבנק עם נושאי משרה בה או לעסקאות של נושאי משרה יש בהן ענין אישי ולגבי עסקאות של הבנק עם בעל השליטה או לעסקאות שלבעל השליטה יש בהן ענין אישי, האם הן עסקאות חריגות או עסקאות שאינן חריגות. עוד קובע סעיף 117(א1) כי ועדת הביקורת רשאית להחליט כאמור לגבי סוג של פעולות או עסקאות, לפי אמות מידה שתקבע אחת לשנה מראש.

בהתאם לאמור, וועדת הביקורת של הבנק קבעה אמות מידה, וכן קבעה כי אחת לשנה יתקיים דיון לקביעה או אישור מחדש של אמות המידה.

אמות המידה נקבעו על פי קריטריונים כמותיים וכן נקבע כי עסקה שאינה חריגה היא עסקה המתבצעת במהלך העסקים הרגיל של הבנק ובתנאי שוק. ככלל, ייבחנו תנאי שוק באמצעות השוואת תנאי העסקאות עם נושאי משרה לעסקאות אחרות דומות במאפייניהן ובהיקפן עם צדדים שאינם קשורים לבנק.

הקריטריונים שנקבעו יחולו גם לגבי עסקאות במהלך העסקים הרגיל המבוצעות על ידי חברות שבשליטת הבנק, כגון תאגידים בנקאיים שבשליטת הבנק. הקריטריונים האמורים לא יחולו בקשר לעסקאות של הבנק עם תאגידים בשליטתו. כמו כן הובהר כי הקריטריונים אינם נוגעים לענין אישור תנאי העסקה וכהונה בבנק.

יצוין כי הקריטריונים עשויים להיבחן מעת לעת על ידי ועדת הביקורת, בין השאר, לאור שינויים במדיניות הבנק, בעיסוקיו או בתנאי השוק, וכי ועדת הביקורת עשויה לשנותם מעת לעת ו/או להוסיף להם סוגי עסקאות נוספות ו/או קריטריונים שונים.

ג. מגבלות "אנשים קשורים" לפי הוראת ניהול בנקאי תקין 312

בסוף חודש פברואר 2010 הודיע הפיקוח על הבנקים לבנק, כי בנוסף למגבלות הקבועות בהוראת ניהול בנקאי תקין 312 על סך החבות של בעלי שליטה לבנק, הוא מבקש להחיל מגבלה נוספת כך שהחבות המקסימלית של כל אחד ממרכיבי גרעין השליטה בבנק, מתוך סך החבות המותרת לכלל האנשים הקשורים על פי הוראת ניהול בנקאי תקין 312, תהיה בהתאם לחלקו היחסי בגרעין השליטה, וזאת אף אם החבות של אותו מרכיב בקבוצה אינה בעיקרה לבנק. בנק ישראל הבהיר כי בכוונתו ליישם מגבלה כזו באופן מערכתי ובהתאם לתקן את הנוהל האמור. בעקבות המכתב פנה הבנק לפיקוח לקבל הבהרות בענין החלת המגבלה ואופן יישומה. יובהר, כי הבנק אינו חורג מהמגבלה האמורה גם אם היא לא תבטל או לא תתקבלנה הבהרות/הנחיות נוספות.

ד. עסקאות שאושרו בתקופת הדיווח בהתאם לסעיף 270(4) לחוק החברות (כולל עסקאות מסגרת שעדיין בתוקף במועד הדיווח)

ועסקאות שאושרו במסגרת תקנות החברות (הקלות בעסקאות עם בעלי עניין), התש"ס-2000 (להלן: "תקנות ההקלות"):

1. ביום 18 באוקטובר 2009 אישרה האסיפה הכללית של הבנק, לאחר שהתקבלו אישור ועדת הביקורת והדירקטוריון, את ההחלטות הבאות, בענין ביטוח דירקטורים ונושאי משרה:

- חידוש פוליסת ביטוח "דירקטורים ונושאי משרה" לתקופה של שנה החל מיום 1 ביולי 2009 ("תקופת הביטוח") באמצעות כלל חברה לביטוח בע"מ עבור הבנק וקבוצת הבנק (לרבות חברות בנות של הבנק וכן בעלת השליטה, פיבי, וחברות בנות שלה) ובכללם נושאי משרה שהינם בעלי שליטה בבנק או קרוביהם, כפי שיהיו מעת לעת.

- אישור מראש, כעסקת מסגרת כהגדרתה בתקנות ההקלות, של התקשרות הבנק בפוליסות ביטוח כאמור לעיל עבורו ועבור חברות הקבוצה לאחר תום תקופת הביטוח, לרבות בדרך של הארכת הפוליסות המקוריות ו/או באמצעות רכישת פוליסות חדשות, ואשר יחולו לגבי נושאי המשרה, כפי שיכהנו בבנק ובקבוצה מעת לעת, לרבות נושאי משרה שהינם בעלי שליטה או קרוביהם, בכפוף לתנאים שאושרו, וזאת לתקופה של חמש שנים מיום 1 ביולי 2009 ועד ליום 1 ביולי 2014 (להלן: "עסקת המסגרת").
 - אישור אופן חלוקת דמי הביטוח כאמור בין חברות הקבוצה החל מיום 1 ביולי 2008.
- תנאי עסקת המסגרת ותנאי הפוליסה לתקופה של שנה המתחילה ביום 1 ביולי 2009 מפורטים בדוחות מיידיים של הבנק מיום 9 בספטמבר 2009 (מס' אסמכתא 227667-01-2009 ו- 227718-01-2009) ומיום 18 באוקטובר 2009 (מס' אסמכתא 258066-01-2009). האמור בדוחות אלו נכלל כאן על דרך ההפניה.
- בהתאם לסעיף 275(א1)(2) לחוק החברות, התשנ"ט-1999, החליטה ועדת הביקורת של הבנק ביום 19 ביוני 2012, כי ההתקשרות בעסקת המסגרת, בהתאם לתנאים בהם אושרה על ידי אסיפת בעלי המניות, לתקופה העולה על 3 שנים ממועד אישורה ועד לתום התקופה המקורית שנקצבה (1 ביולי 2014), הינה סבירה בנסיבות העניין, והכל כמפורט בדוח מיידי של הבנק מיום 19 ביוני 2012 (מס' אסמכתא 160347-01-2012). האמור בדוח זה נכלל כאן על דרך ההפניה.
- בהתאם לאמור, ביום 9 ביולי 2013 החליט דירקטוריון הבנק, בהתאם לסעיפים 1(3) ו-1(5) לתקנות ההקלות ולאחר אישור ועדת הביקורת מיום 25 ביוני 2013 ואישור ועדת התגמול מיום 2 ביולי 2013, לאשר את חידוש הפוליסה לתקופה של שנה נוספת החל מיום 1 ביולי 2013 באמצעות כלל חברה לביטוח בע"מ והכל עבור המבוטחים ובתנאים המפורטים בדוח מיידי של הבנק מיום 9 ביולי 2013 (מס' אסמכתא 088563-01-2013). האמור בדוח זה נכלל כאן על דרך ההפניה.
2. ביום 15 בנובמבר 2011 אישרה האסיפה הכללית, לאחר שהתקבלו אישורי ועדת הביקורת ודירקטוריון הבנק, את המשך העסקתה של הגברת יהודית דגן, שהינה "קרוב של בעל השליטה" בבנק, כפקידה באגף לתפעול בנקאי במתף-מחשוב ותפעול פיננסי בע"מ (להלן- "מתף"), חברה בת בבעלותו ובשליטתו המלאה של הבנק, לתקופה של עד 3 שנים נוספות ממועד אישור האסיפה הכללית, וזאת בתנאי ההעסקה הקיימים של גב' דגן, המתבססים על הסדרי עבודה קיבוציים. כמו כן, אושרו שינויים אפשריים מסויימים בתנאי ההעסקה, כמקובל וסביר בהעסקת עובד בבנק ובמתף, בעלי ותק ודרגה של הגב' דגן והכל כמפורט באישור העסקה.
3. ביום 3 באוקטובר 2011 אישר מחדש דירקטוריון הבנק, לאחר שהתקבל אישור ועדת הביקורת ובהתאם לתקנה 1ב לתקנות החברות (הקלות בעסקאות עם בעלי עניין), התש"ס - 2000, להמשיך ולשלם גמול לדירקטורים, מקרב בעלי השליטה בבנק, בהתאם לגמול שאושר לכלל הדירקטורים (למעט ליו"ר הדירקטוריון) באסיפה הכללית של הבנק מיום 14 בספטמבר 2008. סכומי הגמול שאושר והנימוקים לאישורו מפורטים בדוח מיידי של הבנק מיום 3 באוקטובר 2011 (מס' אסמכתא 290802-01-2011). האמור בדוח זה נכלל כאן על דרך ההפניה.
4. מתן התחייבויות לשיפוי לדירקטורים ונושאי משרה בבנק (לרבות דירקטורים מבעלי השליטה בבנק), ועדכון בשנת 2011, כמפורט בביאור 17.ג. לדוח הכספי לשנת 2012.

ה. מידע נוסף לגבי עסקאות עם בעלי עניין

1. הקבוצה, לרבות פיבי אחזקות וחברות בנות שלה, רוכשת במשותף פוליסות ביטוח שונות, לרבות ביטוח אחריות דירקטורים (לרבות דירקטורים שהינם בעלי שליטה וקרוביהם) ונושאי משרה.
2. בנוסף, הבנק והחברות הבנות שלו מבצעים עסקאות עם בעלי עניין בבנק מעת לעת, שהינן במהלך העסקים הרגיל ובתנאי שוק.
3. להלן ריכוז נתונים בעניין עסקאות בנקאיות שנעשו על ידי הבנק והחברות שבשליטתו עם בעלי שליטה בבנק (לרבות חברות שבעלי שליטה בבנק הינם בעלי עניין בהן) ובכלל זה נכללים גם נתונים בדבר עסקאות העונות לקריטריונים שנקבעו לעניין עסקאות זניחות כמפורט לעיל (הנתונים נקובים באלפי ש"ח):

חביות	אשראי	השקעה באגרות חוב	שווי הוגן של מכשירים נגזרים	סך הכל חבות כספית מאזנית	יתרת אשראי שלא נוצלה	ערבויות שניתנו על ידי הבנק להבטחת אשראי של בעל שליטה או צד קשור אליו	ערבויות שניתנו על ידי הבנק לבעל שליטה, לטובת צד ג'	חבות של בעל השליטה בגין עסקאות בנגזרים	סך הכל
30 בספטמבר 2013									
קבוצת פז ⁽²⁾	47,424	-	1,020	48,444	7,147	895	-	-	56,486
קבוצת פיבי אחזקות ⁽³⁾	-	-	-	-	100	-	-	-	100
אחרים ⁽⁴⁾	19	-	-	19	84	-	-	-	103
סך הכל	47,443	-	1,020	48,463	7,331	895	-	-	56,689
31 בדצמבר 2012									
קבוצת פז ⁽²⁾	25,980	-	-	25,980	6,423	2,209	-	1,120 ⁽¹⁾	35,732
קבוצת פיבי אחזקות ⁽³⁾	2	-	-	2	198	-	-	-	200
אחרים ⁽⁴⁾	25	-	-	25	83	-	-	-	108
סך הכל	26,007	-	-	26,007	6,704	2,209	-	1,120	36,040
פקדונות									
30 בספטמבר 2013					31 בדצמבר 2012				
יתרה לתאריך המאזן		היתרה הגבוהה ביותר במשך התקופה ⁽⁵⁾		יתרה לתאריך המאזן		היתרה הגבוהה ביותר במשך התקופה ⁽⁵⁾		באלפי ש"ח	
6,293		279,297		7,118		91,696		באלפי ש"ח	
2,843		3,025		2,940		2,998		באלפי ש"ח	
1,059		1,545		1,077		1,472		באלפי ש"ח	
10,195		283,867		11,135		96,166		באלפי ש"ח	

- (1) ליום 31 בדצמבר 2012 הערך הנקוב של העסקאות בנגזרים הסתכם ב-37,330 אלפי ש"ח.
- (2) פז חברת נפט בע"מ וחברות בנות וקשורות אליה. קבוצת פז נשלטת על ידי בעלי השליטה בבנק.
- (3) פיבי אחזקות בע"מ וחברות בנות וקשורות אליה. פיבי אחזקות הינה חברת האם של הבנק ונשלטת על ידי בעלי השליטה בבנק.
- (4) קרוביהם של בעלי שליטה בבנק.
- (5) על בסיס היתרות בסוף כל יום.

חקיקה ופיקוח הנוגעים למערכת הבנקאית

כללי

מערכת החקיקה המסדירה את תחום הבנקאות בישראל ואשר חלה על הבנק כוללת, בין היתר, את פקודת הבנקאות משנת 1941, חוק בנק ישראל, התש"ע-2010, חוק הבנקאות (רישוי) התשמ"א-1981 וחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981. מכוח חוקים אלה נתון הבנק לפיקוחו של בנק ישראל ובמיוחד לפיקוחם של נגיד בנק ישראל ושל המפקח על הבנקים, וחלים עליו הוראות, כללים, הנחיות וצווים של המפקח על הבנקים ("החקיקה הבנקאית"). החקיקה הבנקאית מהווה את הבסיס החוקי והמרכזי לפעילותה של קבוצת הבנק.

פרט לחקיקה הבנקאית, כפוף הבנק בפעילותו גם למערכות חקיקה מקבילות המסדירות את פעילותו בתחומים שונים, כגון פעילות בתחום שוק ההון, בתחום המשכנתאות ועוד. גם בתחומים אלה חלים על הבנק, בנוסף לדברי החקיקה, הוראות, כללים והנחיות של רשויות המדינה המוסמכות, ובהם של רשות ניירות ערך, של הממונה על שוק ההון, הביטוח והחסכון במשרד האוצר, של הבורסה לניירות ערך ושל רשות ההגבלים העסקיים. חוקים נוספים בנושאים יחודיים מטילים על כלל המערכת הבנקאית חובות והוראות ספציפיות, לדוגמה דיני איסור הלבנת הון ומימון טרור, חוק נתוני אשראי ועוד. קבוצת הבנק פועלת תוך ציות להוראות החוק והרגולציה החלים עליה כאמור. להלן בתמצית פירוט של שינויי חקיקה ויזמות חקיקה רלוונטיים לתקופת הדו"ח אשר משפיעים או עשויים להשפיע באופן מהותי על פעילות הבנק.

עמלות

כללי הבנקאות (שירות ללקוח)(עמלות)(תיקון מס' 2), התשע"ג - 2013

במסגרת הצעדים ליישום המלצות הדו"ח הסופי של הצוות לבחינת הגברת התחרותיות בענף הבנקאות (דו"ח ועדת זקן) פורסם ביום 26 לאפריל 2013 התיקון הנ"ל. בהתאם לתיקון, תיקרת מחזור העסקים השנתי, המאפשר ללקוח להיחשב כ"עסק קטן" לענין חיוב בעמלות, הוגדלה מ-1 מיליון ש"ח ל-5 מיליון ש"ח, וכן נקבע כי עמלה בעד שירות הכלול בתעריפון יחידים ועסקים קטנים לא תהא בסכום או בשיעור העולה על העמלה הנגבית מתאגיד, שאינו "עסק קטן", בגין אותו שירות. התיקון בתוקף החל מיום 1 באוגוסט 2013. לא ניתן לאמוד באופן מהימן בשלב זה, את היקף ההשפעה על הכנסות הבנק.

כללי הבנקאות (שירות ללקוח)(עמלות)(תיקון), התשע"ד - 2013

במסגרת המשך יישום דו"ח ועדת זקן, בנק ישראל פרסם ביום 8 באוקטובר 2013 את התיקון הנ"ל, התיקון כולל הרחבה של הגדרת "עסק קטן" ליחיד שהוא עסק (אלא אם הבנק ימצא כי מחזור עסקיו השנתי עולה על 5 מיליון ש"ח), קביעת שני מסלולי עמלות (הכוללים רשימת שירותים אחידה) שבנק חייב להציע ללקוחותיו ומסלול עמלות נוסף שהינו רשות, וכן הפחתה של עמלת המינימום בעו"ש, הכל ביחס ליחידים ולעסקים קטנים. התיקון ייכנס לתוקף ביום 1 באפריל 2014. לא ניתן לאמוד באופן מהימן בשלב זה, את היקף ההשפעה על הכנסות הבנק.

הצעות חוק

על שולחן הכנסת הונחו מחדש הצעות חוק פרטיות שעניינן מגבלות שונות על עמלות שרשאי הבנק לגבות. הבנק עוקב אחר התפתחות הליכי החקיקה של ההצעות המצויות עדיין בשלבי חקיקה ראשוניים.

הצעות חקיקה מטעם המפקח על הבנקים בעקבות דו"ח ועדת זקן

במסגרת יישום דו"ח ועדת זקן, פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטות של הוראות חדשות כמפורט להלן, אשר יחולו ביחס ללקוח שהינו "יחיד" או "עסק קטן" –

א. טיוטת הוראת ניהול בנקאי תקין בעניין "גילוי עלות שירותים בניירות ערך"

על פי הטייטה מיום 16 באוקטובר 2013 נדרשים הבנקים לגלות ללקוח, בהודעת פירוט עמלות חצי-שנתית הנשלחת ללקוח ובאתר האינטרנט של התאגיד הבנקאי, גם "מידע השוואתי" בקשר עם עמלות בסוגי פעולות בניירות ערך שנקבעו בהוראה, ששולמו בפועל בעסקאות דומות. המידע ההשוואתי והמידע בדבר עמלות ניירות ערך בהן חויב הלקוח, יוצגו במתכונת שנקבעה בהוראה.

ב. הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח)(תיקון מס' 19), התשע"ג - 2013

הטייטה מיום 8 ביולי 2013 מסדירה הרחבת הגדרת "עסק קטן" בכללי העמלות גם ליחיד המנהל חשבון למטרת עסק.

ג. טיוטת תיקון לכללי הבנקאות (שירות ללקוח)(גילוי נאות ומסירת מסמכים), התשנ"ב - 1992

הטייטה מיום 8 ביולי 2013 כוללת הוראות משלימות לאופן יישום ההוראות החדשות בנושא גילוי עלות שירותים בניירות ערך ובנושא הגדרת "עסק קטן" ומסלולי העמלות, וכן חובת פרסום באתר הבנק באינטרנט של מידע מסוים.

הוראת ניהול בנקאי תקין 421 בעניין "הפחתה או תוספת בשיעורי רבית"

ההוראה, אשר פורסמה ביום 9 בספטמבר 2013, מחייבת את הבנק, ביחס להלוואות ולפיקדונות מסוימים, לשמור לאורך כל תקופת ההלוואה/הפקדון על אותה הפחתה או תוספת לרבית הבסיסית, שחלה במועד מתן ההלוואה/במועד ההפקדה. "הלוואה" - לרבות מסגרת אשראי מאושרת בחשבון או מסגרת אשראי בכרטיס חיוב.

ההוראה תיכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2014, ותחול על הלוואות ופקדונות של "יחיד" ו"עסק קטן" שיבוצעו לאחר כניסת ההוראה לתוקף.

טיוטת הוראת ניהול בנקאי תקין - דוח שנתי ללקוחות התאגידים הבנקאיים

ביום 31 באוקטובר 2013 הופצה על ידי בנק ישראל טיוטה להוראת ניהול בנקאי תקין בנושא דוח שנתי ללקוחות התאגידים הבנקאיים. הטייטה קובעת חובת מסירת דיווח שנתי ללקוחות, ומגדירה את אופן מסירתו ואת פירוט המידע שייכלל בו. על פי הטייטה יכלול הדיווח מידע מקיף אודות נכסיו והתחייבויותיו של הלקוח, וכן מידע אודות דירוג האשראי של הלקוח בתאגיד הבנקאי.

תשלום רבית על יתרות זכות

על שולחן הכנסת הונחו מחדש הצעות חוק פרטיות זהות, המבקשות לחייב את התאגידים הבנקאיים בתשלום רבית על יתרות הזכות בחשבונות העו"ש של לקוחותיהם, כאשר שיעור המזערי של הרבית כאמור יקבע על ידי נגיד בנק ישראל לאחר התייעצות עם הועדה המייעצת ובאישור של האוצר.

החל מיום 1 ביולי 2011 מופעלת על ידי הבנק תכנית "הטבה פלוס" אשר במסגרתה חישוב הרבית הנגבית בגין יתרות חובה בחשבון עו"ש בשקלים העומד בתנאים שנקבעו, נעשה בהתחשב ביתרות זכות באותו חשבון, וזאת במטרה להקטין את תשלומי רבית החובה הנגבית מלקוחות הבנק בעלי חשבון כאמור.

שוק ההון

א. ייעוץ פנסיוני

התוכנית להגברת התחרות בשוק הייעוץ הפנסיוני

בחודש מאי 2012, פרסם אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר, במסגרת התכנית להגברת התחרות בשוק החיסכון הפנסיוני שפורסמה בחודש נובמבר 2010, טיוטה שניה של תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (עמלות הפצה) (תיקון ---), התשע"ב-2012, אשר, בין היתר, קובעת שגם מבטח יוכל לשלם עמלת הפצה בגין מוצרים פנסיוניים שבניהולו ושלגביהם ניתן ללקוח ייעוץ פנסיוני. בנוסף, על פי הטיטה שיעור עמלות ההפצה המירבי יורכב משני רכיבים, כאשר הרכיב הראשון יהיה הנמוך מבין 0.2% מהיתרה הצבורה ו-40% מדמי הניהול הנגבים בפועל מהיתרה הצבורה, והרכיב השני יהיה הנמוך מבין 1.6% מההפקדות השוטפות ו-40% מדמי הניהול הנגבים בפועל מההפקדות השוטפות. כמו כן מוצע, כי שיעור עמלת ההפצה המירבי בגין קרנות השתלמות יישאר 0.25% מהיתרה הצבורה.

בחודש מאי 2012, פורסמה טיוטה שלישית של תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (דמי עמילות), התשע"ב-2012, אשר קובעת, בין היתר, כי לא ישולמו דמי עמילות (לרבות עמלת הפצה) ליותר מבעל רישיון אחד בשל אותה תקופה, אלא לפי הסכם בכתב שבו הוסכם על חלוקת דמי עמילות בין שני סוכני ביטוח. על אף האמור, יתכן תשלום עמלה לסוכן ביטוח שצירף לראשונה מבטח למוצר ביטוחי (לרבות מוצר פנסיוני), לאחר שמונה בעל רישיון אחר תחתיו, בתנאים ולתקופה המפורטים בטיטה. ביום 24 ביולי 2012 פורסמה הצעת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים) (תיקון מס' 5), התשע"ב-2012. ההצעה כוללת, בין היתר, הוראות לעניין בחירת בעל רישיון על ידי עובדים; וכן הצעה להחיל על בעלי רישיון את החובות החלות על מבטח בעניין דוחות והודעות לממונה על שוק ההון ביטוח וחיסכון במשרד האוצר (להלן - "הממונה"), תוך התאמה מסוימת לגבי תאגידים בנקאיים. יצוין כי בהצעת החוק אין, בסופו של דבר, התייחסות להצעה, שהופיעה בתזכיר החוק שפורסם בחודש מרס 2011 במסגרת התכנית להגברת התחרות בשוק החיסכון הפנסיוני, להעניק סמכות לממונה לקבוע קריטריונים לעניין התקשרות יועץ פנסיוני שהוא תאגיד בנקאי עם מעביד או עם ארגון מעבידים.

בחודש דצמבר 2012 פרסם הממונה חוזר דמי ניהול במכשירי החיסכון הפנסיוני, המתיר לגוף מוסדי להציע לעמית שיעור דמי ניהול הנמוך משיעור דמי הניהול המרבי, ובלבד שההצעה תהיה תקפה במהלך שנתיים או יותר מהיום שבו החלו להיגבות דמי הניהול בשיעור המוצע. בנוסף, החוזר קובע מספר מקרים בהם ניתן להעלות את דמי הניהול לפני השלמת התקופה האמורה, בתנאי שהגוף המוסדי הודיע על כך לעמית מראש ובכתב. החוזר ביטל את האפשרות להעלות את דמי הניהול בשל הוספת גורם הפצה המקבל עמלה מהגוף המוסדי (לרבות יועץ פנסיוני), שנכללה בחוזר קודם באותו עניין שפורסם בחודש יוני 2012. תחילתו של החוזר נקבעה ליום 1 במרס 2013.

ב. ייעוץ השקעות, ניהול תיקים וקרנות נאמנות

תקנות השקעות משותפות בנאמנות (עמלת הפצה) (תיקון), התשע"ג-2013

ביום 4 באפריל 2013 פורסמו תקנות השקעות משותפות בנאמנות (עמלת הפצה) (תיקון), התשע"ג-2013. בהתאם לתיקון בוטלה עמלת ההפצה הייחודית לקרנות נאמנות שדרגת החשיפה שלהם למניות עולה על 50% וכן הופחתו שיעורי עמלות ההפצה המירביות שרשאים מפיצים לגבות ממנהלי קרנות נאמנות בתמורה להפצת קרנות הנאמנות שבניהולם. התקנות נכנסו לתוקף ביום 5 במאי 2013. תיקון זה לא צפוי להשפיע באופן מהותי על עסקי הבנק ותוצאות פעולותיו.

הצעת חוק השקעות משותפות בנאמנות (תיקון מס' 21) (תעודות סל וקרנות סל), התשע"ב-2012

ביום 29 באוקטובר התקבלה במליאת הכנסת הודעת הממשלה על החלת דין רציפות על הצעת חוק השקעות משותפות בנאמנות (תיקון מס' 21) (תעודות סל וקרנות סל), התשע"ב-2012, אשר אושרה בקריאה ראשונה ביום 9 ביולי 2012. מטרת התיקון להסדיר את

פעילות תעודות הסל במסגרת חוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994 וכמו כן להסדיר במסגרת חוק זה מכשיר פיננסי חדש - "קרן סל". קרן סל תהיה קרן נאמנות סגורה, מחקה, היינו שייעודה השגת תוצאות הדומות ככל האפשר לשיעור השינוי בנכס המעקב שלה. במסגרת התיקון לחוק, מוצע להחיל חלק נכבד מהוראות החוק החלות כיום רק על קרנות נאמנות גם על תעודות סל וקרנות סל.

הצעת חוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות (תיקון מס' 19) (ייעוץ השקעות כללי ושיווק השקעות כללי), התשע"ב-2012

ביום 24 ביולי 2012 אושרה בקריאה ראשונה הצעת חוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות (תיקון מס' 19) (ייעוץ השקעות כללי ושיווק השקעות כללי), התשע"ב-2012. הצעת החוק נועדה להסדיר באופן נפרד את העיסוק בייעוץ השקעות כללי ובשיווק השקעות כללי, שמשמעם מתן שירותי ייעוץ / שיווק השקעות למספר רב של אנשים, שאינו מותאם באופן ספציפי לצרכיו ומאפייניו של לקוח ספציפי ושאינו בו אינטראקציה בין-אישית בין נותן הייעוץ למקבלו. העיסוק בייעוץ השקעות כללי אינו מחייב רישיון אולם מחייב מתן גילויים שונים על ידי היועץ, לרבות גילוי על ניגודי עניינים ופרטים על היועץ והכל בהתאם לאופי הייעוץ הכללי. התיקון לחוק ככל שיתקבל יכנס לתוקפו שלושה חודשים מיום פרסומו ברשומות.

רשימת מעשים או מחדלים, שיש בהם כדי להעיד כי בעל רישיון שביצעם לא נהג בזהירות שבעל רישיון סביר היה נהג בה בנסיבות דומות

ביום 4 בספטמבר 2013 נכנסה לתוקף הוראת רשות ניירות ערך בדבר רשימת מעשים או מחדלים, שיש בהם כדי להעיד כי בעל רישיון שביצעם לא נהג בזהירות שבעל רישיון סביר היה נהג בה בנסיבות דומות, וזאת בהתאם לסעיף 38.1א לחוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה - 1995 ("חוק הייעוץ"). מטרת ההוראה להגביר את הוודאות בקרב בעלי הרשיון בהתאם לחוק הייעוץ באשר לחובות המוטלות עליהם, ואשר הפרתן עשויה להוות עילה לפתיחת הליך מנהלי. ההוראה קובעת רשימת מעשים ודוגמאות ספציפיות להם, אשר מהווים עילה לבחינת המקרה על ידי רשות ניירות ערך, ואינם גוררים בהכרח קביעה כי הופרה חובת אמונים או זהירות, לפי העניין, והשתת אמצעי אכיפה על בעל הרשיון. פתיחת הליך מנהלי כאמור תבוצע רק במידה ובחינת המקרה תעלה כי המדובר בהתנהגות שנלקטה תוך סטיה מובהקת מאופן ההתנהגות הראוי, תוך בחינת כלל נסיבות המקרה ובכפוף ליתר שיקולי האכיפה בהם מתחשבת הרשות. בנוסף קובעת ההוראה, כי פתיחת הליך מנהלי בגין מעשה או מחדל שאינו מנמנה בין הדוגמאות הנזכרות בצד הרשימה או דומה להן, תיעשה בריסון ובמשנה זהירות.

ג. קופות גמל

תיקון חוק קופות הגמל

בתיקון לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 (להלן - "חוק קופות הגמל"), שנעשה במסגרת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט-2009 (להלן - "חוק ההתייעלות הכלכלית"), שפורסם ביום 23 ביולי 2009, נקבע כי חברה מנהלת לא תנהל יותר מקופת גמל אחת מכל סוג מסוגי קופות הגמל המפורטים בתיקון (למעט קופות גמל מסוימות המפורטות בתיקון).

תחילתו של התיקון הנ"ל לחוק קופות הגמל ושל האיסור הנ"ל נקבעה ליום 1 בינואר 2011, נדחתה בהמשך ליום 1 ביולי 2011 ולאחר מכן ליום 1 בינואר 2012 תוך קביעה שהאיסור לא יחול על קופות גמל מרכזיות לפיצויים.

בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הרשאה לנהל יותר מקופת גמל אחת), התשע"ב-2012, שפורסמו ביום 30 באוגוסט 2012 ותחילתן ביום 1 בינואר 2012, נקבע כי אם ביום תחילתו של חוק ההתייעלות הכלכלית האמור לעיל (יום 15 ביולי 2009) חברה מנהלת ניהלה יותר מקופת גמל אחת מכל סוג מסוגי קופות הגמל המפורטים בתקנות - באמצעות יותר ממפתעל אחד, או

שכתוצאה מהעברה או מיזוג שלה עם חברה מנהלת אחרת בנסיבות המפורטות בתקנות, היא ניהלה יותר מקופת גמל אחת מכל סוג כאמור באמצעות יותר ממתפעל אחד, ושערב תחילתן של התקנות ניהלה יותר מקופת גמל אחת מכל סוג כאמור באמצעות יותר ממתפעל אחד - (א) היא תהיה רשאית להמשיך ולנהל, באמצעות כל אחד מהמתפעלים כאמור, קופת גמל אחת מכל סוג כאמור עד ליום 1 בינואר 2014; (ב) אם לאחר תחילת התקנות העבירה תפעול של קופת גמל כאמור בס"ק (א) בין גופים שכל אחד מהם כאמור בס"ק (א) מתפעל קופת גמל אחת מהסוג המועבר - להמשיך ולנהל את קופת הגמל הנוספת שתפעולה הועבר באמצעות המתפעל הנעבר, עד לתום שנה מההעברה או עד 1 בינואר 2014 לפי המוקדם. לא ניתן לאמוד בשלב זה את השפעת התיקון על פעילות הבנק בתחום תפעול קופות הגמל.

טיטת חוזר הממונה על שוק ההון בענין "אספקת שירותי תפעול אחורי ושירותי תפעול קדמי"-

הטיוטה פורסמה ביום 6 באוגוסט 2013. על פי הטיוטה מוצע שינוי מהותי במעורבות תאגידים בנקאיים בשירותי התפעול לגופים מוסדיים, תוך הבחנה, לראשונה, בין שירותי תפעול אחורי לבין שירותי מערך קדמי, המתייחסים לשירותים הניתנים במישרין לעמיתים. תאריך התחולה המוצע הוא ביום 1 בינואר 2014. השינויים העיקריים הם כדלהלן:

- תאגיד בנקאי שהוא יועץ פנסיוני יוכל להמשיך לתת שירותי תפעול אחורי רק לגופים שעמם יהיה לו הסכם ביום פרסום החוזר ורק עד ליום 31 בדצמבר 2020. תקרת התמורה המותרת בגין שירותים אלה נותרה ללא שינוי.
- מוצע לאסור התניה בין מתן שירותי תפעול אחורי לקדמי, ולהתיר מתן שירותי תפעול קדמי רק אם יוצעו לכלל הגופים המוסדיים ובתמורה אחידה. התמורה תגבה מהגוף המוסדי בלבד. לא נקבעה מגבלה לתמורה.

הבנק בוחן את המשמעויות וההשלכות האפשריות של טיוטה זו.

ד. כללי

הצעת חוק ניירות ערך (תיקון מס' 53) (מערכת הצבעות אלקטרונית), התשע"ג-2013.

ביום 30 ביולי 2013 אושרה בקריאה ראשונה בכנסת הצעת חוק ניירות ערך (תיקון מס' 53) (מערכת הצבעות אלקטרונית), התשע"ג-2013.

הצעת החוק נועדה לעודד מחזיקים בניירות ערך לממש את זכויות ההצבעה שלהם באמצעות מערכת הצבעה אלקטרונית שתקים הרשות לניירות ערך מבלי להידרש לקבל אישור בעלות בנייר הערך מאת חבר הבורסה. חברי הבורסה יידרשו להמציא למערכת את כל הנתונים הנדרשים על מצביעים פוטנציאליים המחזיקים בניירות ערך באמצעותם וכן להמציא למצביעים הפוטנציאליים הללו את המידע והפרטים הנדרשים להם לצורך הצבעה באסיפה. המודל המוצע בהצעת החוק לא נועד להחליף את האפשרויות הקיימות היום להצבעה באסיפה אלא מהווה ערוץ נוסף למימוש זכויות ההצבעה של המחזיקים בניירות ערך. התיקון לחוק ייכנס לתוקף ביום תחילתן של תקנות שיותקנו לעניין זה.

חוק המאבק בתכנית הגרעין של איראן, התשע"ב-2012

החוק פורסם ביום 5 באוגוסט 2012 ומטרתו להטיל סנקציות על גורמים המסייעים לאיראן בקידום תכנית הגרעין שלה או בהשגת נשק או אמצעי נשיאה לנשק להשמדה המונית וכן קביעת מגבלות על תאגידים המקיימים קשר עסקי עם איראן. החוק מסמיך ועדת שרים להכריז על יחיד ו/או על תאגיד "גורם זר מסייע" בהתקיים תבחינים שונים שמהותם הוכחת סיוע לאיראן בקידום תכנית הגרעין שלה או בהשגת נשק להשמדה המונית ו/או אמצעי נשיאה לנשק כאמור וכן מסמיך את הוועדה להכריז על גורם זר שהוא תאגיד כ"תאגיד המקיים קשר עסקי עם איראן". הכרזות אלה תתפרסמנה באמצעות מטה הסנקציות שיוקם על פי החוק. הכרזה על "גורם זר מסייע" מטילה איסור לקיום פעילות כלכלית עם אותו גורם מוכרז.

הכרזה על גורם זר שהוא תאגיד כ"תאגיד המקיים קשר עסקי עם איראן" מטילה איסור השקעה באותו תאגיד בשיעורים הקבועים בחוק. המבצע פעילות כלכלית עם מי שהוכרז "גורם זר מסייע" ו/או השקעה בגורם זר שהינו תאגיד שהוכרז כ"תאגיד זר מסייע" דינו מאסר ו/או קנס ו/או חילוט רכוש כמפורט בחוק.

ביום 15 באוקטובר 2013 אושרו על ידי ועדת חוקה, חוק ומשפט תקנות המאבק בתכנית הגרעין של איראן (מתן הודעות וסדרי עבודה), התשע"ג - 2013. התקנות מסדירות את דרכי ההודעה על הכוונה להכריז על גורם זר כ"גורם זר מסייע" או כ"תאגיד המקיים קשר עסקי עם איראן", את אופן הגשת בקשה שלא להכריז או לבטל הכרזה, ואת סדרי עבודת הוועדה המייעצת ומטה הסנקציות שיוקמו בהתאם לחוק. עם פרסומן של התקנות ייכנס החוק לתוקף.

איסור הלבנת הון ומימון טרור

הצעת חוק להעמקת גביית המיסים והגברת האכיפה (אמצעים לאכיפת תשלום מיסים ולהרתעה מפני הלבנת הון) (תיקוני חקיקה והוראת שעה), התשע"ג - 2013

ההצעה אושרה בקריאה ראשונה ביום 31 ביולי 2013 ובהתאם לה יתוקן חוק איסור הלבנת הון במטרה להגביר את המלחמה בהון השחור שמקורו בעבירות מס חמורות. התיקונים כוללים בעיקר הוספת עבירות מס חמורות כעבירות מקור לפי חוק איסור הלבנת הון (עבירה לפי סעיף 220 לפקודת מס הכנסה, לפי סעיף 98(ג) לחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), ולפי סעיף 117(ב)(1) או (3) עד (8) או (ב) לחוק מס ערך מוסף), וכן מתן סמכויות חקירה, כניסה, תפיסה וחיפוש לפקיד מכס חוקר וקביעת הסדר המאפשר העברת מידע מהרשות לאיסור הלבנת הון לפקיד מכס חוקר.

חוק החברות (תיקון מס' 20), התשע"ב - 2012

ביום 12 בדצמבר 2012 נכנס לתוקף תיקון מס' 20 לחוק החברות (להלן: "תיקון 20"), הקובע הסדרים לאישור תנאי כהונה והעסקה של נושאי משרה בחברות ציבוריות ובחברות פרטיות שהנפיקו אגרות חוב לציבור, וביניהם:

- חובת קביעת מדיניות לעניין תנאי כהונה והעסקה של נושאי משרה (להלן: "מדיניות תגמול") שתאושר לפחות אחת ל-3 שנים גם על ידי האסיפה הכללית ברוב בעלי המניות שאינם בעלי שליטה ושאינם בעלי עניין אישי אשר השתתפו בהצבעה או שקולות המתנגדים מביניהם לא עלה על 2% מכלל זכויות ההצבעה בחברה. ועדת התגמול והדירקטוריון רשאים לאשר מדיניות תגמול על אף התנגדות האסיפה, וזאת מנימוקים מפורטים ולאחר שדנו בה מחדש ומצאו כי היא לטובת החברה. המדיניות תקבע בהתאם לשיקולים, העניינים וההוראות שנקבעו בחוק לעניין זה.
- חובת מינוי ועדת תגמול של הדירקטוריון, בהרכב שנקבע בתיקון, אשר בין תפקידיה: (1) המלצה על מדיניות תגמול לנושאי משרה; (2) אישור התקשרות עם נושאי משרה בנוגע לתנאי כהונתם והעסקתם (במקום ועדת ביקורת);

בין היתר נקבע כי תנאי כהונה והעסקה של המנכ"ל יאושרו על ידי ועדת התגמול, הדירקטוריון והאסיפה הכללית ברוב מיוחד (אלא אם הם תואמים את מדיניות התגמול וועדת התגמול מצאה לגבי מועמד שאין לו זיקה לבעל שליטה כי הבאת העסקה לאישור האסיפה תסכל את ההתקשרות). במקרים מיוחדים ועדת התגמול והדירקטוריון יהיו רשאים לאשר את תנאי העסקה על אף התנגדות האסיפה הכללית. התיקון יחול על התקשרויות עם נושאי משרה שיאושרו החל מיום כניסתו לתוקף. בהתאם לתיקון 20, עד ליום 12 בספטמבר 2013 היה על התאגידים הרלבנטיים לאשר מדיניות תגמול בהתאם לחוק. כמו כן נקבעה הוראת מעבר לגבי התקשרויות בתקופה שעד לאישור מדיניות התגמול.

יצוין כי על פי התיקון שר המשפטים רשאי לקבוע כי הוראות אלה לא יחולו על סוגים של חברות ציבוריות או חברות אגרות חוב. יצוין כי, בהתאם לתקנות שאושרו לאחרונה, הבינלאומי הראשון הנפקות בע"מ וחברות מסוגה פטורות מחובת קביעת מדיניות תגמול ומינוי ועדת תגמול.

ביום 5 באוגוסט 2013, לאחר אישור ועדת התגמול ודירקטוריון הבנק, פרסם הבנק זימון לאסיפה מיוחדת של בעלי המניות, שעל סדר יומה אישור מדיניות תגמול לנושאי משרה בבנק לפי התיקון.

לפרטים נוספים ראו דיווח מידי של הבנק מיום 5 באוגוסט 2013 (מס' אסמכתא - 109329-01-2013). ביום 3 בספטמבר 2013, בהתאם למכתב המפקח על הבנקים מיום 2 בספטמבר 2013, דחה הבנק את הדיון בנושא מדיניות התגמול, שנועד להתקיים באסיפה הכללית שזומנה ליום 10 בספטמבר 2013 מתוך כוונה לקיימו לאחר שתושלם הסדרת הוראת ניהול בנקאי תקין החדשה בנושא "מדיניות תגמול", אשר טיטה מעודכנת שלה פורסמה ביום 27 באוגוסט 2013 (להלן: "טיטת ההוראה"). זאת, לפי הנחיית המפקח על הבנקים, על מנת לוודא כי מדיניות התגמול תואמת את הדרישות שתיכללנה בהוראה האמורה לאחר שתושלם הסדרתה. למכתב המפקח על הבנקים, צורף מכתבו של המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (כלכלי - פיסקלי) מיום 29 באוגוסט 2013, בו צוין כי תיקון 20 אינו כולל סנקציה על איחור באישור מדיניות התגמול וכי דחיית הדיון באישור מדיניות התגמול לתקופה קצרה על מנת להתאים את מדיניות התגמול לטיטת ההוראה נראית הדרך הראויה שעל הבנקים לנקוט. כמו כן, בהתאם להבהרת רשות ניירות ערך מיום 28 באוגוסט 2013, שגם צורפה למכתב המפקח על הבנקים, סגל רשות ניירות ערך לא יתערב בדחיית האסיפות הכלליות לאישור מדיניות התגמול מעבר ליום 12 בספטמבר 2013, לצורך מיצוי דיונים, בין היתר, עם גופים רגולטוריים, תחת ההנחה שיעשה מאמץ מצד החברות לסיים את הטיפול במדיניות התגמול בהקדם האפשרי. למיטב ידיעת הבנק, מכתבים דומים נשלחו על ידי המפקח על הבנקים גם לבנקים אחרים, ולפיכך, כל הבנקים אשר טרם אשרו את מדיניות התגמול באסיפת בעלי המניות עד ליום 2 בספטמבר 2013, דחו בהתאם את האסיפות הכלליות. ביום 19 בנובמבר 2013 פרסם הפיקוח על הבנקים את הנוסח המחייב של ההוראה (הוראת ניהול בנקאי תקין 301A "מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי"). הבנק לומד את ההוראה המחייבת ואת הצורך בתיקון מדיניות התגמול לנושאי משרה כאמור. הבנק טרם זימן מחדש אסיפה מיוחדת של בעלי המניות, שעל סדר יומה אישור מדיניות תגמול לנושאי משרה בבנק.

הוראת המפקח על הבנקים בנושא מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי

ביום 27 באוגוסט 2013, פרסם הפיקוח על הבנקים טיטת הוראה עדכנית בנושא מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי (להלן: "טיטת ההוראה") וכן קובץ שאלות ותשובות בקשר עם יישומה. בהתאם לטיטת ההוראה, על דירקטוריון הבנק לאשר, לפחות אחת לשלוש שנים, מדיניות תגמול שתגובש על ידי ועדת התגמול וכן לקבוע מדיניות תגמול קבוצתית. מדיניות התגמול תחול על כלל עובדי הבנק, תוך התמקדות במנגנון התגמול לעובדים מרכזיים. בכפוף לחריגים מסוימים, בקבוצת העובדים המרכזיים כלולים, בין היתר, נושאי משרה בכירה כהגדרתם בטיטת ההוראה, מנהל המדווח ישירות למנהל המדווח ישירות למנכ"ל, עובד ששך התגמול המשויך לו מהבנק בשנה החולפת או בשנה שקדמה לה, עולה על 1,500,000 ש"ח וקבוצות של עובדים הכפופות לאותם הסדרי תגמולים ואשר עשויות, במצטבר, לחשוף את הבנק לסיכון מהותי. טיטת ההוראה קובעת הוראות רבות בכל הנוגע לעקרונות נדרשים ביחס לתגמול עובדים מרכזיים, בדגש על התגמול המשתנה. עוד קובעת טיטת ההוראה הוראות בדבר מעורבות של גורמי ניהול הסיכונים, בקרה וביקורת בפיתוח מנגנון התגמול ובבחינה כי מדיניות התגמול עקבית עם מסגרת ניהול הסיכונים של הבנק. במקביל לטיטת ההוראה, פרסם הפיקוח על הבנקים טיטת תיקונים להוראות ניהול בנקאי תקין 301 שעיקרם עיגון תפקידיה של ועדת התגמול בקשר עם מדיניות התגמול ותגמול של עובדים בבנק. ביום 19 בנובמבר 2013 פרסם הפיקוח על הבנקים את הנוסח המחייב של ההוראה (הוראת ניהול בנקאי תקין 301A "מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי") וכן נוסח מתוקן של הוראת ניהול בנקאי 301 המענגת את ההוראות האמורות לעיל.

יצוין כי בהתאם למכתב המפקח על הבנקים מיום 2 בספטמבר 2013, דחה הבנק את הדיון בנושא מדיניות התגמול לנושאי המשרה שאמור היה להיות מובא בפני האסיפה הכללית. בהתאם להנחיית המפקח על הבנקים, הבנק נדרש להביא מחדש את מדיניות התגמול לנושאי המשרה לאישור האסיפה הכללית, לאחר שתושלם ההסדרה של טיטת ההוראה וזאת על מנת לוודא כי מדיניות התגמול לשנת 2014 ואילך תואמת את הדרישות הכלולות בה. הבנק לומד את ההוראה המחייבת שפורסמה כאמור ביום 19 בנובמבר 2013 ואת ההשלכה האפשרית על הסדרי התגמול הנהוגים כיום בבנק והצורך בתיקון מדיניות התגמול לנושאי משרה כאמור. בהתאם לכך הבנק טרם זימן מחדש אסיפה מיוחדת של בעלי המניות, שעל סדר יומה אישור מדיניות תגמול לנושאי משרה בבנק. בנוסף, לאחר אישור מדיניות התגמול לנושאי המשרה, הבנק יהיה צפוי לבחון את החלת הוראת המפקח בקשר לעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה.

FATCA - FOREIGN ACCOUNT TAX COMPLIANCE ACT

בהתאם להוראות ה- FOREIGN ACCOUNT TAX COMPLIANCE ACT (FATCA), במטרה להעמיק את גביית המס מישויות אמריקאיות שבבעלותן נכסים מחוץ לגבולות ארה"ב, ידרשו מוסדות פיננסיים זרים (FOREIGN FINANCIAL INSTITUTIONS), לרבות בנקים ברחבי העולם, להעביר מידע אודות חשבונות המוחזקים אצלם על ידי אותן ישויות. לצורך כך, על המוסדות הפיננסיים הזרים להתקשר בהסכם עם רשות המס האמריקאית (IRS). מוסד פיננסי שלא יחתום על הסכם כאמור ו/או שלא יפעל בהתאם להוראות הנ"ל, יהיה כפוף, בין היתר, לחובת ניכוי מס במקור בשיעור של 30% מהתשלומים המגיעים לבנק ו/או ללקוחותיו ממקורות אמריקאיים. בתחילת אוגוסט 2012 הוקם על ידי משרד האוצר צוות בראשות הממונה על הכנסות המדינה ובשיתוף נציגי בנק ישראל, הפיקוח על הבנקים, רשות ניירות ערך ומשרד המשפטים. הצוות הוקם במטרה להגיע להסכם בילטרלי בין ארה"ב לישראל בנוגע ליישום ה- FATCA (הסכמים בנושא זה הושגו בין ארה"ב למדינות אחרות). הסכם כאמור עשוי להפוך את רשות המס הישראלית לגורם ביניים בין המוסדות הפיננסיים הישראליים ל- IRS האמריקאי. הבנק עוקב אחר ההתפתחויות בחקיקה ונערך בהתאם.

רפורמת "Dodd Frank" EMIR-1

בשנת 2012 פורסמו בארצות הברית כללים לצורך הסדרת יישום החוק "The Dodd Frank Wall Street Reform and Consumer Protection Act" (להלן - "הרפורמה"). מטרת הרפורמה, בין היתר, היא הפחתת סיכון האשראי במסחר בשוק הנגזרים הנסחרים OTC והסיכונים המערכתיים הנובעים מהם והגברת השקיפות בשוק זה. במסגרת הרפורמה נקבע, בין היתר, כי העסקאות תיסלקנה על ידי סולק מרכזי שיוכרז מבנקים גדולים ומרכזיים, אשר יערבו לעמידה בהתחייבויות של כל צד לעסקה, ושכל עסקאות ה-SWAP שבוצעו ידווחו למאגרי מידע מרכזיים. במקביל לרפורמת "Dodd Frank" שפורסמה בארצות הברית, פורסמה באירופה רפורמה בעלת עקרונות דומים - European Market Infrastructure Regulation (להלן - "EMIR"). רפורמת EMIR, בדומה לרפורמת "Dodd Frank", דורשת סליקה מרכזית מנדטורית, דרישות בטחונות מוגברות ודיווח העסקאות שבוצעו למאגרי מידע ייעודיים. רפורמת EMIR חלה על כל גוף אירופאי ולכן, צפויה להשפיע על אופן פעילות הבנק במכשירים נגזרים, שכן לבנק היקף פעילות משמעותי מול בנקים אירופאים. עם זאת, רפורמת EMIR נמצאת עדיין בשלבי חקיקה וטרם נקבע לוח הזמנים הסופי ליישום השלבים השונים. הסליקה המרכזית על פי הרפורמה מתוכננת להתחיל באמצע שנת 2014. הבנק נערך ליישום כללי רפורמה זו, ככל שהם רלוונטים לגביו.

שירותי קסטודי בשוק ההון הישראלי

ביום 29 בדצמבר 2011 פרסמה הוועדה הבין-משרדית לבחינת שוק הקסטודי בישראל את המלצותיה הסופיות ביחס להסדרת שירותי קסטודי בשוק ההון הישראלי (להלן: "הוועדה" ו-"הדוח", בהתאמה). לפי הדוח, המונח קסטודי מתייחס לשירות של משמורת ניירות ערך עבור בעליהם באופן שמתעד את זכויות הבעלות של המשקיע ומגן עליהן, וכן מאפשר למשקיע ליהנות מפירותיה של בעלות זו (להלן: "שירותי קסטודי"). הדוח כולל את המלצותיה של הוועדה ביחס להסדרה רגולטורית של שירותי קסטודי בישראל, לרבות בנוגע להשקעות בחו"ל, המתמייחסות, בין היתר, להגדרת מהות שירותי הקסטודי והגופים המעורבים במתן השירותים (כגון: קסטודיאן, מתווך, קסטודיאן צד ג' ותת-קסטודיאן), והגדרת חובות בסיסיות של נותן שירותי קסטודי (הפרדת נכסים, רישום, תיעוד ודיווח, ביקורת וכיו"ב). נאמר בדוח כי ההסדרה, הפיקוח והאכיפה של המלצות הוועדה יבוצעו על ידי הרגולטורים המפקחים הרלוונטיים לגוף שמעניק את שירותי הקסטודי. במכתב מיום 16 בינואר 2013 של המפקח על הבנקים לתאגידים הבנקאיים, נקבע, בין היתר, כי תאגידים בנקאיים המספקים שירותי קסטודי ללקוחותיהם, בין באופן ישיר (קסטודיאן) ובין באופן עקיף (מתווך), יפעלו על פי המלצות הוועדה, וכי בכוונת המפקח לשלב בעתיד את המלצות הוועדה במסגרת הוראת ניהול בנקאי תקין, כאשר עד אז יפרסם המפקח הבהרות לאופן יישום המלצות, ככל שידרש, באמצעות "שאלות ותשובות". על פי מכתב המפקח הנ"ל, התאגידים הבנקאיים נדרשים ליישם את המלצות הוועדה החל מיום 1

באוקטובר 2013, כאשר יישום מוקדם מומלץ, אך נקבע כי דרישות מסוימות הכלולות בהמלצות הוועדה ביחס לאספקת שירותי משמורת באופן ישיר (כקסטודיאן) וכן כל הדרישות החלות בנוגע לאספקת שירותי משמורת כמתווך, יחולו רק החל מיום 1 ביולי 2014. הבנק לומד את הדוח ואת מכתב המפקח על מנת לבחון את השלכותיהם על השירותים המוענקים על ידו בתחום זה ללקוחותיו.

הקדמת מועדי פרסום דוחות כספיים

ביום 29 בספטמבר 2013 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא הקדמת מועד פרסום דוחות לציבור. על פי החוזר, על מנת להתאים את מועד פרסום הדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים בישראל למקובל בארצות הברית, וכן לאפשר לקוראי הדוחות הכספיים לקבל מידע על המצב הכספי של הבנק ותוצאות פעולותיו במועד מוקדם יותר, נקבע כי דוחות שנתיים של תאגיד בנקאי העומד בראש קבוצה בנקאית יפורסמו לא יאוחר מחודשיים מתאריך המאזן ודוחות כספיים רבעוניים יפורסמו לא יאוחר מ-45 ימים מתאריך המאזן.

כניסת ההוראה לתוקף תבצע באופן מדורג:

הדוח הכספי לשנת 2013 - יפורסם עד ליום 20 במרס 2014.

הדוח הכספי לשנת 2014 - יפורסם עד ליום 10 במרס 2015.

הדוח הכספי משנת 2015 ואילך - יפורסם עד חודשיים מתאריך המאזן.

דוחות רבעוניים - בשנת 2014 יפורסמו לא יאוחר מתום 55 ימים מתאריך המאזן, בשנת 2015 ולא יאוחר מ-50 ימים מתאריך המאזן ומשנת 2016 ואילך, לא יאוחר מ-45 ימים מתאריך המאזן.

הבנק נערך לפרסום הדוחות במועדים שנקבעו.

הצעת החוק לקידום התחרות וצמצום הריכוזיות, התשע"ב-2012

ביום 16 ביולי 2012 אושרה בכנסת בקריאה ראשונה הצעת החוק לקידום התחרות וצמצום הריכוזיות, התשע"ב-2012, בעקבות מסקנות הוועדה להגברת התחרותיות במשק. ביום 8 במאי 2013 אישרה הכנסת להחיל דין רציפות על הצעת החוק. הצעת החוק נדונה במספר ישיבות של ועדת הכספים של הכנסת והיא סיימה את דיוניה ביום 30 באוקטובר 2013. הצעת החוק צפויה לעבור לקריאה שנייה ושלישית ולכלול, למיטב ידיעת הבנק, מספר שינויים ביחס להצעת החוק שפורסמה שעיקרם כמפורט להלן.

בהצעת החוק הוצע, בין היתר, כי תאגיד ריאלי משמעותי או מי ששולט בו לא ישלח בגוף פיננסי משמעותי ולא יחזיק בו מעבר לשיעור שייקבע על ידי הרגולטורים שיוסמכו לכך (ובלבד ששיעור זה לא יעלה על 10% או 5% לגבי גוף פיננסי משמעותי בלא גרעין שליטה). למיטב ידיעת הבנק, בדיוני ועדת הכספים הוצע לקבוע בנוסף כי גם המחזיק יותר מ-5% מסוג מסוים של אמצעי שליטה בתאגיד ריאלי משמעותי לא יוכל לשלש בתאגיד בנקאי שהוא גוף פיננסי משמעותי. על פי ההצעה תאגיד בנקאי יחשב גוף פיננסי משמעותי אם סך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד עולה על 40 מיליארד ש"ח, ותאגיד ריאלי משמעותי הינו תאגיד שאינו גוף פיננסי ועומד באופן עקרוני באחד מהתנאים הבאים: מחזור המכירות השנתי האחרון בישראל של כל התאגידים מקבוצתו או שהיקף האשראי בישראל (כמשמעותו בהצעת החוק) של כל התאגידים מקבוצתו עולים על 6 מיליארד ש"ח. למיטב ידיעת הבנק, בדיונים בוועדת הכספים הוצע כי הגדרה זו תכלול גם תאגיד ריאלי שמחזור המכירות הקובע של התאגיד הריאלי בשוק, שבו הוא, השולט בו או תאגיד בשליטתו הוכרוז כבעלי מונופולין, עולה על 2 מיליארד שקלים חדשים. ביחס לאיסור האמור נכללו בהצעת החוק חריגים והוראות מעבר בתנאים מסוימים, ובכלל זה אפשרות לגידול אורגני של תאגיד ריאלי משמעותי שלא יהיה כזה בעת כניסת החוק לתוקף, וכן תקופת מעבר של 6 שנים ליישום ההצעה האמורה על גופים, אשר במועד פרסום החוק (אם הצעת החוק תאושר), יעברו את הקריטריונים האמורים בשיעורים שנקבעו (להלן: "הוראת המעבר"). כן הוצע כי לא יכהן כדירקטור בגוף פיננסי משמעותי אדם השולט בתאגיד ריאלי משמעותי, קרובו, שותפו, אדם בעל זיקה אליו או נושא משרה בתאגיד ריאלי משמעותי. במסגרת הצעת החוק הוצע כי תקופת המעבר ליישום הוראה זו תהיה של שנתיים, אך כל עוד יהיה רשאי התאגיד הריאלי המשמעותי או השולט בו להמשיך ולהחזיק או לשלש בגוף הפיננסי המשמעותי לפי הוראת המעבר, יוכלו להמשיך לכהן נושאי משרה הקשורים אליהם. בנוסף, על פי הנוסח המוצע על ידי ועדת הכספים, מוצע לאסור על בעל שליטה בגוף פיננסי משמעותי שהוא תאגיד בנקאי לשלש במבטח שהוא גוף פיננסי משמעותי.

בנוסף, למיטב ידיעת הבנק, הצעת החוק שתועבר לקריאה שנייה ושלישית בכנסת צפויה לכלול מגבלה לפיה יחול איסור על תאגיד בנקאי להחזיק יותר מאחוז אחד מסוג מסוים של אמצעי שליטה בתאגיד ריאלי משמעותי או במבטח שהוא גוף פיננסי משמעותי. עם זאת, יהיה רשאי תאגיד בנקאי להחזיק יותר מאחוז אחד מסוג מסוים של אמצעי שליטה בתאגיד ריאלי משמעותי אחד ובמבטח אחד שהוא גוף פיננסי משמעותי, ובלבד שהחזקתו באותו תאגיד או מבטח, לפי העניין, לא תעלה על עשרה אחוזים מסוג מסוים של אמצעי שליטה. תקופה המעבר המוצעת למימוש אחזקות בניגוד להוראה זו היא בת שש שנים. להערכת הבנק למגבלה זו תהיה השפעה מינורית על האחזקות הקיימות של הבנק.

במסגרת הצעת החוק כפי שנדונה על ידי ועדת הכספים נכללו, בין היתר, גם הוראות נוספות, שעיקרן מגבלות על מבנה החזקה פירמידלי הכולל יותר משתי שכבות של תאגידים מדווחים; הוראות בקשר לממשל תאגידי בחברות במבנה פירמידלי; הוראות ממשל תאגידי נוספות לתאגידים מדווחים; סמכות לקביעת הוראות לגבי מגבלות על סך אשראי לחברות מסוימות; מנגנון לאכיפת מכירת החזקות שתאסרנה על פי הצעת החוק והוראות בנושא בחינת התנאים להקצאת נכסים ציבוריים, כולל רשיונות על פי דין, בהתחשב בשיקולי ריכוזיות ותחרותיות.

יצוין כי על פי נוסח הצעת החוק, המוצע על ידי ועדת הכספים אם יתקבל, במצב ההחזקות למועד זה, הבנק עשוי לענות לכאורה על הגדרת חברת שכבה שנייה, והבינלאומי הראשון הנפקות בע"מ, חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, עשויה לענות על הגדרת חברת שכבה שלישית, אם לא תוחרג ממנה במסגרת תקנות עד לתום תקופה הוראת המעבר. בנוסף, הבנק יענה לכאורה על הגדרת גוף פיננסי משמעותי. כמו כן פ.י.ב.י. אחזקות בע"מ (להלן: "פיבי") ציינה בדוחותיה כי פז חברת נפט בע"מ (להלן: "פז") תענה לכאורה על הגדרת תאגיד ריאלי משמעותי. לאור זאת על פי הצעת החוק, אם תתקבל ובהתאם למצב הדברים הקיים במועד זה, לאחר תום תקופת המעבר של 6 שנים, בעלי השליטה בבנק לא יוכלו לשלוט במקביל בבנק ובפז.

פיבי מציינת בדוחותיה כי לדעתה המלצות הועדה, כפי שהן באות לידי ביטוי בהצעת החוק, ובפרט ככל שהדבר נוגע לתחולתן על פיבי וצדדים קשורים לה, אינן מוצדקות, פוגעות בזכויות יסוד של פיבי ושל בעלי מניותיה באופן שאינו מידתי, וכי היא תשקול נקיטת צעדים כנגד פגיעה זו, בין השאר באמצעות פניה לערכאות משפטיות.

מסמך עקרונות לביזור גרעין שליטה בבנק וקריטריונים לתנאים כלליים למבקש היתר לשלוט ולהחזיק אמצעי שליטה בתאגיד בנקאי

ביום 11 ביולי 2013 פרסם בנק ישראל "מסמך עקרונות לביזור גרעין שליטה בבנק". המסמך קובע את העקרונות המנחים שלאורם יינתן אישור לתכנית מפורטת שתתואם מראש עם נגיד בנק ישראל למקרה שבו בעלי שליטה קיימים בבנק יבקשו למכור את אחזקותיהם בביזור, ולא על ידי מכירת גרעין השליטה המלא לקבוצת שליטה אחרת שקיבלה היתר שליטה מהנגיד. העקרונות מתייחסים בעיקר לתקופת הביניים, החל מהמועד שבעל השליטה התחיל למכור מניות מתוך גרעין השליטה ועד למועד שבו שיעור החזקותיו יגיע ל-5% או פחות, שאז כבר אין צורך בהיתר כלל (להלן - "תקופת המעבר"). על פי העקרונות הקבועים במסמך, יחולו על בעלי השליטה האמורים מגבלות במספר נושאים, לרבות אופן החזקת אמצעי השליטה בבנק, המעורבות במינוי דירקטורים, השימוש בזכויות ההצבעה, ועסקאות עם הבנק. כמו כן בתקופת המעבר חלוקת דיבידנד תהיה כפופה לאישור המפקח מראש ובכתב וכי בעלי השליטה יפעלו להגדלת ההון הרשום של הבנק.

במועד האמור פרסם בנק ישראל גם "קריטריונים ותנאים כלליים למבקש היתר לשלוט ולהחזיק אמצעי שליטה בתאגיד בנקאי". מטרת המסמך הינה לקבוע עקרונות וקריטריונים מנחים, למתן היתר שליטה מטעם בנק ישראל, למבקש לשלוט בתאגיד בנקאי. במסגרת זאת, נקבעו במסמך, עקרונות בעניין חוסנו הפיננסי של מבקש ההיתר ובדבר תנאים מקובלים המופיעים בהיתר השליטה, לרבות קיומו של גרעין שליטה קבוע ויציב והיקפים מזעריים לגרעיני שליטה בתאגידים בנקאיים על פי גודלם, דרך החזקת אמצעי השליטה ובכלל זאת הגבלות על סוגי התאגידים שניתן להחזיק באמצעותם אמצעי שליטה ותחומי עיסוקם, והגבלות שונות על בעל ההיתר, לרבות ביחס לעסקאות עם הבנק, אופן מימון רכישת אמצעי השליטה, הגבלות על חלוקת דיבידנדים ועוד.

מערכת יחסי העבודה

קיימים שני ארגוני עובדים: ארגון המנהלים ומורשי החתימה אשר מייצג כ-800 עובדים וארגון הפקידים אשר מייצג כ-2,200 עובדים בבנק ובפאג"י.

א. בהמשך לאמור בדוחות הכספיים לשנת 2012 באשר לפניות ועד ארגון הפקידים לבית הדין לעבודה בתביעה בכל הנוגע לאישור הוועד לפעילות שיווק מחוץ לסניפי הבנק, ולהשתתפות בהוצאות חניה לעובדים חדשים בבית הבנק, בית הדין האזורי לעבודה בתל-אביב קבע כי במבצעי שיווק הנערכים מעבר לשעות העבודה או מחוץ לסניפי הבנק יש לקבל את הסכמת הוועד. בית הדין הוסיף וקבע כי עובדים שעברו לבניין החדש לאחר שהסתיים המעבר הקולקטיבי בשנת 2009, ואשר יעברו אליו מעתה ואילך, אינם זכאים להשתתפות בהוצאות חניה.

ב. ביום 29 באפריל 2013 הודיעו ההסתדרות הכללית וועד ארגון הפקידים בבנק על סכסוך עבודה, במסגרתו יוכלו להכריז על צעדים ארגוניים החל מיום 16 במאי 2013 ואילך, וזאת מהעילות הבאות: טענה בדבר התנהגות פוגענית כלפי חברי הוועד וניסיון להצר את צעדיו; טענה בדבר דחיית הדרישה של העובדים להארכת הסכמי העבודה; טענה בדבר התעלמות מדרישת העובדים להסדיר נושא עומס העבודה.

בעקבות ההכרזה על סכסוך העבודה ננקטו על ידי הפקידים עיצומים, שהתבטאו בביצוע חלקי של העבודה ביחידות מסוימות ובהשבתה של הפקידים בסניפים שונים למשך יום.

הסניפים בהם ננקטו העיצומים כאמור היו פתוחים לקהל על ידי המנהלים ומורשי החתימה.

ג. נציגות העובדים הגישה לבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב "בקשת צד בסכסוך קיבוצי" בה התבקש בית הדין להורות לבנק להעסיק את העובדים בחדר עסקאות ניירות ערך ישראליים בשעות העבודה המפורטות בהסכם קיבוצי שנעשה בבנק ביום 26 בינואר 1984, ולא בשעות אחרות כלשהן. ביום 6 בנובמבר 2013 נמחקה הבקשה בבית הדין בהסכמה.

ד. יובנק

ביום 23 בינואר 2013 התקבלה הודעה בדבר התארגנות עובדי יובנק והצטרפותם להסתדרות העובדים הכללית החדשה.

ביום 30 בינואר 2013 הודיע יובנק להסתדרות כי הוא מקבל את הכרזתם כ"ארגונים היציג" של עובדי יובנק.

הצדדים מקיימים משא ומתן לגיבוש הסכם קיבוצי. בשלב זה לא ניתן להעריך את השפעת המהלך על תוצאותיו הכספיות של יובנק.

פרטים על בעלי השליטה בבנק

ביום 3 באפריל 2013 הודיעה פיבי על מכירת מניות הבנק "החופשיות" שבבעלותה (המניות שהוחזקו על ידי מעבר לגרעין השליטה בבנק, על פי היתר השליטה מבנק ישראל), קרי מניות בשיעור של כ-5.2% מהון המניות המונפק של הבנק. בעקבות המכירה האמורה מחזיקה פיבי ב-48.34% מהון המניות המונפק וזכויות ההצבעה בבנק (שיעור המהווה את גרעין השליטה, בהתאם להיתר השליטה של בנק ישראל).

עניינים אחרים

א. בהמשך לאמור בבאור 6 לדוחות הכספיים לשנת 2012 בנוגע למתן אופציית מכר על ידי הבנק לחבר משרתי הקבע והגמלאים בע"מ (להלן - "חבר"), במסגרת רכישת אוצר החייל על ידי הבנק (להלן: "האופציה"), והארכת תקופת האופציה עד ליום 17 באוגוסט 2013 (להלן: "ההסכם"), הודיע הבנק לחבר ביום 16 ביוני 2013, בהתאם לזכאותו על פי תנאי ההסכם, על הארכת תקופת האופציה בחצי שנה נוספת עד ליום 17 בפברואר 2014. בשאר תנאי האופציה, כפי שנקבעו בהסכם, לא חל כל שינוי.

ב. ביום 26 באפריל 2009 פרסמה הממונה על הגבלים עסקיים (להלן - "הממונה") קביעה על פי סעיף 43(א)(1) לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 לפיה בין חמשת הבנקים הגדולים בישראל - בנק הפועלים, בנק לאומי, בנק דיסקונט, בנק מזרחי והבנק הבינלאומי - התקיימו הסדרים כובלים בעניין העברת מידע הנוגע לעמלות. לפי הנתען בקביעה, הסדרים כובלים אלה התקיימו מראשית שנות ה-90 של המאה הקודמת ועד תחילת חקירת הרשות בעניין, בחודש נובמבר 2004. לדברי הממונה בגין הסדרים אלה לא נתבקש מראש כל אישור וממילא גם לא ניתן ובכך הופרו הוראות החוק. על פי החוק, קביעת הממונה תהא ראייה לכאורה לנקבע בה בכל הליך משפטי.

ביום 24 במרס 2010 הגיש הבנק ערר על קביעת הממונה. הליך הגישור אליו הופנו הצדדים על ידי בית הדין לא צלח והדיון חזר לבית הדין להגבלים עסקיים. בהמשך להגשת בקשות מקדמיות מטעם הבנקים לבית הדין ולהגשת תשובות הממונה לבקשות ניתנה ביום 18 ביוני 2012 החלטה, במסגרתה נמחקו חלקים מתשובת הממונה לערר. החלטה זו נומקה, בין השאר בכך שתשובת הממונה כללה התייחסות לאירועים ועמלות שלא היוו חלק מהקביעה המקורית, וממילא לא ניתנה לבנקים זכות להישמע לגביהם. בית הדין הבהיר, במסגרת החלטתו, כי קביעת הממונה צריכה להתייחס לאירועים קונקרטיים ואינה יכולה לעמוד על אמירות כוללניות וגורפות בדבר קיומם של חילופי מידע. בית הדין קבע דיון מקדמי בתיק שיערך בחודש ספטמבר 2013, במהלכו ידונו הסדרי ניהול התיק. בהמשך לבקשות הצדדים, הדיון בוטל ועד כה טרם נקבע מועד עדכני.

בהמשך להחלטת בית הדין בבקשות המקדמיות כמתואר לעיל, הודיע הממונה לבנק, ביום 29 ביולי 2012, כי הוא שוקל להפעיל את סמכותו לפי סעיף 43(א)(1) לחוק, ולפרסם קביעה משלימה לפיה העברות המידע שיוחסו על ידו לבנקים בכתב התשובה לערר, ונמחקו בהחלטת בית הדין, מהווים הסדר כובל. הבנק הוזמן למסור התייחסותו לאפשרות פרסום קביעה כאמור עד ליום 11 באוקטובר 2012. מועד זה נדחה לבקשות הבנקים, כאשר בשלב זה טרם נקצב מועד סופי להגשת עמדת הבנק בשימוע.

ג. ביום 7 במרס 2012 אישר בית הדין להגבלים עסקיים הסדר סליקה צולבת על פי הסכם פשרה בין שלוש חברות כרטיסי האשראי - לאומי קארד בע"מ, כרטיסי אשראי לישראל בע"מ וישראכרט בע"מ והבנקים בע"מ המניות בהן לבין הממונה על ההגבלים העסקיים ("הממונה"). בפסק הדין הוארך הסדר הסליקה הצולבת עד ליום 31 בדצמבר 2018 ותנאיו תוקנו. הממונה סבר כי עמלה צולבת (המכונה גם "עמלת מנפיק") בגובה 0.7% היא עמלה ראויה להסכם פשרה וקבע כי ההפחתה בעמלת המנפיק לגובה זה תתבצע במדורג, עד ליולי 2014. כן נקבע כי קטגוריות עמלת המנפיק יהיו בהתאם לאמור בחוות דעתו של ד"ר שלומי פריזט, הכלכלן הראשי של רשות ההגבלים העסקיים, אשר מונה לשם קביעת שיעור עמלת המנפיק. ביום 29 באפריל 2012 הוגש על ידי שירותי בריאות כללית ("הכללית") ערעור על פסק הדין לבית המשפט העליון ("הערעור"). הבנק הוא אחד המשיבים בערעור. בערעור נטען, בין היתר, כי בית הדין שגה ביחס לאי סיווגה של הכללית בקטגורית עמלת המנפיק הנמוכה של בתי העסק. התיק קבוע לדיון ביום 17 במרס 2014.

ד. הסדר החזקה ופעילות משותפת בשבא ובמסב

1. ביום 20 בספטמבר 2012 החליט הממונה על ההגבלים העסקיים על המשך מתן פטור בתנאים להסדר בין חמשת הבנקים הגדולים שעניינו בעלות משותפת בחברת שבא וגביית עמלה בינבנקאית בגין שימוש הדדי במכשירי בנק אוטומטיים. בהחלטתו מצא הממונה לנכון לשנות את התנאים שניתנו בהחלטות הפטור הקודמות בעניין זה, והורה לשבא למכור את כל

מכשירי הבנק האוטומטיים שלה. בנוסף, הממונה התיר לשבא לגבות תשלומים מגורמים המבקשים להתחבר למערכותיה רק בגין העלויות התוספתיות הכרוכות במתן גישה למערכות השונות הנובעות באופן ישיר מביצוע ההתאמות הנדרשות במערכות, וזאת רק לאחר הצגה מפורטת של חישוב עלויות אלה בפני המצטרפים החדשים והממונה וקבלת אישור הממונה. תוקפו של הפטור הוארך מפעם לפעם לתקופות קצרות, עד שביום 26 באוגוסט 2013 הוארך תוקפו של הפטור ל-3 שנים נוספות, תוך שהממונה קובע תנאים חדשים בהחלטת הפטור הנוגעים לשדרוג ושיפור מערכותיה של שבא בתחום שירותי איסוף ואישור עסקאות ושירותי ממשק בין סולקים, מנפיקים ובתי עסק.

ביום 20 בספטמבר 2012 החליט הממונה גם על המשך מתן פטור בתנאים להסדר בין חמשת הבנקים הגדולים שעניינו הבעלות המשותפת בחברת מסב. גם בפטור זה שינה הממונה מהתנאים שניתנו בהחלטותיו הקודמות בעניין זה, והטיל על מסב מגבלות דומות לאלה שהוטלו על שבא בנוגע לגביית תשלומים ממצטרפים חדשים המבקשים להתחבר למערכותיה של מסב. ביום 20 במרס 2013 הוארך תוקף הפטור ל-3 שנים נוספות.

2. ביום 18 ביולי 2013 הכריז נגיד בנק ישראל על מערכת "זיכויים, חיובים והעברות תשלומים", המופעלת על ידי מסב, ועל מערכות "שירותים בכרטיסי חיוב" ו"מכשירי בנק אוטומטיים", המופעלות על ידי שבא, כעל מערכות מבוקרות לפי חוק מערכות תשלומים, התשס"ח-2008. משמעות ההכרזה היא שבנק ישראל יוכל לערוך בקרה על המערכות כדי לוודא את יציבותן, יעילותן ופעילותן התקינה (וזאת בנוסף להיותן של שבא ומסב מפוקחות על ידי בנק ישראל גם בהתאם להוראות חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981).

ה. איכות הסביבה

הבנק הינו תאגיד פיננסי המספק שירותים פיננסיים שונים ללקוחותיו. לפיכך, ההשפעות הסביבתיות (סיכונים סביבתיים) של תהליכי הייצור הינן מינוריות, אם בכלל. להבדיל ממפעל תעשייתי כזה או אחר, אשר מתמודד דרך קבע עם בעיות כגון, פינוי פסולת מהותית, שפכים וכיו"ב, הבנק הינו צרכן משאבים אזורי/טיפוסי רגיל והמשאבים שהוא צורך הם חשמל, מים, נייר וכיו"ב. בהתאם לכך אין הבנק מייצר או שהינו חשוף לסיכונים סביבתיים מהותיים.

הבנק פעיל בנושא השמירה על איכות הסביבה, כולל פעילות לחיסכון באנרגיה כמו שימוש בגופי תאורה חסכוניים, בקרת מבנה לכיבוי אוטומטי של מערכות מרכזי הדפסה משותפים לחיסכון בנייר, איסוף נייר המיועד לגריסה בחברת מיחזור וכיו"ב.

בניין משרדים המשמש את הנהלת הבנק בשדרות רוטשילד בתל אביב, נושא תו תקן ישראל 5281, המוקיר פעילות בנושא איכות הסביבה. בניין זה הינו בניין המשרדים הראשון במדינת ישראל שזכה בתו התקן ותפעולו מתבצע על פי עקרונות השמירה על איכות הסביבה כמו מיקסום הניצול של אור טבעי בחללי המבנה, קיר מסך אקלימי אשר מאפשר ניצול אנרגיה של האוויר החוזר, בקרת מבנה לחיסכון באנרגיה וכיו"ב.

לפרטים בדבר סיכונים סביבתיים כמשמעותם בהוראות המפקח על הבנקים, ראה פרק "החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם" לעיל.

גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים

נושאי המשרה העוסקים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק הינם מנכ"ל הבנק, גב' סמדר ברבר-צדיק, והחשבונאי הראשי, רו"ח נחמן ניצן.

בהתאם להוראות SOX 302, מדי רבעון מתכנסת ועדת גילוי, בראשות המנכ"ל ובהשתתפות ראש חטיבת החשבונאי הראשי, ראשי חטיבות ומנהלי המחלקות הכפופים למנכ"ל ו/או לדירקטוריון, מתאם הגילוי הראשי ורואה החשבון המבקר של הבנק. ועדת הגילוי דנה בנושאים מהותיים שעשויה להיות להם השלכה על נתוני הדוחות הכספיים, וכן ליקויים שנתגלו במערך הבקרה על דיוח כספי, ומעקב אחר תיקון אותם ליקויים.

בטרם מובאים הדוחות הכספיים לדיון במליאה, נערכים דיונים מקדימים בעניינים בהנהלת הבנק, בוועדת הגילוי וכן בהשתתפות המנכ"ל, ראש חטיבת החשבונאי הראשי ורואה החשבון המבקר של הבנק, במסגרתם מתקיים דיון בסוגיות מהותיות, ככל שהתעוררו, בהכנת הדוחות הכספיים ובמדיניות החשבונאית שיש ליישם.

הדירקטוריון הסמיך את ועדת הביקורת לשמש כוועדה לבחינת הדוחות הכספיים, בהתאם לתקנות החברות (הוראות ותנאים לעניין הליך אישור הדוחות הכספיים) התש"ע-2010. בראש ועדת הביקורת מכהן דירקטור חיצוני, רוב חבריה הינם בכשירות של דירקטורים בלתי תלויים וכל חבריה הנם בעלי היכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים.

בהתאם להחלטת הדירקטוריון, נדרש כי יכהנו בדירקטוריון ובוועדת הביקורת לפחות שני דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית. כיום בפועל - 11 מתוך 14 חברי הדירקטוריון, ו-6 מתוך 7 חברי ועדת הביקורת הינם בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית. בוועדת הביקורת מכהנים שבעה דירקטורים כמפורט להלן:

1. **מר יוסף הורביץ**, יו"ר ועדת הביקורת. מכהן כדירקטור חיצוני (דח"צ) לפי חוק החברות התשנ"ט-1999 (וכדירקטור חיצוני לפי הוראות ניהול בנקאי תקין 301 של הפיקוח על הבנקים), ובכשירות של דירקטור בלתי תלוי. הנו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית, ובעל יכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים (וחתם כדין על הצהרה המאשרת זאת), מן הנימוקים המפורטים להלן: כיהן במשך כ-15 שנה כמבקר הפנימי הראשי וחבר הנהלה בבנק לאומי לישראל בע"מ ולפני כן כיהן בתפקידים שונים בבנק לאומי.
2. **גב' פנינה ביטרמן-כהן**, חברת ועדת הביקורת, מכהנת כדירקטורית חיצונית (דח"צ) לפי חוק החברות התשנ"ט-1999 (וכדירקטור חיצוני לפי הוראות ניהול בנקאי תקין 301 של הפיקוח על הבנקים), ובכשירות של דירקטור בלתי תלוי. איננה בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית. הנה בעלת יכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים (וחתמה כדין על הצהרה המאשרת זאת), מן הנימוקים המפורטים להלן: כיהנה במשך למעלה מ-20 שנה כנושאת משרה בכירה בחברה ציבורית שניירות הערך שלה נסחרים בבורסה לני"ע בת"א, כיהנה במשך למעלה מ-20 שנה כדירקטורית בחברות הפעילות בתחומים מגוונים, השתתפה בקורסים בנושאים של ניתוח דוחות כספיים וניהול סיכונים.
3. **מר זאב בן אשר**, חבר ועדת הביקורת, מכהן כדירקטור חיצוני (דח"צ) לפי חוק החברות התשנ"ט-1999 (וכדירקטור חיצוני לפי הוראות ניהול בנקאי תקין 301 של הפיקוח על הבנקים), ובכשירות של דירקטור בלתי תלוי. הנו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית, ובעל יכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים (וחתם כדין על הצהרה המאשרת זאת), מן הנימוקים המפורטים להלן: בעל תואר שני (MBA) במינהל עסקים באוניברסיטת תל אביב; תעודת סיום בתוכנית מתקדמת לניהול באוניברסיטת הארווארד. כיהן כחבר הנהלה בבנק הפועלים ובבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ.
4. **ד"ר אמנון גולדשמידט**, חבר ועדת הביקורת, אינו מכהן כדירקטור חיצוני (דח"צ) לפי חוק החברות התשנ"ט-1999 (נחשב כדירקטור חיצוני לפי הוראות ניהול בנקאי תקין 301 של הפיקוח על הבנקים), ובכשירות של דירקטור בלתי תלוי. הנו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית, ובעל יכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים (וחתם כדין על הצהרה המאשרת זאת), מן הנימוקים המפורטים להלן: דוקטור בכלכלה (בנקאות), מוסמך במימון (MBA), בוגר כלכלה ומדעי המדינה. כיהן כמפקח על הבנקים וכראש החטיבה הפיננסית בבנק דיסקונט. דירקטור בחברות.

5. **מר גדעון להב**, חבר ועדת הביקורת, אינו מכהן כדירקטור חיצוני ואינו בכשירות של דירקטור בלתי תלוי. הינו בעל מיומנות חשבונאית ופיננסית ובעל יכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים (וחתם כדן על הצהרה המאשרת זאת), מן הנימוקים המפורטים להלן: בעל תואר ראשון בכלכלה, כיהן כמנכ"ל וכיו"ר בנק דיסקונט, מנכ"ל בנק ברקליס דיסקונט ומנכ"ל משרד המסחר והתעשייה. דירקטור בחברות.

6. **גב' דליה לב**, חברת ועדת הביקורת, אינה מכהנת כדירקטור חיצוני ואינה בכשירות של דירקטור בלתי תלוי. הנה בעלת מיומנות חשבונאית ופיננסית, ובעלת יכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים (וחתמה כדן על הצהרה המאשרת זאת), מן הנימוקים המפורטים להלן: רואת חשבון, תעודת ISMP מאוניברסיטת הרווארד, מוסמכת במשפטים מאוניברסיטת בר-אילן, מגשרת מוסמכת, מנהלת סיכונים. כיהנה כיו"ר דירקטוריון בחברות: מי אביבים בע"מ ושופרסל בע"מ. כיהנה כמנכ"ל משותף אי.די.בי חברה לפיתוח בע"מ וכדירקטור בחברות: רשות שדות התעופה; הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ; פז בית זיקוק אשדוד בע"מ. מכהנת כדירקטור בחברות: שטראוס גרופ בע"מ; פז חברת נפט בע"מ; בלגל בע"מ.

7. **מר גיורא מיוחס**, חבר ועדת הביקורת, אינו מכהן כדירקטור חיצוני ואינו בכשירות של דירקטור בלתי תלוי. הינו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית ובעל יכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים (וחתם כדן על הצהרה המאשרת זאת), מן הנימוקים המפורטים להלן: בעל תואר MSC מהטכניון - ובוגר AMP באוניברסיטת הרווארד. כיהן כיו"ר כלכלי: משואות יצחק. כיהן ומכהן כדירקטור וכיו"ר דירקטוריון בחברות. כיהן כמנכ"ל גדות תעשיות פטרוכימיה בע"מ וכציר כלכלי בצפון אמריקה.

כמדי רבעון, קיימה ועדת הביקורת של הדירקטוריון, בישיבתה מיום 12 בנובמבר 2013, דיון בהפרשות להפסדי אשראי, לצורך אישור ההפרשות להפסדי אשראי וההפרשות בגין ירידת ערך בתיק הנוסטרו בטרם יובאו הדוחות הכספיים לאישור הדירקטוריון. הדיון התקיים בהשתתפות חברי ועדת הביקורת ובהשתתפות המנכ"ל, החשבונאי הראשי, מנהל הסיכונים הראשי ורואה החשבון המבקר של הבנק. כמו כן, בישיבתה מיום 19 בנובמבר 2013 דנה ועדת הביקורת בממצאי ועדת הגילוי לפי הוראות SOX בהשתתפות חברי ועדת הביקורת ובהשתתפות המנכ"ל, החשבונאי הראשי ורואה החשבון המבקר של הבנק.

כמו כן, ועדת הביקורת של הדירקטוריון קיימה דיון מקדמי מפורט בטיטות הדוחות הכספיים. הדיון נערך ביום 19 בנובמבר 2013 בהשתתפות חברי ועדת הביקורת, המנכ"ל, החשבונאי הראשי ורואה החשבון המבקר של הבנק. בדיון נדונו גם סוגיות עיקריות, ככל שהתעוררו, בהכנת הדוחות הכספיים והמדיניות החשבונאית שיושמה. בעקבות ישיבת ועדת הביקורת נשלחו לחברי הדירקטוריון הדוחות הכספיים, בהם הוכנסו התיקונים שהתבקשו על ידי ועדת הביקורת, ובהתאם לכך, המליצה ועדת הביקורת לחברי הדירקטוריון לאשר את הדוחות הכספיים לאחר שגיבשה המלצות לדירקטוריון בכל הנושאים הנדרשים בתקנות ניירות ערך. ועדת הביקורת מעבירה לדירקטוריון את המלצותיה לעניין אישור הדוחות הכספיים זמן סביר לפני הדיון בדירקטוריון ומדווחת לו על כל ליקוי או בעיה אם וככל שהתגלו במהלך הבחינה.

במסגרת הליך אישור הדוחות הכספיים על ידי ועדת הביקורת והדירקטוריון, מועברות טיטות של הדוחות הכספיים ודוח הדירקטוריון לעיונם ולהערותיהם של הדירקטורים, מספר ימים לפני מועד הישיבה הקבועה לדיון בדוחות הכספיים. הדירקטוריון הוא הארגון המופקד על בקרת העל בבנק.

הדירקטוריון, בישיבתו ביום 26 בנובמבר 2013, דן באישור הדוחות הכספיים של הבנק, בהשתתפות חברי הנהלת הבנק לרבות, המנכ"ל, החשבונאי הראשי ורואה החשבון המבקר. המלצות ועדת הביקורת כאמור לעיל הועברו לחברי הדירקטוריון ביום 21 בנובמבר 2013, זמן סביר לפני הדיון במליאה. במסגרת הדיון במליאה, הציגה המנכ"ל את התוצאות הכספיות של הבנק והשוואה לתקופות קודמות. במעמד זה התקיים דיון במהלכו השיבו נושאי המשרה בבנק לשאלות הדירקטורים בנושאים הקשורים לתוצאות הפעילות ולדוחות הכספיים. בתום הדיון קיבל הדירקטוריון את המלצות ועדת הביקורת כאמור לעיל, והתקבלה החלטת הדירקטוריון בדבר אישור הדוחות הכספיים של הבנק, והסמכת יו"ר הדירקטוריון, המנכ"ל והחשבונאי הראשי לחתום על הדוחות הכספיים.

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

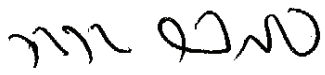
בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, ובהתאם להנחיות הוראת ניהול בנקאי תקין 309 שפורסמה בחודש ספטמבר 2008, הבנק מקיים זה מספר שנים בקורות ונהלים לגבי גילוי, וכן פרס מערך בקרה פנימית על דיווח כספי, שיושם לראשונה בדוח כספי, לשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר 2008.

ההוראות, שעניינן אחריות ההנהלה על הבקרה פנימית על דיווח כספי וחוות דעת של רואה החשבון המבקר לגבי ביקורת הבקרה הפנימית על דיווח כספי, נערכו בהתאם להוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק הידוע בשם - The Sarbanes Oxley Act of 2002 שנחקק בארה"ב, והוראות והנחיות שנקבעו בארה"ב בין היתר על ידי PCAOB.

לדוחות צורפו הצהרות של מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, בנושא הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי. הנהלת הבנק, בשיתוף המנכ"ל והחשבונאי הראשי, העריכו ליום 30 בספטמבר 2013 את אפקטיביות הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי, הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע, שהבנק נדרש לגלות בדוח בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

במהלך הרבעון המסתיים ביום 30 בספטמבר 2013 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הבנק.

דירקטוריון הבנק קיים 18 ישיבות מליאה בתקופה ינואר-ספטמבר 2013 ו-42 ישיבות של ועדות הדירקטוריון.

סמדר ברבר-צדיק
מנהל כללי

רני חזקיהו
יו"ר הדירקטוריון

תל-אביב, 26 בנובמבר 2013
כ"ג בכסלו, תשע"ד

להלן נתונים על שיעורי עליית המדד "הידוע" ושיעורי הפיחות (הייסוף) של השקל ביחס למטבעות עיקריים:

לשנת	לתשעת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2012	2013	2012	2013	
%	%	%	%	%	
1.4	2.1	2.0	0.9	1.3	שיעור עליית מדד המחירים ה"ידוע"
(2.3)	2.4	(5.3)	(0.3)	(2.2)	שיעור פיחות (ייסוף) השקל ביחס לדולר ארה"ב, נומינלי -
(0.4)	2.6	(3.0)	2.7	1.1	שיעור פיחות (ייסוף) השקל ביחס לאירו, נומינלי -
2.5	7.7	(5.5)	3.4	3.4	שיעור פיחות (ייסוף) השקל ביחס לליש"ט, נומינלי -
0.4	3.1	(4.2)	2.0	2.2	שיעור פיחות (ייסוף) השקל ביחס לפר"ש, נומינלי -

שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית

א. יתרות ממוצעות ושיעורי רבית - נכסים

תוספת א'			לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2013			לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2012		
			יתרה ממוצעת (1)	הכנסות רבית	שיעור הכנסה	יתרה ממוצעת (1)	הכנסות רבית	שיעור הכנסה
			במיליוני ש"ח		ב-%	במיליוני ש"ח		ב-%
נכסים נושאי רבית								
אשראי לציבור ⁽²⁾								
- בישראל			62,834	788	5.11	60,279	835	5.66
- מחוץ לישראל			461	2	1.75	707	7	4.02
סך הכל			63,295	790	5.09	60,986	842	5.64
אשראי לממשלה								
- בישראל			3	-	-	9	-	-
- מחוץ לישראל			-	-	-	-	-	-
סך הכל			3	-	-	9	-	-
פקדונות בבנקים								
- בישראל			2,821	11	1.57	2,731	9	1.32
- מחוץ לישראל			326	-	-	1,587	1	0.25
סך הכל			3,147	11	1.41	4,318	10	0.93
פקדונות בבנקים מרכזיים								
- בישראל			13,755	40	1.17	15,302	83	2.19
- מחוץ לישראל			-	-	-	-	-	-
סך הכל			13,755	40	1.17	15,302	83	2.19
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר								
- בישראל			1,028	3	1.17	1,494	9	2.43
- מחוץ לישראל			-	-	-	-	-	-
סך הכל			1,028	3	1.17	1,494	9	2.43
אגרות חוב מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה ⁽³⁾								
- בישראל			9,927	76	3.10	8,717	50	2.31
- מחוץ לישראל			121	1	3.35	262	1	1.54
סך הכל			10,048	77	3.10	8,979	51	2.29
אגרות חוב למסחר								
- בישראל			1,927	18	3.79	1,613	19	4.80
- מחוץ לישראל			1	-	-	9	-	-
סך הכל			1,928	18	3.79	1,622	19	4.77
נכסים אחרים								
בישראל			51	1	8.08	358	6	6.87
מחוץ לישראל			111	-	-	-	-	-
סך הכל			162	1	2.49	358	6	6.87
סך כל הנכסים נושאי רבית			93,366	940	4.09	93,068	1,020	4.46
חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים רבית			2,885			2,877		
נכסים אחרים שאינם נושאים רבית ⁽⁴⁾			7,827			8,545		
סך כל הנכסים			104,078			104,490		
סך הנכסים נושאי רבית המיוחסים לפעילויות מחוץ לישראל			1,020	3	1.18	2,565	9	1.41

הערות לטבלה ראה עמוד 121.

ב. יתרות ממוצעות ושיעורי רבית - התחייבויות והון

תוספת א'			לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013			לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012		
			יתרה ממוצעת (1)	הוצאות רבית	שיעור הוצאה (1)	יתרה ממוצעת (1)	הוצאות רבית	שיעור הוצאה
			במיליוני ש"ח	ב-%		במיליוני ש"ח	ב-%	
התחייבויות נושאות רבית								
פקדונות הציבור								
- בישראל								
- מחוץ לישראל								
סך הכל								
פקדונות הממשלה								
- בישראל								
- מחוץ לישראל								
סך הכל								
פקדונות מבנקים								
- בישראל								
- מחוץ לישראל								
סך הכל								
אגרות חוב								
- בישראל								
- מחוץ לישראל								
סך הכל								
התחייבויות אחרות								
- בישראל								
- מחוץ לישראל								
סך הכל								
סך כל ההתחייבויות נושאות רבית								
פקדונות הציבור שאינם נושאים רבית								
זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים רבית								
התחייבויות אחרות שאינן נושאות רבית ⁽⁵⁾								
סך כל ההתחייבויות								
סך כל האמצעים ההוניים								
סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים								
פער הרבית								
תשואה נטו על נכסים נושאים רבית⁽⁶⁾								
- בישראל								
- מחוץ לישראל								
סך הכל								
סך ההתחייבויות נושאות רבית המיוחסות לפעילויות מחוץ לישראל								

הערות לטבלה ראה עמוד 121.

שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית (המשך)

א. יתרות ממוצעות ושיעורי רבית - נכסים

תוספת א'			לתשעת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2013			לתשעת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2012		
			יתרה ממוצעת (1)			יתרה ממוצעת (1)		
			במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		
			בית הכנסת			בית הכנסת		

הערות לטבלה ראה עמוד 121.

ב. יתרות ממוצעות ושיעורי רבית - התחייבויות והון

תוספת א'			לתשעת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2013			לתשעת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2012		
			יתרה ממוצעת (1)	הוצאות רבית	שיעור הוצאה (1)	יתרה ממוצעת (1)	הוצאות רבית	שיעור הוצאה
			במיליוני ש"ח	ב-%		במיליוני ש"ח	ב-%	
התחייבויות נושאות רבית								
פקדונות הציבור								
- בישראל			62,726	(617)	(1.31)	65,071	(974)	(2.00)
- מחוץ לישראל			1,395	-	-	1,534	(1)	(0.09)
סך הכל			64,121	(617)	(1.29)	66,605	(975)	(1.96)
פקדונות הממשלה								
- בישראל			458	(7)	(2.04)	552	(9)	(2.18)
- מחוץ לישראל			-	-	-	-	-	-
סך הכל			458	(7)	(2.04)	552	(9)	(2.18)
פקדונות מבנקים								
- בישראל			1,171	(6)	(0.68)	733	(9)	(1.64)
- מחוץ לישראל			-	-	-	244	(4)	(2.19)
סך הכל			1,171	(6)	(0.68)	977	(13)	(1.78)
אגרות חוב								
- בישראל			5,714	(298)	(7.01)	5,307	(292)	(7.40)
- מחוץ לישראל			-	-	-	-	-	-
סך הכל			5,714	(298)	(7.01)	5,307	(292)	(7.40)
התחייבויות אחרות								
- בישראל			1,165	(31)	(3.56)	1,687	(24)	(1.90)
- מחוץ לישראל			17	-	-	-	-	-
סך הכל			1,182	(31)	(3.51)	1,687	(24)	(1.90)
סך כל ההתחייבויות נושאות רבית			72,646	(959)	(1.76)	75,128	(1,313)	(2.34)
פקדונות הציבור שאינם נושאים רבית			16,633			13,602		
זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים רבית			2,875			2,719		
התחייבויות אחרות שאינן נושאות רבית ⁽⁵⁾			4,937			4,592		
סך כל ההתחייבויות			97,091			96,041		
סך כל האמצעים ההוניים			6,837			6,271		
סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים			103,928			102,312		
פער הרבית					2.06			2.09
תשואה נטו על נכסים נושאים רבית⁽⁶⁾								
- בישראל			90,684	1,642	2.42	88,969	1,666	2.50
- מחוץ לישראל			1,026	11	1.43	1,933	27	1.87
סך הכל			91,710	1,653	2.41	90,902	1,693	2.49
סך ההתחייבויות נושאות רבית המיוחסות לפעילויות מחוץ לישראל			1,412	-	-	1,778	(5)	(0.38)

הערות לטבלה ראה עמוד 121.

שיעורי הכנסות והוצאות רבית מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות רבית (המשך)

ג. יתרות ממוצעות ושיעורי רבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי רבית המיוחסים לפעילות בישראל

תוספת א'			לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2013			לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2012		
			יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	הכנסות (הוצאות) רבית	שיעור הכנסה (הוצאה)	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	הכנסות (הוצאות) רבית	שיעור הכנסה (הוצאה)
			במיליוני ש"ח		ב-%	במיליוני ש"ח		ב-%
מטבע ישראלי לא צמוד			64,495	552	3.47	61,805	671	4.41
סך נכסים נושאי רבית			42,681	(85)	(0.80)	45,221	(185)	(1.64)
סך התחייבויות נושאות רבית								
פער הרבית					2.67			2.77
מטבע ישראלי צמוד למדד			15,396	335	8.99	15,824	266	6.89
סך נכסים נושאי רבית			14,400	(284)	(8.12)	14,561	(227)	(6.38)
סך התחייבויות נושאות רבית								
פער הרבית					0.87			0.51
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)			12,455	50	1.62	12,874	74	2.32
סך נכסים נושאי רבית			12,699	(13)	(0.41)	14,376	(26)	(0.73)
סך התחייבויות נושאות רבית								
פער הרבית					1.21			1.59
סך פעילות בישראל			92,346	937	4.12	90,503	1,011	4.54
סך נכסים נושאי רבית			69,780	(382)	(2.21)	74,158	(438)	(2.38)
סך התחייבויות נושאות רבית								
פער הרבית					1.91			2.16

תוספת א'			לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2013			לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2012		
			יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	הכנסות (הוצאות) רבית	שיעור הכנסה (הוצאה)	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	הכנסות (הוצאות) רבית	שיעור הכנסה (הוצאה)
			במיליוני ש"ח		ב-%	במיליוני ש"ח		ב-%
מטבע ישראלי לא צמוד			63,925	1,725	3.62	61,269	2,035	4.45
סך נכסים נושאי רבית			45,141	(334)	(0.99)	45,069	(599)	(1.77)
סך התחייבויות נושאות רבית								
פער הרבית					2.63			2.68
מטבע ישראלי צמוד למדד			14,980	711	6.38	15,424	726	6.32
סך נכסים נושאי רבית			13,976	(593)	(5.70)	14,651	(632)	(5.79)
סך התחייבויות נושאות רבית								
פער הרבית					0.68			0.53
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)			11,779	165	1.87	12,276	213	2.32
סך נכסים נושאי רבית			12,117	(32)	(0.35)	13,630	(77)	(0.75)
סך התחייבויות נושאות רבית								
פער הרבית					1.52			1.57
סך פעילות בישראל			90,684	2,601	3.84	88,969	2,974	4.48
סך נכסים נושאי רבית			71,234	(959)	(1.80)	73,350	(1,308)	(2.38)
סך התחייבויות נושאות רבית								
פער הרבית					2.04			2.10

הערות לטבלה ראה עמוד 121.

ד. ניתוח השינויים בהכנסות רבית ובהוצאות רבית

תוספת א'			לתשעת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד			לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד		
			גידול (קטיון) בגלל שינוי			גידול (קטיון) בגלל שינוי		
			כמות	מחיר	שינויים נטו	כמות	מחיר	שינויים נטו
			במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
נכסים נושאי רבית								
אשראי לציבור								
- בישראל								
- מחוץ לישראל								
סך הכל								
נכסים נושאי רבית אחרים								
- בישראל								
- מחוץ לישראל								
סך הכל								
סך כל הכנסות הרבית								
התחייבויות נושאות רבית								
פקדונות הציבור								
- בישראל								
- מחוץ לישראל								
סך הכל								
התחייבויות נושאות רבית אחרות								
- בישראל								
- מחוץ לישראל								
סך הכל								
סך כל הוצאות הרבית								

- על בסיס יתרות פתיחה חודשיות, פרט למגזר שקלי לא צמוד בו מחושבת היתרה הממוצעת על בסיס נתונים יומיים.
- לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות רבית.
- מהיתרה הממוצעת של אגרות חוב זמינות למכירה נוכחה היתרה הממוצעת של רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב, הכלולים בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" לשלושה חודשים ולתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013 בסך של 30 מיליון ש"ח ו-77 מיליון ש"ח, בהתאמה. (לשלושה חודשים ולתשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012 נוכחה יתרה בסך שלילי של 14 מיליון ש"ח, ו-5 מיליון ש"ח, בהתאמה).
- לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים רבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- לרבות מכשירים נגזרים.
- תשואה נטו - הכנסות רבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הרבית.
- השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על ידי הכפלת המחיר בתקופה המדווחת בשינוי בכמות בין התקופות להשוואה. השינוי המיוחס לשינוי במחיר חושב על ידי הכפלת הכמות בתקופה הקודמת בשינוי במחיר בין התקופות להשוואה.

החשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הרבית ליום 30 בספטמבר 2013

תוספת ב'						
עם דרישה ועד חודש	מעל חודש ועד שלושה חודשים	מעל שלושה ועד חודשים שנה	מעל שלושה ועד שלושה שנים	מעל חמש ועד חמש שנים	מעל עשר ועד עשר שנים	
במיליוני ש"ח						
61,331	2,163	3,416	1,653	946	1,902	מטבע ישראלי לא צמוד נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים נכסים פיננסיים⁽¹⁾ מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות) אופציות (במונחי נכס הבסיס) סך הכל שווי הוגן התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות התחייבויות פיננסיות⁽¹⁾ מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות) אופציות (במונחי נכס הבסיס) סך הכל שווי הוגן מכשירים פיננסיים, נטו החשיפה לשינויים בשיעורי הרבית במגזר החשיפה המצטברת במגזר
5,497	5,901	3,527	1,644	690	823	
91	922	581	4	-	-	
66,919	8,986	7,524	3,301	1,636	2,725	
52,732	2,325	2,399	1,596	199	181	מטבע ישראלי צמוד למדד נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים נכסים פיננסיים⁽¹⁾ מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות) אופציות (במונחי נכס הבסיס) סך הכל שווי הוגן מכשירים פיננסיים, נטו החשיפה לשינויים בשיעורי הרבית במגזר החשיפה המצטברת במגזר
8,589	7,070	7,194	1,675	1,107	602	
492	1,236	655	72	-	-	
61,813	10,631	10,248	3,343	1,306	783	
5,106	(1,645)	(2,724)	(42)	330	1,942	מטבע ישראלי צמוד למדד נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים נכסים פיננסיים⁽¹⁾ מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות) אופציות (במונחי נכס הבסיס) סך הכל שווי הוגן מכשירים פיננסיים, נטו החשיפה לשינויים בשיעורי הרבית במגזר החשיפה המצטברת במגזר
5,106	3,461	737	695	1,025	2,967	
1,960	434	2,037	5,306	4,293	3,235	
253	128	1,300	403	23	153	
-	-	-	-	-	-	מטבע ישראלי צמוד למדד נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים נכסים פיננסיים⁽¹⁾ מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות) אופציות (במונחי נכס הבסיס) סך הכל שווי הוגן מכשירים פיננסיים, נטו החשיפה לשינויים בשיעורי הרבית במגזר החשיפה המצטברת במגזר
2,213	562	3,337	5,709	4,316	3,388	
2,626	520	1,961	4,556	2,864	4,351	
103	214	270	1,004	292	215	
2,729	734	2,231	5,560	3,156	4,566	מטבע ישראלי צמוד למדד נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים נכסים פיננסיים⁽¹⁾ מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות) אופציות (במונחי נכס הבסיס) סך הכל שווי הוגן מכשירים פיננסיים, נטו החשיפה לשינויים בשיעורי הרבית במגזר החשיפה המצטברת במגזר
(516)	(172)	1,106	149	1,160	(1,178)	
(516)	(688)	418	567	1,727	549	

ראה הערות בעמוד 126

31 בדצמבר 2012			30 בספטמבר 2012								
משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	ללא תקופת פרעון	מעל עשרים שנים	מעל עשרים שנים
בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים				במיליוני ש"ח
0.28	3.14	71,405	0.30	3.72	68,621	0.41	3.05	72,044	227	28	378
0.65		14,490	0.54		14,638	0.79		18,084	-	-	2
0.24		2,327	0.26		2,112	0.28		1,598	-	-	-
0.34		88,222	0.34		85,371	0.49		91,726	227	28	380
0.10	1.89	61,571	0.10	2.29	57,741	0.09	1.30	59,454	-	-	22
0.59		21,032	0.48		22,437	0.70		26,239	-	-	2
0.17		1,622	0.20		1,374	0.29		2,455	-	-	-
0.22		84,225	0.21		81,552	0.28		88,148	-	-	24
										28	356
										3,351	3,323
3.54	2.28	16,622	3.61	2.37	17,308	3.43	2.19	18,073	33	27	748
1.52		2,066	1.56		2,034	1.30		2,273	-	-	13
-		-	3.77		1	-		-	-	-	-
3.32		18,688	3.40		19,343	3.19		20,346	33	27	761
3.11	1.28	16,120	3.15	1.55	16,746	2.92	1.14	17,072	4	-	190
1.82		2,201	1.72		2,019	1.98		2,113	-	-	15
2.96		18,321	2.99		18,765	2.82		19,185	4	-	205
										27	556
										1,132	1,105

החשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הרבית
ליום 30 בספטמבר 2013 (המשך)

תוספת ב'						
עם דרישה ועד חודש	מעל חודש ועד שלושה חודשים	מעל שלושה ועד חודשים שנה	מעל שלושה ועד שלושה שנים	מעל חמש ועד חמש שנים	מעל עשר ועד עשר שנים	
במיליוני ש"ח						
מטבע חוץ⁽⁵⁾						
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים						
6,499	2,249	1,316	1,632	685	689	
16,967	13,830	7,573	1,324	546	497	
508	1,286	770	68	-	-	
23,974	17,365	9,659	3,024	1,231	1,186	
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות						
16,092	3,220	2,441	52	19	54	
13,148	10,501	5,009	2,006	1,253	1,155	
113	949	694	5	-	-	
29,353	14,670	8,144	2,063	1,272	1,209	
(5,379)	2,695	1,515	961	(41)	(23)	
(5,379)	(2,684)	(1,169)	(208)	(249)	(272)	

ראה הערות בעמוד 126

31 בדצמבר 2012			30 בספטמבר 2012								
משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	ללא תקופת פרעון	מעל עשרים שנים	מעל עשר ועד עשרים שנים
בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים			במיליוני ש"ח	
0.66	2.39	13,283	0.71	2.55	14,492	0.94	2.68	13,212	58	6	78
0.37		32,676	0.38		36,593	0.34		40,737	-	-	-
0.18		1,743	0.22		1,828	0.30		2,632	-	-	-
0.44		47,702	0.46		52,913	0.48		56,581	58	6	78
0.11	0.90	19,009	0.12	0.96	21,532	0.12	1.07	21,900	-	1	21
0.64		26,542	0.70		29,274	0.64		33,089	-	-	17
0.25		2,404	0.30		2,549	0.29		1,761	-	-	-
0.41		47,955	0.44		53,355	0.43		56,750	-	1	38
										5	40
										(227)	(232)

החשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הרבית

ליום 30 בספטמבר 2013 (המשך)

תוספת ב'						
עם דרישה ועד חודש	מעל חודש ועד שלושה חודשים	מעל שלושה ועד שנה	מעל שנה ועד שלוש שנים	מעל שלוש ועד חמש שנים	מעל חמש ועד עשר שנים	מיליוני ש"ח
חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הרבית						
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים						
69,790	4,846	6,769	8,591	5,924	5,826	
22,717	19,859	12,400	3,371	1,259	1,473	
599	2,208	1,351	72	-	-	
93,106	26,913	20,520	12,034	7,183	7,299	
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות						
71,450	6,065	6,801	6,204	3,082	4,586	
21,840	17,785	12,473	4,685	2,652	1,972	
605	2,185	1,349	77	-	-	
93,895	26,035	20,623	10,966	5,734	6,558	
(789)	878	(103)	1,068	1,449	741	
(789)	89	(14)	1,054	2,503	3,244	

הערות כלליות:

- פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הרבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
- בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הרבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה באור 17 ב' בדוח הכספי לשנת 2012.
- שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הרבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן הכלול בגינו.
- משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

- (1) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
- (2) מכשירים אשר מונו לתקופות לפי משך החיים הממוצע האפקטיבי של כל מכשיר, מאחר ולא ניתן לשקף את החשיפה לרבית שלהם באמצעות מיון לפי תקופות לפירעון תזרימי מזומנים או למועד חידוש הרבית הקרוב.
- (3) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.
- (4) כולל מניות המוצגות בטור "ללא תקופת פרעון".
- (5) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

31 בדצמבר 2012			30 בספטמבר 2012								
משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	ללא תקופת פרעון	מעל עשרים שנים	מעל עשרים שנים
בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים			במיליוני ש"ח	
0.87	2.49	102,322	0.93	2.69	101,230	1.01	2.49	104,250	1,239	61	1,204
0.50		49,232	0.47		53,265	0.51		61,094	-	-	15
0.22		4,316	0.24		4,207	0.29		4,577	347	-	-
0.73		155,870	0.76		158,702	0.81		169,921	1,586	61	1,219
0.60	1.33	97,267	0.64	1.59	96,378	0.59	1.15	98,920	498	1	233
0.67		49,775	0.65		53,730	0.71		61,441	-	-	34
0.22		4,263	0.26		4,174	0.29		4,559	343	-	-
0.61		151,305	0.63		154,282	0.63		164,920	841	1	267
										60	952
										4,256	4,196

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק

30 בספטמבר 2013										תוספת ג'
סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾										
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾										
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾										
פעילות לווים בישראל	סך הכל ⁽⁵⁾	בעייתי ⁽⁵⁾	סך הכל *	מזה: חובות ⁽²⁾	בעייתי ⁽⁵⁾	פגום	אשראי הפסדי בגין (הכנסות) הוצאות	מחיקות חשבונאיות נטו	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	
ציבור - מסחרי	626	15	624	518	15	11	4	2	8	
חקלאות	10,391	765	9,933	7,043	764	236	36	20	208	
תעשייה	9,211	534	9,120	3,640	530	376	3	(10)	184	
בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁶⁾	4,863	139	4,776	4,568	139	30	(1)	(1)	26	
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	1,418	-	832	632	-	-	(1)	(1)	1	
חשמל ומים	7,270	298	7,160	5,968	298	107	9	5	93	
מסחר	907	29	900	788	29	22	-	1	2	
בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל	1,090	60	1,062	819	39	34	1	(1)	30	
תחבורה ואחסנה	2,064	136	2,001	1,587	116	55	1	1	44	
תקשורת ושירותי מחשב	10,316	56	9,067	5,649	56	12	(7)	(3)	30	
שירותים פיננסיים	3,011	33	2,960	2,238	33	20	(8)	(1)	23	
שירותים עסקיים אחרים	2,060	64	2,051	1,681	64	45	(1)	(1)	13	
שירותים ציבוריים וקהילתיים	53,227	2,129	50,486	35,131	2,083	948	36	11	662	
סך הכל מסחרי	17,952	342	17,952	17,101	342	1	30	8	148	
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	24,086	316	24,070	14,991	316	134	11	15	149	
אנשים פרטיים - אחר	95,265	2,787	92,508	67,223	2,741	1,083	77	34	959	
סך הכל ציבור - פעילות בישראל	1,416	-	1,072	1,072	-	-	-	-	-	
בנקים בישראל	8,257	-	6	6	-	-	-	-	-	
ממשלת ישראל	104,938	2,787	93,586	68,301	2,741	1,083	77	34	959	
סך הכל פעילות בישראל										

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אגרות חוב, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך 68,301 מיליון ש"ח, 9,514 מיליון ש"ח, 497 מיליון ש"ח, ו-26,626 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (5) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (6) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 220 מיליון ש"ח וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 959 מיליון ש"ח בגין הלוואות לדיור שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.

תוספת ג'									
30 בספטמבר 2012									
סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾ חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾									
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾									
פעילות לווים בישראל	סך הכל ⁽⁵⁾	סך הכל *	מזה: * חובות ⁽²⁾	בעייתי ⁽⁵⁾	פגום	הפסדי הפסדי אשראי	מחיקות חשבוניות נטו	הוצאות בגין (הכנסות)	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי
ציבור - מסחרי	691	13	687	597	13	8	-	(3)	10
חקלאות	11,168	626	10,625	7,899	617	288	12	(27)	212
תעשייה	8,252	525	8,177	3,345	519	377	(37)	(4)	180
בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁶⁾	5,016	97	4,908	4,756	93	59	46	39	31
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	1,021	-	479	303	-	-	-	-	1
חשמל ומים	7,383	201	7,308	6,065	201	133	23	(3)	96
מסחר	868	34	864	764	34	26	9	11	5
בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל	1,137	54	1,103	850	40	32	17	-	30
תחבורה ואחסנה	2,770	137	2,714	2,232	118	45	3	(3)	38
תקשורת ושירותי מחשב	9,147	90	8,262	5,260	88	33	(10)	5	39
שירותים פיננסיים	3,386	87	3,357	2,572	87	61	4	4	36
שירותים עסקיים אחרים	2,054	35	2,037	1,665	35	11	(3)	(3)	10
שירותים ציבוריים וקהילתיים	52,893	1,899	50,521	36,308	1,845	1,073	64	16	688
סך הכל מסחרי	17,032	349	17,032	15,857	349	2	7	6	121
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	25,240	349	25,204	14,208	349	172	4	10	162
אנשים פרטיים - אחר	95,165	2,597	92,757	66,373	2,543	1,247	75	32	971
סך הכל ציבור - פעילות בישראל	1,136	-	944	944	-	-	-	-	-
בנקים בישראל	6,193	-	8	8	-	-	-	-	-
ממשלת ישראל	102,494	2,597	93,709	67,325	2,543	1,247	75	32	971
סך הכל פעילות בישראל									

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אגרות חוב, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך של 67,325 מיליון ש"ח, 7,556 מיליון ש"ח, 257 מיליון ש"ח ו-27,356 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (5) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (6) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 247 מיליון ש"ח וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 1,038 מיליון ש"ח בגין הלוואות לדיור שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק (המשך)

31 בדצמבר 2012									תוספת ג'
סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾									
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾									
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾									
פעילות לווים בישראל	סך הכל ⁽⁵⁾	סך הכל ⁽⁵⁾	* מזה: חובות ⁽²⁾	בעייתי ⁽⁵⁾	פגום	הפסדי אשראי	מחיקות חשבוניות נטו	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	
ציבור - מסחרי	619	10	615	526	10	8	(2)	8	
חקלאות	10,423	547	9,914	7,522	538	273	(13)	192	
תעשייה	8,366	527	8,301	3,314	520	385	(34)	161	
בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁶⁾	5,194	229	5,082	4,893	217	73	48	32	
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	1,315	-	770	605	-	-	-	1	
חשמל ומים	7,143	271	7,068	5,800	271	120	25	87	
מסחר	886	25	885	780	25	17	12	5	
בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל	1,200	61	1,159	902	36	26	15	28	
תחבורה ואחסנה	2,143	218	2,078	1,703	198	127	8	43	
תקשורת ושירותי מחשב	11,042	62	10,043	7,527	60	12	1	41	
שירותים פיננסיים	3,325	70	3,285	2,476	70	51	6	30	
שירותים עסקיים אחרים	1,994	36	1,981	1,600	36	16	1	13	
שירותים ציבוריים וקהילתיים	53,650	2,056	51,181	37,648	1,981	1,108	68	641	
סך הכל מסחרי	17,437	339	17,437	16,103	339	2	14	126	
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	24,492	319	24,461	14,318	319	141	43	153	
אנשים פרטיים - אחר	95,579	2,714	93,079	68,069	2,639	1,251	125	920	
סך הכל ציבור - פעילות בישראל	1,461	-	1,260	1,260	-	-	-	-	
בנקים בישראל	5,690	-	3	3	-	-	-	-	
ממשלת ישראל	102,730	2,714	94,342	69,332	2,639	1,251	125	920	
סך הכל פעילות בישראל									

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אגרות חוב, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך 69,332 מיליון ש"ח, 7,003 מיליון ש"ח, 229 מיליון ש"ח, ו-26,166 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (5) סיכון אשראי מאזני וחובות מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (6) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 249 מיליון ש"ח וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 1,062 מיליון ש"ח בגין הלוואות לדיור שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.

30 בספטמבר 2013									תוספת ג'
סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾									
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾									
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾									
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבוניות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	פגום	בעייתי ⁽⁵⁾	* מזה: חובות ⁽²⁾	סך הכל *	בעייתי ⁽⁵⁾	סך הכל	פעילות לווים בחו"ל
								במיליוני ש"ח	ציבור - מסחרי
-	-	-	-	-	16	25	-	25	חקלאות
-	(1)	(1)	-	-	65	93	-	125	תעשייה
12	-	-	33	33	119	146	33	204	בינוי ונדל"ן - בינוי
5	(11)	(11)	5	5	47	48	5	49	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
-	-	-	-	-	-	-	-	21	חשמל ומים
2	-	-	2	2	45	134	2	167	מסחר
-	-	-	-	-	45	46	-	46	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
-	-	-	-	-	5	20	-	27	תחבורה ואחסנה
-	-	-	-	-	2	3	-	3	תקשורת ושירותי מחשב
1	-	-	-	-	38	74	-	737	שירותים פיננסיים**
-	2	-	-	-	81	540	-	540	שירותים עסקיים אחרים
-	-	-	-	-	-	-	-	4	שירותים ציבוריים וקהילתיים
20	(10)	(12)	40	40	463	1,129	40	1,948	סך הכל מסחרי
-	1	-	-	-	69	227	-	238	אנשים פרטיים - אחר
20	(9)	(12)	40	40	532	1,356	40	2,186	סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל
-	-	-	-	-	1,632	1,632	-	3,349	בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-	-	-	-	512	ממשלות בחו"ל
20	(9)	(12)	40	40	2,164	2,988	40	6,047	סך הכל פעילות בחו"ל

** מזה השקעות באגרות חוב מגובות משכנתא 607 מיליון ש"ח.

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אגרות חוב, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך 2,164 מיליון ש"ח, 2,712 מיליון ש"ח, 234 מיליון ש"ח, ו-937 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (5) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק (המשך)

30 בספטמבר 2012									
תוספת ג'									
סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾									
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾									
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾									
פעילות לווים בחו"ל									
סך הכל	בעייתי ⁽⁵⁾	סך הכל *	מזה: חובות ⁽²⁾	בעייתי ⁽⁵⁾	פגום	הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
במיליוני ש"ח									
13	-	-	-	-	-	(1)	-	-	-
13	-	245	217	-	-	13	-	13	-
48	-	18	18	-	-	-	-	-	-
223	5	204	100	5	5	-	-	4	-
48	-	48	47	-	-	-	-	-	-
20	-	20	18	-	-	-	-	-	-
3	-	3	3	-	-	-	-	-	-
668	-	113	78	-	-	-	-	1	-
550	-	550	159	-	-	(2)	32	-	-
1,818	5	1,201	640	5	5	10	32	18	-
291	1	272	73	1	1	-	-	2	-
2,109	6	1,473	713	6	6	10	32	20	-
3,765	-	2,174	2,174	-	-	-	-	-	-
394	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6,268	6	3,647	2,887	6	6	10	32	20	-

** מזה השקעות באגרות חוב מגובות משכנתא 406 מיליון ש"ח.

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אגרות חוב, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך של 2,887 מיליון ש"ח, 2,420 מיליון ש"ח, 51 מיליון ש"ח ו-910 מיליון ש"ח בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (5) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

31 בדצמבר 2012										תוספת ג'
סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾										
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾										
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾										
פעילות לווים בחו"ל	סך הכל	בעייתי ⁽⁵⁾	סך הכל *	מזה: חובות ⁽²⁾	בעייתי ⁽⁵⁾	פגום	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבוניות נטו	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	
ציבור - מסחרי	32	-	-	-	-	-	(1)	(1)	-	
תעשייה	247	12	247	200	12	12	12	-	12	
בינוי ונדל"ן - בינוי	82	-	55	55	-	-	-	-	-	
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	192	4	175	62	4	4	-	-	4	
מסחר	45	-	45	45	-	-	-	-	-	
בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל	21	-	21	15	-	-	-	-	-	
תחבורה ואחסנה	3	-	3	3	-	-	-	-	-	
תקשורת ושירותי מחשב	852	-	195	66	-	-	-	-	2	
שירותים פיננסיים**	509	-	509	137	-	-	(2)	33	-	
שירותים עסקיים אחרים	1,983	16	1,250	583	16	16	9	32	18	
סך הכל מסחרי	272	2	243	63	2	2	-	-	1	
אנשים פרטיים - אחר	2,255	18	1,493	646	18	18	9	32	19	
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל	3,282	-	1,898	1,898	-	-	-	-	-	
בנקים בחו"ל	372	-	-	-	-	-	-	-	-	
ממשלות בחו"ל	5,909	18	3,391	2,544	18	18	9	32	19	
סך הכל פעילות בחו"ל										

** מזה השקעות באגרות חוב מגובות משכנתא 538 מיליון ש"ח.

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אגרות חוב, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך 2,544 מיליון ש"ח, 2,301 מיליון ש"ח, 81 מיליון ש"ח, ו-983 מיליון ש"ח, בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (5) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

חשיפות למדינות זרות⁽¹⁾
(במיליוני ש"ח)

א. מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הגמול⁽⁵⁾

תוספת ד' 30 בספטמבר 2013													
חשיפה מאזנית ⁽²⁾													
חשיפה חוץ מאזנית ⁽²⁾⁽³⁾													
חשיפה מאזנית מעבר לגבול ⁽²⁾	חשיפה מאזנית של חברות מאוחדות של הבנק במדינות זרות לתושבי מקומיים												
	חשיפה מאזנית מעבר לגבול												
לפרעון מעל שנה	לפרעון עד שנה	מזה סיכון אשראי חוץ מאזני בעייתי	סך חשיפה חוץ מאזנית	חובות פגומים	סיכון אשראי מאזני בעייתי	סך כל החשיפה המאזנית	נטו לאחר ניכוי התחייבויות מקומיות	ניכוי בגין התחייבויות מקומיות	לפני ניכוי התחייבויות מקומיות	לאחרים	לבנקים	לממשלות ⁽⁴⁾	
1,119	1,310	-	308	-	5	2,429	-	-	-	534	1,133	762	ארצות הברית
49	56	-	61	-	-	1,056	951	90	1,041	68	37	-	שוויץ
400	299	-	290	-	1	815	116	2	118	132	567	-	בריטניה
86	6	-	5	-	-	92	-	-	-	5	49	38	ספרד
88	3	-	3	-	-	91	-	-	-	13	-	78	איטליה
12	23	-	-	-	-	35	-	-	-	35	-	-	אירלנד
1,117	1,206	-	442	1	14	2,323	-	-	-	957	1,366	-	מדינות אחרות
סך כל החשיפות למדינות זרות													
2,871	2,903	-	1,109	1	20	6,841	1,067	92	1,159	1,744	3,152	878	
סך כל החשיפות למדינות LDC													
13	102	-	18	1	2	115	-	-	-	107	8	-	
30 בספטמבר 2012*													
חשיפה מאזנית ⁽²⁾													
חשיפה חוץ מאזנית ⁽²⁾⁽³⁾													
חשיפה מאזנית מעבר לגבול ⁽²⁾	חשיפה מאזנית של חברות מאוחדות של הבנק במדינות זרות לתושבי מקומיים												
	חשיפה מאזנית מעבר לגבול												
לפרעון מעל שנה	לפרעון עד שנה	מזה סיכון אשראי חוץ מאזני בעייתי	סך חשיפה חוץ מאזנית	חובות פגומים	סיכון אשראי מאזני בעייתי	סך כל החשיפה המאזנית	נטו לאחר ניכוי התחייבויות מקומיות	ניכוי בגין התחייבויות מקומיות	לפני ניכוי התחייבויות מקומיות	לאחרים	לבנקים	לממשלות ⁽⁴⁾	
865	1,358	-	403	-	4	2,223	-	-	-	327	1,267	629	ארצות הברית
420	571	-	270	1	1	1,088	97	42	139	459	532	-	בריטניה
99	90	-	99	-	-	994	805	51	856	68	121	-	שוויץ
90	9	-	17	-	-	99	-	-	-	3	57	39	ספרד
94	4	-	10	-	-	98	-	-	-	13	2	83	איטליה
-	12	-	-	-	-	12	-	-	-	12	-	-	אירלנד
1,328	1,693	-	482	-	12	3,021	-	-	-	1,177	1,838	6	מדינות אחרות
סך כל החשיפות למדינות זרות													
2,896	3,737	-	1,281	1	17	7,535	902	93	995	2,059	3,817	757	
סך כל החשיפות למדינות LDC													
27	133	-	30	-	1	160	-	-	-	146	14	-	

* סווג מחדש.

31 בדצמבר 2012													
חשיפה חוץ מאזנית ⁽²⁾⁽³⁾				חשיפה מאזנית ⁽²⁾									
חשיפה מאזנית מעבר לגבול ⁽²⁾		חשיפה מאזנית של חברות מאוחדות של הבנק במדינות זרות לתושבי מקומיים											
		חשיפה מאזנית מעבר לגבול			חשיפה מאזנית מעבר לגבול								
לפרעון מעל שנה	לפרעון עד שנה	מזה סיכון אשראי חוץ מאזני בעייתי	סך חשיפה חוץ מאזנית	חובות פגומים	סיכון אשראי מאזני בעייתי	סך כל החשיפה המאזנית	נטו לאחר ניכוי התחייבויות מקומיות	ניכוי בגין התחייבויות מקומיות	לפני ניכוי התחייבויות מקומיות	לאחרים	לבנקים	למשלות ⁽⁴⁾	
1,007	1,493	-	227	-	3	2,500	-	-	-	401	1,502	597	ארצות הברית
428	571	-	264	12	13	1,151	152	8	160	424	575	-	בריטניה
89	5	-	11	-	-	94	-	-	-	3	52	39	ספרד
90	3	-	10	-	-	93	-	-	-	13	-	80	איטליה
-	11	-	-	-	-	11	-	-	-	11	-	-	אירלנד
1,130	1,342	-	607	-	11	3,309	837	41	878	1,185	1,287	-	מדינות אחרות
סך כל החשיפות למדינות זרות													
2,744	3,425	-	1,119	12	27	7,158	989	49	1,038	2,037	3,416	716	
סך כל החשיפות למדינות LDC													
12	140	-	30	-	1	152	-	-	-	148	4	-	

- (1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, בטחונות נזילים ונגזרי אשראי.
- (2) סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני, סיכון אשראי בעייתי וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- (4) ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.
- (5) ניתן מידע גם בדבר כל החשיפות למדינות פורטוגל, אירלנד, איטליה, יוון וספרד.

חשיפות למדינות זרות (המשך)

(במיליוני ש"ח)

ב. מידע בדבר מדינות שסך החשיפה לכל אחת מהן הינו בין 0.75% לבין 1% מסך הנכסים במאוחד

או בין 15% לבין 20% מההון, לפי הנמוך

סכום החשיפות המאזניות		
30 בספטמבר 2013	30 בספטמבר 2012	31 בדצמבר 2012
-	צרפת - 733 מיליון ש"ח	שווייץ - 943 מיליון ש"ח

ג. מידע בדבר חשיפה מאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות

לשלושת החודשים שנתיימו ביום							
30 בספטמבר 2012				30 בספטמבר 2013			
אירלנד	איסלנד	הונגריה	קפריסין	אירלנד	איסלנד	הונגריה	קפריסין
25	17	9	43	33	10	1	35
-	-	(3)	-	-	-	-	-
-	-	-	-	2	-	-	-
(13)	(6)	-	(3)	-	-	-	1
12	11	6	40	35	10	1	36

לתשנת החודשים שנתיימו ביום							
30 בספטמבר 2012				30 בספטמבר 2013			
אירלנד	איסלנד	הונגריה	קפריסין	אירלנד	איסלנד	הונגריה	קפריסין
7	17	2	48	11	12	3	29
-	-	4	-	-	-	-	-
-	-	-	-	24	-	-	-
5	(6)	-	(8)	-	(2)	(2)	7
12	11	6	40	35	10	1	36

לשנה שנתיימה ביום							
31 בדצמבר 2012							
אירלנד	איסלנד	הונגריה	קפריסין				
7	17	2	48				
-	-	1	-				
4	-	-	-				
-	(5)	-	(19)				
11	12	3	29				

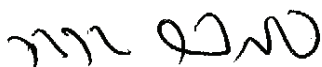
הצהרה (Certification)

אני, סמדר ברבר-צדיק, מצהירה כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן - "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2013 (להלן - "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח אינו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי⁽¹⁾. וכן:
(א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
(ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידע סביר של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
(ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו;
(ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי. וכן,
(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

(1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון".

סמדר ברבר - צדיק

מנהל כללי

26 בנובמבר, 2013

הצהרה (Certification)

אני, נחמן ניצן, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן - "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2013 (להלן - "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח אינו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי⁽¹⁾. וכן:
(א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
(ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידע סביר של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
(ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו;
(ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי. וכן,
(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

(1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון".

נחמן ניצן
סמנכ"ל, חשבונאי ראשי

26 בנובמבר, 2013

טלפון 03 684 8000
פקסימיליה 03 684 8444
www.kpmg.co.il אינטרנט

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 61006

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ וחברות בנות שלו (להלן - "הבנק"), הכולל את המאזן התמציתי ביניים המאוחד ליום 30 בספטמבר 2013 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של שלושה חודשים ותשעה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (ISRAELI GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתבסס על סקירתנו.

לא סקרנו את המידע הכספי לתקופות הביניים התמציתי של חברה שאוחדה אשר נכסיה הכלולים באיחוד מהווים כ-1.5% מכלל הנכסים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2013, וההכנסות מרבית, נטו מהוות כ-0.5% מכלל הכנסות רבית, נטו הכלולות בדוח רווח והפסד מאוחד לתקופות של שלושה חודשים ותשעה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. המידע הכספי לתקופות הביניים התמציתי של אותה חברה נסקר על ידי רואי חשבון אחרים שדוח הסקירה שלהם הומצא לנו ומסקנתנו, ככל שהיא מתייחסת למידע הכספי בגין אותה חברה מבוססת על דוח הסקירה של רואי החשבון האחרים.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישומו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו ועל דוח הסקירה של רואי חשבון אחרים, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (ISRAELI GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

סומך חייקין

רואי חשבון

26 בנובמבר 2013

מאזן מאוחד

(במיליוני ש"ח)

31.12.12	30.9.12	30.9.13	באור	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)		
נכסים				
22,939	22,205	22,544		מזומנים ופקדונות בבנקים
9,756	10,437	12,656	2	ניירות ערך
932	1,553	1,120		ניירות ערך שנשאלו
68,715	67,086	67,755	3	אשראי לציבור
(836)	(887)	(860)	3	הפרשה להפסדי אשראי
67,879	66,199	66,895		אשראי לציבור, נטו
3	8	6		אשראי לממשלה
376	403	380		השקעות בחברות כלולות
1,185	1,177	1,164		בנינים וציוד
599	599	544		נכסים בלתי מוחשיים
(4) 1,219	(4) 1,104	1,105	7	נכסים בגין מכשירים נגזרים
797	772	807		נכסים אחרים (2)
-	-	82	17	נכסים המוחזקים למכירה
105,685	104,457	107,303		סך כל הנכסים
התחייבויות והון				
84,365	83,774	85,380	11	פקדונות הציבור
1,385	1,145	1,411		פקדונות מבנקים
685	441	574		פקדונות הממשלה
5,620	5,403	5,815		אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(4) 1,710	(4) 1,537	1,434	7	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
5,148	5,611	5,693		התחייבויות אחרות (3) (1)
-	-	10	17	התחייבויות המוחזקות למכירה
98,913	97,911	100,317		סך כל ההתחייבויות
6,563	6,345	6,764		הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
209	201	222		זכויות שאינן מקנות שליטה
6,772	6,546	6,986		סך כל ההון
105,685	104,457	107,303		סך כל ההתחייבויות וההון

(1) מזה: הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים בסך של 119 מיליון ש"ח, 104 מיליון ש"ח ו-103 מיליון ש"ח ב-30.9.12, 30.9.12 ו-31.12.12 בהתאמה.

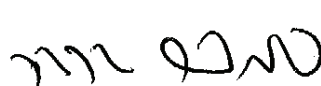
(2) מזה: נכסים אחרים הנמדדים בשווי הוגן בסך של 15 מיליון ש"ח, 36 מיליון ש"ח ו-33 מיליון ש"ח ב-30.9.12, 30.9.12 ו-31.12.12 בהתאמה.

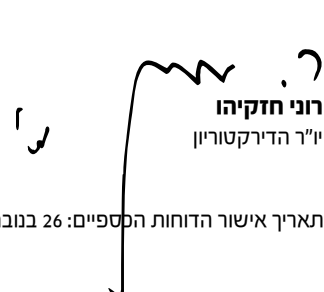
(3) מזה: התחייבויות אחרות הנמדדות בשווי הוגן בסך של 1,103 מיליון ש"ח, 1,041 מיליון ש"ח ו-626 מיליון ש"ח ב-30.9.12, 30.9.12 ו-31.12.12 בהתאמה.

(4) סווג מחדש. ראה באור 1 ו' (2) להלן.

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

נחמן ניצן
סמנכ"ל, חשבונאי ראשי

סמיר בר-צור
מנהל כללי

רוני חזקיהו
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 26 בנובמבר, 2013

דוח רווח והפסד מאוחד

(במיליוני ש"ח)

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר		לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר		באור		לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר
2012	2013	2012	2013			
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)			(מבוקר)
3,787	2,612	*1,020	940	9	הכנסות רבית	3,787
1,537	959	440	382	9	הוצאות רבית	1,537
2,250	1,653	580	558		הכנסות רבית, נטו	2,250
134	65	33	21	3	הוצאות בגין הפסדי אשראי	134
2,116	1,588	547	537		הכנסות רבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי	2,116
150	140	*50	2	10	הכנסות שאינן מרבית	150
1,362	1,050	335	360		הכנסות מימון שאינן מרבית	1,362
35	44	17	28		עמלות	35
1,547	1,234	402	390		הכנסות אחרות	1,547
1,633	1,263	392	401		סך הכל הכנסות שאינן מרבית	1,547
435	332	112	114		הוצאות תפעוליות ואחרות	1,633
166	128	42	41		משכורות והוצאות נלוות	435
557	383	136	130		אחזקה ופחת בנינים וציוד	166
2,791	2,106	682	686		הפחתות של נכסים בלתי מוחשיים	557
872	716	267	241		הוצאות אחרות	2,791
324	295	*105	93		סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות	872
548	421	162	148		רווח לפני מסים	324
51	23	5	1		הפרשה למסים על הרווח	548
599	444	167	149		רווח לאחר מסים	51
(22)	(15)	(6)	(5)		חלק הבנק ברווח של חברות כלולות לאחר השפעת המס	599
577	429	161	144		רווח נקי:	(22)
					לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	577
					המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	
					המיוחס לבעלי מניות הבנק	
5.75	4.28	*1.60	1.44		רווח בסיסי למניה המיוחס לבעלי מניות הבנק:	5.75
					רווח נקי למניה בת 0.05 ש"ח	

* התאמה לא מהותית של מספרי השוואה. ראה באור 1.ה. להלן.

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על הרווח הכולל

(במיליוני ש"ח)

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר	
2012		2012	2013	2012	2013
(מבוקר)		(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
599	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	149	444	461*	
(22)	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	(5)	(15)	(16)	
577	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק	161	429	445	
	רווח כולל אחר, לפני מסים:				
278	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן נטו	47	(47)	143*	
(2)	התאמות מתרגום דוחות כספיים נטו ⁽²⁾ , לאחר השפעת גידורים ⁽³⁾	(4)	5	(6)	
276	רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים	43	(42)	137	
(97)	השפעת המס המתייחס	(13)	12	(46)*	
179	רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה, לאחר מסים	30	(30)	91	
(3)	בניכוי (רווח) הפסד כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	-	2	(1)	
176	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מסים	30	(28)	90	
778	הרווח הכולל לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	179	414	552	
(25)	הרווח הכולל המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	(5)	(13)	(17)	
753	הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק	174	401	535	

(1) ביום 1 בינואר 2013 אימץ הבנק לראשונה את הוראות המפקח על הבנקים בנושא דוח על רווח כולל. אימוץ ההוראה נעשה באופן של יישום למפרע, לאור זאת,

נחנך רווח כולל אחר לתקופה המקבילה אשתקד ולשנת 2012 סווגו מחדש ואינם מוצגים עוד כחלק מהדוח על השינויים בהון אלא במסגרת דוח על הרווח הכולל. ראה גם ביאורים 1.1-1.1.1. כמו כן, ביאור 16 בדבר רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר כולל פירוט בדבר תנועה ברכיבי רווח כולל אחר.

(2) התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ שמטבע הפעילות שלהן שונה ממטבע הפעילות של הבנק.

(3) גידורים - רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעה נטו במטבע חוץ.

* התאמה לא מהותית של מספרי השוואה. ראה באור 1.ה. להלן.

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על השינויים בהון (במיליוני ש"ח)

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2013 (לא מבוקר)					
סך הכל הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל	עודפים ⁽²⁾	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר*	הון מניות ופרמיה ⁽¹⁾
6,807	217	6,590	5,633	30	927
149	5	144	144	-	-
30	-	30	-	30	-
6,986	222	6,764	5,777	60	927
יתרה ליום 30 ביוני 2013					
רווח נקי בתקופה					
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס*					
יתרה ליום 30 בספטמבר 2013					
לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2012 (לא מבוקר)					
סך הכל הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל	עודפים ⁽²⁾	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר*	הון מניות ופרמיה ⁽¹⁾
6,332	195	6,137	**5,255	-(45)**	927
167	6	161	**161	-	-
47	-	47	-	**47	-
6,546	201	6,345	5,416	2	927
יתרה ליום 30 ביוני 2012					
רווח נקי בתקופה					
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס*					
יתרה ליום 30 בספטמבר 2012					
לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2013 (לא מבוקר)					
סך הכל הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל	עודפים ⁽²⁾	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר*	הון מניות ופרמיה ⁽¹⁾
6,772	209	6,563	5,548	88	927
444	15	429	429	-	-
(200)	-	(200)	(200)	-	-
(30)	(2)	(28)	-	(28)	-
6,986	222	6,764	5,777	60	927
יתרה לתחילת השנה (מבוקר)					
רווח נקי בתקופה					
דיבידנד ששולם					
הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס*					
יתרה ליום 30 בספטמבר 2013					
לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2012 (לא מבוקר)					
סך הכל הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל	עודפים ⁽²⁾	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר*	הון מניות ופרמיה ⁽¹⁾
5,995	185	5,810	**4,971	-(88)**	927
461	16	445	**445	-	-
91	1	90	-	**90	-
(1)	(1)	-	-	-	-
6,546	201	6,345	5,416	2	927
יתרה לתחילת השנה (מבוקר)					
רווח נקי בתקופה					
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס*					
דיבידנד ששולם לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					
יתרה ליום 30 בספטמבר 2012					

דוח על השינויים בהון (המשך)
(במיליוני ש"ח)

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2012 (מבוקר)					
הון מניות ופרמיה ⁽¹⁾	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר*	עודפים ⁽²⁾	סך הכל	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל הון
927	(88)	4,971	5,810	185	5,995
-	-	577	577	22	599
-	176	-	176	3	179
-	-	-	-	(1)	(1)
927	88	5,548	6,563	209	6,772

(1) כולל פרמיה על מניות בסך 313 מיליון ש"ח (משנת 1992 ואילך).

(2) כולל סך של 2,391 מיליון ש"ח שאינם ניתנים לחלוקה כדידידנד.

* ביום 1 בינואר 2013 אימץ הבנק לראשונה את הוראות המפקח על הבנקים בנושא דוח על רווח כולל. בהוראה נקבע, בין היתר, כי התנועה בדוח על השינויים בהון בגין הסעיפים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר תוצג בסכום אחד. פירוט ההרכב והתנועה של רווח כולל אחר מצטבר יוצג בבאור 16 "רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר". יישום ההוראה בוצע באופן של יישום למפרע, מספרי השוואה סווגו מחדש כדי להתאים לאופן ההצגה החדש. ראה גם באור 1.1-ו.1.1).

** התאמה לא מהותית של מספרי השוואה. ראה באור 1.ה. להלן.

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על תזרימי המזומנים (במיליוני ש"ח)

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2012	2012	2013	2012	2013	
(מבוקר)	(לא מבוקר)		(לא מבוקר)		
599	*461	444	*167	149	תזרימי מזומנים בפעילות שוטפת:
					רווח נקי לתקופה
					ההתאמות הדרושות כדי להציג את המזומנים מפעילות שוטפת:
					חלק הבנק בהפסד (ברווח) הבלתי מחולק של חברות מוחזקות, נטו
					רווח ממימוש השקעה בחברות מוחזקות
					פחת על בנינים וציוד
31	4	(2)	6	6	הפחתות של נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
(10)	(9)	-	-	-	רווח ממימוש בנינים וציוד
98	74	71	24	24	הוצאות בגין הפסדי אשראי
166	126	128	42	41	הפסד (רווח) משינוי ערך ניירות ערך לפדיון, משינוי ערך וממכירת ניירות ערך זמינים למכירה
(11)	-	(28)	-	(21)	רווח שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר
134	85	65	33	21	מסים נדחים, נטו
(24)	*(142)	264	*29	20	פצו"י פרישה - קיטון (גידול) היעודה על העתודה
(20)	(10)	(11)	2	(1)	שערוך אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(4)	(60)	(1)	(79)	5	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות המזומנים
(9)	(19)	4	(17)	(5)	
152	90	129	30	59	
50	37	21	17	14	
שינוי נטו בנכסים שוטפים:					
11	457	(261)	415	(68)	פקדונות בבנקים
547	359	(972)	4	324	ניירות ערך למסחר
578	(43)	(188)	266	4	שאלת ניירות ערך מהאוצר
(1,766)	(735)	857	668	209	אשראי לציבור
7	2	(3)	(1)	(1)	אשראי לממשלה
(140)	12	(58)	267	(170)	נכסים אחרים
**216	**571	79	**201	2	נכסים בגין מכשירים נגזרים
שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:					
1,951	1,788	913	487	3,013	פקדונות הציבור
523	283	28	256	(81)	פקדונות מבנקים
(68)	(67)	96	(7)	72	פקדונות הממשלה
112	47	373	162	(84)	התחייבויות אחרות
**76	**(348)	(259)	**(8)	(2)	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
3,199	2,963	1,689	2,964	3,530	מזומנים נטו מפעילות שוטפת

* התאמה לא מהותית של מספרי השוואה. ראה באור 1.ה. להלן.

** סווג מחדש. ראה באור 1 ו' (2) להלן.

דוחות על תזרימי המזומנים (המשך) (במיליוני ש"ח)

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2012	2012	2013	2012	2013	
(מבוקר)	(לא מבוקר)		(לא מבוקר)		
(13,125)	(10,865)	(12,333)	(3,099)	(2,834)	תזרימי מזומנים מפעילות השקעה:
239	217	104	103	25	רכישת ניירות ערך המוחזקים לפדיון וזמינים למכירה
11,547	9,564	7,599	3,055	1,821	תמורה מפדיון אגרות חוב מוחזקות לפדיון
2,416	2,156	2,636	851	1,112	תמורה ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה
(85)	(50)	(68)	(16)	(17)	תמורה מפדיון ניירות ערך זמינים למכירה
14	-	47	-	37	רכישת בנינים וציוד
(115)	(75)	(76)	(24)	(22)	תמורה מממוש בנינים, ציוד ונכסים אחרים
6	6	-	6	-	השקעה בנכסים בלתי מוחשיים
897	953	(2,091)	876	122	תמורה מממוש השקעות בחברות בת שיצאו מאיחוד
					מזומנים נטו מפעילות (לפעילות) השקעה
					תזרימי מזומנים מפעילות מימון:
896	615	380	79	-	הנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(438)	(312)	(314)	(131)	(115)	פדיון אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
-	-	(200)	-	-	דיבידנד ששולם לבעלי מניות הבנק
(1)	(1)	-	-	-	דיבידנד ששולם לבעלי מניות חיצוניים בחברות מאוחדות
457	302	(134)	(52)	(115)	מזומנים נטו מפעילות מימון
4,553	4,218	(536)	3,788	3,537	גידול (קטיון) במזומנים
17,765	17,765	22,264	18,181	18,249	יתרת מזומנים לתחילת התקופה
(54)	(16)	21	(2)	(37)	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים
22,264	21,967	21,749	21,967	21,749	יתרת מזומנים לסוף התקופה
					רבית ומסים ששולמו ו/או התקבלו:
5,636	4,465	3,686	1,778	1,603	רבית שהתקבלה
2,280	1,743	2,500	543	1,105	רבית ששולמה
113	54	53	18	19	דיבידנדים שהתקבלו
565	433	355	135	112	מסים על הכנסה ששולמו
82	78	185	39	5	מסים על הכנסה שהתקבלו

פעולות מהותיות שלא במזומן -

ליום 30 בספטמבר 2013 הושאלו לציבור ניירות ערך בסך של 2,327 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2012 - 2,377 מיליון ש"ח, 30 בספטמבר 2012 - 1,672 מיליון ש"ח), מתוכם סך של 2,143 מיליון ש"ח נשאלו מלקוחות (31 בדצמבר 2012 - 1,973 מיליון ש"ח, 30 בספטמבר 2012 - 1,509 מיליון ש"ח), סך של 98 מיליון ש"ח נשאלו מהאוצר (31 בדצמבר 2012 - 304 מיליון ש"ח, 30 בספטמבר 2012 - 59 מיליון ש"ח) וסך של 90 מיליון ש"ח הינם מתיק ניירות ערך של הבנק (31 בדצמבר 2012 - 99 מיליון ש"ח, 30 בספטמבר 2012 - 128 מיליון ש"ח).

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

באורים

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. כללי

הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן - "הבנק") הינו תאגיד בישראל. תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים של הבנק ליום 30 בספטמבר 2013 כוללת את אלה של הבנק ושל החברות הבנות שלו (להלן: "הקבוצה"), וכן את זכויות הקבוצה בחברות כלולות. תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים ערוכה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) וכן בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו ואינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים. יש לקרוא אותה יחד עם הדוחות הכספיים ליום ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012 (להלן - "הדוחות השנתיים").

המדיניות החשבונאית של הקבוצה בתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים אלה, הינה המדיניות שיושמה בדוחות השנתיים, למעט המפורט בסעיף ו' להלן.

בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, פרסום תמצית הדוחות הכספיים הוא על בסיס דוחות מאוחדים בלבד.

תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים אושרה לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 26 בנובמבר 2013.

ב. עקרונות הדיווח הכספי

תמצית דוחות כספיים אלה הוכנה באופן המפורט להלן:

- בנושאים שבליבת העסק הבנקאי - הטיפול החשבונאי הינו בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו ובהתבסס על כללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארה"ב כפי שאומצו במסגרת הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים. נושאים בליבת העסק הבנקאי הוגדרו על ידי הפיקוח על הבנקים כמכשירים פיננסיים כולל, בין היתר, חשבונאות גידור, הכרה בהכנסה כולל תוכניות נאמנות לקוחות, הפרשה להפסדי אשראי, התחייבויות תלויות והפרשות, הצגת דוחות כספיים ודיווח מגדרי.
- בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי - הטיפול החשבונאי הינו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל ובהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים ופרשנויות של הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) המתייחסות אליהם. התקינה הבינלאומית מיושמת על פי העקרונות המפורטים להלן:
- במקרים בהם עולה סוגיה מהותית אשר אינה מקבלת מענה בתקנים הבינלאומיים או בהוראות היישום של המפקח, הקבוצה מטפלת בסוגיה בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב שחלים ספציפית על נושאים אלו;
- במקרים בהם לא קיימת התייחסות ספציפית בתקנים או בפרשנויות לנושאים מהותיים או שקיימות מספר חלופות לטיפול בנושא מהותי, הקבוצה פועלת לפי הנחיות יישום ספציפיות שנקבעו על ידי המפקח;
- במקומות בהם בתקן בינלאומי שאומץ קיימת הפניה לתקן בינלאומי אחר שאומץ בהוראות הדיווח לציבור, הקבוצה פועלת בהתאם להוראות התקן הבינלאומי;
- במקומות בהם בתקן בינלאומי שאומץ קיימת הפניה לתקן בינלאומי שלא אומץ בהוראות הדיווח לציבור, הקבוצה פועלת בהתאם להוראות הדיווח ובהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בישראל;
- במקומות בהם בתקן בינלאומי שאומץ קיימת הפניה להגדרה של מונח שמוגדר בהוראות הדיווח לציבור, תבוא הפניה להגדרה בהוראות במקום ההפניה המקורית.

ג. שימוש באומדנים

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, נדרשת הנהלת הבנק להשתמש בשיקול דעת, בהערכות אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה. שיקול הדעת של ההנהלה, בעת יישום המדיניות החשבונאית של הקבוצה וההנחות העיקריות ששימשו בהערכות הכרוכות באי וודאות, הינם עקביים עם אלו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים.

ד. שינוי סיווג

בעקבות היישום לראשונה של תקני חשבונאות מסוימים והוראות הפיקוח על הבנקים (ראה סעיף ו' להלן), סעיפים מסוימים במסגרת הדוחות הכספיים ומספרי השוואה סווגו מחדש כדי להתאים לכותרות הסעיפים ולאופן ההצגה בתקופת הדיווח השוטפת.

הצגת פריטי רווח כולל אחר

בעקבות יישום לראשונה של הוראות הפיקוח על הבנקים בדבר התאמת אופן ההצגה של הדוח על הרווח הכולל לדרישות בכללי חשבונאות מקובלים בארה"ב (ASU 2011-05 ו- ASU 2011-12) וכן לאופן ההצגה המקובל של הדוח על הרווח הכולל בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים בארה"ב, פריטי רווח כולל אחר בדוחות הכספיים לתקופות של שלושה חודשים ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012 וכן בדוחות לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012 סווגו מחדש כך שאינם מוצגים בנפרד במסגרת דוח על השינויים בהון אלא מדווחים בסכום כולל תוך פירוט ההרכב שמוצג במסגרת דוח נפרד שנקרא "תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל" אשר מוצג מייד לאחר דוח רווח והפסד.

ה. התאמה לא מהותית של מספרי השוואה

בעקבות פניית בנק ישראל בחנה חברה מאוחדת מחדש את העמידה בכללי הגידור החשבונאי כפי שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור והעלתה כי התייעוד שבידה הנוגע לעסקאות גידור שבוצעו בין השנים 2007 עד 2009 אינו עונה על חלק מדרישות אלו. לפיכך החליטה החברה המאוחדת על התרת קשרי הגידור של עסקאות אלה והצגה מחדש שלהן.

הבנק בחן את מהותיות ההצגה מחדש שבוצעה בדוחות הכספיים של החברה המאוחדת ביחס לתקופות הדיווח הרלוונטיות והגיע למסקנה לאחר בחינת הפרמטרים הכמותיים והאיכותיים, כי אין בטעות האמורה בכדי להשפיע על אופן קבלת ההחלטות הכלכליות ו/או ניתוח הדוחות הכספיים האמורים על ידי המשתמשים בהם. על כן לא מדובר בטעות מהותית המצריכה פרסום מחדש של דוחות כספיים של הבנק ליום 30 בספטמבר 2012 ולפיכך תיקן הבנק את מספרי השוואה בדרך של התאמה בלתי מהותית.

השפעת התיקון על סעיפי רווח והפסד (במיליוני ש"ח):

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012			
כפי שדווח בעבר	השפעת התיקון בגין עסקאות גידור	כפי שדווח בדוחות אלו	
1,017	3	1,020	הכנסות רבית
*57	(7)	50	הכנסות מימון שאינן מרבית
164	(3)	161	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
1.63	(0.03)	1.60	רווח בסיסי למניה המיוחס לבעלי מניות הבנק
לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012			
כפי שדווח בעבר	השפעת התיקון בגין עסקאות גידור	כפי שדווח בדוחות אלו	
2,998	8	3,006	הכנסות רבית
*129	(15)	114	הכנסות מימון שאינן מרבית
449	(4)	445	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
4.47	(0.03)	4.44	רווח בסיסי למניה המיוחס לבעלי מניות הבנק

* לאחר ביצוע סיווג מחדש.

השפעת התיקון על ההון (במיליוני ש"ח):

כפי שדווח בדוחות אלו	השפעת התיקון בגין עסקאות גידור	כפי שדווח בעבר	
(88)	30	(118)	יתרה ליום 1 בינואר 2012
4,971	(30)	5,001	הפסד כולל אחר מצטבר עודפים
(45)	31	(76)	יתרה ליום 30 ביוני 2012
5,255	(31)	5,286	הפסד כולל אחר עודפים
2	34	(32)	יתרה ליום 30 בספטמבר 2012
5,416	(34)	5,450	רווח (הפסד) כולל אחר עודפים

ו. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

החל מתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2013 מיישם הבנק תקנים חשבונאיים והוראות חדשות המפורטים להלן:

- הוראה בנושא "דוח על הרווח הכולל"
- הוראה בנושא "קיצוז נכסים והתחייבויות"
- הוראה בנושא "גילוי על פיקדונות"
- גילויים מתוקף הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות אשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי לאימוץ עדכון תקינה חשבונאית 2010-20 ASU אשר נדרש ליישם לראשונה החל מיום 1 בינואר 2013
- מערכת חדשה של תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) בנושא איחוד דוחות כספיים ונושאים נלווים
- מכתב המפקח על הבנקים בנושא "עדכון הנחיות בנושא נדל"ן לדיוור"

להלן תיאור מהות השינויים שנקטו במדיניות החשבונאית בתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים אלה ותיאור של אופן והשפעת היישום לראשונה, ככל שהייתה:

א. הוראה בנושא דוח על רווח כולל

בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים מיום 9 בדצמבר 2012 בדבר תיקון הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בנושא דוח על רווח כולל, התאים הבנק את אופן ההצגה של הדוח על הרווח הכולל לדרישות בכללי חשבונאות מקובלים בארה"ב (ASU 2011-12 ו-ASU 2011-05) וכן לאופן ההצגה המקובל של הדוח על הרווח הכולל בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים בארה"ב. בהתאם להוראות פריטי רווח כולל אחר מדווחים בדוח נפרד שנקרא "דוח על הרווח הכולל" אשר מוצג מייד לאחר דוח רווח והפסד. כמו כן, הבנק מציג את פירוט ההרכב והתנועה של "רווח כולל אחר מצטבר" בביאור חדש על רווח כולל אחר מצטבר. הגילוי כאמור ניתן בביאור 16 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר.

יישום לראשונה של הוראה בנושא דוח על הרווח הכולל

הבנק יישם את ההוראה בנושא דוח על הרווח הכולל החל מיום 1 בינואר 2013 בדרך של יישום למפרע. ליישום ההוראה לראשונה לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים, למעט שינוי הצגתי. לפירוט לגבי הסיווגים מחדש ראה סעיף ד' לעיל.

2. הוראה בנושא קיזוז נכסים והתחייבויות

הבנק מיישם את הכללים שנקבעו בחוזר המפקח על הבנקים מיום 12 בדצמבר 2012 אשר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בנושא קיזוז נכסים והתחייבויות. התיקונים המפורטים בחוזר זה נועדו להתאים את סעיף 15א בהוראות הדיווח לציבור לכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב. בהתאם להוראות בנק יקזז נכסים והתחייבויות הנובעים מאותו צד נגדי ויצג במאזן את יתרתם נטו בהתקיים התנאים המצטברים הבאים:

- בגין אותן ההתחייבויות, קיימת זכות חוקית ניתנת לאכיפה (legally enforceable right) לקיזוז ההתחייבויות מהנכסים;
 - קיימת כוונה לפרוע את ההתחייבות ולממש את הנכסים על בסיס נטו או בו זמנית;
 - גם הבנק וגם הצד הנגדי חייבים אחד לשני סכומים הניתנים לקביעה (determinable amounts).
- בהתאם להוראות בנק יקזז נכסים והתחייבויות עם שני צדדים נגדיים שונים ויצג במאזן סכום נטו בהתקיים כל התנאים המצטברים לעיל, ובתנאי שישנו הסכם בין שלושת הצדדים המעגן באופן ברור את זכות הבנק בגין אותן ההתחייבויות לקיזוז. כמו כן, נקבע כי בנק יקזז פיקדונות שפירעונם למפקיד מותנה במידת הגביה מן האשראי והאשראי שניתן מפיקדונות אלה, כשאין לבנק סיכון להפסד מהאשראי.

בנק לא יקזז בין נכסים בגין מכשירים נגזרים כנגד התחייבויות בגין מכשירים נגזרים אלא אם מתקיימים כל התנאים המצטברים שלעיל. עם זאת בהוראות נקבע כי במקרים מסוימים בנק רשאי לקזז סכומי שווי הוגן שהוכרו בגין מכשירים נגזרים וסכומי שווי הוגן שהוכרו בגין הזכות לדרוש חזרה בטחון במזומן (חייבים) או המחויבות להשיב בטחון במזומן (זכאים) הנובעים ממכשירים נגזרים שבוצעו עם אותו צד נגדי בהתאם להסדר להתחשבנות נטו (master netting arrangement). בנוסף, בנק יקזז בין "ניירות ערך שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר" לבין "ניירות ערך שנמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר", אם מתקיימים תנאים מסוימים שנקבעו בכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זה. עם זאת, הבנק אינו רשאי לקזז מאזנית סכומים אלא אם קיבל לכך אישור מראש של המפקח על הבנקים, אי לכך בדוחות הכספיים הבנק מציג חשיפות בגין עסקאות בסכום ברוטו ובהתאם, סווגו מחדש מספרי ההשוואה. כמו כן, הבנק עדכן את הגילוי בביאור 7 בדבר פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון בהתאם לדרישות הגילוי החדשות שבהוראה.

יישום לראשונה של הוראה בנושא קיזוז נכסים והתחייבויות

הבנק מיישם את הכללים שבמסגרת ההוראה בדרך של יישום למפרע. עם זאת, דרישות הגילוי החדשות לא יושמו לגבי מספרי ההשוואה המתייחסים לרבעונים של שנת 2012 שכן בהתאם לחוזר לא קיימת חובת יישום ביחס לתקופות השוואה אלו. ליישום לראשונה לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק, למעט סיווג מחדש של מספרי ההשוואה עקב יישום למפרע של ההוראה בגין ביטול הקיזוזים שבוצעו בגין מכשירים נגזרים בסך 298 מיליון ש"ח ו-297 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2012 וביום 30 בספטמבר 2012, בהתאמה, ועדכון מתכונת הגילוי בביאור 7 בדבר פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון כנדרש בהוראה.

3. הוראה בנושא גילוי על פיקדונות

הבנק מיישם את הנחיות חוזר הפיקוח על הבנקים מיום 13 בינואר 2013. החוזר מתאים את הוראות הדיווח לציבור בכל הקשור לגילוי על פיקדונות על מנת לספק מידע רחב יותר על מקורות הפעילות של תאגידים בנקאיים וכן במטרה לאמץ סטנדרטים של גילוי בבנקים בארה"ב. בהתאם לחוזר עודכנו דרישות הגילוי בדבר פיקדונות כך שנוספו גילויים חדשים, בין השאר בדבר פיקדונות ממוסדיים, פיקדונות נושאי רבית ושאינם נושאי רבית, פיקדונות לזמן קצוב ולפי דרישה, פילוח פיקדונות לפי פרמטרים שונים ובין השאר לפי גודל לווה, זאת תוך הבחנה בין פיקדונות שגויסו בארץ ובחו"ל.

יישום לראשונה של ההוראה בנושא גילוי על פיקדונות

בתמצית הדוחות הכספיים ביניים נתן הבנק גילוי על יתרת הפיקדונות של גופים מוסדיים שנכללו בפיקדונות הציבור שגויסו בישראל מאחר שבהתאם להוראות החדשות דרישת גילוי זו חלה כבר מהדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2013. יתר דרישות הגילוי החדשות שנקבעו בחוזר יחולו מהדוח לציבור לשנת 2013 ואילך. הבנק יישם את הכללים שבמסגרת ההוראה בדרך של יישום למפרע. עם זאת, לא ניתן גילוי למספרי השוואה לסוף כל רבעון בשנת 2012, המתייחס ליתרת הפיקדונות של גופים מוסדיים כאמור שכן בהתאם להנחיות החוזר אין חובה למתן גילוי זה.

4. השפעה מיישום לראשונה של הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות אשראי של חובות ועל הפרשה

להפסדי אשראי לאימוץ עדכון תקינה חשבונאית 2010-20 ASU

הבנק מיישם את הוראות חוזר המפקח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות אשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי לאימוץ עדכון תקינה חשבונאית 2010-20 ASU, אשר דורש גילוי רחב יותר לגבי יתרות חובות, תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי, רכישות ומכירות מהותיות כלשהן של חובות במהלך תקופת הדיווח וגילויים בנוגע לאיכות האשראי. בין היתר, תאגיד בנקאי נדרש לתת גילוי כמותי על אינדיקציה לאיכות אשראי לפחות על יתרת החובות הבעייתיים בכל קבוצת חובות. בנוסף, ייכלל גילוי על איכות האשראי של הלוואות לדיוור. הגילוי החדש נדרש עבור כל אחד ממגזרי האשראי (כגון: אשראי מסחרי, אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור, אנשים פרטיים - אחר ובנקים וממשלות) וכן עבור כל אחת מקבוצות החובות העיקריות כפי שהוגדרו בהוראה, תוך הבחנה בין פעילות לווים בישראל לפעילות לווים בחו"ל, במידה ומהותי. החל מהדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2013 נדרש מתן גילוי לראשונה לגבי חובות שאורגנו מחדש בדבר מספר חוזים ויתרה לפני ואחרי הארגון מחדש. כמו כן, לגבי ארגוני חוב שכשלו בשנת הדיווח נדרש גילוי אודות יתרת חוזית ויתרה רשומה. הגילוי האמור נדרש עבור כל אחד ממגזרי האשראי כמפורט לעיל.

יישום לראשונה של הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות אשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי

הבנק מיישם את ההוראות החל מיום 1 בינואר 2012 בדרך של מכאן ולהבא. עבור נתונים מאזניים שנדרשים לראשונה לפי הוראה זו הבנק סיווג מחדש, ככל האפשר, מספרי ההשוואה. חלק מדרישות הגילוי החדשות בדבר ארגון מחדש של חוב בעייתי מיושמות על ידי הבנק החל מיום 1 בינואר 2013. לא נדרש מתן גילוי למספרי השוואה לתקופות ביניים המקבילות בשנת 2012 ביחס לגילויים חדשים אלו. ליישום ההוראות לראשונה לא הייתה השפעה למעט עדכון מתכונת הגילוי בביאור 3 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי.

5. מערכת חדשה של תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) בנושא איחוד דוחות כספיים ונושאים נלווים

הבנק מיישם את המערכת החדשה של תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) בנושא איחוד דוחות כספיים ונושאים נלווים. להלן תיאור עיקרי הכללים שנקבעו במערכת חדשה של תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) בנושא איחוד דוחות כספיים ונושאים נלווים כפי שיושמו על ידי המפקח על הבנקים והשפעתם על הבנק:

- תקן דיווח כספי בינלאומי 10 IFRS, דוחות כספיים מאוחדים

התקן מציג מודל שליטה חדש לקביעה האם יש לאחד מוחזקת, שיושם לכל הישויות המוחזקות. בהתאם לתקן, נסיבות "דה פקטו" יובאו בחשבון לצורך הערכת שליטה, כך שקיומה של שליטה אפקטיבית במוחזקת יחייב איחוד דוחות. בנוסף, בהערכת קיומה של שליטה, יובאו בחשבון כל זכויות ההצבעה הפוטנציאליות שהן משמעותיות, ולא רק זכויות הצבעה פוטנציאליות הניתנות למימוש מיידי.

בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים כאמור, הבנק מיישם את הכללים שנקבעו בתקן למעט הכללים המתייחסים לטיפול בישויות בעלות זכויות משתנות (VIE's) אשר ממשיכות להיות מטופלות לפי ASC 810 (FAS 167).

- **תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 11, הסדרים משותפים ותיקון ל- IAS 28, השקעות בחברות כלולות ובעסקאות משותפות**
התקן מסווג הסדרים משותפים ("Joint Arrangement") כפעילויות משותפות ("Joint Operations") או עסקאות משותפות ("Joint Venture") בהתבסס על הזכויות והמחויבויות של הצדדים להסדר. עסקאות משותפות, אשר הינן כל ההסדרים המשותפים אשר מאוגדים כישות נפרדת ואשר לצדדים בעלי השליטה המשותפת ישנן זכויות בנכסים נטו של ההסדר המשותף, יטופלו לפי שיטת השווי המאדני בלבד (בוטלה האפשרות ליישם את שיטת האיחוד היחסי). בנוסף, התקן מתקן את IAS 28 השקעות נטו בחברות כלולות. בהתאם לתיקון בוטל השערוך של הזכויות הקיימות או הנותרות בהשקעה לשווי הוגן בעת מעבר מהשפעה מהותית לשליטה משותפת ולהיפך וכן נקבע כי IFRS 5 חל על השקעה או על חלק ממנה העונה לקריטריונים לסיווג כמוחזקת למכירה. בהתאם להנחיות הפיקוח כאמור, הבנק מיישם את הכללים שנקבעו ב-IFRS 11 וב-IAS 28 (המתקן).

- **תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 12, גילוי של זכויות בישויות אחרות**
התקן מכיל דרישות גילוי מקיפות ביחס לזכויות בחברות בנות, בהסדרים משותפים בחברות כלולות ובישויות מובנות (entities structured) שאינן מאוחדות. הבנק לא נדרש ליישם את דרישות הגילוי שנכללו בתקן לגבי ישויות מובנות (entities structured) שאינן מאוחדות. בהתאם להנחיות הפיקוח כאמור, הבנק מיישם את IFRS 12, למעט דרישות הגילוי שנכללו בו בקשר לישויות מובנות שאינן מאוחדות. לגבי ישויות כאמור ימשיכו לחול דרישות הגילוי שנקבעו ב-ASC 810 (FAS 167) כפי ששולבו בסעיף 22 להוראות הדיווח לציבור בדבר גילוי על ישויות בעלות זכויות משתנות.

יישום לראשונה של המערכת החדשה של תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) בנושא איחוד דוחות כספיים ונושאים נלווים
ליישום מערכת התקנים לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

6. **מכתב המפקח על הבנקים בנושא עדכון הנחיות בנושא נדל"ן לדיור**
הבנק מיישם את הוראות מכתב המפקח על הבנקים בנושא עדכון הנחיות בנושא נדל"ן לדיור. הבנק גיבש מדיניות שנועדה להבטיח עמידה בדרישות החדשות וכי יתרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיור לא תפחת משיעור של 0.35% מיתרת הלוואות האמורות למועד הדיווח.

יישום לראשונה של מכתב המפקח על הבנקים בנושא עדכון הנחיות בנושא נדל"ן לדיור
הבנק יישם את הנחיות שנקבעו במכתב הפיקוח באופן של מכאן ולהבא, והחל מהדוחות לרבעון הראשון של שנת 2013 יתרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי המוחזקת בגין הלוואות לדיור לא תפחת משיעור של 0.35% מיתרת הלוואות האמורות למועד הדיווח. כתוצאה מיישום ההוראות הוגדלה ההפרשה להלוואות לדיור שלא קיימת בגין הפרשה לפי שיטת עומק הפיגור או הפרשה ספציפית המוערכת על בסיס פרטני. הגידול ביתרת ההפרשה נזקף לרווח והפסד. ביאור 4 בדבר הון והלימות הון כולל התייחסות להשפעת הדרישות החדשות בנושא הלימות הון.

ז. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם
1. הוראה בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי ואימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב

בנושא מדידת הכנסות רבית

ביום 29 בדצמבר 2011 פורסם חוזר המפקח על הבנקים אשר נועד להתאים את הוראות הדיווח לציבור לצורך אימוץ הכללים שנקבעו במסגרת תקני חשבונאות מקובלים בארה"ב בנושא עמלות שאינן ניתנות להחזרה ועלויות אחרות. ההוראה קובעת כללים לטיפול בעמלות מיצירת הלוואות ובעלויות ישירות ליצירת הלוואות. העמלות והעלויות הכשירות בהתאם לקריטריונים שנקבעו בהוראה, לא יוכרו באופן מיידי בדוח רווח והפסד אלא יובאו בחשבון בחישוב שיעור הרבית האפקטיבית של ההלוואה. בנוסף, ההוראה משנה את הטיפול בעמלות ועלויות הקשורות להתחייבויות להקצאת אשראי לרבות עסקאות בכרטיסי אשראי. כמו כן, בהוראה נקבעו כללים בנוגע לטיפול בשינויים בתנאי החוב אשר לא מהווים ארגון מחדש של חוב בעייתי, טיפול בפירעונות מוקדמים של חובות וכן טיפול בעסקאות מתן אשראי אחרות כגון עסקאות סינדיקציה.

ביום 24 באוקטובר 2013 פרסם המפקח על הבנקים הוראות מעבר לשנת 2014 אשר קובעות, בין היתר, את אופן היישום לראשונה של תקן FAS 91, ובכלל זה, יישום באופן של מכאן ואילך של עסקאות שנוצרו או חודשו החל מיום 1 בינואר 2014 ואילך וכן המשך פריסה של עמלות מפירעון מוקדם.

ביום 31 באוקטובר 2013 פורסם קובץ שאלות ותשובות בנושא עמלות שאינן ניתנות להחזרה ועלויות אחרות, באשר לאופן היישום של תקן FAS 91, הקובע, בין היתר, כי תאגיד בנקאי לא יוכל לדחות עלויות פנימיות ביצירת הלוואות ללא אישור מוקדם מיחידת דיווח כספי בפיקוח על הבנקים.

הקבוצה בוחנת את השלכות אימוץ ההוראה על הדוחות הכספיים.

ההוראה תיושם החל מיום 1 בינואר 2014.

2. תקן חשבונאות 29, אימוץ תקני דיווח בינלאומיים

בחודש יולי 2006 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מספר 29, אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים. התקן קובע כי ישויות הכפופות לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 ומחויבות לדווח על פי תקנותיו של חוק זה, יערכו את דוחותיהן הכספיים לפי תקני IFRS לתקופות המתחילות מיום 1 בינואר 2008. האמור לא חל על תאגידים בנקאיים שדוחותיהם הכספיים ערוכים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. בחודש יוני 2009 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) אשר קובע את אופן האימוץ הצפוי של תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) על ידי תאגידים בנקאיים.

בנוסף, הובהר כי לאחר השלמת הליך התאמת ההוראות לתקנים הבינלאומיים תיוותר סמכותו של הפיקוח על הבנקים לקבוע הבהרות מחייבות לגבי אופן יישום הדרישות בתקנים הבינלאומיים, וכן לקבוע הוראות נוספות במקרים שבהם הדבר מתחייב לנוכח דרישות רשויות פיקוח במדינות מפותחות בעולם או בנושאים שלגביהם לא קיימת התייחסות בתקנים הבינלאומיים. בנוסף, הפיקוח על הבנקים ישמור על סמכותו לקבוע דרישות גילוי ודיווח.

בהתאם לחוזר, תאריך היעד לדיווח של תאגידים בנקאיים בהתאם לתקני ה- IFRS הינו:

- תקנים בנושאים בליבת העסק הבנקאי (ראה ביאור ב.1) - בכוונת הפיקוח על הבנקים לקבל החלטה סופית שתקבע בהתחשב בלוח הזמנים שיקבע בארה"ב ובהתקדמות תהליך ההתכנסות בין גופי התקינה הבינלאומית והאמריקאית.
- תקנים בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי - אימוץ בהדרגה במהלך השנים 2011 ו-2012. יחד עם זאת, IAS 19, הטבות עובדים, טרם נכנס לתוקף והוא ייושם, ככל שיאומץ על ידי הפיקוח על הבנקים, בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים לכשיפורסמו בנוגע לעיתוי ולאופן יישומו לראשונה. לפיכך, לא ניתן להעריך בשלב זה את השפעת יישום התקן האמור על הדוחות הכספיים.

3. הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי

ביום 10 באפריל 2013 פורסמה טיוטת חוזר לעדכון הוראות הדיווח לציבור בנושא הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי. הטיוטה מאריכה את התחולה של הוראת השעה בנושא חישוב הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בהתבסס על פילוח לפי ענפי משק, קובעת הבהרות והנחיות לאופן החישוב של שיעור הפסדי העבר וכן קובעת דרישות מפורטות בקשר להכללה במסגרת מקדם ההפרשה את ההתאמות בגין הגורמים הסביבתיים. בנוסף, מחייבת הטיוטה הרחבה משמעותית של דרישות התייעוד התומך במקדם ההפרשה הקבוצתית ובנאותות כוללת של ההפרשה וכן הרחבה משמעותית של דרישות הדיווח להנהלה ולדירקטוריון.

על פי טיוטת ההוראה הדרישות הכלולות בה צפויות להיכנס לתוקף באופן המפורט להלן:

- החל מיום 1 ביולי 2013 יישום ההנחיות בכל הקשור לכימות שיעור הפסדי העבר;
- החל מיום 31 בדצמבר 2013 יישום מלא של דרישות ההוראה לרבות כימות והכללת המקדם המיוחס לגורמים סביבתיים במסגרת מקדם ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי.

ההשפעה צפויה בגין יישום ההנחיות בקשר לחישוב שיעור הפסדי העבר תטופל בדרך של שינוי אומדן ותיזקף לרווח והפסד. יישום ההנחיות בכל הקשור לדרישות בדבר כימות הגורמים הסביבתיים, נאותות כוללת של ההפרשה ודרישות התייעוד מחייב היערכות נרחבת מצד הבנק ושינוי מתודולוגיות הקיימות לכימות ההפרשה הקבוצתית. לאור זאת, בשלב זה, אין באפשרות הבנק לכמת את ההשלכות הצפויות מיישומן.

באור 2 - ניירות ערך (במיליוני ש"ח)

א. הרכב

30 בספטמבר 2013 (לא מבוקר)					
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות עלות)	רווחים שטרם הוכרו לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾	(א) אגרות חוב המוחזקות לפדיון
351	351	13	-	364	של ממשלת ישראל
69	69	11	-	80	של מוסדות פיננסיים בישראל
101	101	-	-	101	של מוסדות פיננסיים זרים
245	245	6	(4)	247	של אחרים בישראל
766	766	30	(4)	792	סך כל אגרות החוב המוחזקות לפדיון
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות עלות)	רווח כולל אחר מצטבר	הפסדים	שווי הוגן ⁽¹⁾	(ב) ניירות ערך זמינים למכירה
6,080	6,042	52	(14)	6,080	אגרות חוב ומלוות -
512 ⁽⁵⁾	524	-	(12)	512	של ממשלת ישראל
126	125	1	-	126	של ממשלות זרות
1,326	1,323	5	(2)	1,326	של מוסדות פיננסיים בישראל
607	609	12	(14)	607	של מוסדות פיננסיים זרים
668	642	27	(1)	668	מגובי נכסים (ABS) או משכנתאות (MBS)
55	54	1	-	55	של אחרים בישראל
9,374	9,319	98	(43)	9,374	של אחרים זרים
425 ⁽⁴⁾	382	44	(1)	425	סך כל אגרות החוב הזמינות למכירה
9,799	9,701	142 ⁽²⁾	(44) ⁽²⁾	9,799	מניות -
					סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾	(ג) ניירות ערך למסחר
1,817	1,814	6	(3)	1,817	אגרות חוב ומלוות -
110	109	1	-	110	של ממשלת ישראל
75	74	1	-	75	של מוסדות פיננסיים בישראל
48	47	1	-	48	של מוסדות פיננסיים זרים
36	36	-	-	36	של אחרים בישראל
2,086	2,080	9	(3)	2,086	של אחרים זרים
5	5	-	-	5	סך כל אגרות החוב למסחר
2,091	2,085	9 ⁽³⁾	(3) ⁽³⁾	2,091	מניות -
12,656	12,552	181	(51)	12,682	סך כל ניירות הערך למסחר
					סך כל ניירות הערך

- (1) נתוני שווי הוגן המבוססים על שערי בורסה, לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (2) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן", למעט ניירות ערך בסך של 93 מיליון ש"ח הכוללים נגזר משובץ הנמדיים לפי שווי הוגן תוך זקיפת השינויים בשווי הוגן לרווח והפסד.
- (3) נדקפו לדוח רווח והפסד.
- (4) כולל השקעה בקרנות השקעה פרטיות 127 מיליון ש"ח, שטרי הון צמיתים בסך 73 מיליון ש"ח, קרנות הון גידור בסך 4 מיליון ש"ח וקרנות מחקות בסך 10 מיליון ש"ח. מזה: השקעות במניות וקרנות השקעה פרטיות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין המוצגות לפי עלות בסך 144 מיליון ש"ח.
- (5) לא כולל ניירות ערך זמינים למכירה בעלות מופחתת ובשווי הוגן בסך של כ-34 מיליון ש"ח, המוצגים במסגרת סעיף נכסים המוחזקים למכירה.

באור 2 - ניירות ערך (המשך)
(במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2012 (לא מבוקר)					
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾	(א) אגרות חוב המוחזקות לפדיון
202	202	10	-	212	של ממשלת ישראל
⁽⁵⁾ 49	⁽⁵⁾ 49	⁽⁵⁾ 6	-	⁽⁵⁾ 55	של מוסדות פיננסיים בישראל
72	72	-	-	72	של מוסדות פיננסיים זרים
⁽⁵⁾ 302	⁽⁵⁾ 302	⁽⁵⁾ 4	(4)	⁽⁵⁾ 302	של אחרים בישראל
625	625	20	(4)	641	סך כל אגרות החוב המוחזקות לפדיון
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות עלות)	רווח כולל אחר מצטבר	הפסדים	שווי הוגן ⁽¹⁾	(ב) ניירות ערך זמינים למכירה
4,610	⁽⁶⁾ 4,555	⁽⁶⁾ 66	⁽⁶⁾ (11)	4,610	אגרות חוב ומלוות -
340	360	1	(21)	340	של ממשלת ישראל
⁽⁵⁾ 164	⁽⁵⁾ 164	1	⁽⁵⁾ (1)	⁽⁵⁾ 164	של ממשלות זרות
1,447	1,445	13	(11)	1,447	של מוסדות פיננסיים בישראל
406	396	10	-	406	של מוסדות פיננסיים זרים
⁽⁵⁾ 646	⁽⁶⁾ (⁵)645	⁽⁶⁾ (⁵)13	⁽⁵⁾ (12)	⁽⁵⁾ 646	מגובי נכסים (ABS) או משכנתאות (MBS)
36	36	-	-	36	של אחרים בישראל
7,649	7,601	104	(56)	7,649	של אחרים זרים
⁽⁴⁾ 459	499	5	(45)	459	סך כל אגרות החוב הזמינות למכירה
8,108	8,100	⁽²⁾ 109	⁽²⁾ (101)	8,108	מניות -
					סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾	(ג) ניירות ערך למסחר
1,373	1,367	9	(3)	1,373	אגרות חוב ומלוות -
54	54	-	-	54	של ממשלת ישראל
87	87	1	(1)	87	של ממשלות זרות
61	61	-	-	61	של מוסדות פיננסיים בישראל
123	126	1	(4)	123	של מוסדות פיננסיים זרים
4	4	-	-	4	של אחרים בישראל
1,702	1,699	11	(8)	1,702	של אחרים זרים
2	2	-	-	2	סך כל אגרות החוב למסחר
1,704	1,701	⁽³⁾ 11	⁽³⁾ (8)	1,704	מניות -
10,437	10,426	140	(113)	10,453	סך כל ניירות הערך למסחר
					סך כל ניירות הערך

- (1) נתוני שווי הוגן המבוססים על שערי בורסה, לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (2) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן", למעט ניירות ערך בסך של 75 מיליון ש"ח הכוללים נגזר משובץ הנמדדים לפי שווי הוגן תוך זקיפת השינויים בשווי הוגן לרווח והפסד.
- (3) נזקפו לדוח רווח והפסד.
- (4) כולל השקעה בקרנות השקעה פרטיות בסך 123 מיליון ש"ח, שטרי הון צמיחים בסך 41 מיליון ש"ח, קרנות הון גידור בסך 19 מיליון ש"ח וקרנות מחקות בסך 7 מיליון ש"ח. מזה: השקעות במניות וקרנות השקעה פרטיות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין המוצגות לפי עלות בסך 155 מיליון ש"ח.
- (5) סווג מחדש.
- (6) התאמה לא מהותית של מספרי השוואה.

31 בדצמבר 2012 (מבוקר)					
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾	(א) אגרות חוב המוחזקות לפדיון
305	305	13	-	318	של ממשלת ישראל
⁽⁵⁾ 49	⁽⁵⁾ 49	⁽⁵⁾ 7	-	⁽⁵⁾ 56	של מוסדות פיננסיים בישראל
57	57	-	-	57	של מוסדות פיננסיים זרים
⁽⁵⁾ 288	⁽⁵⁾ 288	⁽⁵⁾ 4	(6)	⁽⁵⁾ 286	של אחרים בישראל
699	699	24	(6)	717	סך כל אגרות החוב המוחזקות לפדיון
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות עלות)	רווח כולל אחר מצטבר	הפסדים	שווי הוגן ⁽¹⁾	(ב) ניירות ערך זמינים למכירה
4,552	4,444	115	(7)	4,552	אגרות חוב ומלוות -
372	389	-	(17)	372	של ממשלת ישראל
160	161	-	(1)	160	של ממשלות זרות
1,244	1,233	17	(6)	1,244	של מוסדות פיננסיים בישראל
538	530	8	-	538	של מוסדות פיננסיים זרים
730	699	33	(2)	730	מגובי נכסים (ABS) או משכנתאות (MBS)
40	40	-	-	40	של אחרים בישראל
7,636	7,496	173	(33)	7,636	של אחרים זרים
⁽⁴⁾ 451	443	16	(8)	451	סך כל אגרות החוב הזמינות למכירה
8,087	7,939	⁽²⁾ 189	⁽²⁾ (41)	8,087	מניות -
					סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾	(ג) ניירות ערך למסחר
830	826	5	(1)	830	אגרות חוב ומלוות -
47	46	1	-	47	של ממשלת ישראל
50	50	-	-	50	של מוסדות פיננסיים בישראל
42	42	1	(1)	42	של מוסדות פיננסיים זרים
969	964	7	(2)	969	של אחרים בישראל
1	1	-	-	1	סך כל אגרות החוב למסחר
970	965	⁽³⁾ 7	⁽³⁾ (2)	970	מניות -
9,774	9,756	220	(49)	9,774	סך כל ניירות הערך למסחר
					סך כל ניירות הערך

- (1) נתוני שווי הוגן המבוססים על שערי בורסה, לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (2) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן", למעט ניירות ערך בסך של 83 מיליון ש"ח הכוללים נגזר משובץ הנמדדים לפי שווי הוגן תוך זקיפת השינויים בשווי הוגן לרווח והפסד.
- (3) נזקפו לדוח רווח והפסד.
- (4) כולל השקעה בקרנות השקעה פרטיות בסך 122 מיליון ש"ח, שטרי הון צמיחים בסך 48 מיליון ש"ח, קרנות הון גידור בסך 15 מיליון ש"ח וקרנות מחקות בסך 7 מיליון ש"ח. מזה: השקעות במניות וקרנות השקעה פרטיות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין המוצגות לפי עלות בסך 151 מיליון ש"ח.
- (5) סווג מחדש.

באור 2 - ניירות ערך (המשך)
(במיליוני ש"ח)

(ד) מידע לגבי אגרות חוב פגומות			
31 בדצמבר 2012 (מבוקר)	30 בספטמבר 2012 (לא מבוקר)	30 בספטמבר 2013 (לא מבוקר)	
35	18	22	יתרת חוב רשומה של -
4	2	1	אגרות חוב פגומות שצוברות הכנסות רבית
39	20	23	אגרות חוב פגומות שאינן צוברות הכנסות רבית
			סך הכל יתרת חוב רשומה

ב. פירוט נוסף לגבי נתוני העלות המופחתת והשווי ההוגן של ניירות ערך זמינים למכירה מגובי משכנתאות

ליום 30 בספטמבר 2013 (לא מבוקר)			
שווי הוגן	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר		עלות מופחתת (במניות עלות)
	הפסדים	רווחים	
152	(1)	1	152
135	(7)	-	142
287	(8)	1	294
ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
(א) ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (pass through)			
ניירות ערך בערבות GNMA			
ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC			
סך הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות מסוג העבר באמצעות			
(ב) ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO)			
ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA, FHLMC או GNMA בערבות			
סך הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים			
סך הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
320	(6)	11	315
320	(6)	11	315
607	(14)	12	609
ליום 30 בספטמבר 2012 (לא מבוקר)			
שווי הוגן	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר		עלות מופחתת (במניות עלות)
	הפסדים	רווחים	
77	-	2	75
77	-	2	75
ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
(א) ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (pass through)			
ניירות ערך בערבות GNMA			
סך הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות מסוג העבר באמצעות			
(ב) ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO)			
ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA, FHLMC או GNMA בערבות			
סך הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים			
סך הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
329	-	8	321
329	-	8	321
406	-	10	396

ליום 31 בדצמבר 2012 (מבוקר)			
שווי הוגן	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר		עלות מופחתת (במניות עלות)
	הפסדים	רווחים	
ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
(א) ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (pass through)			
			ניירות ערך בערבות GNMA
134	-	2	132
58	-	-	58
			ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC
192	-	2	190
סך הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות מסוג העבר באמצעות			
(ב) ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO)			
			ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA, FHLMC או GNMA בערבות
346	-	6	340
346	-	6	340
			סך הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים
538	-	8	530
סך הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			

פירוט נוסף לגבי ניירות ערך זמינים למכירה מגובי משכנתאות הנמצאים בפוזיצית הפסד שטרם מומש

ליום 30 בספטמבר 2013 (לא מבוקר)					
פחות מ-12 חודשים		12 חודשים ומעלה		סך הכל	
שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו
ניירות ערך מגובי משכנתאות - (MBS)					
(א) ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (pass through)					
					ניירות ערך בערבות GNMA
59	(1)	-	-	59	(1)
135	(7)	-	-	135	(7)
					ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC
194	(8)	-	-	194	(8)
סך הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות מסוג העבר באמצעות					
(ב) ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO)					
					ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA, FHLMC או GNMA בערבות
184	(6)	-	-	184	(6)
184	(6)	-	-	184	(6)
					סך הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים
378	(14)	-	-	378	(14)
סך הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)					

ליום 31 בדצמבר 2012 וליום 30 בספטמבר 2012 אין ניירות ערך מגובי משכנתאות הנמצאים בפוזיצית הפסד שטרם מומש.

באור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (במיליוני ש"ח)

א. חובות** ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013 (לא מבוקר)						
הפרשה להפסדי אשראי						
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך הכל	פרטי אחר	לדיר	מסחרי	
828	-	828	136	146	546	1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי - חובות
17	-	17	4	6	7	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
(48)	-	(48)	(14)	(4)	(30)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
63	-	63	13	-	50	- מחיקות חשבונאיות
15	-	15	(1)	(4)	20	- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
860	-	860	139	148	573	- מחיקות חשבונאיות, נטו
						יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
תנועה ביתרת ההפרשה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים						
115	-	115	10	-	105	יתרת ההפרשה לתחילת תקופה
4	-	4	-	-	4	גידול בהפרשה
119	-	119	10	-	109	יתרת ההפרשה לסוף תקופה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
979	-	979	149	148	682	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי - חובות ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

לתשעת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013 (לא מבוקר)						
הפרשה להפסדי אשראי						
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך הכל	פרטי אחר	לדיר	מסחרי	
836	-	836	144	126	566	תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי - חובות
49	-	49	11	30	8	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת שנה
(185)	-	(185)	(68)	(8)	(109)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
160	-	160	52	-	108	- מחיקות חשבונאיות
(25)	-	(25)	(16)	(8)	(1)	- גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
860	-	860	139	148	573	- מחיקות חשבונאיות, נטו
						יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
תנועה ביתרת ההפרשה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים						
103	-	103	10	-	93	יתרת ההפרשה לתחילת שנה
16	-	16	-	-	16	גידול בהפרשה
119	-	119	10	-	109	יתרת ההפרשה לסוף תקופה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
979	-	979	149	148	682	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי - חובות ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

* החל מהדוח לשנת 2012 יישם הבנק לראשונה את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי. בדוחות לתקופות הביניים בשנת 2013 מספרי ההשוואה לתקופות הביניים בשנת 2012 סווגו מחדש ככל שניתן כדי להתאימם למתכונת הנדרשת לפי ההוראות כאמור. לפירוט ראה באור ד.1.4 (4) לעיל.

** אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב ויירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2012 (לא מבוקר)*					
הפרשה להפסדי אשראי					
אשראי לציבור					
מסחרי	לדיוור	פרטי אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל
588	122	148	858	-	858
15	2	11	28	-	28
(26)	(3)	(12)	(41)	-	(41)
31	-	11	42	-	42
5	(3)	(1)	1	-	1
608	121	158	887	-	887
93	-	6	99	-	99
5	-	-	5	-	5
98	-	6	104	-	104
706	121	164	991	-	991
לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2012 (לא מבוקר)*					
הפרשה להפסדי אשראי					
אשראי לציבור					
מסחרי	לדיוור	פרטי אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל
593	120	165	878	-	878
63	7	3	73	-	73
(139)	(6)	(52)	(197)	-	(197)
91	-	42	133	-	133
(48)	(6)	(10)	(64)	-	(64)
608	121	158	887	-	887
87	-	5	92	-	92
11	-	1	12	-	12
98	-	6	104	-	104
706	121	164	991	-	991

באור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

א. חובות ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)**

30 בספטמבר 2013 (לא מבוקר)					
הפרשה להפסדי אשראי					
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			
		סך הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי
35,331	2,710	32,621	676	82	31,863
35,134	-	35,134	14,384	17,019	3,731
17,034	-	17,034	-	16,814	220
70,465	2,710	67,755	15,060	17,101	35,594
2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות** ועל החובות** בגינם היא חושבה:					
יתרת חוב רשומה של חובות**:					
שנבדקו על בסיס פרטני					
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור					
סך הכל חובות					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות**:					
שנבדקו על בסיס פרטני					
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור					
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי					
586	-	586	49	-	537
274	-	274	90	148	36
88	-	88	-	88	-
860	-	860	139	148	573

ביום 30 בספטמבר 2012 (לא מבוקר)*					
הפרשה להפסדי אשראי					
אשראי לציבור					
מסחרי	לדיור	פרטי אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל
מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות** ועל החובות** בגינם היא חושבה:					
יתרת חוב רשומה של חובות**:					
שנבדקו על בסיס פרטני					
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור					
סך הכל חובות					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות**:					
שנבדקו על בסיס פרטני					
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור					
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי					
33,166	95	638	33,899	3,126	37,025
3,782	15,762	13,643	33,187	-	33,187
247	15,592	-	15,839	-	15,839
36,948	15,857	14,281	67,086	3,126	70,212
568	-	97	665	-	665
40	121	61	222	-	222
-	98***	-	98	-	98
608	121	158	887	-	887

* החל מהדוח לשנת 2012 יישם הבנק לראשונה את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי. בדוחות לתקופות הביניים בשנת 2013 מספרי ההשוואה לתקופות הביניים בשנת 2012 סווגו מחדש ככל שניתן כדי להתאימם למתכונת הנדרשת לפי ההוראות כאמור. לפירוט ראה באור ד.1. (4) לעיל.

** אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

*** כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך 9 מיליון ש"ח (סך של 11 ו-10 מיליון ש"ח ל-30.9.12 ו-31.12.12 בהתאמה).

31 בדצמבר 2012 (מבוקר)					
הפרשה להפסדי אשראי					
		אשראי לציבור			
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי
38,359	3,161	35,198	569	79	34,550
33,517	-	33,517	13,812	16,024	3,681
16,084	-	16,084	-	15,835	249
71,876	3,161	68,715	14,381	16,103	38,231
מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות** ועל החובות** בגינם היא חושבה:					
יתרת חוב רשומה של חובות:**					
שנבדקו על בסיס פרטני					
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור					
סך הכל חובות					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:**					
שנבדקו על בסיס פרטני					
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור					
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי					
591	-	591	62	-	529
245	-	245	82	126	37
94	-	94	-	***94	-
836	-	836	144	126	566

באור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. חובות⁽¹⁾

30 בספטמבר 2013 (לא מבוקר)						
1. איכות אשראי ופיגורים	בעייתיים ⁽²⁾		חובות לא פגומים* - מידע נוסף			
	לא בעייתיים	לא פגומים ⁽³⁾	פגומים ⁽³⁾	סך הכל	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾	בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁵⁾
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
בינוי ונדל"ן - בינוי	3,216	105	319	3,640	1	2
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	4,439	108	21	4,568	-	6
שרותים פיננסיים	5,594	43	12	5,649	-	1
מסחרי - אחר	20,083	750	441	21,274	4	15
סך הכל מסחרי	33,332	1,006	793	35,131	5	24
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	16,759	341⁽⁶⁾	1	17,101	336	162
אנשים פרטיים - אחר	14,703	160	128	14,991	7	35
סך הכל ציבור - פעילויות בישראל	64,794	1,507	922	67,223	348	221
בנקים בישראל	1,072	-	-	1,072	-	-
ממשלת ישראל	6	-	-	6	-	-
סך הכל פעילות בישראל	65,872	1,507	922	68,301	348	221
פעילות לווים בחו"ל						
ציבור - מסחרי						
בינוי ונדל"ן	128	-	38	166	-	-
מסחרי אחר	295	-	2	297	-	-
סך הכל מסחרי	423	-	40	463	-	-
אנשים פרטיים	69	-	-	69	-	-
סך הכל ציבור - פעילויות בחו"ל	492	-	40	532	-	-
בנקים בחו"ל	1,632	-	-	1,632	-	-
ממשלות חו"ל	-	-	-	-	-	-
סך הכל פעילות בחו"ל	2,124	-	40	2,164	-	-
סך הכל ציבור	65,286	1,507	962	67,755	348	221
סך הכל בנקים	2,704	-	-	2,704	-	-
סך הכל ממשלות	6	-	-	6	-	-
סך הכל	67,996	1,507	962	70,465	348	221

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.
- (2) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (3) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות רבית, למידע על חובות פגומים מסויימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה באור 3.2.ב.4. ג. להלן.
- (4) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים, צוברים הכנסות רבית.
- (5) צוברים הכנסות רבית, חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 59 מיליון ש"ח סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים (31.12.12 - 33 מיליון ש"ח, 30.9.12 - 77 מיליון ש"ח).
- (6) כולל יתרת הלוואות לדיור בסך 26 מיליון ש"ח עם הפרשה לפי עומק פיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת ההלוואה שטרם הגיע מועד פרעונה (31.12.12 - 22 מיליון ש"ח).
- * לעניין זה, "חובות לא פגומים" לרבות חובות לא בעייתיים.
- ** החל מהדוח לשנת 2012 יישם הבנק לראשונה את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי. מספרי ההשוואה ליום 30 בספטמבר 2012 סווגו מחדש ככל שניתן כדי להתאימם למתכונת הנדרשת לפי ההוראות כאמור. לפרוט ראה באור 4.ד.1 (4) לעיל.

31 בדצמבר 2012 (מבוקר)					
חובות לא פגומים * - מידע נוסף		בעייתיים ⁽²⁾			
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁵⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾	סך הכל	פגומים ⁽³⁾	לא פגומים	לא בעייתיים
4	1	3,314	339	97	2,878
1	-	4,893	49	142	4,702
-	-	7,527	12	47	7,468
19	3	21,914	554	508	20,852
24	4	37,648	954	794	35,900
192	332	16,103	2	337 ⁽⁶⁾	15,764
30	5	14,318	134	158	14,026
246	341	68,069	1,090	1,289	65,690
-	-	1,260	-	-	1,260
-	-	3	-	-	3
246	341	69,332	1,090	1,289	66,953
-	-	255	12	-	243
-	-	328	4	-	324
-	-	583	16	-	567
-	-	63	2	-	61
-	-	646	18	-	628
-	-	1,898	-	-	1,898
-	-	-	-	-	-
-	-	2,544	18	-	2,526
246	341	68,715	1,108	1,289	66,318
-	-	3,158	-	-	3,158
-	-	3	-	-	3
246	341	71,876	1,108	1,289	69,479

באור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

30 בספטמבר 2012 (לא מבוקר)**					1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)
חובות לא פגומים* - מידע נוסף		סך הכל	פגומים ⁽³⁾	לא פגומים	
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁵⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾				
19	-	33,899	1,093	32,806	אשראי לציבור
184	341	15,762	2	15,760	- שנבדק על בסיס פרטני
60	15	17,425	-	17,425	- הלוואות לדיור לפי עומק פיגור
263	356	67,086	1,095	65,991	- שנבדק על בסיס קבוצתי אחר
-	-	3,118	-	3,118	סך הכל ציבור
-	-	8	-	8	סך הכל בנקים
263	356	70,212	1,095	69,117	סך הכל ממשלות
					סך הכל

הערות לטבלה ראה עמוד 164.

איכות האשראי - מצב פיגור החובות

מדיניות ניהול סיכון האשראי בבנק מגדירה סממנים עיקריים לבחינת איכות האשראי, ביניהם מצב הפיגור, דירוג הלקוח, מצב הבטחונות ועוד. מצב הפיגור מנוטר באופן שוטף ומהווה אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות האשראי. קביעת מצב הפיגור מבוצעת לפי ימי הפיגור בפועל כאשר חוב מועבר לטיפול כחוב לא מבצע (לא צובר הכנסות רבית) לאחר 90 ימי פיגור. לגבי חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, מצב הפיגור משפיע על סיווג החוב (סיווג החוב חמור יותר ככל שמעמיק הפיגור) ולרוב לאחר 150 ימי פיגור הבנק מבצע מחיקה חשבונאית של חוב למעט במקרים בהם הועבר לטיפול באמצעים משפטיים, נבחן באופן פרטני ונמצא כי לא צפויים ממנו הפסדי אשראי מעבר לסכום שנמחק או הופרש. לגבי הלוואות לדיור למעט הלוואות ללא תשלום רבעוני או חודשי, הבנק קובע הפרשה לפי שיטת עומק הפיגור. הבנק משתמש באינדיקציות נוספות כגון דירוג לקוחות ומצב הבטחונות המנוהלים במערכות ממוכנות בהתאם למדיניות ניהול סיכון האשראי שקבע הדירקטוריון.

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

30 בספטמבר 2013 (לא מבוקר)					
ייתר קרן חובות פגומים	סך הכל יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים	יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	יתרת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	מידע נוסף על חובות פגומים:
א. חובות פגומים והפרשה פרטנית פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
1,244	319	162	35	157	בינוי ונדל"ן - בינוי
223	21	13	4	8	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
479	12	11	-	1	שירותים פיננסיים
2,616	441	165	164	276	מסחרי - אחר
4,562	793	351	203	442	סך הכל מסחרי
1	1	1	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
457	128	72	44	56	אנשים פרטיים - אחר
5,020	922	424	247	498	סך הכל ציבור - פעילויות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
5,020	922	424	247	498	סך הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
63	38	-	17	38	בינוי ונדל"ן
24	2	-	2	2	מסחרי אחר
87	40	-	19	40	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטיים
87	40	-	19	40	סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל
-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-	ממשלות חו"ל
87	40	-	19	40	סך הכל פעילות בחו"ל
5,107	962	424	266	538	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
-	-	-	-	-	סך הכל ממשלות
5,107	962	424	266	538	סך הכל^(*)
(*) מזה:					
1,211	769	231	266	538	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
562	313	176	41	137	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.

(2) יתרת חוב רשומה.

(3) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

* החל מהדוח לשנת 2012 יישם הבנק לראשונה את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי. מספרי ההשוואה ליום 30 בספטמבר 2012 סווגו מחדש ככל שניתן כדי להתאימם למתכונת הנדרשת לפי ההוראות כאמור. לפירוט ראה באור ד.1.1 (4) לעיל.

באור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

31 בדצמבר 2012 (מבוקר)					
ייתר קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים	יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	יתרת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	מידע נוסף על חובות פגומים: (המשך)
					א. חובות פגומים והפרשה פרטנית (המשך)
					פעילות לווים בישראל
					ציבור - מסחרי
1,370	339	176	31	163	בינוי ונדל"ן - בינוי
351	49	38	7	11	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
463	12	11	-	1	שרותים פיננסיים
2,805	554	201	163	353	מסחרי - אחר
4,989	954	426	201	528	סך הכל מסחרי
2	2	-	-	2	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
539	134	63	55	71	אנשים פרטיים - אחר
5,530	1,090	489	256	601	סך הכל ציבור - פעילויות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
5,530	1,090	489	256	601	סך הכל פעילות בישראל
					פעילות לווים בחו"ל
					ציבור - מסחרי
68	12	12	-	-	בינוי ונדל"ן
4	4	-	4	4	מסחרי אחר
72	16	12	4	4	סך הכל מסחרי
2	2	-	1	2	אנשים פרטיים
74	18	12	5	6	סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל
-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-	ממשלות חו"ל
74	18	12	5	6	סך הכל פעילות בחו"ל
5,604	1,108	501	261	607	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
-	-	-	-	-	סך הכל ממשלות
5,604	1,108	501	261	607	סך הכל^(*)
					(*) מזה:
1,442	911	304	261	607	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
651	387	208	44	179	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.

(2) יתרת חוב רשומה.

(3) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

* החל מהדוח לשנת 2012 יישם הבנק לראשונה את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי. מספרי ההשוואה ליום 30 בספטמבר 2012 סווגו מחדש ככל שניתן כדי להתאימם למתכונת הנדרשת לפי ההוראות כאמור. לפירוט ראה באור ד.1 (4) לעיל.

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

30 בספטמבר 2012 (לא מבוקר)*				
סך הכל (2) יתרת חובות פגומים	יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	יתרת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	
				2. מידע נוסף על חובות פגומים: (המשך)
				א. חובות פגומים והפרשה פרטנית (המשך)
				אשראי לציבור
				סך הכל ציבור
				סך הכל בנקים
				סך הכל ממשלות
1,095	546	344	549	סך הכל(*)
-	-	-	-	(*) מזה:
-	-	-	-	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
1,095	546	344	549	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים
833	311	321	522	
411	224	41	187	

באור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013 (לא מבוקר)			לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013 (לא מבוקר)			
יתרה ממוצעת על חובות פגומים	הכנסות רבית שנרשמו	מזה: נרשמו על בסיס מזומן	יתרה ממוצעת על חובות פגומים	הכנסות רבית שנרשמו	מזה: נרשמו על בסיס מזומן	
						2. מידע נוסף על חובות פגומים: (המשך)
						ב. יתרה ממוצעת והכנסות רבית פעילות לווים בישראל ציבור-מסחרי
323	1	1	325	1	1	בינוי ונדל"ן - בינוי
29	-	-	49	-	-	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
11	-	-	11	-	-	שרותים פיננסיים
462	1	1	498	1	6	מסחרי - אחר
825	2	2	883	2	7	סך הכל מסחרי
1	-	-	1	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
124	1	1	130	1	4	אנשים פרטיים - אחר
950	3	3	1,014	3	11	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
950	3	3	1,014	3	11	סך הכל פעילות בישראל
						פעילות לווים בחו"ל
						ציבור-מסחרי
42	-	-	44	-	-	בינוי ונדל"ן - בינוי
2	-	-	2	-	-	מסחרי - אחר
44	-	-	46	-	-	סך הכל מסחרי
1	-	-	1	-	-	אנשים פרטיים
45	-	-	47	-	-	סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל
-	-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-	-	ממשלת בחו"ל
45	-	-	47	-	-	סך הכל פעילות בחו"ל
995	*3		1,061	3	*11	סך הכל

* אילו החובות הפגומים היו צוברים רבית לפי התנאים המקוריים, היו נרשמות הכנסות רבית בסך 43 מיליון ש"ח ו-132 מיליון ש"ח לתקופות של שלושה ותשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013, בהתאמה.

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2012 (לא מבוקר)	לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2012 (לא מבוקר)	
		2. מידע נוסף על חובות פגומים:
		ב. יתרה ממוצעת והכנסות רבית
1,069	1,053	יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח
12	4	סך הכנסות רבית שנרשמו בתקופת הדיווח בגין חובות אלה בפרק הזמן בו סווגו כפגומים(*)
80	26	סך הכנסות רבית שהיו נרשמות בתקופת הדיווח אילו היו חובות אלה צוברים רבית לפי תנאיו המקוריים
7	2	(*) מזה: הכנסות רבית שנרשמו לפי השיטה החשבונאית של בסיס מזומן

באור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

30 בספטמבר 2013 (לא מבוקר)						
יתרת חוב רשומה						
סך הכל ⁽³⁾	צובר ⁽²⁾ לא בפיגור	צובר ⁽²⁾ של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר ⁽²⁾ בפיגור של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות רבית	מידע נוסף על חובות פגומים: (המשך)	2.
					ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש	
					פעילות לווים בישראל	
					ציבור - מסחרי	
144	2	-	-	142	בינוי ונדל"ן - בינוי	
6	4	-	-	2	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	
9	1	-	-	8	שרותים פיננסיים	
105	57	-	-	48	מסחרי - אחר	
264	64	-	-	200	סך הכל מסחרי	
-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיר	
49	11	-	-	38	אנשים פרטיים - אחר	
313	75	-	-	238	סך הכל ציבור - פעילויות בישראל	
-	-	-	-	-	בנקים בישראל	
-	-	-	-	-	ממשלת ישראל	
313	75	-	-	238	סך הכל פעילות בישראל	
					פעילות לווים בחו"ל	
					ציבור - מסחרי	
-	-	-	-	-	בינוי ונדל"ן	
-	-	-	-	-	מסחרי אחר	
-	-	-	-	-	סך הכל מסחרי	
-	-	-	-	-	אנשים פרטיים	
-	-	-	-	-	סך הכל ציבור - פעילויות בחו"ל	
-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל	
-	-	-	-	-	ממשלות חו"ל	
-	-	-	-	-	סך הכל פעילות בחו"ל	
313	75	-	-	238	סך הכל ציבור	
-	-	-	-	-	סך הכל בנקים	
-	-	-	-	-	סך הכל ממשלות	
313	75	-	-	238	סך הכל	

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.

(2) צובר הכנסות רבית.

(3) נכלל בחובות פגומים.

* החל מהדוח לשנת 2012 יישם הבנק לראשונה את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי. מספרי ההשוואה ליום 30 בספטמבר 2012 סווגו מחדש ככל שניתן כדי להתאימם למתכונת הנדרשת לפי ההוראות כאמור. לפירוט ראה באור 4.1 (4) לעיל.

31 בדצמבר 2012 (מבוקר)					
יתרת חוב רשומה					
סך הכל ⁽³⁾	צובר ⁽²⁾ לא בפיגור	צובר ⁽²⁾ בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר ⁽²⁾ בפיגור של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות רבית	
160	-	-	-	160	
22	16	-	-	6	
10	-	-	-	10	
146	71	-	-	75	
338	87	-	-	251	
1	-	-	-	1	
48	6	-	-	42	
387	93	-	-	294	
-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	
387	93	-	-	294	
-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	
387	93	-	-	294	
-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	
387	93	-	-	294	

באור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

30 בספטמבר 2012 (לא מבוקר)*					
סך הכל ⁽³⁾	צובר ⁽²⁾ לא בפיגור	צובר ⁽²⁾ של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר ⁽²⁾ בפיגור של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות רבית	מידע נוסף על חובות פגומים: (המשך)
					ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)
411	82	-	-	329	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
-	-	-	-	-	סך הכל ממשלות
411	82	-	-	329	סך הכל

הערות לטבלה ראה עמוד 172.

ארגונים מחדש שבוצעו			ארגונים מחדש שבוצעו			
לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2013 (לא מבוקר)			לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2013 (לא מבוקר)			
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	
15	2	2	-	-	3	2. מידע נוסף על חובות פגומים:
8	1	1	-	-	2	ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש
2	-	-	-	-	2	פעילות לווים בישראל
141	27	26	11	11	44	ציבור-מסחרי
166	30	29	11	11	51	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	-	-	-	-	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
620	19	18	5	6	149	שרותים פיננסיים
786	49	47	16	17	200	מסחרי - אחר
-	-	-	-	-	-	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
786	49	47	16	17	200	אנשים פרטיים - אחר
-	-	-	-	-	-	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
-	-	-	-	-	-	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	פעילות לווים בחו"ל
-	-	-	-	-	-	ציבור-מסחרי
-	-	-	-	-	-	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	-	-	-	-	מסחרי - אחר
-	-	-	-	-	-	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	-	אנשים פרטיים
-	-	-	-	-	-	סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל
-	-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-	-	ממשלת בחו"ל
-	-	-	-	-	-	סך הכל פעילות בחו"ל
786	49	47	16	17	200	סך הכל

* בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל ההפרשה להפסדי אשראי בין השאר נדרשים גילויים חדשים בדבר ארגון מחדש של חוב בעייתי אשר בהוראות המעבר נקבע כי יש לכלול אותם החל מהדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2013. נדרש ליישם את דרישות הגילוי החדשות בדרך של מכאן ולהבא. ראה גם באור 1.1(4).

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.

באור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו ⁽²⁾		ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו ⁽²⁾		
לתשעת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2013		לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2013		
(לא מבוקר)		(לא מבוקר)		
יטרת חוב רשומה	מספר חוזים	יטרת חוב רשומה	מספר חוזים	
				2. מידע נוסף על חובות פגומים:
				ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש
				פעילות לווים בישראל
				ציבור-מסחרי
				בינוי ונדל"ן - בינוי
				בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
				שרותים פיננסיים
				מסחרי - אחר
				סך הכל מסחרי
				אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
				אנשים פרטיים - אחר
				סך הכל ציבור - פעילות בישראל
				בנקים בישראל
				ממשלת ישראל
				סך הכל פעילות בישראל
				פעילות לווים בחו"ל
				ציבור-מסחרי
				בינוי ונדל"ן - בינוי
				מסחרי - אחר
				סך הכל מסחרי
				אנשים פרטיים
				סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל
				בנקים בחו"ל
				ממשלת בחו"ל
				סך הכל פעילות בחו"ל
				סך הכל

* בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל ההפרשה להפסדי אשראי בין השאר נדרשים גילויים חדשים בדבר ארגון מחדש של חוב בעייתי אשר בהוראות המעבר נקבע כי יש לכלול אותם החל מהדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2013. נדרש ליישם את דרישות הגילוי החדשות בדרך של מכאן ולהבא. ראה גם באור 1.1'.(4).

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו.
- (2) חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על הלוואות לדיור

יתרות לסוף שנה לפי שיעור המימון (LTV)** , סוג החזר וסוג הרבית

30 בספטמבר 2013 (לא מבוקר)				
יתרת הלוואות לדיור				
סך הכל סיכון אשראי חוץ מאזני	מזה: רבית משתנה	מזה: בולט ובלון	סך הכל	
1,017	7,813	814	11,460	שיעבוד ראשון:
774	4,047	326	5,463	שיעור המימון - עד 60%
19	303	15	398	שיעור המימון - מעל 60%
1,810	12,163	1,155	17,324	שיעבוד משני או ללא שיעבוד
				סך הכל
30 בספטמבר 2012 (לא מבוקר)***				
יתרת הלוואות לדיור				
סך הכל סיכון אשראי חוץ מאזני	מזה: רבית משתנה	מזה: בולט ובלון	סך הכל	
2,213	10,786	1,193	16,104	סך הכל
31 בדצמבר 2012 (מבוקר)*				
יתרת הלוואות לדיור				
סך הכל סיכון אשראי חוץ מאזני	מזה: רבית משתנה	מזה: בולט ובלון	סך הכל	
1,720	6,807	860	10,113	שיעבוד ראשון:
656	4,061	340	5,956	שיעור המימון - עד 60%
20	216	9	283	שיעור המימון - מעל 60%
2,396	11,084	1,209	16,352	שיעבוד משני או ללא שיעבוד
				סך הכל

* סווג מחדש.

** היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.

*** החל מהדוח לשנת 2012 יישם הבנק לראשונה את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי. מספרי ההשוואה ליום 30 בספטמבר 2012 סווגו מחדש ככל שניתן כדי להתאימם למתכונת הנדרשת לפי ההוראות כאמור. לפירוט ראה באור ד.1 (4) לעיל.

באור 4 - הון והלימות הון (במיליוני ש"ח)

הון רגולטורי והלימות הון מחושבים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 בדבר "מדידה והלימות הון"

	30 בספטמבר 2012	30 בספטמבר 2013	31 בדצמבר 2012
	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(מבוקר)
א. בנתוני המאוחד			
1. הון לצורך חישוב יחס ההון			
הון רובד 1, ליהב	6,795	6,352	6,516
הון רובד 1, לאחר ניכויים	6,795	6,352	6,516
הון רובד 2, לאחר ניכויים	3,541	3,309	3,573
סך הכל הון כולל	10,336	9,661	10,089
2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון			
סיכון אשראי	60,068	60,164	59,734
סיכונים שוק	1,224	1,318	1,167
סיכון תפעולי ⁽¹⁾	6,411	6,588	6,619
סיכון סליקה	1	1	1
סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון	67,704	68,071	67,521
3. יחס ההון לרכיבי סיכון			
יחס הון ליהב לרכיבי סיכון	10.04%	9.33%	9.65%
יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון	10.04%	9.33%	9.65%
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	15.27%	14.19%	14.94%
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים	9.00%	9.00%	9.00%

	30 בספטמבר 2012	30 בספטמבר 2013	31 בדצמבר 2012
		באחוזים	
ב. חברות בת משמעותיות			
בנק אוצר החייל בע"מ			
יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון	9.47	8.70*	8.83
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	14.31	13.41*	13.74
בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ			
יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון	12.90	11.70	11.50
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	18.10	16.60	16.30
יובנק בע"מ			
יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון	15.90	15.90	16.10
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	19.70	19.30	19.80
בנק מסד בע"מ			
יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון	14.49	13.76	14.20
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	14.96	14.25	14.78

* הוצג מחדש.

(1) החל משנת 2013 הבנק מיישם את הגישה הסטנדרטית בגין החשיפה לסיכון התפעולי.

באור 4 - הון והלימות הון (המשך)

(במיליוני ש"ח)

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 בדבר "מדידה והלימות ההון"

	30 בספטמבר 2012	30 בספטמבר 2013	
31 בדצמבר 2012	2012	2013	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
			ג. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון (בנתוני המאוחד)
			1. הון רובד 1
			הון
6,772	6,546	6,986	רכיבי הון רובד 1 אחרים ⁽¹⁾
270	270	270	בניכוי: נכסים בלתי מוחשיים
(286)	(299)	(247)	בניכוי: רווחים נטו בגין התאמות לשווי הוגן של ניירות ערך זמינים למכירה
(89)	-	(61)	בניכוי: השקעות ברכיבי הון פיקוחי של תאגידים בנקאיים וחברות בת שלהם בישראל
(3)	(3)	(2)	בניכוי: השקעות בחברות שאינן ריאליות שיש בהן השפעה מהותית
(148)	(162)	(151)	סך הכל הון רובד 1
6,516	6,352	6,795	
			2. הון רובד 2
			א. הון רובד 2 עליון
			45% מסכום הרווחים נטו, לפני השפעת המס המתחייב, בגין התאמות
62	-	43	לשווי הוגן של ניירות ערך זמינים למכירה
105	105	105	הפרשה כללית לחובות מסופקים
258	259	263	מכשירי הון מורכבים חדשניים
			ב. הון רובד 2 תחתון
3,300	3,110	3,283	כתבי התחייבות נדחים
			ג. ניכויים מהון רובד 2
(3)	(3)	(2)	השקעות ברכיבי הון פיקוחי של תאגידים בנקאיים וחברות בת שלהם בישראל
(149)	(162)	(151)	השקעות בחברות שאינן ריאליות שיש בהן השפעה מהותית
3,573	3,309	3,541	סך הכל הון רובד 2

(1) בהתאם להבהרת הפיקוח על הבנקים בנושא טיפול באופציות מכר שניתנו לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה, הבנק זקף לבסיס ההון את השינוי בהון הנובע מיישום לראשונה של ההבהרה וזאת לא יאחר ממועד סיום ההתקשרות באופציות המכר כאמור בבאור 6ה. לדוחות הכספיים לשנת 2012. השפעת סיום ההתקשרות באופציות המכר כאמור, הינה קיטון בשיעור של 0.4% ביחס ההון הכולל של הבנק.

ד. יעדי הלימות הון

הלימות הון מחושבת בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 בדבר "מדידה והלימות הון".

בחודש מרס 2012 פרסם המפקח על הבנקים לכל התאגידים הבנקאיים חוזר בדבר יחסי הון מינימליים במסגרת היערכות ליישום הוראות באזל 3. בהתאם לחוזר, כל התאגידים הבנקאיים יידרשו לעמוד ביחס הון ליבה מינימלי בשיעור של 9%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2015. בנוסף, תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל, יידרש לעמוד ביחס הון ליבה מינימלי בשיעור של 10%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2017.

כמו כן, במסגרת החוזרים שפרסם הפיקוח על הבנקים ביום 30 במאי 2013 נקבע כי יחסי ההון הכולל המינימליים יעמדו, עד ליום 1 בינואר 2015, על 12.5% לכלל המערכת הבנקאית ועל 13.5% לתאגידים בנקאיים משמעותיים במיוחד, זאת עד ליום 1 בינואר 2017.

הבנק אינו עונה להגדרת תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד ולכן יידרש לעמוד ביחס הון ליבה מינימלי של 9% וביחס הון כולל מינימלי של 12.5% החל מיום 1 בינואר 2015. יחסי ההון המינימליים האמורים יחושבו בהתאם להוראות באזל 3 ולהתאמות שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים.

באור 4 - הון והלימות הון (המשך)

יצוין כי ההגדרות של הון ליבה, הון כולל וההתאמות הפיקוחיות (הניכויים מההון) שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים כחלק מאימוץ באזל 3 שונות משמעותית מההגדרות שנכללו במסגרת באזל 2. דירקטוריון הבנק החליט כי יעד יחס הון הליבה של הבנק יעמוד על שיעור שלא יפחת מ-9% ויעד יחס ההון הכולל של הבנק לא יפחת מ-12.5%.

ה. דיבידנדים

1. חלוקת דיבידנד
ביום 4 ביוני 2013 החליט דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד במזומן לבעלי המניות של הבנק בסך כולל של 200 מיליון ש"ח. המועד הקובע לעניין תשלום הדיבידנד חל ביום 12 ביוני 2013, ויום התשלום היה 24 ביוני 2013.
2. עדכון ההוראות בנושא מגבלות בחלוקת דיבידנד
ביום 15 בינואר 2013 פורסם תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 331 בנושא חלוקת דיבידנד על ידי תאגידים בנקאיים. לאור דרישות שנוספו להוראות הדיווח לציבור אשר מחייבות לרשום רווחים והפסדים מסוימים של הבנק ברווח כולל אחר ולא ברווח והפסד, עודכנו מבחני חלוקת הדיבידנד.
על פי העדכון "רווחים ראויים לחלוקה" כוללים את מרכיבי הרווח הכולל האחר והבנק לא יבצע חלוקת דיבידנד, אלא אם קיבל מראש את אישור המפקח על הבנקים ועד לגובה הסכום שאושר, כאשר:
 - יתרת העודפים המצטברת בניכוי הפרשים בחובה שנכללו ברווח כולל אחר מצטבר, על פי הדוחות הכספיים האחרונים שפרסם, אינה חיובית, או כאשר הסכום המוצע לחלוקה יגרום למצב זה;
 - אחת או יותר משלוש השנים הקלנדריות האחרונות הסתיימה בהפסד או בהפסד כולל;
 - כאשר התוצאה המצטברת בשלושת הרבעונים המסתיימים בתום תקופת הביניים שלגביה פורסם הדוח הכספי האחרון, מראה על הפסד או על הפסד כולל.בנוסף, נקבע כי לא תבוצע חלוקה מתוך קרנות הון, או מתוך הפרשים בזכות שנכללו ברווח כולל אחר מצטבר. הבנק מיישם את ההוראות שנקבעו בתיקון לחוזר זה החל מיום 1 בינואר 2013 ואילך.

ו. עדכון הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא הלוואות לדיור

1. ביום 21 במרס 2013 פרסם המפקח על הבנקים הנחיות המעדכנות את דרישות ההון בגין סיכון אשראי לדיור ונדל"ן כמפורט להלן:
 - לצורך חישוב יחסי הלימות ההון, הלוואה לדיור משוקללת בשיעור של 35%, למעט הלוואות לדיור מסוימות בעלות רכיב של בית משתנה, אשר מחודש אוקטובר 2010 משוקללות ב-100%. על פי ההנחיה החדשה, הקצאת ההון בגין הלוואות לדיור שבוצעו מיום 1 בינואר 2013 ואילך תיעשה לפי שיעורי השקלול שלהלן:
 - הלוואות לדיור ששיעור המימון בהן הוא עד 45%, ישוקללו ב-35%, ללא שינוי מהשיעורים הקיימים.
 - הלוואות לדיור ששיעור המימון בהן גבוה מ-45% ועד 60%, ישוקללו ב-50% במקום ב-35%.
 - הלוואות לדיור ששיעור המימון בהן גבוה מ-60%, ישוקללו ב-75% במקום ב-35% או ב-100%.
 - במקביל בוטלה הדרישה לשקלל ב-100% הלוואות בהן שיעור המימון עולה על 60% ובסכום של מעל 800 אלף ש"ח ואשר מרכיב הרבית המשתנה הינו 25%.
 - הקצאת ההון הנדרשת בגין ערבויות חוק מכר במקרה שהדירה נמסרה כבר למשתכן תופחת. ערבויות אלה ישוקללו במקדם המרה לאשראי של 10% במקום 20%.הבנק התאים את דרישת ההון בגין הלוואות לדיור שבוצעו מיום 1 בינואר 2013.
- בנוסף, הבנק עדכן את אופן הקצאת ההון בגין ערבויות חוק מכר הקיימות ליום 1 בינואר 2013 וביחס לערבויות כאמור שבוצעו מיום זה ואילך.
2. ביום 29 באוגוסט 2013 פרסם המפקח על הבנקים הגבלות למתן הלוואות לדיור. במסגרת הגבלות אלו, הלוואות לדיור שניתן להן אישור עקרוני החל מיום 1 בספטמבר 2013 בהן שיעור ההחזר מההכנסה עולה על 40% ישוקללו בשיעור של 100%.

באור 5 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה
(במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2013 (לא מבוקר)						
			מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי	
פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	אחר	אירו	דולר ארה"ב	צמוד למדד המחירים לצרכן	לא צמוד	
סך הכל						
22,544	-	916	276	1,792	290	19,270
12,656	430	189	902	3,069	2,575	5,491
1,120	-	-	-	-	-	1,120
66,895	476	414	865	4,610	14,376	46,154
6	-	-	-	-	-	6
380	380	-	-	-	-	-
1,164	1,164	-	-	-	-	-
544	544	-	-	-	-	-
1,105	347	123	87	161	82	305
807	39	2	1	93	4	668
82	-	79	1	2	-	-
107,303	3,380	1,723	2,132	9,727	17,327	73,014
85,380	479	1,788	3,439	16,203	9,179	54,292
1,411	-	17	28	219	2	1,145
574	-	-	10	72	99	393
5,815	-	-	-	-	5,730	85
1,434	343	90	103	197	250	451
5,693	100	58	15	42	1,225	4,253
10	-	7	1	1	-	1
100,317	922	1,960	3,596	16,734	16,485	60,620
6,986	2,458	(237)	(1,464)	(7,007)	842	12,394
-	-	(15)	1,284	6,405	329	(8,003)
-	-	-	184	392	-	(576)
-	-	5	25	256	-	(286)
6,986	2,458	(247)	29	46	1,171	3,529
-	-	-	250	735	-	(985)
-	-	(16)	152	1,054	-	(1,190)

נכסים	
מזומנים ופקדונות בבנקים	
ניירות ערך	
ניירות ערך שנשאלו	
אשראי לציבור, נטו	
אשראי לממשלה	
השקעות בחברות כלולות	
בנינים וציוד	
נכסים בלתי מוחשיים	
נכסים בגין מכשירים נגזרים	
נכסים אחרים	
נכסים המוחזקים למכירה	
סך כל הנכסים	
התחייבויות	
פקדונות הציבור	
פקדונות מבנקים	
פקדונות הממשלה	
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	
התחייבויות אחרות	
התחייבויות המוחזקות למכירה	
סך כל ההתחייבויות	
ה פ ר ש	
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:	
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	
אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)	
אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)	
סך הכל כללי	
אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)	
אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)	

(1) כולל צמודי מטבע חוץ

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

באור 5 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)
(במיליוני ש"ח)

30 בספטמבר 2012 (לא מבוקר)						
		מטבע חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי	
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾				צמוד למדד המחירים לצרכן	לא צמוד
		אחר	אירו	דולר ארה"ב		
נכסים						
22,205	-	924	282	2,128	424	18,447
10,437	461	132	383	2,667	2,061	4,733
1,553	-	-	-	-	-	1,553
66,199	319	937	831	6,211	13,880	44,021
8	-	-	-	-	-	8
403	403	-	-	-	-	-
1,177	1,177	-	-	-	-	-
599	599	-	-	-	-	-
1,104	(3)487	(3)91	(3)92	(3)184	52	(3)198
772	52	11	-	18	12	679
104,457	3,498	2,095	1,588	11,208	16,429	69,639
התחייבויות						
83,774	330	2,087	3,897	14,981	9,199	53,280
1,145	-	30	32	286	62	735
441	-	-	5	86	47	303
5,403	-	-	-	-	5,319	84
1,537	(3)473	(3)110	(3)135	(3)316	235	(3)268
5,611	130	31	7	67	1,305	4,071
97,911	933	2,258	4,076	15,736	16,167	58,741
6,546	2,565	(163)	(2,488)	(4,528)	262	10,898
ה פ ר ש						
-	-	(189)	2,429	5,265	198	(7,703)
-	-	16	(71)	(649)	1	703
-	-	12	103	(125)	-	10
6,546	2,565	(324)	(27)	(37)	461	3,908
-	-	(46)	(189)	(572)	-	807
-	20	(177)	73	479	-	(395)
אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						
אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						

- (1) כולל צמודי מטבע חוץ
(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי
(3) סווג מחדש. ראה באור 1 ו' (2) לעיל.

31 בדצמבר 2012 (מבוקר)						
מטבע ישראלי			מטבע חוץ ⁽¹⁾			
לא צמוד	צמוד למדד המחירים לצרכן	דולר ארה"ב	אירו	אחר	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	סך הכל
נכסים						
19,544	390	1,910	244	851	-	22,939
4,766	1,602	2,266	514	156	452	9,756
932	-	-	-	-	-	932
46,271	13,728	5,769	814	770	527	67,879
3	-	-	-	-	-	3
-	-	-	-	-	376	376
-	-	-	-	-	1,185	1,185
-	-	-	-	-	599	599
⁽³⁾ 441	⁽³⁾ 48	⁽³⁾ 138	⁽³⁾ 50	⁽³⁾ 60	⁽³⁾ 482	1,219
713	8	6	5	12	53	797
72,670	15,776	10,089	1,627	1,849	3,674	105,685
התחייבויות						
56,501	8,644	13,469	3,382	1,835	534	84,365
1,228	-	124	29	4	-	1,385
452	147	83	3	-	-	685
86	5,534	-	-	-	-	5,620
⁽³⁾ 604	⁽³⁾ 213	⁽³⁾ 257	⁽³⁾ 120	⁽³⁾ 44	⁽³⁾ 472	1,710
4,190	778	28	3	25	124	5,148
63,061	15,316	13,961	3,537	1,908	1,130	98,913
9,609	460	(3,872)	(1,910)	(59)	2,544	6,772
(6,335)	29	4,662	1,856	(212)	-	-
488	-	(547)	40	19	-	-
173	-	(170)	(4)	1	-	-
3,935	489	73	(18)	(251)	2,544	6,772
(511)	-	562	3	(54)	-	-
326	-	241	(382)	(183)	(2)	-

(1) כולל צמודי מטבע חוץ

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי

(3) סווג מחדש. ראה באור 1 ו' (2) לעיל.

באור 6 - התקשרויות והתחייבויות תלויות (במיליוני ש"ח)

1. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

יתרת ההפרשה להפסדי אשראי			יתרת חוזים ⁽¹⁾			
31.12.12	30.9.12	30.9.13	31.12.12	30.9.12	30.9.13	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
-	-	-	234	158	159	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:
9	10	13	784	806	852	- אשראי תעודות
21	20	21	1,738	1,776	2,172	- ערבויות להבטחת אשראי
31	33	35	2,849	3,099	3,376	- ערבויות לחכשי דירות (כולל התחייבויות למתן ערבויות)
1	1	-	20,227	20,215	18,517	- ערבויות והתחייבויות אחרות
						- מסגרות לפעולה במכשירים נגזרים שלא נוצלו
						- מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות
12	13	14	*8,828	9,218	9,292	לפי דרישה שלא נוצלו
14	15	14	*4,077	3,870	3,299	- התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שעדיין לא ניתן
4	2	4	5,986	6,786	5,312	- מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
-	-	-	747	-	134	- מסגרות להשאלת ניירות ערך
-	-	-	133	204	175	- ערבויות בגין קרן סיכונים של מסלקת הבורסה והמעו"ף
11	10	18	*1,359	1,371	1,833	- התחייבויות להוצאת ערבויות
						עסקאות בהן הסכום הנקוב אינו מייצג סיכון אשראי:
-	-	-	93	95	86	- ערבויות (כולל לבתי משפט בקשר לתביעות העלולות להתהוות בעקבות אירועים מסוימים) וכתבי שיפוי ⁽²⁾

* סווג מחדש.

- (1) יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי.
- (2) בנוסף, המציא הבנק לבתי המשפט כתבי התחייבות עצמית ללא הגבלת סכום, הניתנים במסגרת הליך משפטי, על מנת להבטיח את נזקי הנתבעים במידה שנדחתה התביעה נגדם או שבוטל ההליך המשפטי מסיבה אחרת.

2. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

31.12.12	30.9.12	30.9.13	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
93	75	119	א. שיפורים במבנים, רכישת והקמת מבנים, ציוד ותכנה
68	78	55	התחייבות להשקעה בקרנות השקעה פרטיות

ב. הבנק והחברות המוחזקות שלו שכרו מבנים וציוד לתקופות ארוכות. דמי השכירות (חלקם צמודים למדד המחירים לצרכן וחלקם צמודים למטבע חוץ) שישולמו בעתיד, בשל התקשרויות אלו הינם:

31.12.12	30.9.12	30.9.13	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
88	*19	*19	שנה ראשונה
83	86	86	שנה שנייה
79	81	81	שנה שלישית
74	76	76	שנה רביעית
64	72	66	שנה חמישית
378	408	402	שנה שישית ואילך
766	742	730	סך הכל

* לתקופה שנותרה עד לתום השנה הקלנדרית.

ג. במהלך העסקים השוטף הוגשו כנגד הבנק וחברות מאוחדות מסוימות תובענות משפטיות, ובכלל זה בקשות לאישור תובענות ייצוגיות. לדעת הנהלת הבנק, המתבססת על חוות דעת משפטיות, באשר לסיכויי התובענות, לרבות הבקשות לאישור התביעות הייצוגיות כמפורט בסעיף זה, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, אם נדרשו, לכיסוי נזקים כתוצאה מהתובענות כאמור. לגבי התובענות המשפטיות, ובכלל זה בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, ראה באור 3.17. לדוח הכספי לשנת 2012.

להלן פרטי תובענות שהוגשו בעבר נגד הבנק וחברות מאוחדות, ואשר חל בהם שינוי ביחס לאמור בדוחות הכספיים לשנת 2012.

- ביום 29 באוקטובר 2009 הוגשה על ידי שתי תובעות תביעה בדרך של המרצת פתיחה נגד הבנק ושישה בנקים נוספים. לטענת התובעות, הבנקים אינם זכאים לחייב אותן ברבית הפרה ביחס לחוב התובעות לבנקים הנובע מהלוואה שנתנה לתובעות על ידי הבנקים.

לטענת התובעות יש להפחית את חובן לבנקים בגובה רבית ההפרה שהיא, לטענת התובעות בסך של כ-800 מיליון ש"ח. לשיטת התובעות חלקו של הבנק הוא 16% מהסכום. בפסק דין שניתן ביום 21 ביולי 2013 התקבלו טענות התובעות בחלקן והבנקים חויבו להשיב חלק קטן מרבית ההפרה הנתענת וכן חויבו בהוצאות שכר טרחת עו"ד. הבנקים יגישו ערעור. בשלב זה ניתן עיכוב ביצוע ארעי לתשלום פסק הדין.

- ביום 8 בספטמבר 2011 הוגשה תביעה ובקשה להכיר בה כייצוגית כנגד לאומי קארד בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, כרטיסי אשראי לישראל בע"מ, בנק דיסקונט לישראל בע"מ, הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, ישראל כרטיס בע"מ ובנק הפועלים בע"מ (להלן במאוחד "חברות האשראי והבנקים").

בתובענה נטען כי חברות האשראי והבנקים נהנו מעמלות בשיעור מופקע וזאת בשל כך שבמשך שנים עמלת המנפיק הייתה בשיעור גבוה מהשיעור הראוי. הפיצוי הנתבע מחברות האשראי והבנקים הועמד על 1 מיליארד ש"ח. ביום 14 באוקטובר 2012 נמחקה התביעה מחוסר מעש.

באור 6 - התקשרויות והתחייבויות תלויות (המשך) (במיליוני ש"ח)

3. ביום 21 בנובמבר 2011 התקבלה בבנק תביעה ובקשה להכיר בה כתביעה ייצוגית בנוגע לעמלת טיפול במזומנים. התביעה הוגשה גם נגד בנק יהב בע"מ. לטענת התובע, הבנק גובה עמלת טיפול במזומנים על עסקה העולה על 10,000 ש"ח מהשקל הראשון למרות שעל פי הוראות בנק ישראל, מותרת גביית עמלה כאמור רק בגין סכומים העולים על 10,000 ש"ח. עוד טוען התובע כי, אם לקוח מבצע כמה עסקאות מזומנים באותו יום, רואה הבנק עסקאות אלו, לצורך החיוב בעמלת טיפול במזומנים, כעסקה אחת. סכום התביעה נגד הבנקים הועמד על סך של כ-204 מיליון ש"ח. ביום 10 בנובמבר 2013 דחה בית המשפט את בקשת התובע להכיר בתביעה כייצוגית.

סכום החשיפה הנוספת של הבנק ושל החברות הבנות של הבנק, ליום 30 בספטמבר 2013, בגין תביעות תלויות שלהערכת הנהלת הבנק אפשרות התממשותן, כולן או חלקן, אינה קלושה ושלא בוצעה בגין הפרשה, מסתכם בכ-46 מיליון ש"ח.

ד. כמו כן, תלויות ועומדות כנגד הבנק בקשות לאישור תובענות ייצוגיות כפי שיפורט להלן. לדעת הנהלת הבנק, המתבססת על חוות דעת משפטית, לא ניתן בשלב זה להעריך את סיכויי תביעות אלו, ולא נעשתה בגין כל הפרשה:

1. בחודש ספטמבר 2013 התקבלו בבנק כתב תביעה ובקשה לאישורה וניהולה כתביעה ייצוגית בסכום שלא יפחת מ-10.5 מיליארד ש"ח (להלן: "התביעה והבקשה"). התביעה והבקשה הוגשו כנגד הבנק, בנקים נוספים וכן המנכ"לים של כל אחד מהבנקים הנ"ל, כאשר בשלב מאוחר יותר, הוגשה בקשה למחוק את התביעות כנגד האחרונים. סכום התביעה מתייחס לכל הבנקים. לטענת המבקשים הבנקים לא מספקים גילוי נאות ואף מטעים את לקוחותיהם בנוגע לעלויות הכרוכות בשירותי ההמרה אותם הם מספקים, כאשר הם מוכרים ללקוח מט"ח, בשער הגבוה משער הקניה. ההפרש בין שער הקניה של הבנקים לשער המכירה ללקוח (המכונה בבקשה כ-"עמלת ייקור"), מהווה לטענת המבקשים "עמלת תיווך" הנגבית ללא גילוי באיזה מתעריפוני הבנקים. עוד טוענים המבקשים כי הבנקים פועלים כמקשה אחת על מנת להסתיר את "עמלת הייקור" הנטענת וכי קיים בניהם הסדר כובל.

2. בחודש נובמבר 2013 התקבלו בבנק כתב תביעה ובקשה לאישורה וניהולה כתביעה ייצוגית כנגד הבנק ובנקים נוספים בסך כולל של כ-2 מיליארד ש"ח, כאשר חלקו של הבנק, על בסיס הנתונים להם טוענים התובעים, עומד על כ-180 מיליון ש"ח (להלן: "התביעה והבקשה"). לטענת המבקשים הבנקים מחייבים את הלקוחות ב-"עמלת טיפול באשראי ובביטחונות" (להלן: "העמלה"), בעת חידוש אשראי, גם כאשר חידוש האשראי לא היה כרוך בשינוי או הוספת ביטחונות וזאת בניגוד לתעריפון המלא המצוי בתוספת הראשונה לכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), התשס"ח - 2008. עוד טוענים המבקשים כי הבנקים מפתים את הלקוחות לקחת הלוואות לתקופות קצרות, מדגישים בעת לקיחת ההלוואה, כי במידה ובתום תקופת ההלוואה לא יעלה בידם להחזיר את הכספים, ניתן יהיה להאריך את תקופת ההלוואה אולם מסתירים מהלקוחות כי באותו מועד, הם יאולצו לשלם לבנק עמלה פעם נוספת.

3. בחודש ספטמבר 2013 הוגשה כנגד חברה מאוחדת בקשה לאישור תובענה ייצוגית על סך כולל של 253 מיליון ש"ח. טענת התובע היא כי החברה המאוחדת אינה רשאית לגבות רבית על אותו חלק מההלוואות הניתנות בערבות המדינה המובטח בפקדון כספי. לטענת התובע החברה המאוחדת אינה נושאת בסיכון לגבי חלק זה והחברה המאוחדת אף עוברת על האיסור שלא להתנות שירות בשירות.

כמו כן, טוען התובע כי החברה המאוחדת אינה מבצעת התאמת בטחונות ומפחיתה את סכום הפקדון כאשר האשראי נפרע.

ה. כנגד חברה כלולה, כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (להלן - "כאל"), תלויה ועומדת בקשה לאישור תביעה ייצוגית כפי שיפורט להלן. כאל מציינת בדוחותיה כי לדעת הנהלת כאל, בהתבסס על חוות דעת יועציה המשפטיים, לא ניתן בשלב זה להעריך את סיכוייה ולפיכך לא נערכה בגינה כל הפרשה:

ביום 14 באפריל 2013 התקבלו כתב תביעה ובקשה לאישורה וניהולה כתובענה ייצוגית על פי חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006, אשר הוגשו נגד כאל וחברה נוספת בבית המשפט המחוזי בתל אביב.

עניין הבקשה שיווק כרטיסי המתנה Wish U card. לטענת המבקש, שיווק כרטיסי המתנה נעשה תוך שהמשיבות מציגות מצגים מטעים וקובעות תנאים אסורים, בניגוד לחוק הוראות הגנת הצרכן (התשמ"א-1981 ותקנותיו). לטענת המבקש, מעשים אלה הטעו אותו ומנעו ממנו ביצוע פעולות שהיה זכאי להן בדיון.

המבקש העמיד סכום תביעתו לכלל חברי הקבוצה על סך של 214 מיליון ש"ח, וזאת מתוך הנחה כי קבוצת הלקוחות מונה כחצי מיליון לקוחות.

ו. ביום 26 באפריל 2009 פרסמה הממונה על הגבלים עסקיים (להלן - "הממונה") קביעה על פי סעיף 43(א)(1) לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 לפיה בין חמשת הבנקים הגדולים בישראל - בנק הפועלים, בנק לאומי, בנק דיסקונט, בנק מזרחי והבנק הבינלאומי - התקיימו הסדרים כובלים בעניין העברת מידע הנוגע לעמלות. לפי הנטען בקביעה, הסדרים כובלים אלה התקיימו מראשית שנות ה-90 של המאה הקודמת ועד תחילת חקירת הרשות בעניין, בחודש נובמבר 2004.

לדברי הממונה בגין הסדרים אלה לא נתבקש מראש כל אישור וממילא גם לא ניתן ובכך הופרו הוראות החוק.

על פי החוק, קביעת הממונה תהא ראייה לנאמרה לנקבע בה בכל הליך משפטי.

ביום 24 במרס 2010 הגיש הבנק ערר על קביעת הממונה.

הליך הגישור אליו הופנו הצדדים על ידי בית הדין לא צלח והדיון חזר לבית הדין להגבלים עסקיים. בהמשך להגשת בקשות מקדמיות מטעם הבנקים לבית הדין ולהגשת תשובות הממונה לבקשות ניתנה ביום 18 ביוני 2012 החלטה, במסגרתה נמחקו חלקים מתשובת הממונה לערר. החלטה זו נומקה, בין השאר בכך שתשובת הממונה כללה התייחסות לאירועים ועמלות שלא היוו חלק מהקביעה המקורית, וממילא לא ניתנה לבנקים זכות להישמע לגביהם. בית הדין הבהיר, במסגרת החלטתו, כי קביעת הממונה צריכה להתייחס לאירועים קונקרטיים ואינה יכולה לעמוד על אמירות כוללניות וגורפות בדבר קיומם של חילופי מידע.

בית הדין קבע דיון מקדמי בתיק שיערך בחודש ספטמבר 2013, במהלכו ידונו הסדרי ניהול התיק. בהמשך לבקשות הצדדים, הדיון בוטל ועד כה טרם נקבע מועד עדכני.

בהמשך להחלטת בית הדין בבקשות המקדמיות כמתואר לעיל, הודיע הממונה לבנק, ביום 29 ביולי 2012, כי הוא שוקל להפעיל את סמכותו לפי סעיף 43(א)(1) לחוק, ולפרסם קביעה משלימה לפיה העברות המידע שיוחסו על ידו לבנקים בכתב התשובה לערר, ונמחקו בהחלטת בית הדין, מהווים הסדר כובל. הבנק הוזמן למסור התייחסותו לאפשרות פרסום קביעה כאמור עד ליום 11 באוקטובר 2012. מועד זה נדחה לבקשות הבנקים, כאשר בשלב זה טרם נקצב מועד סופי להגשת עמדת הבנק בשימוע.

באור 7 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון
(במיליוני ש"ח)

א. היקף הפעילות

30 בספטמבר 2013 (לא מבוקר)				
חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי רבית	
			שקל - מדד	אחר
-	-	367	-	-
-	-	-	983	-
-	-	367	983	-
-	-	-	983	-
-	-	-	62	-
-	-	38,840	1,300	2,643
-	-	821	-	-
-	-	1,246	-	-
-	-	4,299	198	-
-	-	4,572	-	-
-	-	1,219	10,427	75
-	-	50,997	11,987	2,718
-	-	-	6,866	75
1,104	10,821	207	1,328	-
69	-	26	-	-
-	28,328	2,181	-	-
-	28,328	2,181	-	-
2	73	1,104	-	-
2	49	1,059	-	-
-	-	300	889	-
1,177	67,599	7,058	2,217	-
-	-	-	445	-
195	-	-	-	-
-	-	2,449	-	-

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים
א. נגזרים מגדרים ⁽¹⁾
חוזי FORWARD
SWAPS
סך הכל
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי רבית (SWAPS) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור רבית קבוע
ב. נגזרים ALM ⁽¹⁾ ⁽²⁾
חוזי FUTURES
חוזי FORWARD
חוזי אופציות שנסחרים בבורסה
- אופציות שנכתבו
- אופציות שנקנו
חוזי אופציה אחרים
- אופציות שנכתבו
- אופציות שנקנו
SWAPS
סך הכל
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי רבית (SWAPS) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור רבית קבוע
ג. נגזרים אחרים ⁽¹⁾
חוזי FUTURES
חוזי FORWARD
חוזי אופציות שנסחרים בבורסה
- אופציות שנכתבו
- אופציות שנקנו
חוזי אופציה אחרים
- אופציות שנכתבו
- אופציות שנקנו
SWAPS
סך הכל
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי רבית (SWAPS) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור רבית קבוע
ד. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ SPOT
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב
חוזי החלפת מטבע חוץ SPOT

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ SPOT.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

א. היקף הפעילות (המשך)

30 בספטמבר 2012 (לא מבוקר)				
חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי רבית	
			שקל - מדד	אחר
-	-	400	-	-
-	-	-	*1,270	-
-	-	400	1,270	-
-	-	-	*1,270	-
39	2	-	30	-
-	-	35,794	300	1,797
-	-	268	-	-
-	20	369	-	-
-	-	5,314	314	-
-	-	4,999	-	-
-	-	1,692	*6,890	-
39	22	48,436	7,534	1,797
-	-	-	3,759	-
717	4,009	287	1,027	-
61	-	-	-	-
-	**25,918	1,403	-	-
-	**25,916	1,403	-	-
44	231	**564	39	-
40	178	536	39	-
-	-	385	813	-
862	56,252	4,578	1,918	-
-	-	-	406	-
233	-	-	-	-
-	-	3,115	-	-

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים
א. נגזרים מגדרים (1)
חוזי FORWARD
SWAPS
סך הכל
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי רבית (swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור רבית קבוע
ב. נגזרים ALM (1) (2)
חוזי FUTURES
חוזי FORWARD
חוזי אופציות שנסחרים בבורסה
- אופציות שנכתבו
- אופציות שנקנו
חוזי אופציה אחרים
- אופציות שנכתבו
- אופציות שנקנו
SWAPS
סך הכל
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי רבית (swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור רבית קבוע
ג. נגזרים אחרים (1)
חוזי FUTURES
חוזי FORWARD
חוזי אופציות שנסחרים בבורסה
- אופציות שנכתבו
- אופציות שנקנו
חוזי אופציה אחרים
- אופציות שנכתבו
- אופציות שנקנו
SWAPS
סך הכל
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי רבית (swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור רבית קבוע
ד. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ SPOT
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב
חוזי החלפת מטבע חוץ SPOT

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ SPOT.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

* התאמה לא מהותית של מספרי השוואה.

** סווג מחדש.

באור 7 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)
(במיליוני ש"ח)

א. היקף הפעילות (המשך)

31 בדצמבר 2012 (מבוקר)					
חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי רבית שקל - ממד	חוזי רבית אחר	
-	-	400	-	-	1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים
-	-	-	267	-	
-	-	400	267	-	
-	-	-	-	267	א. נגזרים מגדרים (1) חוזי FORWARD SWAPS סך הכל
-	-	-	-	-	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי רבית (SWAPS) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור רבית קבוע
38	-	-	-	-	ב. נגזרים ALM (1) (2) חוזי FUTURES חוזי FORWARD חוזי אופציות שנסחרים בבורסה
-	-	33,690	-	2,546	- אופציות שנכתבו - אופציות שנקנו חוזי אופציה אחרים - אופציות שנכתבו - אופציות שנקנו SWAPS סך הכל
-	-	197	-	-	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי רבית (SWAPS) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור רבית קבוע
-	2	223	-	-	ג. נגזרים אחרים (1) חוזי FUTURES חוזי FORWARD חוזי אופציות שנסחרים בבורסה
-	-	5,221	344	-	- אופציות שנכתבו - אופציות שנקנו חוזי אופציה אחרים - אופציות שנכתבו - אופציות שנקנו SWAPS סך הכל
-	-	5,331	-	-	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי רבית (SWAPS) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור רבית קבוע
-	-	1,291	6,856	-	ד. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ SPOT נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב חוזי החלפת מטבע חוץ SPOT
38	2	45,953	7,200	2,546	
-	-	-	4,400	-	
634	5,308	320	1,130	-	
34	-	4	-	-	
-	28,620	1,348	-	-	
-	28,620	1,348	-	-	
20	195	335	-	-	
17	144	317	-	-	
-	-	311	797	-	
705	62,887	3,983	1,927	-	
-	-	-	398	-	
222	-	-	-	-	
-	-	2,222	-	-	

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ SPOT.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

א. היקף הפעילות (המשך)

30 בספטמבר 2013 (לא מבוקר)				
חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי רבית	
			שקל - מדד	אחר
-	-	-	9	-
-	-	9	9	-
-	-	535	82	11
-	-	777	173	6
4	347	83	33	-
4	347	81	33	-
2	-	-	-	-
6	347	618	124	11
-	-	-	-	-
6	347	618	124	11
-	-	-	-	-
4	347	867	215	6
-	-	-	-	-
4	347	867	215	6
-	-	-	-	-

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים	
א.	נגזרים מגדרים ⁽¹⁾ שווי הוגן ברוטו חיובי שווי הוגן ברוטו שלילי
ב.	נגזרים ALM ⁽¹⁾ ⁽²⁾ שווי הוגן ברוטו חיובי שווי הוגן ברוטו שלילי
ג.	נגזרים אחרים ⁽¹⁾ שווי הוגן ברוטו חיובי שווי הוגן ברוטו שלילי
ד.	נגזרי אשראי נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב שווי הוגן ברוטו חיובי
ה.	סך הכל שווי הוגן ברוטו חיובי ⁽³⁾ סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן
*	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים* ⁽³⁾ מזה: יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים שווי הוגן ברוטו שלילי ⁽³⁾ סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן
*	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים* ⁽³⁾ מזה: יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים

(1) למעט נגזרי אשראי.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(3) מזה שווי הוגן ברוטו חיובי של נכסים בגין מכשירים נגזרים משובצים 1 מיליון ש"ח (שווי הוגן ברוטו שלילי של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך 5 מיליון ש"ח).

באור 7 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)
(במיליוני ש"ח)

א. היקף הפעילות (המשך)

30 בספטמבר 2012 (לא מבוקר)					
חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי רבית		
			שקל - מדד	אחר	
					2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים
					א. נגזרים מגדרים ⁽¹⁾
-	-	-	-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
-	-	12	*103	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
					ב. נגזרים ALM ⁽¹⁾ ⁽²⁾
-	-	422	106	12	שווי הוגן ברוטו חיובי
-	-	651	*216	7	שווי הוגן ברוטו שלילי
					ג. נגזרים אחרים ⁽¹⁾
8	482	63	12	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
8	482	61	12	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
					* התאמה לא מהותית של מספרי השוואה.

א. היקף הפעילות (המשך)

31 בדצמבר 2012 (מבוקר)				
חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי רבית	
			שקל - מדד	אחר
2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים				
-	-	1	15	-
א. נגזרים מגדרים ⁽¹⁾ שווי הוגן ברוטו שלילי				
-	-	548	103	9
ב. נגזרים ALM ⁽¹⁾ ⁽²⁾ שווי הוגן ברוטו חיובי				
-	-	845	282	22
שווי הוגן ברוטו שלילי				
1	482	62	13	-
ג. נגזרים אחרים ⁽¹⁾ שווי הוגן ברוטו חיובי				
1	482	60	13	-
שווי הוגן ברוטו שלילי				
ד. נגזרי אשראי נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב				
2	-	-	-	-
שווי הוגן ברוטו חיובי				
3	482	610	116	9
ה. סך הכל שווי הוגן ברוטו חיובי ⁽³⁾				
-	-	-	-	-
סכומי שווי הוגן שקודדו במאזן ⁽⁴⁾				
3	482	610	116	9
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים* ⁽³⁾				
* מזה: יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים				
-	1	1	-	-
1	482	906	310	22
שווי הוגן ברוטו שלילי ⁽³⁾				
-	-	-	-	-
סכומי שווי הוגן שקודדו במאזן ⁽⁴⁾				
1	482	906	310	22
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים* ⁽³⁾				
* מזה: יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים				
-	1	3	-	-

- (1) למעט נגזרי אשראי.
- (2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
- (3) מזה: שווי הוגן ברוטו חיובי של נכסים בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך 1 מיליוני ש"ח (שווי הוגן ברוטו שלילי של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך 11 מיליוני ש"ח).
- (4) סווג מחדש. החל מיום 1 בינואר 2013 מיישם הבנק את הוראת הפיקוח על הבנקים בנושא קיזוז נכסים והתחייבויות. ההוראה כוללת דרישות גילוי חדשות לעניין קיזוז מכשירים נגזרים, ובין השאר בדבר בטחונות שהתקבלו במזומן המתייחסים לנכסים בגין מכשירים נגזרים. הבנק יישם את ההוראה בדרך של יישום למפרע, עם זאת נקבע בהוראה שלא נדרש לתת גילוי הנדרש לראשונה כתוצאה מיישום הוראה זו לגבי מספרי השוואה המתייחסים לרבעונים המקבילים בשנת 2012. ראה גם באור 1.1' (2).

באור 7 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה

30 בספטמבר 2013 (לא מבוקר)					
סך הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים / ברוקרים	בנקים	בורסות
1,106	546	4	39	366	151
(246)	-	-	-	(246)	-
(11)	-	-	-	(11)	-
849	546	4	39	109	151
2,407	1,120	8	-	1,279	-
(469)	-	-	-	(469)	-
1,938	1,120	8	-	810	-
2,787	1,666	12	39	919	151
1,439	656	-	78	587	118
(246)	-	-	-	(246)	-
(96)	-	-	-	(96)	-
1,097	656	-	78	245	118

יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽¹⁾
סכומים ברוטו שלא קודזו במאדן:
הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
סיכון אשראי חוץ מאדני בגין מכשירים נגזרים⁽³⁾
הפחתת סיכון אשראי חוץ מאדני
סיכון אשראי חוץ מאדני נטו בגין מכשירים נגזרים
סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾
סכומים ברוטו שלא קודזו במאדן:
מכשירים פיננסיים
ביטחון במזומן ששועבד
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

30 בספטמבר 2012 (לא מבוקר)					
סך הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים / ברוקרים	בנקים	בורסות
1,105	544	-	55	342	164
-	-	-	-	-	-
1,105	544	-	55	342	164
2,306	1,149	-	-	1,157	-
3,411	1,693	-	55	1,499	164

שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים⁽¹⁾
בניכוי הסכמי קיזוז⁽⁴⁾⁽⁵⁾
יתרות מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים
סיכון אשראי חוץ מאדני בגין מכשירים נגזרים⁽³⁾
סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים

ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה (המשך)

31 בדצמבר 2012 (מבוקר)						
סך הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים / ברוקרים	בנקים	בורסות	
1,220	479	-	52	518	171	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾⁽⁵⁾
(337)	-	-	-	(337)	-	סכומים ברוטו שלא קודזו במאזן:
(1)	-	-	-	(1)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
882	479	-	52	180	171	הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
2,203	1,093	-	-	1,110	-	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
(413)	-	-	-	(413)	-	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾
1,790	1,093	-	-	697	-	הפחתת סיכון אשראי חוץ מאזני
2,672	1,572	-	52	877	171	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים
1,721	721	-	97	737	166	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
(337)	-	-	-	(337)	-	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
(93)	-	-	-	(93)	-	סכומים ברוטו שלא קודזו במאזן:
1,291	721	-	97	307	166	מכשירים פיננסיים
						ביטחון במזומן ששועבד
						סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

- (1) מזה שווי הוגן ברוטו חיובי של נכסים בגין מכשירים משוברים 1 מיליון ש"ח (30.9.12 - 1 מיליון ש"ח ו-31.12.12 - 1 מיליון ש"ח).
- (2) מזה שווי הוגן ברוטו שלילי של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים משוברים בסך 5 מיליון ש"ח (31.12.12 - 11 מיליון ש"ח).
- (3) ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על חבות של לווה, לפי הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.
- (4) ללא הסדרי התחשבנות נטו.
- (5) סוג מחדש. החל מיום 1 בינואר 2013 מיישם הבנק את הוראת הפיקוח על הבנקים בנושא קיזוז נכסים והתחייבויות. ההוראה כוללת דרישות גילוי חדשות לעניין קיזוז מכשירים נגזרים, ובין השאר בדבר בטחונות שהתקבלו במזומן המתייחסים לנכסים בגין מכשירים נגזרים. הבנק יישם את ההוראה בדרך של יישום למפרע, עם זאת נקבע בהוראה שלא נדרש לתת גילוי הנדרש לראשונה כתוצאה מיישום הוראה זו לגבי מספרי השוואה המתייחסים לרבעונים המקבילים בשנת 2012. ראה גם באור 1.1' (2).

באור 7 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ג. פירוט מועדי פרעון - סכומים נקובים: יתרות לסוף התקופה

30 בספטמבר 2013 (לא מבוקר)					
סך הכל	מכל 5 שנים	מכל 3 חודשים ועד 5 שנים	מכל 3 חודשים ועד 5 שנים	עד 3 חודשים	
2,718	197	797	1,318	406	חוזי רבית
15,187	2,930	7,672	2,315	2,270	- שקל - מדד
60,871	258	1,297	14,169	45,147	- אחר
67,599	-	685	6,397	60,517	חוזי מטבע חוץ
1,372	-	449	180	743	חוזים בגין מניות
147,747	3,385	10,900	24,379	109,083	חוזי סחורות ואחרים
					סך הכל

30 בספטמבר 2012 (לא מבוקר)					
סך הכל	מכל 5 שנים	מכל 3 חודשים ועד 5 שנים	מכל 3 חודשים ועד 5 שנים	עד 3 חודשים	
1,797	-	210	1,485	102	חוזי רבית
10,722	2,114	3,461	3,173	1,974	- שקל - מדד
56,529	301	1,337	*14,587	*40,304	- אחר
56,274	-	463	4,784	51,027	חוזי מטבע חוץ
1,134	-	709	149	276	חוזים בגין מניות
126,456	2,415	6,180	24,178	93,683	חוזי סחורות ואחרים
					סך הכל

31 בדצמבר 2012 (מבוקר)					
סך הכל	מכל 5 שנים	מכל 3 חודשים ועד 5 שנים	מכל 3 חודשים ועד 5 שנים	עד 3 חודשים	
2,546	-	567	1,595	384	חוזי רבית
9,394	1,997	3,088	2,509	1,800	- שקל - מדד
52,558	287	1,011	14,430	36,830	- אחר
62,889	-	280	603	62,006	חוזי מטבע חוץ
965	-	573	300	92	חוזים בגין מניות
128,352	2,284	5,519	19,437	101,112	חוזי סחורות ואחרים
					סך הכל

* סווג מחדש.

באור 8 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים
(במיליוני ש"ח)

ליום 30 בספטמבר 2013					
סך הכל	שווי הוגן			יתרה במאזן	
	רמה 3	רמה 2	רמה 1		
22,574	315	21,617	642	22,544	נכסים פיננסיים
12,682	144	4,601	7,937	12,656	מזומנים ופקדונות בבנקים
1,120	-	1,120	-	1,120	ניירות ערך*
67,478	64,860	1	2,617	66,895	ניירות ערך שנשאלו
6	-	6	-	6	אשראי לציבור, נטו
82	1	81	-	82	אשראי לממשלה
1,105	355	369	381	1,105	נכסים מוחזקים למכירה
309	294	-	15	309	נכסים בגין מכשירים נגזרים
105,356	65,969	27,795	11,592	104,717 ⁽¹⁾	נכסים פיננסיים אחרים
					סך הכל הנכסים הפיננסיים
					התחייבויות פיננסיות
85,671	12,876	70,387	2,408	85,380	פקדונות הציבור
1,411	26	1,385	-	1,411	פקדונות מבנקים
597	119	384	94	574	פקדונות הממשלה
6,429	1,650	-	4,779	5,815	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
10	2	8	-	10	התחייבויות מוחזקות למכירה
1,434	254	790	390	1,434	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
4,803	3,700	-	1,103	4,810	התחייבויות פיננסיות אחרות
100,355	18,627	72,954	8,774	99,434 ⁽¹⁾	סך הכל ההתחייבויות הפיננסיות

* לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך, ראה באור 2, "ניירות ערך".

(1) מזה: נכסים והתחייבויות בסך 15,463 מיליוני ש"ח ובסך 5,044 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה באור 8א'.

באור 8 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ליום 30 בספטמבר 2012					
סך הכל	רמה 3	רמה 2	שווי הוגן		
			רמה 1	יתרה במאזן	
22,232	530	20,500	1,202	22,205	נכסים פיננסיים
10,453	155	3,578	6,720	10,437	מזומנים ופקדונות בבנקים
1,553	-	1,553	-	1,553	ניירות ערך*
66,843	64,897	-	1,946	66,199	ניירות ערך שנשאלו
8	-	8	-	8	אשראי לציבור, נטו
1,104	(2)260	(2)340	(2)504	(2)1,104	אשראי לממשלה
142	106	-	36	142	נכסים בגין מכשירים נגזרים
102,335	65,948	25,979	10,408	(1)101,648	נכסים פיננסיים אחרים
					סך הכל הנכסים הפיננסיים
					התחייבויות פיננסיות
84,095	14,600	67,793	1,702	83,774	פקדונות הציבור
1,145	39	1,106	-	1,145	פקדונות מבנקים
475	144	272	59	441	פקדונות הממשלה
5,997	1,905	-	4,092	5,403	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
1,537	(2)253	(2)789	(2)495	(2)1,537	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
4,666	3,625	-	1,041	4,675	התחייבויות פיננסיות אחרות
97,915	20,566	69,960	7,389	(1)96,975	סך הכל ההתחייבויות הפיננסיות

* לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך, ראה באור 2, "ניירות ערך".

(1) מזה: נכסים בסך 12,687 מיליון ש"ח והתחייבויות בסך 4,354 מיליון ש"ח, אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן).

למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ביאור 8א.

(2) סווג מחדש. ראה באור 1 ו' (2).

ליום 31 בדצמבר 2012					
סך הכל	רמה 3	רמה 2	שווי הוגן		יתרה במאזן
			רמה 1	רמה 2	
22,966	466	21,916	584		22,939
9,774	151	3,325	6,298		9,756
932	-	932	-		932
68,399	65,750	3	2,646		67,879
3	-	3	-		3
1,219	197**	526**	496		1,219
249	216	-	33		249
-	-	-	-		-
103,542	66,780	26,705	10,057	(1)	102,977
התחייבויות פיננסיות					
84,741	13,606	68,921	2,214		84,365
1,385	10	1,375	-		1,385
717	139	273	305		685
6,269	1,787	-	4,482		5,620
1,710	235	980	495		1,710
4,155	3,529	-	626		4,166
-	-	-	-		-
98,977	19,306	71,549	8,122	(1)	97,931

* לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך, ראה באור 2, "ניירות ערך".

** סווג מחדש.

(1) מזה: נכסים בסך 12,777 מיליון ש"ח והתחייבויות בסך 4,866 מיליון ש"ח, אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן).

למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה באור 8.א.

(2) סווג מחדש. ראה באור 1.ו' (2).

באור 8 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך) (במיליוני ש"ח)

א. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הבאור כולל מידע בדבר הערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים. לרוב המכשירים הפיננסיים לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומן עתידי המהווה ברבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי ההוגן באמצעות הערכת תזרים המזומנים העתידי וקביעת שיעור רבית הניכיון היא סובייקטיבית. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן דלעיל אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הרבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הרבית. תחת הנחת שיעורי רבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכול שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים ברבית קבועה לרבות אלו שאינם נושאים רבית. בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן לא ניתן ביטוי להשפעת המס הנובעת מהפער בין ערכי השווי ההוגן לערכים המופיעים במאזן. יש לציין, כי הפער בין היתרה בספרים לבין יתרות השווי ההוגן יתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון. בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בבאור זה כדי להצביע על שווי הבנק כעסק חי. כמו כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים לישום במהלך ביצוע הערכת השווי ההוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואת ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

ב. השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

פקדונות בבנקים, אגרות חוב ומלוות שאינם נסחרים ואשראי לממשלה - שיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעורי רבית שבהם הבנק ביצע עסקאות דומות במועד הדיווח.

ניירות ערך סחירים - לפי שווי שוק בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר המכשיר, ההערכה נעשתה לפי השוק המועיל ביותר.

אשראי לציבור - השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומן עתידיים מנוכים בשיעור ניכיון מתאים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות הומוגניות. בכל קטגוריה חושב התזרים של התקבולים העתידיים (קרן ורבית). תקבולים אלו הונו בשיעור רבית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי באותה קטגוריה. בדרך כלל שיעור רבית זה נקבע לפי שיעור רבית לפיו נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח.

השווי ההוגן של חובות פגומים חושב תוך שימוש בשיעורי רבית נכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוהה הגלום בהם. בכל מקרה, שיעורי נכיון אלה לא פחתו משיעור הרבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח. תזרימי המזומן העתידיים עבור חובות פגומים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין החובות.

מחיקות חשבונאיות והפרשות להפסדי אשראי יוחסו לתקופות שבהן מוין אותו חוב, מקום בו ניתן לעשות זאת (לדוגמה, כאשר חושבה הפרשה על בסיס פרטני, לפי ערך נוכחי של תזרים מזומנים). בהעדר נתונים אלה מחיקות חשבונאיות ויתרת ההפרשות מיוחסים באופן יחסי ליתרת האשראי לפי תקופות לפרעון בסוף התקופה.

פקדונות, אגרות חוב וכתבי התחייבות - בשיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעור רבית בו התאגיד מגייס פקדונות דומים, או בהנפקת כתבי התחייבות דומים (אם מחיר מצוטט בשוק פעיל אינו זמין), על ידי הקבוצה, ביום הדיווח. לגבי אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים אשר נסחרים ככס בשוק פעיל, השווי ההוגן מבוסס על מחירי שוק מצוטטים.

מכשירים פיננסיים נגזרים - מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר המכשיר, ההערכה נעשתה לפי השוק המועיל ביותר. מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הקבוצה בפעילותה השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיו"ב).

באור 8א - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (במיליוני ש"ח)

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

30 בספטמבר 2013 (לא מבוקר)				
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-				
מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	השפעת הסכמי קיזוז	יתרה מאזנית
נכסים				
ניירות ערך זמינים למכירה:				
4,727	1,353	-	-	6,080
-	512	-	-	512
126	-	-	-	126
-	1,326	-	-	1,326
-	607	-	-	607
545	123	-	-	668
-	55	-	-	55
209	72	-	-	281
5,607	4,048	-	-	9,655
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה				
ניירות ערך למסחר:				
1,817	-	-	-	1,817
110	-	-	-	110
-	75	-	-	75
48	-	-	-	48
-	36	-	-	36
4	1	-	-	5
1,979	112	-	-	2,091
2,596	-	-	-	2,596
סך הכל ניירות ערך למסחר				
אשראי בגין השאלת ניירות ערך				
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
-	-	11	-	11
-	113	11	-	124
37	249	332	-	618
343	4	-	-	347
1	4	1	-	6
381	370	355	-	1,106
15	-	-	-	15
10,578	4,530	355	-	15,463
סך הכל נכסים				
התחייבויות				
פקדונות בגין השאלות בין לקוחות				
2,408	-	-	-	2,408
94	-	-	-	94
פקדונות הממשלה				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:				
-	-	6	-	6
-	215	-	-	215
46	573	248	-	867
343	4	-	-	347
1	3	-	-	4
390	795	254	-	1,439
סך התחייבויות בגין מכשירים נגזרים				
התחייבויות אחרות				
15	-	-	-	15
1,088	-	-	-	1,088
1,103	-	-	-	1,103
3,995	795	254	-	5,044
סך הכל התחייבויות אחרות				
סך הכל התחייבויות				

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

30 בספטמבר 2012 (לא מבוקר)				
מידות שווי הוגן המשתמשות ב-				
מחירים מצוטטים בשוק (רמה 1)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	השפעת הסכמי קיצוז	יתרה מאזנית
4,006	604	-	-	4,610
-	340	-	-	340
164	-	-	-	164
-	1,447	-	-	1,447
-	406	-	-	406
491	155	-	-	646
-	36	-	-	36
263	41	-	-	304
4,924	3,029	-	-	7,953
1,373	-	-	-	1,373
-	54	-	-	54
87	-	-	-	87
-	61	-	-	61
123	-	-	-	123
-	4	-	-	4
2	-	-	-	2
1,585	119	-	-	1,704
1,889	-	-	-	1,889
-	-	12	-	12
-	100	18	-	118
22	235	228	*-	485
482	-	-	*-	482
-	7	1	-	8
504	342	259	-	1,105
36	-	-	-	36
8,938	3,490	259	-	12,687
1,702	-	-	-	1,702
59	-	-	-	59
-	-	7	-	7
-	331	-	-	331
22	456	246	*-	724
482	-	-	*-	482
-	8	-	-	8
504	795	253	-	1,552
36	-	-	-	36
1,005	-	-	-	1,005
1,041	-	-	-	1,041
3,306	795	253	-	4,354

נכסים
ניירות ערך זמינים למכירה:
אגרות חוב מילואות ממשלתיים בישראל
אגרות חוב מילואות ממשלתיים זרים
אגרות חוב של אחרים:
אגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל
אגרות חוב של מוסדות פיננסיים זרים
ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS) או מגובי נכסים (ABS)
אגרות חוב של אחרים בישראל
אגרות חוב של אחרים זרים
מניות של אחרים
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה
ניירות ערך למסחר:
אגרות חוב מילואות ממשלתיים בישראל
אגרות חוב מילואות ממשלתיים זרים
אגרות חוב של אחרים:
אגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל
אגרות חוב של מוסדות פיננסיים זרים
אגרות חוב של אחרים בישראל
אגרות חוב של אחרים זרים
מניות של אחרים
סך הכל ניירות ערך למסחר
אשראי בגין השאלת ניירות ערך
נכסים בגין מכשירים נגזרים:
חוזי רבית: שקל-מדד
חוזי רבית: אחר
חוזי מטבע חוץ
חוזים בגין מניות
חוזי סחורות ואחרים
סך כל נכסים בגין מכשירים נגזרים
נכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף
סך הכל נכסים
התחייבויות
פקדונות הציבור
פקדונות הממשלה
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:
חוזי רבית: שקל-מדד
חוזי רבית: אחר
חוזי מטבע חוץ
חוזים בגין מניות
חוזי סחורות ואחרים
סך התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
התחייבויות בגין פעילות בשוק המעו"ף
מכירת ניירות ערך בחסר
סך הכל התחייבויות אחרות
סך הכל התחייבויות

* סווג מחדש. ראה באור 1.1 (2).

באור 8א - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

(במיליוני ש"ח)

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

31 בדצמבר 2012 (מבוקר)				
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-				
מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	השפעת הסכמי קיזוז	יתרה מאזנית
נכסים				
ניירות ערך זמינים למכירה:				
4,081	471	-	-	4,552
-	372	-	-	372
160	-	-	-	160
-	1,244	-	-	1,244
-	538	-	-	538
570	160	-	-	730
-	40	-	-	40
252	48	-	-	300
5,063	2,873	-	-	7,936
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה				
ניירות ערך למסחר:				
830	-	-	-	830
47	-	-	-	47
-	50	-	-	50
42	-	-	-	42
1	-	-	-	1
920	50	-	-	970
2,618	-	-	-	2,618
סך הכל ניירות ערך למסחר				
אשראי בגין השאלת ניירות ערך נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
-	-	9	-	9
-	107	9	-	116
22	409	179	*-	610
474	8	-	*-	482
-	3	-	-	3
496	527	197	-	1,220
33	-	-	-	33
9,130	3,450	197	-	12,777
סך הכל נכסים				
התחייבויות				
פקדונות בגין השאלות בין לקוחות				
2,214	-	-	-	2,214
305	-	-	-	305
פקדונות הממשלה				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:				
-	-	22	-	22
-	310	-	-	310
21	672	213	*-	906
474	8	-	*-	482
-	1	-	-	1
495	991	235	-	1,721
סך התחייבויות בגין מכשירים נגזרים				
התחייבויות אחרות				
33	-	-	-	33
593	-	-	-	593
626	-	-	-	626
3,640	991	235	-	4,866

* סווג מחדש. ראה באור 1.1 ו' (2).

ב. פריטים הנמדדים בשווי הגון על בסיס שאינו חוזר ונשנה

30 בספטמבר 2013 (לא מבוקר)					
רווחים (הפסדים)	סך הכל שווי הוגן	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
9	195	173	1	21	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
1	3	3	-	-	אחר

30 בספטמבר 2012 (לא מבוקר)					
רווחים (הפסדים)	סך הכל שווי הוגן	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
-	236	179	-	57	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
-	4	4	-	-	אחר

31 בדצמבר 2012 (מבוקר)					
רווחים (הפסדים)	סך הכל שווי הוגן	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
(134)	186	155	3	28	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
-	4	4	-	-	אחר

באור 8ב - שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3⁽¹⁾
(במיליוני ש"ח)

לתקופה של שלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013 (לא מבוקר)							
רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2013	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2013	העברות ברוטו מתוך רמה 3	העברות ברוטו אל רמה 3	סילוקים	רכישות	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽²⁾	שווי הוגן ליום 30 ביוני 2013
נכסים							
נכסים בגין מכשירים נגזרים:							
	7		-	-	-	4	4
חוזי רבית שקל-מדד			-	-	(1)	2	10
חוזי רבית אחר			-	-	(2)	(1)	4
חוזי סחורות			-	-	(273)	21	287
חוזי מטבע חוץ			-	-	(276)	21	292
סך כל הנכסים			-	-			
התחייבויות							
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:							
	21		-	-	(14)	1	21
חוזי רבית שקל-מדד			-	-	(8)	-	(23)
חוזי מטבע חוץ			-	-	(22)	-	(22)
סך כל ההתחייבויות			-	-			
לתקופה של שלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012 (לא מבוקר)							
רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2012	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2012	העברות ברוטו מתוך רמה 3	העברות ברוטו אל רמה 3	סילוקים	רכישות	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽²⁾	שווי הוגן ליום 30 ביוני 2012
נכסים							
נכסים בגין מכשירים נגזרים:							
	4		-	-	-	8	8
חוזי רבית שקל-מדד			-	-	(1)	-	(4)
חוזי מטבע חוץ			-	-	(1)	-	4
סך כל הנכסים			-	-			
התחייבויות							
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:							
	12		-	-	(1)	4	4
חוזי רבית שקל-מדד			-	-	(3)	-	(2)
חוזי מטבע חוץ			-	-	(4)	-	2
סך כל ההתחייבויות			-	-			

לתקופה של תשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013 (לא מבוקר)							
רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2013	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2013	העברות ברוטו מתוך רמה 3	העברות ברוטו אל רמה 3	סילוקים	רכישות	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽²⁾	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2012
נכסים							
נכסים בגין מכשירים נגזרים:							
6	11	-	-	(5)	-	7	9
4	11	-	-	(2)	-	4	9
1	1	-	-	(5)	-	6	-
214	332	-	-	(875)	51	977	179
225	355	-	-	(887)	51	994	197
התחייבויות							
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:							
1	6	-	-	(17)	-	(1)	22
(63)	248	-	-	(38)	-	(73)	213
(62)	254	-	-	(55)	-	(74)	235

לתקופה של תשעה חודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012 (לא מבוקר)							
רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2012	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2012	העברות ברוטו מתוך רמה 3	העברות ברוטו אל רמה 3	סילוקים	רכישות	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽²⁾	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2011
נכסים							
נכסים בגין מכשירים נגזרים:							
10	12	-	-	(2)	-	10	4
(4)	51	-	-	(4)	-	(4)	59
6	63	-	-	(6)	-	6	63
התחייבויות							
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:							
6	7	-	-	(2)	-	6	15
13	246	-	-	(15)	-	13	274
19	253	-	-	(17)	-	19	289

באור 8 ב - שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3⁽¹⁾
(במיליוני ש"ח)

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2012 (מבוקר)							
שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2011	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2012	העברות ברוטו מתוך רמה 3	העברות ברוטו אל רמה 3	רכישות	פסד (2)	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו שנכללו בדוח רווח והפסד	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2012
נכסים							
נכסים בגין מכשירים נגזרים:							
4	9	-	-	(1)	-	6	6
59	53	-	-	(19)	-	13	13
63	62	-	-	(20)	-	19	19
התחייבויות							
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:							
15	22	-	-	(1)	-	(8)	(9)
274	213	-	-	(70)	-	(9)	(10)
289	235	-	-	(71)	-	(17)	(19)

(1) בשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2012 ובתקופה שהסתיימה ב-30 בספטמבר 2012 השינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3, אינם כוללים את השינוי במכשירים, אשר סווגו לרמה זו עקב חישוב סיכון האשראי הגלום במכשירים אלה, לפי מרווח סיכון שאינו נצפה בשוק. השווי ההוגן של מכשירים אלה ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכם ב-135 מיליון ש"ח, הכולל מרכיב סיכון אשראי כאמור לעיל, בסך של 1 מיליון ש"ח. (30.9.12 - 196 מיליון ש"ח ו-1 מיליון ש"ח בהתאמה).

(2) רווחים (הפסדים) שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מרבית.

באור 8 ג - מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3

ליום 30 בספטמבר 2013 (לא מבוקר)				
טווח	שווי הוגן	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכת שווי	
באחוזים	במיליוני ש"ח			
א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה				
נכסים				
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
				- חוזי רבית שקל-מדד
				- חוזי רבית אחר
				- חוזי מטבע חוץ
				- חוזי סחורות ואחרים
התחייבויות				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:				
				- חוזי רבית שקל מדד
				- חוזי מטבע חוץ
11	11	רבית צמודה למדד	היוון תזרימי מזומנים	
1.25-5.75	11	סיכון אשראי צד נגדי	היוון תזרימי מזומנים	
(1.60)-2.21	74	1. רבית צמודה למדד	היוון תזרימי מזומנים	
1.25-5.75	258	2. סיכון אשראי צד נגדי	היוון תזרימי מזומנים	
(1.60)-2.21	1	סיכון אשראי צד נגדי	היוון תזרימי מזומנים	
ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה				
אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון				
8.00-9.00	173	שווי בטחונות		
ליום 30 בספטמבר 2012 (לא מבוקר)				
טווח	שווי הוגן	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכת שווי	
באחוזים	במיליוני ש"ח			
א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה				
נכסים				
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
				- חוזי רבית שקל-מדד
				- חוזי רבית אחר
				- חוזי מטבע חוץ
				- חוזי סחורות ואחרים
התחייבויות				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:				
				- חוזי רבית שקל מדד
				- חוזי מטבע חוץ
12	12	רבית צמודה למדד	היוון תזרימי מזומנים	
1.20-5.34	18	סיכון אשראי צד נגדי	היוון תזרימי מזומנים	
(0.68)-0.84	51	1. רבית צמודה למדד	היוון תזרימי מזומנים	
1.20-5.34	177	2. סיכון אשראי צד נגדי	היוון תזרימי מזומנים	
1.20-5.34	1	סיכון אשראי צד נגדי	היוון תזרימי מזומנים	
ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה				
אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון				
	179	שווי בטחונות		

באור 8 ג - מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3 (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2012 (מבוקר)				
טווח	שווי הוגן	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכת שווי	
באחוזים	במיליוני ש"ח			
א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה				
נכסים				
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
			היוון תזרימי מזומנים	- חוזי רבית שקל-מדד
(0.61)-0.58	9	רבית צמודה למדד	היוון תזרימי מזומנים	- חוזי רבית אחר
1.20-5.75	9	סיכון אשראי צד נגדי	היוון תזרימי מזומנים	- חוזי מטבע חוץ
(0.61)-0.58	53	1. רבית צמודה למדד		
1.20-5.75	126	2. סיכון אשראי צד נגדי		
התחייבויות				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:				
			היוון תזרימי מזומנים	- חוזי רבית שקל מדד
(0.61)-0.58	22	רבית צמודה למדד	היוון תזרימי מזומנים	- חוזי מטבע חוץ
(0.61)-0.58	213	רבית צמודה למדד		
ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה				
			שווי בטחונות	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
8.00-9.00	155			

באור 9 - הכנסות והוצאות רבית (לא מבוקר)
(במיליוני ש"ח)

לתשעת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2012	2013	2012	2013	
(לא מבוקר)		(לא מבוקר)		
				א. הכנסות רבית⁽¹⁾
2,495	2,221	842	790	מאשראי לציבור
31	27	10	11	מפקדונות בבנקים
224	149	83	40	מפקדונות בבנק ישראל וממזומנים
29	12	9	3	מניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
*220	200	*70	95	מאגרות חוב ⁽²⁾
7	3	6	1	מנכסים אחרים
3,006	2,612	1,020	940	סך כל הכנסות הרבית
				ב. הוצאות רבית⁽¹⁾
975	617	318	227	על פקדונות הציבור
9	7	3	2	על פקדונות הממשלה
13	6	4	3	על פקדונות מבנקים
292	298	107	136	על אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
**24	31	**8	14	על התחייבויות אחרות
1,313	959	440	382	סך כל הוצאות הרבית
1,693	1,653	580	558	סך כל ההכנסות רבית, נטו
				ג. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות והוצאות רבית
37	6	13	1	הכנסות רבית ⁽³⁾
(68)	(14)	(15)	(5)	הוצאות רבית ⁽³⁾
(31)	(8)	(2)	(4)	סך הכל בגין מכשירים נגזרים ופעולות גידור
				ד. פירוט הכנסות רבית על בסיס צבירה מאגרות חוב
26	25	8	12	מוחזקות לפדיון
*156	141	*43	65	זמינות למכירה
38	34	19	18	למסחר
220	200	70	95	סך הכל כלול בהכנסות רבית

- (1) כולל מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.
- (2) כולל הכנסות רבית בגין אגרות חוב מגובות משכנתאות בסך של 1 מיליון ש"ח ו-4 מיליון ש"ח לשלושת החודשים ולתשעת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2013, בהתאמה (הוצאות בסך של 2 מיליון ש"ח לתשעת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2012).
- (3) פירוט של השפעת מכשירים נגזרים מגדרים על סעיפי משנה א' וב'.
- * התאמה לא מהותית של מספרי השוואה.
- ** סווג מחדש.

באור 10 - הכנסות מימון שאינן מרבית (לא מבוקר)
(במיליוני ש"ח)

לתשעת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2012	2013	2012	2013	
(לא מבוקר)		(לא מבוקר)		
א. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מרבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר				
1. מפעילות במכשירים נגזרים				
חלק לא אפקטיבי ביחסי גידור (1)				
הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים ALM (2)				
סך הכל מפעילות במכשירים נגזרים				
2	1	2	2	
*172	(435)	*94	(121)	
174	(434)	96	(119)	
2. מהשקעה באגרות חוב				
רווחים ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה				
הפסדים ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה (3)				
סך הכל מהשקעה באגרות חוב				
121	121	47	18	
(7)	(4)	-	-	
114	117	47	18	
3. הפרשי שער, נטו				
(241)	376	(110)	77	
4. רווחים מהשקעה במניות				
רווחים ממכירת מניות זמינות למכירה				
הפסדים ממכירת מניות זמינות למכירה				
דיבידנד ממניות זמינות למכירה				
רווח ממכירת מניות של חברות מוחזקות				
סך הכל מהשקעה במניות				
39	29	6	9	
(27)(4)	(2)	-	-	
26	32	12	12	
9	-	-	-	
47	59	18	21	
94	118	51	(3)	סך הכל הכנסות מימון מרבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר

- (1) למעט מרכיב אפקטיבי ביחסי גידור.
- (2) מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הקבוצה, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
- (3) כולל הפרשה לירידת ערך בסך של 3 מיליון ש"ח לתשעת החודשים שנתיים ב-30 בספטמבר 2013, בהתאמה (לשלושת ולתשעת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2012 - 1 מיליון ש"ח ו-5 מיליון ש"ח בהתאמה).
- (4) כולל הפרשה לירידת ערך בסך 24 מיליון ש"ח לתשעת החודשים שנתיים ב-30 בספטמבר 2012.
- * התאמה לא מהותית של מספרי השוואה.

לתשעת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר		לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר		
2012	2013	2012	2013	
(לא מבוקר)		(לא מבוקר)		
10	11	1	4	ב. הכנסות מימון שאינן מרבית בגין פעילויות למטרת מסחר ⁽³⁾
				הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים
*11	11	*(2)	1	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר, נטו ⁽¹⁾
(1)	-	-	-	הפסדים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות למסחר, נטו ⁽²⁾
20	22	(1)	5	סך הכל הכנסות מימון שאינן מרבית בגין פעילויות למטרת מסחר ⁽⁴⁾
114	140	50	2	סך הכל הכנסות מימון שאינן מרבית
פירוט על הכנסות מימון שאינן מרבית בגין פעילויות למטרת מסחר,				
לפי חשיפת סיכון				
*9	12	*(5)	1	חשיפת רבית
(1)	1	-	1	חשיפת מטבע חוץ
12	9	4	3	חשיפה למניות
20	22	(1)	5	סך הכל
ג. חלק לא אפקטיבי ביחסי הגידור				
גידור שווי הוגן				
(1)	-	-	1	חוסר האפקטיביות של הגידורים
3	1	2	1	מרכיב הרווח בגין מכשירים נגזרים, אשר הוצא לצורך הערכת אפקטיביות הגידור
2	1	2	2	סך הכל

(1) מזה חלק הרווחים הקשורים לאגרות חוב למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בסך 3 מיליון ש"ח (30.9.12 - רווחים בסך של 2 מיליון ש"ח).

(2) אין חלק ברווחים/הפסדים הקשורים למניות למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן.

(3) כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.

(4) להכנסות רבית מהשקעה באג"ח למסחר ראה באור 9.

* סווג מחדש.

באור 11 - פקדונות הציבור

בפקדונות הציבור נכללו פקדונות של גופים מוסדיים שגויסו בישראל בסך של 7,260 מיליון ש"ח (31.12.12 - 6,747 מיליון ש"ח).

באור 12 - מסים על ההכנסה

- א. ביום 29 במאי וביום 3 ביוני 2013 פורסמו צווי מס ערך מוסף המעדכנים את שיעור מס ערך מוסף, בגין עסקה ויבוא טובין, ואת שיעור מס רווח ומס שכר החלים על מוסדות כספיים ל-18% החל מיום 2 ביוני 2013.
- כתוצאה מעדכון מס הרווח כאמור, שיעור המס הסטטוטורי אשר חל על תאגידים בנקאים עלה משיעור של 35.53% לשיעור של 36.21%. השפעת השינויים שלעיל הביאה לגידול במסים הנדחים בסך 6 מיליון ש"ח, ולגידול בהתחייבויות בגין הטבות לעובדים בסך 4 מיליון ש"ח.
- ב. ביום 30 ביולי 2013 אישרה מליאת הכנסת את החוק לשינוי סדרי עדיפויות לאומיים (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנים 2013 ו-2014), התשע"ג-2013. במסגרת החקיקה, בין היתר, הועלה מס החברות ל-26.5% מיום 1 בינואר 2014.
- כתוצאה מכך, ובהתבסס על צו ערך מוסף מיום 3 ביוני 2013 אשר עדכן את שיעור מס הרווח ומס השכר על מוסדות כספיים, המס הסטטוטורי החל על תאגידים בנקאיים יעלה בשנת 2014 ואילך לשיעור של 37.71%.
- השפעת השינוי על הדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2013 מתבטאת בגידול ביתרות המסים הנדחים בסך 18 מיליון ש"ח. עדכון יתרות המסים הנדחים מוכר כנגד קיטון הוצאות מסים נדחים באותו סכום.

באור 13 - אופציית מכר לחבר משרתי הקבע והגמלאים בע"מ

בהמשך לאמור בבאור 6 לדוחות הכספיים לשנת 2012 בנוגע למתן אופציית מכר על ידי הבנק לחבר משרתי הקבע והגמלאים בע"מ (להלן - "חבר"), במסגרת רכישת אוצר החייל על ידי הבנק (להלן: "האופציה"), והארכת תקופת האופציה עד ליום 17 באוגוסט 2013 (להלן: "ההסכם"), הודיע הבנק לחבר ביום 16 ביוני 2013, בהתאם לזכאותו על פי תנאי ההסכם, על הארכת תקופת האופציה בחצי שנה נוספת עד ליום 17 בפברואר 2014. בשאר תנאי האופציה, כפי שנקבעו בהסכם, לא חל כל שינוי.

באור 14 - הסכם הנפקה משותף בין הבנק לבין כרטיסי אשראי לישראל בע"מ

ביום 30 בספטמבר 2013 נחתם הסכם הנפקה משותף חדש בין חברה כלולה - כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (להלן - "כאל") לבין הבנק. ההסכם יהיה בתוקף למשך 5 שנים החל מיום 1 בינואר 2013 ("התקופה המקורית") במידה והבנק יממש את זכות האופציה הרשומה להלן, יוארך באופן מיידי תוקף ההסכם למשך 5 שנים נוספות ממועד המימוש, בכפוף להסכמת הצדדים על תנאים מסחריים לתקופה שמעבר לתקופה המקורית. על פי ההסכם יחול, בין היתר, גידול מהותי בשיעור דמי המחזור המשולמים לבנק, רטרואקטיבית מתחילת שנת 2012.

כמו כן, במסגרת הסכם זה הוענקה לבנק, בתנאים מסוימים, זכות אופציה בתוקף עד 31 בדצמבר 2017, לרכישת עד 121,978 מניות רגילות (בהתאמות מקובלות) המהוות נכון למועד החתימה, 10% מההון בכאל במחיר מוסכם, ובכפוף לשיעור גידול במחזור העסקאות של לקוחות קבוצת הבנק. לכאל אופציה להמיר את הזכות בתשלום כספי המוגבל בתקרה. הבנק יהיה זכאי לממש את האופציה באופן חד פעמי ובכפוף לכך שאחזקותיו בכאל במועד המימוש פחתו מ-10%.

במקביל, במועד האמור חתמו הבנק ובנק דיסקונט לישראל בע"מ, בעל השליטה בכאל, על עקרונות נוספים הנוגעים ליחסים ביניהם בנוגע לאחזקות בכאל, בין היתר בנושא חלוקת דיבידנד מקסימלי אפשרי על פין הדין.

באור 15 - מגזרי פעילות
(במיליוני ש"ח)

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2013 (לא מבוקר)							
סך הכל	אחר	ניהול פיננסי	מסחרי	עסקי	עסקים קטנים	משקי בית	בנקאות פרטית
558	-	(18)	156	135	3	301	(19)
-	-	95	(29)	(19)	6	(120)	67
558	-	77	127	116	9	181	48
390	1	14	66	92	13	115	89
948	1	91	193	208	22	296	137
21	-	-	29	(11)	(1)	4	-
144	1	45	13	53	-	17	15

הכנסות רבית, נטו:

מחיצוניים

בינמגזרי

הכנסות רבית, נטו

הכנסות שאין מרבית

סך כל ההכנסות

הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי

רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2013 (לא מבוקר)							
סך הכל	אחר	ניהול פיננסי	מסחרי	עסקי	עסקים קטנים	משקי בית	בנקאות פרטית
1,653	-	49	456	402	11	806	(71)
-	-	146	(72)	(60)	17	(251)	220
1,653	-	195	384	342	28	555	149
1,234	9	122	196	279	38	335	255
2,887	9	317	580	621	66	890	404
65	-	-	52	(21)	(2)	34 ⁽¹⁾	2
429	1	167	56	142	(1)	26	38

הכנסות רבית, נטו:

מחיצוניים

בינמגזרי

הכנסות רבית, נטו

הכנסות שאין מרבית

סך כל ההכנסות

הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי

רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

(1) כולל 23 מיליון ש"ח בגין יישום הוראת המפקח על הבנקים בנושא "עדכון הנחיות בנושא נדל"ן לדיר".

לשלושת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2012 (לא מבוקר)*							
סך הכל	אחר	ניהול פיננסי	מסחרי	עסקי	עסקים קטנים	משקי בית	בנקאות פרטית
580	-	183	165	150	2	144	(64)
-	-	(104)	(33)	(31)	9	40	119
580	-	79	132	119	11	184	55
402	(5)	42	67	89	14	115	80
982	(5)	121	199	208	25	299	135
33	-	-	19	2	(1)	11	2
161	1	62	24	42	1	17	14

הכנסות רבית, נטו:

מחיצוניים

בינמגזרי

הכנסות רבית, נטו

הכנסות (הוצאות) שאין מרבית

סך כל ההכנסות (הוצאות)

הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי

רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

באור 15 - מגזרי פעילות (המשך)
(במיליוני ש"ח)

לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2012 (לא מבוקר)*							
סך הכל	אחר	ניהול פיננסי	מסחרי	עסקי	עסקים קטנים	משקי בית	בנקאות פרטית
							הכנסות רבית, נטו:
1,693	-	364	495	450	6	563	(185)
-	-	(173)	(97)	(98)	28	(15)	355
1,693	-	191	398	352	34	548	170
1,151	(11)	76	196	270	39	333	248
2,844	(11)	267	594	622	73	881	418
85	-	-	97	(17)	(3)	7	1
445	1	152	45	146	1	52	48

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2012 (מבוקר)*							
סך הכל	אחר	ניהול פיננסי	מסחרי	עסקי	עסקים קטנים	משקי בית	בנקאות פרטית
							הכנסות רבית, נטו:
2,250	-	519	641	593	11	710	(224)
-	-	(276)	(109)	(123)	33	26	449
2,250	-	243	532	470	44	736	225
1,547	(4)	89	267	361	55	445	334
3,797	(4)	332	799	831	99	1,181	559
134	-	-	105	(16)	(3)	46	2
577	-	201	73	189	2	48	64

* סווג מחדש.

במהלך שנת 2013 החל הבנק ביישום מהלך של שינוי בשייך לקוחות מגזר הבנקאות הפרטית ומגזר משקי הבית. המהלך מיושם באופן הדרגתי בסניפים החל מהרבעון השני של שנת 2013 וצפוי להסתיים עד סוף השנה. בתהליך זה הוגדרה מחדש החלוקה בין לקוחות אשר יקבלו שירותי בנקאות פרטית בסניפים לבין לקוחות משקי הבית. על פי ההגדרה החדשה, מרבית לקוחות מגזר הבנקאות הפרטית הינם בעלי תיק השקעות של 0.3 מיליון ש"ח ומעלה (במקום 0.5 מיליון ש"ח על פי ההגדרה הקודמת) ו/או תיקי ניירות ערך פעילים. השינוי האמור בשייך הלקוחות, אשר בוצע עד למועד הדוחות הכספיים בא לידי ביטוי בתוצאות מגזרי הפעילות לתשעת החודשים הראשונים של 2013 ומספרי השוואה סווג מחדש בהתאם לשינוי האמור.

באור 16 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

(במיליוני ש"ח)

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת מס

רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					
רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן	התאמות בגין מתרגום, נטו לאחר השפעת גידורים	
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ספטמבר 2013 (לא מבוקר)					
30	-	30	(1)	31	יתרה ליום 30 ביוני 2013
30	-	30	-	30	שינוי נטו במהלך התקופה
60	-	60	(1)	61	יתרה ליום 30 בספטמבר 2013
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ספטמבר 2012 (לא מבוקר)					
(45)	-	(45)	(1)	*(44)	יתרה ליום 30 ביוני 2012
47	-	47	-	*47	שינוי נטו במהלך התקופה
2	-	2	(1)	3	יתרה ליום 30 בספטמבר 2012

רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					
רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן	התאמות בגין מתרגום, נטו לאחר השפעת גידורים	
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 ספטמבר 2013 (לא מבוקר)					
88	2	90	(1)	91	יתרה ליום 31 בדצמבר 2012 (מבוקר)
(28)	(2)	(30)	-	(30)	שינוי נטו במהלך התקופה
60	-	60	(1)	61	יתרה ליום 30 בספטמבר 2013
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 ספטמבר 2012 (לא מבוקר)					
(88)	(1)	(89)	-	*(89)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2011 (מבוקר)
90	1	91	(1)	*92	שינוי נטו במהלך התקופה
2	-	2	(1)	3	יתרה ליום 30 בספטמבר 2012

רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					
רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן	התאמות בגין מתרגום, נטו לאחר השפעת גידורים	
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012					
(88)	(1)	(89)	-	(89)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2011
176	3	179	(1)	180	שינויים נטו במהלך התקופה
88	2	90	(1)	91	יתרה ליום 31 בדצמבר 2012

* התאמה לא מהותית של מספרי השוואה.

באור 16 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)
(במיליוני ש"ח)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2012			לשלושת החודשים שנתיים ביום 30 בספטמבר 2013			
לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	
(לא מבוקר)			(לא מבוקר)			
						השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה:
						התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן
96	*(50)	*146	56	(32)	88	רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן
(49)	25	(74)	(26)	15	(41)	רווחים (הפסדים) בגין ניירות ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
47	(25)	72	30	(17)	47	שינוי נטו במהלך התקופה
						התאמות מתרגום⁽¹⁾
-	(5)	5	-	(4)	4	התאמות מתרגום דוחות כספיים
-	8	(8)	-	8	(8)	גידורים ⁽²⁾
-	3	(3)	-	4	(4)	שינוי נטו במהלך התקופה
						השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-	-	-	-	סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה
						השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר המיוחס לבעלי מניות הבנק
47	(22)	69	30	(13)	43	סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה

(1) התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה שונה ממטבע הפעילות של הבנק, לרבות התאמות בגין חברות כלולות.

(2) רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעה נטו במטבע חוץ.

* התאמה לא מהותית של מספרי השוואה.

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2012			לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2012			לתשעת החודשים שנתיימו ביום 30 בספטמבר 2013		
לאחר מס	השפעת מס	לפני מס	לאחר מס	השפעת מס	לפני מס	לאחר מס	השפעת מס	לפני מס
(מבוקר)			(לא מבוקר)			(לא מבוקר)		
השינויים במרכיבי רווח (הפסד)								
כולל אחר מצטבר לפני ייחוס								
לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה:								
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן								
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן								
114	(41)	73	328*	(117)*	211	491	(173)	318
רווחים (הפסדים) בגין ניירות ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד								
(161)	58	(103)	(185)	66	(119)	(213)	75	(138)
(47)	17	(30)	143	(51)	92	278	(98)	180
שינוי נטו במהלך התקופה								
התאמות מתרגום⁽¹⁾								
התאמות מתרגום דוחות כספיים גידורים ⁽²⁾								
(11)	11	-	8	(7)	1	1	-	1
16	(16)	-	(14)	12	(2)	(3)	1	(2)
5	(5)	-	(6)	5	(1)	(2)	1	(1)
שינוי נטו במהלך התקופה								
השינויים במרכיבי רווח (הפסד)								
כולל אחר מצטבר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה								
(3)	1	(2)	2	(1)	1	5	(2)	3
השינויים במרכיבי רווח (הפסד)								
כולל אחר מצטבר המיוחס לבעלי מניות הבנק								
(39)	11	(28)	135	(45)	90	271	(95)	176
סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה								

(1) התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה שונה ממטבע הפעילות של הבנק, לרבות התאמות בגין חברות כלולות.

(2) רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעה נטו במטבע חוץ.

* התאמה לא מהותית של מספרי השוואה.

באור 17 - נכסים והתחייבויות המוחזקים למכירה

ביום 19 במרס 2013 נחתם הסכם למכירת פיבי בנק (י.ק.) (להלן - פיבי לונדון). תמורת מניות פיבי לונדון ישלם הרוכש לבנק סך של 10 מיליון ליש"ט בניכוי הוצאות הרוכש, המוגבלות בתקרה של 3.1 מיליון ליש"ט, ובתוספת שווי ההון העצמי של פיבי לונדון כפי שיהיה במועד השלמת העסקה.

ההסכם מותנה, בין היתר, ב: (1) קבלת אישור רשויות הפיקוח האנגליות להעברת הבעלות בפיבי לונדון; (2) ביטול "מכתב הנוחות" שנתן הבנק ל-Bank of England בגין פעילות פיבי לונדון; ו-(3) המחאת תיק ההלוואות של פיבי לונדון לטובת הבנק ו/או רכישת הסיכון של תיק ההלוואות של פיבי לונדון על ידי הבנק, כך שבמועד השלמת העסקה פיבי לונדון תימכר ללא סיכון לווים.

על פי תנאי התשלום שבהסכם, שילם הרוכש לבנק סך של 1.2 מיליון ליש"ט במועד חתימת ההסכם וכן משלם סכום נוסף בסך של 180 אלפי ליש"ט בגין כל חודש החל ממועד חלוף חצי שנה ממועד חתימת ההסכם ועד למועד השלמת העסקה, שתהיה לכל המאוחר 9 חודשים ממועד חתימת ההסכם ויתרת התמורה (בניכוי הוצאות הרוכש בקשר עם ההסכם) תשולם במועד השלמת העסקה.

בהסכם נקבעו מספר סעיפי אחריות בגין הצהרות הבנק כלפי הרוכש לעניין בעלותו במניות פיבי לונדון, זכותו להתקשר בהסכם, היותו סולבנטי ושלא הוגשו כנגדו כל בקשות פירוק או כינוס נכסים וכי למיטב ידיעתו פיבי לונדון מנהלת את עסקיה ואת רכושה בכל ההיבטים המהותיים בהתאם להוראות הדין.

אחריות הבנק בנוגע להצהרות אלו מוגבלת לתקופה של 18 חודשים ממועד חתימת ההסכם וכן מוגבלת בסכום של עד 1 מיליון ליש"ט בגין הפרת הצהרות לעניין ניהול עסקיה של פיבי לונדון בהתאם להוראות הדין ולעניין הצהרתו של הבנק כי לא הוגשו כנגדו בקשות פירוק או כינוס ובסכום מלוא התמורה (10 מיליון ליש"ט בתוספת ההון העצמי) בגין הפרת ההצהרות הנותרות. הרווח ממכירת פיבי לונדון במועד השלמת העסקה צפוי לעמוד על כ-6 מיליון ליש"ט, לפני השפעת מס.

ליום 30 בספטמבר 2013 נכללו נכסים בסך 82 מיליון ש"ח במסגרת נכסים המוחזקים למכירה והתחייבויות בסך 10 מיליון ש"ח במסגרת התחייבויות המוחזקות למכירה, כמפורט להלן:

מיליון ש"ח	נכסים המסווגים כמוחזקים למכירה
47	מזומנים ופקדונות בבנקים
34	ניירות ערך
1	נכסים אחרים
82	סך הכל

מיליון ש"ח	התחייבויות המסווגות כמוחזקות למכירה
8	פקדונות הציבור
2	התחייבויות אחרות
10	סך הכל